Costache Anton

SERI ALBASTRE

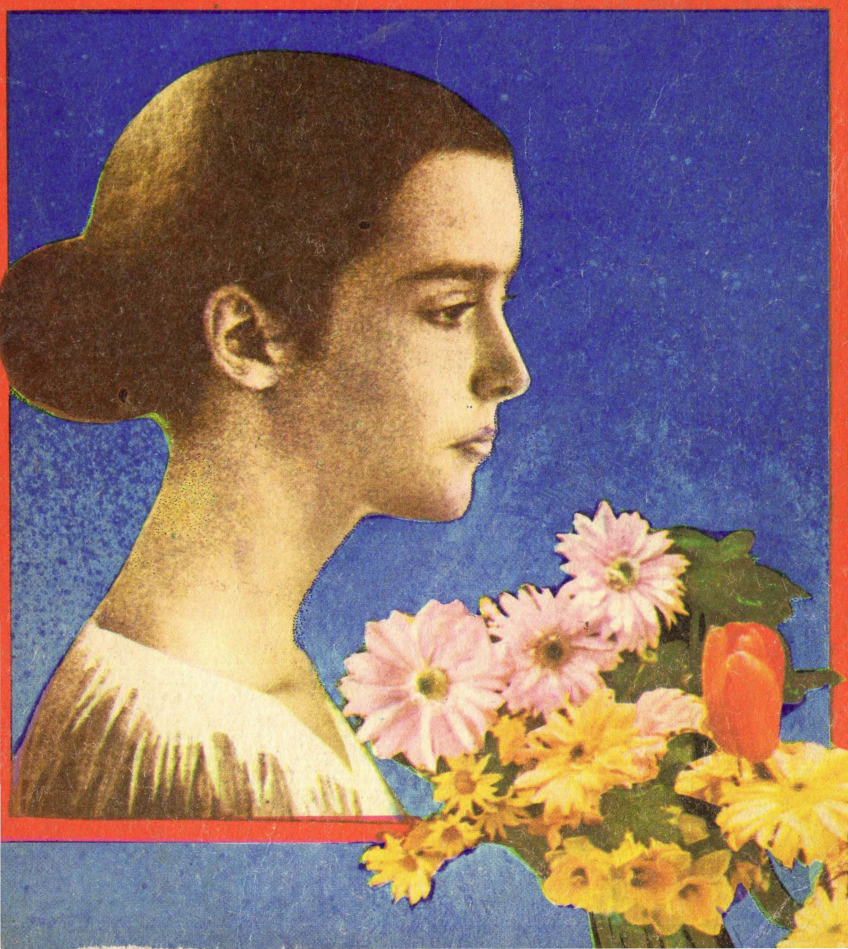

COSTACHE ANTON

○

SERI ALBASTRE

COSTACHE ANTON

SERI ALBASTRE

ROMAN

VOLUMUL II

Ediție revăzută

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI — 1975

Coperta de ION PANAITESCU

ISOSCEL ÎNCEARCĂ SĂ FIE VESEL

Cîteva zile, Isoscel și Țîru nu schimbară nici un cuvînt despre plecarea lui Nunu. În timpul recreațiilor rămîneau în clasă, lîngă sobă. Uneori rămînea cu ei și Vica.

După ce deschidea ferestrele, pionierul de serviciu lua de la tablă buretele și se ducea la cișmeaua din curte să-l ude. Din ușă întreba :

— Voi nu ieșiți ?

Isoscel îl privea tăcut. Vica își pleca fruntea. Numai Țîru, cu palmele lipite de soba fierbinte, îngîna de fiecare dată cam același răspuns :

— Ieșim puțin mai tîrziu. Nici o grijă !

Pionierul de serviciu se întorcea cu buretele ud, ștergea tabla, strîngea ghemotoacele de hîrtie dintre bănci, aducea materialele pentru experiență la fizică, hărțile la geografie, mulajele din ghips la anatomie.

Prin ferestrele deschise, o dată cu larma celor ieșiți în recreație, pătrundea un aer rece și umed care-l făcea pe Țîru să se scuture și să se lipească mai mult de sobă. Cîteodată se apropia de unul din geamuri, se uita în sus și spunea :

— La noapte ninge.

Se întorcea spre Isoscel și-l întreba cu-o sclipire veselă în ochi :

— Nu crezi că ninge la noapte ?

Isoscel își trecea degetele prin păr, dar nu-i răspundea. Țîru venea lîngă sobă, își lipea palmele de teracota fierbinte și spunea, fără să se mai uite la Isoscel :

— Abia aștept prima zăpadă.

Pe culoar se auzea țîrîitul strident al soneriei (altă dată lui Țîru i se părea vesel) și imediat pe ușă dădeau buzna fetele : Sanda, Rița, Jo, Mariana, Ligia. După ele, fugărindu-se, dansînd, sau făcînd tumbe de saltimbanci, intra Sterpu și Hreapcă.

Pionierul de serviciu alerga să închidă geamurile. Cînd trecea pe lîngă sobă, întreba iar :

— Voi n-ați auzit că a sunat ?

Țîru se prefăcea că n-a auzit.

— A sunat ? Cînd ?

A treia zi, în recreația mare, Țîru se apropie de geam, privi cerul, se întoarse la sobă și întrebă :

— Oare cum s-o fi simțind Nunu la țară ?

Isoscel spuse nemulțumit :

— Nu știu. De unde vrei să știu ?

Se întoarse spre Vica și, ca să-și ascundă nemulțumirea, o întrebă cu aerul acela al lui de lene, de plictiseală sau de blazare :

— Oare avem timp să facem un set ?

Vica răspunse repede :

— Cred că avem. Au trecut numai cinci minute...

Țîru îi preveni :

— Numai să găsiți masa liberă...

Isoscel zise convins :

— O găsim...

Ieși în urma Vicăi, tăcut. Nu-i plăceau scenele patetice, nici lacrimile, nici amintirile triste. Nunu plecase. Știuse cu două săptămîni înainte că va pleca, dar nu crezuse pînă în clipa cînd îl văzuse pe scara autobuzului. Atunci abia se convinsese

că se despărțeau într-adevăr. Sărise și el pe scară și-l întrebase :

— Nunule, ce-ar fi dacă ai rămîne la mine ? Am vorbit cu mama. A fost de acord.

Nu vorbise cu nimeni (ideea îi venise atunci pe loc), dar era sigur că mamă-sa nu s-ar împotrivi. Or, mă rog, chiar dacă s-ar fi împotrivit, pînă la urmă ar fi convins-o el. Nu asta era important.

Nunu îl privise amuzat (așa i se păruse lui Isoscel — că ideea lui îl amuză) și întrebase :

— Cum să rămîn ? Acum e tîrziu. Nu se mai poate face nimic.

Isoscel insistase :

— Nu-i tîrziu de loc... Vino jos ! Trimitem la Negrești o scrisoare.

Nunu păruse o clipă tentat de propunere, dar autobuzul începuse să sforăie, să strănute, să scoată fum, și el se grăbise să-și caute loc. Șoferul spusese de două ori :

— Gata, plecăm !

Nunu își ocupase loc pe o banchetă, în spate, își turtise nasul de geam și zîmbea sau spunea ceva. Ei rămăseseră cu toții jos și se căzneau să priceapă ce vrea să spună. Nu i se vedeau decît buzele mișcîndu-se. Țîru întreba mereu :

— Ai să ne scrii, da ? Să nu uiți să ne scrii !

Nunu se uita la el mirat (încerca pesemne să înțeleagă ce spune Țîru), apoi scutura din cap tare, așa cum se scutură cățeii cînd au stat mult în ploaie. Comparația asta îl înveselea pe Isoscel ori de cîte ori își aducea aminte scena despărțirii. E drept, îi venise în minte mult mai tîrziu. Atunci se uita cînd la Țîru, cînd la Nunu și spunea furios :

— Lasă-le încolo de scrisori ! Mai bine hai să-l convingem să rămînă !

Se apropiase de cîteva ori de fereastră și întrebase :

— De ce nu rămîi ? Hai, n-o fă pe grozavu' !

Nunu dăduse din cap și zîmbise. În ultima clipă lui Isoscel îi venise altă idee. Se apropiase de geam și strigase :

— Vorbește cu părinții ! Spune-le că stai la mine. Și întoarce-te ! Pînă duminică te întorci ?

Eșapamentul pocnise îngrozitor și-i învăluise pe toți într-un nor de fum. Roțile mari se smuciseră din loc. Hreapcă, Sterpu, Rosei începuseră să zbiere, să fluiere, de parcă erau pe stadion sau pe maidanul de pe strada Lalelelor altădată, cînd se dădeau probele pentru titlul de vrăbioi. După ce se împrăștiase fumul, îl văzuse pe Nunu în picioare. Le făcea semn cu mîna. Țîru și toți ceilalți se luaseră după autobuz. Alergase și el. Îi ajunsese din urmă, îi întrecuse chiar, și cînd fusese la cîțiva pași strigase iar :

— Ai să vorbești cu părinții ? Să vorbești, ai auzit ?...

Nunu îi făcuse cu mîna, dăduse din cap, zîmbise.

Apoi autobuzul prinsese viteză și ei rămăseseră toți în mijlocul străzii. Primul se oprise Țîru, apoi Marele Vrăbioi, apoi el... Hreapcă și Sterpu mai alergaseră o bucată bună.

Isoscel s-a întors acasă cu Țîru. Ceilalți — Sterpu, Hreapcă, Marele Vrăbioi — au rămas în oraș.

Cînd au ajuns în poartă, Țîru s-a oprit, Isoscel s-a uitat la el lung :

— De ce te-ai oprit ? Intră ! Poate rezolvăm problemele la matematică.

Țîru a zîmbit trist și a înălțat din umeri :

— N-am chef de probleme...

S-a depărtat, strîngîndu-se în raglanul cu carouri, prea mare pentru trupul lui mic și firav. Isoscel a intrat în casă, a încercat să asculte muzică la radio, să rezolve niște probleme de trigonometrie (trigonometrie se făcea abia într-a X-a, dar el știa de pe acum să rezolve unele probleme), să termine un tablou în ulei. Era un peisaj. Îl schițase astă-vară, cînd fusese în tabără. Acum ar fi vrut să-l termine, dar nu reușea să se concentreze. Tot timpul se surprindea cu niște gînduri stupide, caraghioase și enervante la culme. Se gîndea, bunăoară, că dacă ar fi avut biciclete — zece cincisprezece biciclete — ar fi fost ceva grozav. S-ar fi dus la Negrești cu toată gloata vrăbioilor, ar fi înconjurat casa în care stătea Nunu și l-ar fi obligat să se întoarcă. Bineînțeles, și el, și Țîru, și Marele Vrăbioi, și toți ceilalți purtau măști și pistoale de lemn, ca în jocurile de altădată de pe maidanul din strada Lalelelor. Lui Nunu i se legau ochii, mîinile și picioarele, i se punea căluș în gură și era urcat pe ghidonul unei biciclete. Totul se făcea fără nici o vorbă, sub amenințarea pistoalelor. Abia în ultima cameră din club (camera a șaptea) era dezlegat și pus să jure că nu va mai pleca niciodată din oraș.

Cînd nu-i treceau prin cap tîmpenii din astea, Isoscel se simțea trist fără nici un motiv. Nu mai avea chef nici de probleme, nici de lecții, nici măcar să stea în casă. Își lua paltonul și ieșea în stradă. Vremea zbîrlită, vîntul, ploaia, mai ales vîntul care spulbera cortegii de frunze pe bulevarde îl înveselea. Uneori, cînd era singur pe stradă, se lăsa mînat din spate de vînt, ca o corabie cu pînze. Își deschidea paltonul, întindea brațele și se lăsa împins de la spate pînă cînd intra într-un copac

sau într-un gard. Umbla mult, fără nici o țintă, dar senzația de tristețe nu-l părăsea. Altă dată se căznea să fie trist și nu reușea. Citise undeva că unui matematician adevărat îi stătea bine să fie puțin trist, puțin plictisit, puțin blazat. Ideea îi plăcuse. În baie, deasupra chiuvetei, era o oglindă dreptunghiulară în care-și vedea numai capul. Dimineața, după ce se spăla pe dinți, rămînea în fața ei un sfert de ceas. Începea să se strîmbe în toate felurile, ca să-și găsească înfățișarea cea mai grozavă. Ieșea drept și țeapăn și-ncerca să pară cît mai absent și mai trist. Mamă-sa îl întreba îngrijorată :

— Ce ai ? Te doare burta ?

Isoscel clătina din cap că nu.

— Credeam că te doare. Te strîmbi, de parcă ai avea crampe.

După ce-și lua geanta, mai trecea o dată pe la baie, și dacă baia era ocupată se uita în geamul de la antreu. De cele mai multe ori, după ce ieșea pe stradă și se întîlnea cu colegii — cu Nunu sau cu Țîru — uita să mai fie trist sau îngîndurat. Începea să țopăie, să sară, să discute gălăgios cutare sau cutare întîmplare. Dacă ajungea prin dreptul unei vitrine și se vedea vesel (pe strada din apropierea școlii, sau pe strada pe care mergea la Casa pionierilor erau multe magazine mari), făcea o figură de parcă ar fi înghițit un hap de sare amară, sau ar fi trebuit să ia untură de pește. Rămînea doi, trei pași în urmă și-și potrivea zîmbetul trist, sau aerul absent și îngîndurat. Nunu îl întreba :

— Ți s-a întîmplat ceva ?

Fără să-l privească, sau zîmbind vag, Isoscel spunea c-un fel de lene :

— Nu. Spune mai departe ! Te ascult.

Inclinația pentru pictură și-o descoperise abia primăvara trecută. La Casa pionierilor se anunțase un concurs de caricaturi, desene, acuarele. Se oprise în fața anunțului, citise condițiile, termenul de predare și-i spusese lui Nunu :

— Mă prezint și eu.

Nunu îl privise mirat :

— Cu ce te prezinți ? Cu caricatura pe care i-ai făcut-o Moșului ?

Într-o zi, în ora de istorie se plictisea și — ca să se amuze — îi făcuse profesorului caricatura. I-o arătase și lui Nunu. Nunu strîmbase din nas :

— Nu-i grozavă !

Atunci, în fața afișului de la Casa pionierilor, zîmbise cu echivoc :

— Ai să vezi cu ce mă prezint !

N-avea nici o planșă (caricatura Moșului se rătăcise pe undeva) și-apoi nici n-avea de gînd să participe. Spusese numai așa, într-o doară, să se amuze. Un matematician, ca să fie grozav, trebuie să aibă din cînd în cînd idei trăsnite. Aproape că uitase povestea cu concursul (trecuseră vreo zece zile de atunci). Nunu însă nu uitase. Tot așa, într-o după-amiază, cînd ieșeau de la Casa pionierilor, se oprise în fața afișului și-l întrebase :

— Te mai prezinți la concurs ?

Isoscel se uitase la afiș și zîmbise iar :

— Mă prezint.

Seara a luat din sobă un cărbune și a început să mîzgălească tot felul de schițe (portretele fraților mai mici, al lui Nunu după o fotografie), dar nu-i ieșea nimic. A doua zi a văzut în curtea vecinilor o luptă de cocoși. A intrat repede în casă, și-a luat doi cărbuni, caietul de hărți și s-a cocoțat

pe gard. Cocoşii se despărţiseră însă. Peste drum, într-o curte îngustă, pavată cu bolovani mari de rîu, stătea Ala, o fetiţă bondoacă şi certăreaţă, care nu se împăca deloc cu băieţii. Privea cu jind în stradă, de după grilajul porţii. Isoscel a desenat-o pe ea, aşa cum stătea cu fruntea rezemată de jaluzelele de fier. Seara a desenat din memorie şi lupta de cocoşi. A trimis amîndouă planşele la concurs, semnîndu-le cu numele de matematician : Isoscel. După asta l-a anunţat pe Nunu :

— Am trimis două desene.

Nunu părea neîncrezător :

— Cînd le-ai trimis ?

— Ieri !

Ideea de a fi matematician şi pictor începuse să-l încălzească. Se gîndea tot mai des la impresia pe care avea s-o producă asupra colegilor. Toţi aveau să se mire, aşa cum se mirase şi Nunu.

Îi şi auzea întrebînd :

— Isoscel... pictor ?

— Ce legătură are pictura cu matematica ?

— Ăsta-i Isoscel ! Îi plac paradoxurile.

Pe stradă — mai ales cînd era singur — se oprea în faţa vitrinelor şi-şi potrivea tot felul de zîmbete, de expresii. Nu ştia cum să fie : visător, mirat de tot ce vede, entuziasmat... Asta era în contradicţie totală cu scepticismul, cu răceala, cu uşoara blazare sau cu aerul de plictiseală, pe care trebuia să-l aibă ca matematician.

Rezultatul concursului a fost aproape neaşteptat. Pentru „Fetiţa din curte“ (aşa îşi intitulase primul desen) a luat premiul doi, iar pentru lupta de cocoşi, menţiune.

Nunu şi Ţîru, şi aproape toată clasa, l-au purtat pe umeri, l-au aruncat în sus şi două săptămîni

la banca lui a fost un fel de coadă. Toți voiau să le facă portretul sau caricatura. George i-a cerut (cu-o mutră oficială și rigidă) să deseneze ceva pentru gazeta de perete.

Dilema, dacă să fie visător, să privească totul cu ochi mari, mirat, sau să rămînă la aerul absent, să zîmbească sceptic și plictisit, nu se rezolvase. În unele vitrine i se părea că-i mai interesant să aibă ochii mari, să se mire mereu, în altele să zîmbească neîncrezător sau să privească printre gene cu lene și indiferență. Se obișnuise atît de mult cu zîmbetul sceptic, încît îi venea greu să se despartă de el, așa cum îi venise greu odată (cînd era mai mic) să se despartă de chipul de carton al unui moș Gerilă.

Acum, însă, cînd se simțea trist cu adevărat, cînd își întîlnea în vitrinele magazinelor obrazul împietrit și tras, scutura capul de parcă s-ar fi apărat de muște. Făcea ochii mari, zîmbea, își mișca brațele (ca și cînd ar fi făcut gimnastică), sau îl căuta pe Țîru. Încerca să fie vesel, tot așa cum altă dată încerca să fie trist. O dată sau de două ori uitase că Nunu era plecat și pornise spre casa lui. Abia după ce intrase în curte și văzuse ferestrele oblonite și lacătul de la ușa marchizei își dăduse seama că bătuse drumul degeaba.

Nunu plecase. Isoscel știa că întreg anul, sau aproape întreg anul, n-o să-l mai vadă. Cu toate acestea, Nunu rămăsese prezent în mai toate acțiunile pe care altădată le făceau împreună. Dimineața, cînd plecau la școală, Nunu se oprea în poartă la el și — ca să-i dea de știre — fluiera de trei sau patru ori melodia unui cîntec pionieresc învățat în tabără, cînd erau în clasa a IV-a sau a V-a. Cînd îl auzea, Isoscel își lua servieta cu

cărți și ieșea repede în stradă. Porneau mai departe împreună.

De cînd plecase Nunu, intra în clasă printre ultimii. În prima zi intrase în urma profesorului, a doua zi cu o jumătate de minut înainte de venirea acestuia. Se trezise la timp, își băuse ceaiul, își pusese cărțile și caietele în servietă, dar, neobișnuit cu ideea că Nunu era plecat, așteptase să-l audă fluierînd.

Cam același lucru se observa și la ceilalți colegi. George fusese de serviciu în prima zi după plecarea lui Nunu și cînd se ridicase să dea numele celor absenți spusese întîi numele lui. Clasa izbucnise în rîs. Hreapcă își plasase repede o glumă răutăcioasă :

— George e în stare să spună și despre el că-i absent.

În altă zi Ligia dăduse buzna în clasă și-i întrebase :

— Nu l-ați văzut pe Nunu ?

Țîru răspunse ironic :

— Ba da. Se plimbă pe bulevardul din Negrești...

Acum masa de ping-pong nu era liberă. Jucau două fete din clasa a V-a. Vica vru să se întoarcă, dar Isoscel o opri :

— Mai stai puțin ! Poate le conving să ne cedeze paletele.

Urmări cîteva clipe jocul, apoi întrebă :

— Vrei să vă arbitrez ? Care-i scorul ?

Una din fete prinse mingea și spuse :

— Nu facem set. Ne antrenăm pentru meciurile cu clasa a VI-a B. Dacă vreți să jucați, putem amîna...

Fata îi întinse mingea și paleta. Cealaltă, scundă și grăsuță, cu gropițe în obraji, lăsă paleta pe masă. Zise, încercînd să-și facă vînt cu palmele :

— Pentru azi ne-am antrenat destul.

Isoscel îi făcu semn Vicăi să ia paleta. Schimbară cîteva mingi pentru încălzire, începură şi-un set, dar după primul serviciu sună. Vica spuse cu părere de rău :

— Abia începusem.

Isoscel rîse :

— Nu-i nimic. Jucăm în recreaţia viitoare.

Ca să fie sigur că n-are să le-o ia alţii înainte, ascunse paletele şi mingea după cuier. În recreaţie o strigă pe Vica şi alergară spre sala de gimnastică.

Începură primul set cu una din figurile lui. Servi mingea tăiată, stînd într-un picior. Vica pierdu. Acelaşi lucru se întîmplă şi cu mingea următoare. De la mingea a treia însă începu să piardă el. Vica juca mai bine ca altă dată. El văzu asta, dar se încăpăţînă să stea într-un picior, să ţină paleta în mîna stîngă (se lăudase că o va bate cu stînga), să încerce salvarea mingiei în ultima clipă, tăvălindu-se pe podea. Voia cu orice preţ să îndepărteze senzaţia aceea de gol, de tristeţe, de părere de rău. De cînd plecase Nunu, avea mereu impresia că nu mai poate să rîdă, să glumească, şi uneori să se mişte.

Pierdu primul set. În timp ce schimbau locurile, se strîmbă plictisit :

— Dacă vrei, ţi-l dau şi pe-al doilea.

Vica făcu o plecăciune exagerată :

— Mulţumesc !

Lăsă paleta şi se îndreptă spre uşă. Isoscel o întrebă mirat :

— De ce pleci ? Nu mai jucăm ?

Vica îl privi peste umăr şi spuse c-un zîmbet ironic :

— Dacă mi-l dai pe degeaba, ce rost mai are să jucăm ?

Isoscel alergă după ea. Pe sală Vica se întîlni cu Sanda și Rița, și el trecu mai departe, abătut. Țîru stătea tot lîngă sobă. Cînd îl văzu că se apropie, îl întrebă :

— Cine a cîștigat ?

Isoscel se duse spre bancă, fără să-i răspundă. În timpul orei (ultima din ziua aceea) trimise Vicăi un bilet în care o întreba dacă s-a supărat. Vica îi răspunse abia spre sfîrșitul orei, pe-o foaie mare, ruptă din caietul de matematică ; era un singur cuvînt : „Nu".

NUMAI DOUĂ FUMURI

De cînd se întorsese acasă (mai exact de cînd fusese adus din ascunzătoarea de pe strada Lalelelor), Țîru nu mai avusese cu fratele său cel mare nici un conflict.

Radu nu se mai purta ironic și grosolan ca altădată. Nu-i mai cerea nici servicii umilitoare. Adică nu-l mai trimitea după țigări, nu-i mai poruncea să-i facă pantofii cu cremă, să-i perie hainele sau să-l aștepte cu prosopul în mînă ca să se spele. Se prefăcea ori că nu-l vede, ori că nu-și amintește să fi fost certați vreodată. Și mai era ceva. În ultima vreme stătea acasă foarte puțin. Cum se întorcea de la fabrică, se grăbea să-și lase hainele de lucru, se rădea, își punea costumul cel mai bun, și după ce trecea de cîteva ori prin fața oglin-

zii, să-și îndrepte cravata sau moțul, pleca. Din prag avea grijă să spună de fiecare dată :

— Mamă, să nu închideți ușa ! Poate mă întorc tîrziu.

Stînd cu nasul într-un caiet sau într-o carte, Țîru îl urmărea pas cu pas de cum intra în casă. Se temea că mai devreme sau mai tîrziu Radu tot avea să-i caute nod în papură. Uneori, cînd se așezau toți la masă, aproape că nici nu știa ce mănîncă. Aștepta încordat să-l audă pe Radu că se lasă pe spătarul scaunului și întreabă mirat :

— De ce-i apa asta așa de caldă ? A stat pe plită ? Ia, dă fuga, Grigore, și adă alta de la robinet ! Las-o să curgă mai mult !

Alteori aștepta să întrebe dacă nu i-a văzut careva pachetul de țigări și, bineînțeles, să-l trimită pe el să-i cumpere altul.

Radu nu întreba însă nimic. Mînca repede, apoi se ridica și trecea dincolo să se îmbrace.

Într-o zi avusese ședință de producție și se întorsese acasă după ora șase. I s-a păstrat mîncarea caldă, dar el nici nu s-a atins de ea. Cum a intrat pe ușă a început să-și arunce hainele de lucru, s-a spălat pînă la jumătate, apoi s-a îmbrăcat repede, alergînd de ici-colo prin casă. Nicu stătea pe un scaun cu chitara în mînă. Ciupea strunele și striga tare în bătaie de joc :

— Cămașa lui domnu' ! Cămașa albastră de mătase ! Cravata cu picățele ! Pantofii de antilopă...

Radu s-a îmbrăcat fără să-l ia în seamă. A ieșit apoi repede, uitînd să mai spună să nu se închidă ușa. Nicu a început să cînte un marș și s-a ținut după el pînă în curte. Cînd s-a întors, a pus chitara la locul ei, în cui, și întinzîndu-se pe pat a rîs :

— I-a dat gata Uța ! Nu-i mai trebuie nici mîncare...

Țîru și-a ridicat privirea de pe caietul de hărți (desena Carpații Răsăriteni), dar n-a zis nimic. Abia după ce și-a terminat de desenat harta s-a apropiat de patul pe care se lungise Nicu. L-a întrebat :

— Cine-i Uța ?

Nicu a rîs nepăsător :

— O fată de la controlul de calitate.

În seara aceea Radu s-a întors tîrziu, după ora unu. Țîru l-a auzit cînd s-a întors (anume îl așteptase), s-a dat jos din pat și, în vîrful picioarelor, s-a apropiat de ușa bucătăriei. Radu își lăsase haina și umbla de ici-colo, zîmbind. Clipea des, dădea din cap și zîmbea. S-a plimbat așa o jumătate de ceas, poate și mai mult. Țîru era cu picioarele goale. A simțit că-l ia frigul și s-a întors înapoi tot pe vîrfuri. A doua zi l-a urmărit pe Radu cum se îmbracă, și-n clipa cînd a ieșit pe ușă a închis caietul de notițe la istorie (se prefăcuse tot timpul că învață) și a sărit repede după el. Parcă nu-i venea să creadă că pe Radu îl aștepta undeva o fată. Era mai degrabă convins că Nicu glumise, ori pur și simplu își bătuse joc.

Radu mergea repede, cu pași mari, ca atunci cînd se ducea sau se întorcea de la fabrică. De cîteva ori Țîru avusese prilejul să se întoarcă de la fabrică alături de Nicu și Adrian. Radu mergea totdeauna înainte. Cum ieșea pe poarta fabricii, o lua înainte cu zece-cincisprezece pași. Odată Nicu arătase cu capul spre Radu și spusese, zîmbind mai mult cu ochii :

— Uitați-vă la el ! A început iar să numere pietrele.

Radu nu făcea numai pași mari. Își ținea și ochii plecați, de parcă ar fi pierdut mereu cîte ceva. Nicu

zicea că n-a pierdut nimic. Că așa-i plăcea lui să se uite la pietre. Odată, cînd ajunseseră acasă, îl întrebase :

— De cînd tot numeri pietrele astea, știi măcar cîte sînt de la fabrică pînă acasă ?

Radu se prefăcuse că nu-l aude. Dacă glumele lui Nicu nu-i conveneau, se prefăcea că n-a auzit nimic.

Atunci, în Piața Unirii, Radu și-a încetinit mersul. A luat-o în sus, pe Lăpușneanu, dar n-a mers decît pînă la cinematograful „Maxim Gorki". S-a uitat peste pozele prinse cu pioneze și s-a întors iar în Piața Unirii. Țîru îl urmărea, întors mai mult cu spatele, de la distanță. Din josul pieții s-a apropiat o fată măruntă și subțirică. A schimbat cu Radu cîteva cuvinte (Țîru era prea departe s-o audă), apoi l-a luat de brat și au pornit-o spre Copou. Țîru s-a oprit lîngă o vitrină. Veneau drept spre el și nu mai avea cînd să se ascundă. O clipă statura înaltă a lui Radu s-a oglindit în geamul vitrinei. Fata îi ajungea abia pînă la umăr, cu toate că purta pantofi cu tocuri înalte. Radu nu-și mai ținea ochii în jos și nici nu mai făcea pași mari. Mergea lîngă fată țeapăn și se uita drept înainte.

Țîru ar fi vrut să se țină după ei, dar dacă-l vedea Radu, putea să fie rău. Ar fi avut discuții, sau ar fi început să se poarte iar ca înainte. Oricum, din clipa în care îl văzuse mergînd la brat cu fata aceea frumoasă se petrecuse undeva o schimbare. Imaginea lui Radu, greoi și posac, se răsturnase parcă. Era ca și cînd ar fi privit într-un caleidoscop. Odată fusese la bîlci și cu doi lei se uitase o jumătate de ceas într-o lunetă de hîrtie, pe care cum o mișca puțin într-o parte sau alta apăreau tot felul de figuri. Un șarpe se preschimba cît ai

clipi într-o flacără, un melc se transforma într-un tigru fioros, un zmeu putea să ia rînd pe rînd tot felul de înfățișări : putea să fie pajiște ademenitoare. Radu crescuse dintr-o dată în ochii lui. S-a întors acasă și l-a așteptat treaz pînă după miezul nopții. În gînd îi iertase toate grosolăniile și jignirile. Cînd l-a auzit deschizînd ușa, și-a simțit inima zvîcnind atît de tare, că n-a mai putut să rostească nici un cuvînt. Radu a intrat în vîrful picioarelor, fără să mai aprindă lumina. S-a dezbrăcat pe întuneric, a intrat sub pătură și cum a pus capul pe pernă i s-a auzit sforăitul.

A doua zi, cum s-a întors de la lucru, a ieșit să se spele. Ca să-i arate că face primul pas spre împăcare, Țîru a sărit să-i toarne apă. A sărit însă prea repede, și Radu a înțeles gestul greșit. I-a luat cana din mînă și l-a prevenit iritat :

— Cu mine să n-o faci iar pe deșteptul, că nu-ți merge !

Țîru l-a privit în față :

— N-o fac pe deșteptul. Am vrut să-ți torn. Poate te grăbești...

— Nu mă grăbesc. Și nici n-am nevoie să-mi torni tu. Cînd e să am, îți spun eu, nici o grijă...

A început să-și toarne apă singur. Țîru s-a întors la cărțile și caietele lui. Din ziua aceea n-au mai schimbat nici o vorbă. Radu se întorcea de la fabrică, dacă avea timp mînca, dacă nu, se îmbrăca repede și pleca...

* * *

În după-amiaza asta Țîru rămăsese singur în toată casa.

Stătea pe masa de lîngă geam, unde își pregătea de obicei lecțiile. În casă era cald și nu se auzeau

decît bătăile egale ale pendulei de pe sală. Se obișnuise însă atît de mult cu bătăile acestea, că nu le auzea decît dacă era foarte atent. Își terminase lecțiile de mult. Ar fi trebuit să iasă puțin în curte sau pe stradă, dar el stătea cocoțat pe masă cu brațele peste genunchi. Plopii din curtea vecinilor, așezați pe lîngă gard ca niște măturoaie uriașe, se îndoiau cu foșnet uscat. Prin aer zburau la întîmplare fulgi mari, pufoși. Țîru îi privea mirat și dezamăgit parcă. În alți ani, cînd vedea primii fulgi, își lua paltonul și alerga la Nunu. Îl găsea în curte sau pe stradă. Aproape totdeauna îl găsea la el și pe Isoscel. Îl întreba vesel :

— Ați văzut ? Ninge !

Nunu rîdea. Isoscel țopăia și striga bucuros :

— Am văzut. Cum să nu vedem ?

Se uitau în sus și așteptau să li se așeze fulgii pe obraji, pe ochi, pe frunte. Nunu alerga cu limba scoasă ca un cățel. Alerga să prindă fulgii pe limbă. Dacă se întîmpla să prindă vreunul, striga tare :

— Gata ! L-am prins.

Țîru se arăta neîncrezător :

— Unde-i ? Arată-mi-l și mie !

Nunu credea că vorbește serios. Spunea cu părere de rău sau cu ciudă :

— S-a topit. Dacă nu te uiți cînd trebuie...

Acum geamurile se aburiseră ; afară nu se mai vedea nimic. Se auzea doar foșnetul plopilor. Țîru întinse mîna și făcu pe sticla aburită un ochi prin care se zăreau tufele de liliac de lîngă gărduțul de șipci. În stînga ochiului desenă cu unghia o ureche lungă de măgar. O privi amuzat și ispitit să o deseneze și pe cealaltă.

Apoi din trei linii făcu un chip cu bărbia ascuțită și-o gură mare, pornită parcă pe rîs. Dedesubt scrise cu litere de tipar : ȚÎRU.

Vru să sară jos de pe masă, dar își simți picioarele amorțite. Mii de ace începură să-i umble prin degete. Senzația că are niște butuci în loc de picioare îl făcu să se strîmbe. Se dădu jos cu băgare de seamă și începu să umble de ici-colo, ținîndu-se de pat, de scaune, strîmbîndu-se și rîzînd totodată. De pe sticla rece chipul cu bărbie ascuțită și urechi de măgar îl privea ironic. Îi făcu și celălalt ochi, apoi șterse totul cu vîrful degetelor. Afară fulgii se întețiseră. Trebuia neapărat să iasă. Măcar în curte.

Căută în lada de pe sală căciula cu clape, își luă paltonul și o zbughi repede pe ușă. Cum puse piciorul în curte, se simți ca un fluture scăpat din plasă.

Alergă întîi spre poartă, dar de la jumătatea drumului se întoarse spre magazia de lemne, apoi începu să urmărească un fulg mare, pe care pusese ochii încă de cînd se afla sus, sus. Era greu de urmărit : veneau mereu alții mai mici, care i se așezau pe frunte, pe gene, pe nas. Alergînd cu fața în sus după fulgul acela mare, ajunse lîngă poartă. Cînd credea c-o să-l atingă cu fruntea, fulgul se înălță, trecu peste gard, în stradă. Poarta era închisă. Ca să nu-l piardă din ochi, Țîru sări peste ea, dar pînă ajunse dincolo îl pierdu. În stradă văzu altul tot undeva foarte sus. Se luă după el. Apoi după altul. Se gîndi să meargă așa pînă la Isoscel. Se întoarse însă de zece ori. Fulgii o luau cînd înainte, cînd înapoi, și el trebuia să se întoarcă după fiecare. Cînd ajunse aproape de poarta lui Isoscel, își spuse că dacă-l vede prin curte, intră, altfel n-avea nici un chef să-l privească cum se învîrtește cu pensula în mînă prin fața șevaletului, sau cum se scarpină în cap cu vîrful creionului să rezolve probleme de trigonometrie.

Isoscel nu era în curte. Unul din frații lui mai mici îi spuse că a ieșit mai înainte. Țîru îl întrebă :

— Știi cumva unde s-a dus ?

Fratele lui Isoscel, scund și bondoc, înălță din umeri. Nu știa. Mai erau în curte Mihu (fratele lui Rosei), Paul și alți cîțiva puști de prin vecini.

Țîru vru să se întoarcă, dar în colț, spre strada Lalelelor, îi zări pe Sterpu și pe Hreapcă. Stăteau cu spatele spre el. Îl așteptau pe Marele Vrăbioi. Își dădu seama de asta după unele gesturi ale lui Sterpu. Mereu își lungea gîtul să se poată uita în curte la Rosei. Hreapcă îl văzu, dar — în loc să-i facă semn sau să-l strige — se întoarse și mai mult cu spatele. Țîru se simți jignit. Ca să arate că nu-l interesau prea mult, întoarse capul spre curtea lui Isoscel și-l strigă pe Mihu. Acesta veni pînă aproape de poartă. Purta o căciulă mare, mițoasă, fără clape, și-avea chipul roșu de alergătură. Îl întrebă dacă Rosei era acasă. Mihu dădu din cap, fără convingere :

— Da. Cred că-i acasă. Cînd am plecat era. Treci pe la el !

Țîru privi cu coada ochiului în josul străzii, dar Sterpu și Hreapcă dispăruseră. Îl lăsă pe Mihu fără să mai spună nimic. Cei doi se ascunseseră după colț, ori, cine știe, poate că intraseră la Marele Vrăbioi. Țîru nu vedea încă de ce s-ar fi ascuns Sterpu și Hreapcă de el.

Cînd ajunse în colț, îi zări dincolo de maidanul de pe strada Lalelelor. Era cu ei și Marele Vrăbioi. Rosei purta un palton nou, cu care nu venise încă la școală. Mergea între Sterpu și Hreapcă. Dacă ar fi fost singur, la distanța aceea Țîru nu l-ar fi recunoscut.

Paltonul cel nou îi dădea parcă altă înfățișare. Îl făcea mai înalt și mai suplu. Și mersul îi era

mai sprinten. Hreapcă se opri să-şi lege un şiret sau să-şi scuture poalele paltonului. Gestul acesta îl făcu pe Ţîru să zîmbească. Nu-l înşelau pe el cu trucuri atît de ieftine. Le fumase de mult. Acum era sigur că cei trei puseseră ceva la cale. Hreapcă se oprise să vadă dacă nu-s urmăriţi. Pentru moment şansa de-a afla ce intenţionau să facă era pierdută. Dacă se lua după ei aveau să-l poarte prin tot oraşul degeaba. Trebuia ori să renunţe din capul locului de a-i urmări, ori să găsească altă soluţie. Dacă ar fi tăiat din drum prin străduţa care-l scotea altă dată în apropiere de fabrică, i-ar fi pus în derută. Le-ar fi ieşit înainte şi i-ar fi urmărit fără ca ei să poată bănui că se află în faţă.

Ideea aceasta i-ar fi părut altădată grozavă. Acum strîmbă din nas. Se întoarse cu paşi mari spre brutărie. Străduţa pe care trebuia să le iasă înainte pornea de undeva, din apropiere. Intră în brutărie, îşi cumpără două cornuri, le strecură în buzunarul paltonului şi ieşi grăbit. În zece minute ajunse, mai mult alergînd, jos, în piaţa Sfîntul Spiridon. Se ascunse după o tarabă şi începu să privească în partea de unde trebuiau să apară cei trei. De trecut nu putuseră să treacă aşa repede, mai ales că se ştiau urmăriţi. Stînd tupilat în spatele tarăbii, începu să simtă cum i se răceşte cămaşa în spate. Se încălzise prea tare, transpirase, şi-acum — stînd pe loc — începuse să simtă frigul. Şi mai era ceva, un sentiment străin, pe care-l încerca prima dată. Jocul nu-l prinsese decît pe jumătate. Avea impresia că se despărţise în două, că jumătate din el stătea tupilat după tarabă, iar jumătate în picioare. Cel care stătea în picioare era ironic şi zeflemitor. Cînd îl zări pe Marele Vrăbioi din-

colo de piață, se furișă în spatele unui chioșc, apoi după un tramvai, se amestecă în mulțime. Dar senzația că toată povestea asta n-are rost, nu-l părăsea în nici un fel. Nici cînd îl vedea pe Hreapcă sau pe Sterpu că rămîn în urmă. Atunci rîdea, dar rîdea în silă, fără să fie satisfăcut pe deplin.

Pe una din străzile din vecinătatea Pieței Unirii îi văzu că intră într-o clădire înaltă cu două etaje și acoperișul de olane țuguiat ca la casele de munte. Țîru se opri uimit. În clădirea aceea se afla Miliția. Dar ce puteau să caute vrăbioii la Miliție ? Numai dacă descoperiseră niscaiva urme de bandiți sau de spioni. Asta le-ar fi întrecut pe toate. Se năpusti într-acolo. Pe treptele de piatră de la intrare îl prinse de braț Sterpu.

Hreapcă stătea lipit de ușa masivă și grea de stejar. Îl întrebă sfidător :

— Ce faci pe-aici, Țîrule ?! Ai pierdut ceva și vrei să anunți Miliția ?

Țîru nu se lăsă intimidat. Încercă să dea impresia că acum îi vedea întîi. Spuse cu naivitate.

— N-am pierdut nimic. Ce să pierd ?

Sterpu îl strînse de braț. Zise :

— Să n-o faci pe prostu', că nu te prinde ! Zi mai bine că ne-ai urmărit !

Țîru rîse :

— Știi că ai haz ? De ce să vă urmăresc ? Mi-ați furat caii de la bicicletă ?

Ușa se deschise și lîngă ei apăru cu căciula în mînă Marele Vrăbioi. Hreapcă se repezi spre el bucuros :

— Ce-ai făcut ? Ți l-a dat ?

Marele Vrăbioi nu-i răspunse. Se uită la Țîru și fără să pară surprins că-l vede își puse căciula.

După asta se întoarse spre Hreapcă. Întrebă mulțumit :

— Îi spunem și lui ?

Hreapcă se arătă concesiv :

— Îi spunem.

Rosei vru să ducă mîna spre buzunarul de la piept, dar se răzgîndi. Zise, c-un zîmbet greoi și silnic :

— Nu aici, că ninge...

— Să mergem la club, propuse Sterpu.

Marele Vrăbioi aprobă tăcut. Hreapcă îl întrebă prevăzător :

— Da' facî cinste ?

Marele Vrăbioi spuse scurt :

— Fac !

Hreapcă se întoarse spre Țîru. Îi zise cu o voce scăzută, bucuros :

— I s-a dat buletin. A împlinit săptămîna trecută 14 ani.

Țîru se întoarse spre Rosei și se miră sincer :

— N-am știut. Felicitările mele !

Își strînseră mîinile. Rosei zîmbi (de data asta fără greutate) și se înroși. Apoi pînă pe maidanul de pe strada Lalelelor nu-și mai spuseră nici o vorbă, deși merseră aproape tot drumul alături.

Între timp, ninsoarea se oprise. Ici-colo se mai zăreau fulgi întîrziați. Cum ajungeau jos se topeau.

La club Țîru observă unele schimbări. Cineva luase ușa de la intrare. Lipseau și două trepte, și instalația de lumină. Marele Vrăbioi trebui să aprindă trei chibrituri pînă cînd Sterpu scoase de undeva o feștilă din cîrpe îmbibate în ulei de rapiță.

Jos îi învălui o căldură înăbușitoare, cu miros de umezeală și mucegai. Rosei luă feștila din mîna lui Sterpu și-i așteptă să treacă înainte. După asta

îi urmă, ținînd flacăra deasupra capului. Trebuiră să treacă peste trei șanțuri, pe care Țîru nu le știa. Fuseseră făcute de curînd. În ultima încăpere văzu ușa de la intrare așezată peste lemnul celor două trepte. Și instalația de lumină fusese adusă aici ; acumulatorul și sîrmele cu becușoare. Hreapcă se apropie de acumulator și imediat pe tavan se aprinseră toate becușoarele. Erau dispuse în formă de cerc. Întîi un cerc mare, apoi altele mai mici, din ce în ce mai mici.

Sterpu țopăi vesel și nerăbdător :

— Ne-arăți buletinul ?

Pe chipul lui Rosei apăru iar zîmbetul acela greoi. Țîru observase că numai cînd se întîmpla să răspundă bine la lecții mai zîmbea așa. Își desfăcu paltonul la piept și scoase un carnet cu scoarțe noi, de pînză. Îl deschise și-i lăsă să privească, fără să-l dea din mînă. Se uitară mai mult la poza prinsă cu niște capse rotunde și mici ca niște steluțe. În ea Marele Vrăbioi stătea țeapăn și speriat.

După ce-l închise și-l puse înapoi, în buzunarul de la piept, deveniră toți veseli și vorbăreți. Marele Vrăbioi scoase un pachet de țigări Carpați cu filtru. Îl întinse ceremonios spre Țîru. Țîru ezită să întindă mîna. Sterpu chicoti și-l îndemnă :

— Înfige-te, ce mai aștepți ? Ne face cinste.

Țîru cumpărase țigări pentru Radu de-atîtea ori, dar nu se gîndise niciodată să fumeze. Situația în care era pus acum avea ceva caraghios (mai ales gestul degajat al lui Rosei era caraghios), dar avea ceva nou, frapant. Luă o țigară, tăcut. Nu voia să le arate că nu mai văzuse pînă atunci țigări, ori că povestea asta stupidă și caraghioasă îl făcu praf. Rosei întinse pachetul cu același gest și spre Hreapcă. Acesta spuse :

— Iau două !

Marele Vrăbioi aprobă cu indiferență :

— Poți să iei și trei, nu mă supăr.

Hreapcă își puse o țigară după ureche, iar cu cealaltă așteaptă să aprindă întîi Rosei. După ce-i întinse pachetul și lui Sterpu, Rosei își luă o țigară, o bătu pe podul palmei și-o aprinse. Întinse flacăra chibritului și spre Țîru.

Țîru spuse nepăsător :

— O aprind mai tîrziu.

Sterpu și Hreapcă își făcură cu ochiul. Rosei insistă :

— Dacă n-ai mai fumat, n-are nici un rost să te ascunzi de noi. Încerci întîi numai două fumuri. Să vezi ce bine te simți...

Țîru spuse cu aceeași nepăsare :

— Trag și mai multe. Că nu văd eu țigări prima dată.

Rosei scăpără un chibrit și i-l întinse. Țîru își apropie țigara de flacără. Trase fumul cu teamă. Hreapcă ținea țigara în colțul gurii și dădea fumul afară pe nări. Încercă și el și reuși. După asta nu se mai temu că se face de rîs. Rosei începu să se plimbe cu pași mari prin încăpere. Trăgea fumul adînc în piept, apoi dădea capul pe spate și slobozea niște rotocoale mici, una după alta, ca niște covrigei înșirați pe-o sfoară. Hreapcă îl privea cu admirație și număra : „Unu, doi, trei, patru, cinci, șase !"...

Sterpu țopăia bucuros și striga :

— Grozav ! Șase e o performanță.

Țîru încercă și el să facă rotocoale, dar nu reuși. Hreapcă îl consolă :

— Nu-i nimic. Te-nvață Rosei. Înființăm iar clubul vrăbioilor, dar punem alte condiții de intrare.

Țîru simți brusc o greutate. Întîi crezu că-i sărise Hreapcă în cîrcă. După asta își dădu seama că de fapt paltonul i se făcuse așa greu. Și căciula. Încercă să ridice mîna în care avea țigara, dar și ea se făcuse grea. Apoi văzu că Hreapcă vorbește (vedea cum i se mișcă buzele), însă nu-i mai auzea cuvintele. Nu mai auzea nimic. Hreapcă începu să se clatine, tavanul se lăsă în jos, se răsturnă o dată cu cercurile luminoase, care se înmulțiră întîi, apoi se stinseră. După asta i se păru că cercurile luminoase apar din nou. Stătea între Sterpu și Hreapcă. Rosei îi purta pe la tîmple o batistă udă. O rafală de vînt rece îl făcu să înțeleagă că nu se mai afla în club. Văzu limpede cerul înstelat. Rosei îi întîlni privirea și mormăi cu reproș :

— Ți-am spus, Țîrule, să tragi numai două fumuri !

TEZELE

Doli dădu buzna în clasă, urmărită de Sterpu și de Hreapcă. Vica n-o văzu decît cînd i se rostogoli speriată la picioare. Se aplecă și-o întrebă mirată și necăjită :

— Ce-i cu tine, Doli ? De unde ai apărut ? Și cine ți-a dat voie să vii aici ?

Doli scînci bucuroasă, dar cînd își văzu urmăritorii sări pe bancă și începu să latre. Hreapcă și Sterpu se opriră contrariați. Hreapcă avea mîna

plină de sînge. O întinse spre Vica și întrebă cu necaz :

— Javra asta-i a ta ? Uite ce ispravă a făcut !

Doli începu să latre și mai îndîrjită. Ligia se apropie de Hreapcă, îl luă de braț și-i zise :

— Vino la punctul sanitar !

Hreapcă o privi peste umăr :

— Ce să caut acolo ? Mă spăl în curte la cișmea.

Se îndreptă spre ușă, urmat la cîțiva pași de Sterpu. Doli se domoli numai cînd îi văzu că trec pragul. Se întoarse spre Vica și începu să scheaune încet. Vica îi spuse supărată :

— Potolește-te ! Acum ce mă fac cu tine ?

În clasă intrară Sanda și Isoscel. Sterpu se strecură pe lîngă ei și — arătînd cu capul spre banca Vicăi — zise :

— Uitați-vă ! Ne-a venit o nouă colegă.

Sanda și Isoscel se uitară repede prin clasă. Sanda se miră :

— Eu nu o văd.

Sterpu chicoti :

— Uitați-vă mai bine ! A ocupat locul lui Nunu.

Isoscel se repezi spre banca Vicăi. Întrebă vesel :

— Ce faci, Doli ? Nu ne-am văzut de mult. Mă mai cunoști ?

Răspunse pentru ea Vica :

— Face prostii. L-a mușcat de mînă pe Hreapcă, iar pe mine mă pune în situații neplăcute. Ora asta trebuie să lipsesc.

Sanda întrebă mirată :

— De ce să lipsești ?

— Păi ce pot să fac ? Mi-e teamă că dacă o las afară se pierde sau o fură careva.

Vica se duse spre cuier să-și pună paltonul. În clipa aceea pe coridor se auzi sunînd de intrare.

Imediat în preajma băncii în care stătea Doli se strînse aproape toată clasa. Doli se covrigise pe locul lui Nunu și se prefăcea că doarme. Cei care n-o mai văzuseră se mirau, încercau s-o mîngîie, o strigau, dar ea stătea cu botul pe labele din față nemișcată. Nu le dădea nici o atenție.

Hreapcă intră speriat și roșu de alergătură, se uită peste bănci și strigă c-un glas subțire și piți-găiat, de parcă ar fi vrut să-l imite pe Sterpu :

— Vine Domnișoara Microscop ! Aduce tezele !

În fundul clasei izbucniră urale. Rosei își aruncă servieta pînă în tavan. Cosmiță trecu prin intervalul dintre bănci cu picioarele în sus, Sterpu începu să latre gros, ca un cîine ciobănesc. Se iscă în toată clasa larmă și învălmășeală. Unii strigau, alții alergau, rîdeau, își căutau locurile. Vica se întoarse cu paltonul pe umeri și-o întrebă disperată pe Sanda :

— Acu' ce mă fac ? Pe unde ies ?

Sanda încercă s-o liniștească :

— Rămîi în clasă ! Pe Doli o iau cu mine... sub bancă. Aici bate la ochi. E prea în față.

— N-o să stea la tine, spuse Vica.

— Atunci... o ascundem sub palton.

Sanda îi luă paltonul de pe umeri și-l puse peste Doli. Cățeluța se zbătu, vru să-l dea la o parte, dar Vica îi șopti cu asprime :

— Să stai acolo, Doli ! Ai auzit ?

Domnișoara Microscop intră urmată la doi pași de Iorgu.

Era o femeie subțire, palidă și puțin mioapă. Fetele (în afară de Rița) o cunoșteau de la cealaltă școală. Doi ani la rînd, într-a cincea și a șasea, le fusese dirigintă. În timpul orelor nu se așeza o clipă pe scaun. Stătea în picioare la catedră sau la tablă și explica lecțiile, înșirînd c-un

scris mărunt și nervos tot felul de scheme și de formule. Aproape la fiecare lecție, după ce trecea absențele, închidea catalogul, se uita peste bănci și întreba :

— Ați învățat pentru azi ?

Clasa răspundea în cor, c-un fel de veselie :

— Am învățat !

— Cu jumătate de gură ?

— Nu !

Și într-adevăr, rar se întîmpla ca o elevă să învețe „cu jumătate de gură", adică de mîntuială. Învățau toate c-un fel de frenezie. Știau că profesoara de chimie nu le scotea la lecție după catalog o dată sau de două ori pe trimestru, așa cum se întîmpla la alte obiecte. În orele ei se puteau trezi oricînd că-s chemate la tablă, uneori și de cîte două ori pe săptămînă. Nu ținea seama dacă aveau sau nu aveau note, dacă le ascultase în urmă cu o zi sau cu o lună. De obicei le chema pe numele cel mic (știa numele tuturor), și dacă se întîmpla ca vreuna să răspundă slab îi spunea cu părere de rău :

— Bine, treci la loc ! Azi nu-ți pun notă.

Eleva care trecea la loc fără să-i fi pus notă se simțea mai prost decît dacă ar fi luat un trei sau un patru.

Și aici, la școala nouă, se purta la fel. Cu băieții era însă mai greu. Cînd îi trecea la loc fără să le pună notă, băieții își plecau ochii spășiți și rușinați, dar cum ajungeau în bănci începeau să chițcăie de bucurie, să-și înghiontească vecinii, să se laude, de parcă aveau cine știe ce merit.

Tot băieții îi scorniseră și poreclă. Asta s-a întîmplat chiar la prima lecție. Profesoara intrase în clasă fără catalog. Fusese în laborator (înainte de oră își pregătea totdeauna materialul didactic

sau făcea unele experienţe), şi de-acolo venise direct în clasă. Adusese cu ea un microscop şi cîteva pungi cu pilitură de fier şi cupru. După ce a lăsat microscopul şi pungile pe catedră, s-a uitat peste bănci. I-a întrebat, ca şi cînd n-ar fi intrat prima dată în clasă :

— Cine vrea să meargă în cancelarie după catalog ?

S-a dus Ligia să-l aducă. Băieţii păstrară o anumită rezervă. Unii îşi dădeau coate, zîmbeau sceptic sau încercau în fel şi chip s-o maimuţărească. La sfîrşitul orei, cum a ieşit din clasă, Sterpu a sărit la catedră şi, încercînd să-i imite glasul, a întrebat :

— Cine vrea să meargă la cancelarie după catalog ?

Peste rîsetele şi zbieretele care s-au stîrnit s-a auzit un glas piţigăiat :

— Domnişoara Microscop !

Porecla ar fi trecut neobservată, dar Ligia a sărit furioasă lîngă Sterpu. A strigat :

— Să vă fie ruşine ! Ştiţi voi de cine vă bateţi joc ?

Rosei a întrebat-o ironic :

— De cine ?

S-a întors apoi spre ceilalţi, şi-a făcut palmele pîlnie şi a strigat tare :

— Domnişoara Microscop !

Au început aproape toţi să scandeze :

— Dom-ni-şoara Mi-cros-cop ! Dom-ni-şoara Mi-cros-cop !

În ajutorul Ligiei au sărit repede Sanda, Vica, Mariana, Jo. Asta a fost însă ca şi cînd cineva ar fi pus vreascuri pe-un foc abia aprins. Disputa a durat aproape o săptămînă. Şi, bineînţeles, băieţii, au ieşit învingători. Porecla a rămas...

De obicei, la orele de chimie sau de zoologie Iorgu aducea materialele pentru experienţe. Cu cinci minute înainte de a suna, alerga sus la laborator. Se întorcea cu tot felul de planşe, substanţe chimice, seminţe, borcane... Acum Iorgu avea sub braţ numai caietele de teze. Domnişoara Microscop trecu repede spre catedră. Vica nu îndrăzni să ridice ochii. Îi auzi întîi paşii (mici şi repezi), apoi îi văzu mîna stîngă în care ţinea catalogul, cu coperţile învelite în hîrtie albastră şi înţelese că nu mai era nimic de făcut. Situaţia era pecetluită. Sanda, în loc s-o ajute, mai rău încurcase lucrurile cu gestul ei nesăbuit. Deocamdată Doli stătea cuminte sub palton. Ea o cunoştea însă destul de bine. Pericolul nu trecuse. Putea oricînd să-i vină chef să sară jos, să scîncească sau să latre. Bine măcar că scăpaseră de lecţie. Povestea asta cu tezele venise ca un fel de salvare. Cînd aducea tezele, profesoara de chimie nu asculta pe nimeni şi nici nu explica mai departe. Se aşeza la catedră (era singura dată cînd stătea pe scaun) şi trecea în catalog notele. După asta chema pe fiecare să-şi ia teza. Întîi îi chema pe cei cu zece, pe cei cu nouă, cu opt, cu şapte şi tot aşa pînă la notele cele mai mici.

Iorgu lăsase tezele pe catedră şi-acum se întorcea în bancă, păşind ca un caraghios pe vîrfuri. Vica îşi închipui întîi că-l strîng pantofii. Apoi înţelese. Iorgu păşea pe vîrfuri ca să nu facă zgomot. Cînd trecu pe lîngă banca ei, îi arătă ceva cu mîna. Ea crezu că-i vorba de Doli. Că făcuse Doli vreo trăsnaie şi se întoarse speriată. Paltonul stătea nemişcat. Sub el Doli dormea, sau se prefăcea că doarme. În orice caz, stătea nemişcată. Nu i se

vedea decît vîrful botului (anume îl lăsase descoperit, să nu se înăbuşe) şi-o lăbuţă.

Iorgu îi făcu acelaşi semn cu mîna şi lui Ţîru. Vica abia acum înţelese despre ce-i vorba. Iorgu îi spusese cît luase la teză. Făcuse de două ori cu mîna. Adică zece. Şi Ţîru tot zece luase. Semnul pe care i-l făcea lui Ţîru era mai clar. Îşi ţinea degetele răşchirate. Ligia vru şi ea să afle ce notă avea, dar Iorgu înălţă din umeri. Nu ştia.

Vica întoarse privirea spre Doli (nu trebuie s-o scape o clipă de sub control), dar de data asta nu mai simţi teama şi îngrijorarea de mai înainte. Vestea pe care i-o dăduse Iorgu, şi nu atît vestea (ea ştia că nu putea să ia mai puţin de zece), cît mai ales faptul că se aflase de-acum în clasă că ea avea zece, îi alungase pe loc starea de spirit proastă. Situaţia în care o pusese Doli nu i se mai părea atît de prăpăstioasă.

În bănci era linişte. Doar undeva, în rîndul din mijloc, se mai auzea un hîrşîit uşor, ceva în genul hîrşîitului pe care-l făcea Doli cu ghearele cînd voia să intre în camera ei. Ăsta era Isoscel. Probabil că făcea iar vreo caricatură sau vreun portret. Vica avea pînă acum de la el trei caricaturi în cărbune, pe hîrtie groasă de desen. Era pisică, viespe, gaiţă. De altfel întreaga clasă în concepţia lui Isoscel se transformase într-o adevărată grădină zoologică. Din Ligia făcuse un animal ciudat şi înfricoşător : cap de şarpe, aripi de liliac, trup de căprioară. Sanda zicea că-i cea mai reuşită caricatură, mai cu seamă că Ligia în unele momente avea ceva din capul acela de şarpe. Asta zicea Sanda. Vica nu găsea însă nici o asemănare. Isoscel îşi rîdea, pur şi simplu, de toţi.

Ţîru se îndreptă spre catedră, şi Vica înţelese că fusese chemat să împartă tezele. Se lăsă destul

de greu furată de animația și veselia care se porniră în clasă. Zîmbea, întreba, se bucura laolaltă cu ceilalți, dar parcă nu era sincer, sau, dacă începea să fie sinceră, încerca mereu să dea înapoi, să se retragă. Aceeași senzație mai încerca vara la ștrand, cînd trebuia să intre în apă. Întîi atingea apa cu vîrful degetelor, sau numai ușor cu talpa. Apa era rece și ea sărea înapoi cîțiva pași. După asta intra pînă la gleznă, pînă la genunchi, pînă la brîu și se hotăra să intre toată numai dacă o împroșca Grig cu stropi, sau dacă îi zicea : „Hai, Pițigoiule, ce faci ? N-ai curaj ?“

Acum ajunsese la punctul acela abia sesizabil, cînd — ca să fie veselă cu adevărat— trebuia să se mai întîmple ceva în plus. Tezele erau însă pe sfîrșite, iar strîmbăturile de clovn ale lui Sterpu nu-i spuneau nimic. Rița își luă teza cu ochii plecați și vru s-o strecoare în servietă. Cozmiță întinse gîtul peste umărul ei, dar nu reuși să-i vadă nota. Hreapcă se arătă mai dibaci. O lovi pe Rița peste cot, se aplecă, ridică de jos caietul, și — după ce se uită la notă — i-l dădu cu aerul că-i face un serviciu. Apoi, triumfător, se întoarse spre clasă și arătă cu mîna de două ori cîte trei.

Profesoara îl văzu, dar nu-i spuse nimic. Privi peste bănci, pînă cînd se făcu liniște. După asta întrebă :

— Ați primit tezele toți ?

— Daaa !

În penultima bancă se auzi glasul lui Rosei cu tonul cu care pîrăști pe cineva :

— Sterpu n-a primit.

— Unde-i Sterpu ?

Aproape toți întoarseră capetele spre banca lui Sterpu. Vica îl văzu trecîndu-și repede palma peste

moțul roșu, ca o coadă de veveriță. Se ridică destul de greu. Întîi vru să stea plecat peste bancă, așa cum stătea de obicei cînd vorbea cu cineva. Privirile îndreptate spre el, ori glasul nemulțumit al profesoarei îl făcură să șovăie. În cele din urmă își îndreptă spatele cu un gest hotărît. Răspunse cu ostilitate :

— Sînt aici !

Profesoara îi spuse :

— Apropie-te !

În clasă se făcu tăcere deplină. Nici Vica, nici ceilalți nu înțelegeau ce se întîmplase. Sterpu pășea spre catedră fără chef, lovindu-se mereu de bănci.

Vica văzu în mîna profesoarei un petic de hîrtie acoperit de un scris mărunt și des. Cînd Sterpu ajunse aproape, îl întrebă :

— Ți-ai uitat fițuica în caiet ?

Sterpu o privi pe sub sprîncene, dar nu răspunse. Avea spatele îndoit, de parcă ar fi stat aplecat peste bancă. Profesoara îl întrebă din nou :

— O recunoști ? Ai copiat după ea ?

Sterpu răspunse încet, fără să clipească :

— Da.

— Profesoara îl privi, vru să-și pună ochelarii (și-i punea numai cînd scria sau citea), dar se răzgîndi, rupse fițuica, și — întinzîndu-i caietul de teză — spuse încet, ca atunci cînd asculta pe careva și era nemulțumită de răspuns :

— Bine, treci la loc ! N-o să-ți pun notă.

Sterpu nu întinse mîna după caiet. Se îndreptă de spate și întrebă nemulțumit :

— De ce să nu-mi puneți notă ?

Profesoara zîmbi :

— Știi ce notă meriți ?

Sterpu o privi cu îndrăzneală și rosti :

— Unu !

— Și vrei să-ți pun unu ? Nu-i mai bine să înveți ? Să dai altă teză ! Anul acesta ai în față un examen greu. Ca să-l poți trece, nu-ți ajunge o singură fițuică.

Sterpu își plecă ochii. Spuse cu încăpățînare :

— Dacă am greșit, să fiu pedepsit.

— Păi asta și fac !

Profesoara își puse ochelarii, scoase din poșetă o agendă și se uită prin ea, apoi zise :

— Joi, 26, te prezinți la teză cu lecțiile învățate...

Sterpu își luă caietul de pe catedră, îl privi pe-o parte și pe alta și înălță din umeri. Cînd se întoarse, zîmbi triumfător, dar în bănci nu găsi nici un ecou. Fetele îl priveau cu răceală, băieții întorceau capul. Numai cînd ajunse la locul lui se auziră chicoteli și șoapte...

În recreație Vica vru să plece acasă cu Doli, dar chiar în ultima clipă (tocmai ieșeau în stradă) Țîru găsi altă soluție. O încredință pe Doli unor băieți dintr-a patra. Clasele mici aveau cursuri numai pînă la 12. Țîru îi văzu pe băieți și-i opri. Îl întrebă numai pe cel cu căciula mare, cîrn și cu pistrui pe nas :

— Mihule, vrei să-mi faci un serviciu ?

Băiatul își săltă ghiozdanul în spate și întrebă :

— Ce serviciu ?

— S-o duci pe Doli acasă.

Celălalt băiat se bagă în vorbă :

— Nu mușcă ?

Vica rîse :

— Numai dacă o necăjiți.

Mihu se uită la Doli, îi făcu un gest prietenos, pocnindu-și degetele și zise :

— O ducem ! Pe ce stradă ?

— Aleea Nimfelor, 18 !

Cînd o văzu pe Doli între cei doi băieți, Vica răsuflă în voie.

La cișmea (Țîru se oprise să bea apă) veniră George, Sanda și Iorgu. Iorgu avea nasul umflat și reverul hainei pătat de sînge. Vica îi întrebă :

— Ce i s-a întîmplat ? A căzut ?

Sanda spuse ironică :

— Nu. A discutat cu Sterpu despre examen.

În clasă era liniște. Stăteau toți în bănci cu cărțile și caietele deschise. Vica își închipui că intrase profesorul. La catedră nu era însă nimeni. Nici măcar pionierul de serviciu. Abia după ce-și lăsă paltonul la cuier și trecu în bancă sună de intrare. Profesorul de istorie, Moșul, cum i se spunea în toate clasele, intră ca de obicei, ținînd într-o mînă catalogul, și-n cealaltă o geantă mare, veșnic doldora cu ceva. Toamna treceau rînd pe rînd prin geanta lui întîi strugurii, merele, perele, nucile. Cei care erau scoși la lecții și dădeau răspunsuri bune, pe lîngă note mari primeau un ciorchine cu boabe bătute și brumate, un măr, o pară, două-trei nuci. Vica știa de la Isoscel că iarna — cînd se scumpeau fructele sau nu se mai găseau — aducea creioane, radiere, ascuțitori, bomboane, covrigi colorați de zahăr... Nu-și lăsa paltonul sau șoșonii oricît ar fi fost soba de caldă. Intra în clasă, ca și cînd ar fi venit direct din stradă. Numai catalogul arăta că trecuse întîi pe la cancelarie.

Ora n-avu nimic deosebit. George spunea că orele de istorie decurg normal ; Iorgu, că-s inodore și incolore ; Nunu (înainte de plecare), că-s ca niște bucăți de pergament, ciupite ici-colo de molii ; Isoscel, că seamănă teribil cu niște ghiulele din secolul XVIII. Sfîrîie puțin și se sting.

Vica încercă să găsească și ea o comparație. Îi plăceau orele de istorie, dar o și nemulțumeau. Ora de-acum era frumoasă, deși îi lipsea ceva. N-ar fi fost în stare să spună ce. Geanta „moșului" trona masivă și grea pe catedră. Oare astăzi ce le adusese ? Pere ? Mere ? Covrigi colorați de zahăr ? Vica își aminti că fusese odată, mai de mult, la bîlci, cu Mica și văzuse covrigi din aceștia. Atîrnau în șiraguri ; cîte zece-cincisprezece covrigi pe-o sfoară. Unii erau albi, galbeni, verzi, roșii, iar alții aveau și cîte două-trei culori. Ceruse și ea ; Mica îi cumpărase două șiraguri, dar nu-i mîncase pe toți. Vica zîmbi. Îi trecu prin minte că orele de istorie se asemănau perfect cu șiragurile acelea de covrigi colorați.

Geanta nu era doldora nici de mere, nici de pere, nici de nuci. Profesorul adusese tezele, dar nu le împărți decît spre sfîrșitul orei, după ce explică lecția. Notele fuseseră dinainte trecute în catalog. Acum doar scoase caietele din geantă, chemă pionierul de serviciu și i le dădu să le împartă. În bănci se produse un murmur de bucurie. Nu mai era însă bucuria din ora de chimie. Cel care primea teza se uita la notă, zîmbea și închidea caietul. Nu se întorcea repede s-o comunice vecinilor și nici vecinii nu erau prea curioși să afle cît luase. Nu se mai făceau nici semne cu degetele. După ce pionierul de serviciu împărți toate tezele, profesorul se apropie din nou de geantă și spuse :

— Ce-i cu 10 să vină la mine !

Vica se uită prin clasă. Îl văzu ridicîndu-se din bancă numai pe Sterpu. Avea și ea zece, dar cînd îl văzu pe Sterpu înaintînd sfidător spre catedră rămase în bancă.

Profesorul scoase din geantă un creion, jumătate roşu, jumătate albastru. Cînd i-l dădu lui Sterpu, spuse doar atît :

— Bravo, băiete !

Sterpu luă creionul şi se întoarse. Profesorul întrebă iar :

— N-a mai luat nimeni zece ?

Vica nu îndrăzni să-l privească. Rămase cu ochii plecaţi pînă la sfîrşitul orei. Cînd ieşi, pe treptele de piatră o auzi lătrînd pe Doli. Mihu şi celălalt băiat o ţineau legată de gît cu-o sfoară. Doli se zbătea să scape.

— Ce s-a întîmplat ? îi întrebă Vica. De ce n-aţi dus-o acasă ?

Băieţii răspunseră amîndoi odată :

— N-a vrut să meargă.

Vica luă sfoara din mîna lui Mihu şi spuse supărată :

— Va să zică de astea-mi eşti ? Drept pedeapsă o să stai legată o săptămînă.

MELCUŞORUL

Isoscel deschise ochii, se uită spre atelier (aşa numea colţul unde-şi pusese şevaletul, cutiile cu vopsele, pensulele) şi-n prima clipă crezu că mai poate să doarmă. Prin marginea perdelelor se strecura o lumină palidă, care dădea obiectelor altă înfăţişare. Soba de teracotă albastră se zărea

ca o spirală subțire și dreaptă, suspendată între podea și tavan. Iarna trecută Isoscel stricase vreo șapte planșe s-o prindă așa cum se vedea la ora asta, dar nu reușise. Nunu privise planșele și exclamase :

— Ce-i asta ? Un proiect de rachetă ?

Isoscel îl privise dezamăgit :

— E soba !

Nunu se uitase spre sobă și zîmbise neîncrezător. Isoscel încercase să-l convingă :

— Așa se vede în fiecare dimineață. Pare o rachetă, dar nu-i. E altceva. Vino odată înainte de răsăritul soarelui și-ai să vezi.

După ce răsărea soarele, mobilele și celelalte obiecte căpătau înfățișarea lor obișnuită. Soba nu mai avea nimic de spirală. Era o sobă ca toate sobele ; înaltă, dreptunghiulară, greoaie.

Dacă se trezea și vedea spirala albastră, Isoscel știa că nu mai putea să stea în pat decît cel mult 10-15 minute. Închidea ochii și adormea pe loc. În cele 10-15 minute era somnul cel mai dulce. Uneori nu adormea. Ținea doar ochii închiși. Atunci auzea toate zgomotele din casă : țiuitul ceainicului la bucătărie, pașii apăsați ai tatălui care trecea spre baie să se radă, scîrțîitul ușilor. Mama se apropia cu pași ușori. De multe ori nici n-o auzea. Deschidea ușa și le spunea din prag :

— Gata, copii ! Treziți-vă ! Se răcește ceaiul.

În patul de-alături cei doi frați mai mici începeau să se miște, să mormăie nemulțumiți. Isoscel nu deschidea ochii. Îi auzea însă cum săreau unul după celălalt din pat și se îndreptau spre baie, împleticindu-se de somn. Peste cîteva minute se întorceau veseli și zgomotoși. Atunci nu mai avea încotro.

Trebuia să deschidă ochii, să meargă și el la baie, să se îmbrace.

Acum, în toată casa nu se auzea nici un zgomot. Nici spre bucătărie, nici spre baie, nici spre camera părinților. Isoscel închise ochii și zîmbi mulțumit. Asta însemna că mai putea să doarmă cel puțin o jumătate de ceas. Căută pătura să se învelească (în timpul nopții ori o dădea jos, ori o strîngea mototol la picioare), dar văzu că pătura era sub el. Și nu numai asta. Dormise îmbrăcat. În prima clipă nu înțelese ce s-a întîmplat. Seara avea obiceiul să-și împăturească frumos pantalonii și să-i pună pe scaunul de la capătul patului. Acum, pe scaun stătea numai haina. Se uită iar prin cameră, văzu că patul în care dormeau frații mai mici era gol, și-n aceeași clipă îi trecu prin minte că nu era dimineață. Ori dacă era dimineață dormise aproape 16 ore. Asta era bună de pus la gazeta de perete. Bătuse recordul la somn. Iorgu ar fi găsit un titlu grozav : 16 ore de somn fără întrerupere. Îndepărtă mutra lui Iorgu cu dosul mîinii, cum făcea Rosei în clasă cînd nu-i plăcea ceva, sau cînd voia să închidă gura cuiva. Somnul îi dispăruse cu totul. Acum îi veni destul de ușor să-și amintească ce se întîmplase. Imediat după prînz intrase în cameră furios. Totdeauna cînd era prea furios se plimba prin cameră și număra în gînd. Număra pînă la 20. Odată, de două ori, de trei. Pînă cînd reușea să se calmeze. Astăzi numărase de zece ori, fără nici un rezultat. Se certase cu George. Propriu-zis nici nu se certase. Dacă s-ar fi certat, poate că n-ar fi fost așa furios. Avusese numai un schimb colegial de cuvinte. Cu George nu se putea discuta altfel. Ori discutau colegial, ori te înfuriai și-i dădeai două la moacă. Imediat,

după ora de istorie, nici nu apucase să-și strîngă cărțile și s-a pomenit cu el în fața băncii. Întîi nu i-a zis nimic. L-a așteptat să-și aranjeze cărțile, să-și pună paltonul, să ducă Jurnalul clasei la secretariat (de cînd era președinte de detașament, Isoscel avea în grijă Jurnalul clasei) și-abia după ce a ieșit de la secretariat l-a întrebat c-un aer conspirativ :

— Ce facem cu Sterpu ?

Isoscel s-a uitat la el dintr-o parte, a rîs și a înălțat din umeri :

— Știu eu ?! Tu ce-ai vrea să facem ?

George și-a îndreptat ochelarii cu gestul unui om jignit. A spus încet, fără să-l privească :

— Eu nu glumesc. Te-am întrebat să știu ce măsuri luăm. Cred că-i cazul să-l anunț pe tovarășul instructor superior.

— De ce să-l anunți ?

— Sterpu face parte din grupa mea, a strigat cu glasul subțiat de indignare, și eu nu pot să tolerez comportări ca aceea de care a dat dovadă.

Isoscel a zîmbit îngăduitor :

— Credem că toată povestea-i terminată. Sterpu și-a recunoscut vina. A cerut chiar să fie pedepsit. Joia viitoare o să dea teză din nou.

— Asta la chimie ! La istorie n-o să mai dea însă nici o teză. Și la istorie a luat zece. Crezi că la istorie n-a copiat ?

— De unde știi tu că a copiat și la istorie ? Ai vreo dovadă ?

— N-am. Dar găsesc eu și dovezi, nici o grijă.

— Mă rog, dacă îți place s-o faci pe detectivul, n-ai decît.

I-a întors spatele furios. Adică nu. S-a înfuriat după aceea cînd a văzut că George se îndreaptă

spre Camera pionierilor să-l anunțe pe instructorul superior. N-ar fi avut nimic de zis, dacă George s-ar fi dus la instructor să prezinte lucrurile așa cum erau. Adică să-i spună că Sterpu s-a purtat ca un măgar. A copiat la chimie și, drept pedeapsă, profesoara l-a pus să mai dea o teză. Merita Sterpu și altă sancțiune ? Atît. Ei, dar George nu de asta se dusese să-l anunțe pe instructorul superior. El voia neapărat să se țină o adunare de detașament. Avea un dar teribil de a exagera lucrurile, de a le încurca, de a face să iasă totul pe dos. Nu-i scăpa ocazie cît de mică fără să se evidențieze, să atragă atenția asupra lui. El era totdeauna „apărătorul" ordinei, al disciplinei, al onoarei pionierești. El era cel mai drept, cel mai principial, cel mai deștept. Pentru o jumătate de punct la o materie era în stare să nu doarmă nopți în șir sau să-și ia meditator. Venea în fiecare zi cu pantofii lustruiți, cu pantalonii la dungă, cu mînecuțe, ca să nu-și roadă haina la coate. Băieții îl călcau uneori ca din întîmplare pe bombeuri. Asta îl scotea din fire, dar nu arăta. Își îndrepta pieptul cu demnitate și întreba :

— De ce nu te uiți pe unde mergi ?

Rosei avea ce avea cu pantalonii lui. Dacă se atingea de el (și cîteodată intenționat făcea asta), sărea repede într-o parte, se apleca peste genunchi sau șchiopăta. Hreapcă se prefăcea că-i vine în ajutor. Întreba :

— Ce ți s-a întîmplat ?

Rosei mormăia, ca și cînd l-ar fi durut ceva :

— M-a tăiat cu dunga de la pantaloni.

Colegii schimbau priviri vesele. Unii strigau :

— George, schimbă-ți pantalonii !

George le întorcea spatele, îndreptîndu-și c-un gest nervos ochelarii sau mînecuțele. Purta mîne-

cuțele într-o pungă din material plastic. Tot acolo ține și cravata de pionier călcată și apretată, de părea nouă în orice clipă. După ce-și lăsa paltonul la cuier, scotea din pungă mînecuțele pe care și le punea cu o grijă exagerată. Cravata rămînea în pungă. N-o punea la gît decît dacă era vreo adunare de detașament, vreo festivitate în școală, sau dacă avea ceva de comunicat grupei.

Isoscel zîmbi. Astăzi, cînd venise să-l întrebe ce era de făcut cu Sterpu, George își pusese cravata. Considerase probabil că-i o discuție oficială. Sau cine știe ? Poate își pusese cravata știind dinainte că avea să se ducă și la instructorul superior. În orice caz, pentru mîine se asiguraseră de-o adunare, dacă nu de detașament, măcar de grupă.

Isoscel sări din pat și merse spre unul din geamuri. Dădu perdeaua la o parte. În curte își zări frații. Se întorceau pesemne de la săniuș, rebegiți de frig. Amîndoi aveau căciulile trase pînă peste ochi și mergeau cocîrjați ca moșnegii. După ce intrară în casă (își scuturară mai întîi picioarele afară, în fața ușii), curtea rămase goală și tăcută. Umbra magaziei de lemne se lungea pînă aproape de poartă, dînd zăpezii altă culoare : ceva între violet și albastru.

Isoscel se uită la ceas. Trecuse de patru. Era timpul să-și vadă de lecțiile pentru a doua zi. Plecă de la geam, aprinse lumina și începu să-și caute servieta. O găsi pe-un scaun, o deschise și — în timp ce-și scotea cărțile și caietele — își aminti că trebuia să meargă la Casa pionierilor. Două după-amiezi pe săptămînă (marțea și vinerea) avea activitate acolo. Astăzi se lăsase prins de incidentul cu George și uitase să meargă. Dacă se grăbea, putea să prindă ora a doua. Se îmbrăcă, stinse lu-

mina și ieși. Afară se întunecase bine. Ca să ajungă mai repede, luă tramvaiul. În stație, după ce coborî, o văzu pe Rița. Ducea pe braț o rochiță de mătase albă, cu fluturași de aur. Fusese și ea în tramvai, dar stătuse probabil pe platforma din spate și n-o observase. Se apropie de ea cu mîna întinsă :

— Ce faci, Melcușorule ? Ai întîrziat ?

Rița îi strînse mîna cu stîngăcie, fără să-l privească.

— N-am întîrziat. Astăzi avem repetiție generală. Începe la cinci, jos, în sala mare.

Isoscel întrebă mirat :

— La ce aveți repetiție generală ?

Rița tot nu-l privi. Se strecură în curtea Casei pionierilor. Poarta era deschisă, dar ea se strecură, ca și cînd n-ar fi avut loc mai lat de-o palmă. Abia după cîțiva pași spuse :

— Prezentăm duminică baletul : „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici."

Isoscel nu-și putu reține zîmbetul lui sceptic :

— Ești înscrisă la cercul de balet ? De cînd ?

Rița se înroși. Spuse :

— De mult. De cînd eram într-a treia. Merg acum pe-al cincilea an.

— Pe-al cîtelea ?!

— Pe-al cincilea.

— Și nu te-ai plictisit ?

— De ce să mă plictisesc ! Baletul se învață greu.

Isoscel rîde :

— Toți învață greu ? Și cei care au talent ?!

Rița ridică spre el ochii mari, reci, așa cum îi ridica numai spre profesori cînd nu știa ce să răspundă. Din spate năvăliră peste ei vreo șapte-opt

fete vesele, zgomotoase. Îi arătară Riței rochiile (aveau toate pe braț cîte-o rochie), cerură s-o vadă și pe-a ei, o purtară de la una la alta, minunîndu-se, făcînd piruete, sporovăind fără oprire. O luară apoi pe Rița între ele și alergară spre sala mare de la parter. Isoscel rămase locului c-un simțămînt neplăcut de vinovăție. Se purtase cu Rița prostește. În fond nu era nimeni obligat să aibă talent. Poate că Rița se înscrisese la balet să scape de mersul ei stîngaci și caraghios. Iar el o jignise.

Cercul de radioamatori (la care se înscrisese anul acesta) se afla sus, la etajul II. În fața ușii se opri. Ajunsese tîrziu. Ora a doua începuse. Se întoarse și coborî treptele de marmură una cîte una. Aproape că nici nu văzuse covorul albastru din fibre groase de iută, care le acoperea. Cînd ajunse în holul mare de la parter, se trezi fluierînd. Îi părea bine că întîrziase. Trebuia neapărat să o caute pe Melcușor și să-i ceară scuze. Ușa de la sala mare de festivități era deschisă. Se strecură înăuntru pe lîngă perdelele grele de catifea. Vru să-și facă loc spre treptele care duceau spre culise, dar cînd ajunse pe la mijlocul sălii, becurile din tavan se stinseră. Se auzi sunetul unui gong și-n aceeași clipă se stinseră toate luminile. Se făcu întuneric beznă. În bănci se auziră șoapte, șușoteli, rîsete. Undeva, în față, răsuna un corn sau un bucium, căruia îi răspunse altul, apoi altul. Cortina se dădu încet la o parte și pe scenă apăru o pajiște umbrită de arbori ciudați, cu frunza de argint. În stînga, departe, se zăreau turnurile unui castel. Isoscel se lăsă atît de prins de frumusețea decorului, încît nu mai auzi sunetele de corn și nici muzica de fond care părea mai degrabă o adiere de vînt. Pe pajiște apăru o fată. Era înaltă, subțire și sprintenă

ca un fluture. Semăna puțin cu Rița. Adică purta o rochie care semăna cu cea pe care o văzuse la Rița. Ținea pe braț un coșuleț de nuiele și alerga după fragi. Isoscel se lăsă aproape fără să-și dea seama pe-un scaun și începu s-o urmărească pe fata de pe pajiște tot mai intrigat. Erau clipe cînd semăna teribil cu Rița. Rița era rigidă, stîngace și-așa de înceată, că toată clasa se obișnuise să-i zică Melcușorul. Fata de pe scenă alerga, se apleca, zîmbea. Rița avea totdeauna un zîmbet sperios, aproape nătîng. Nu putea să fie ea. Probabil că era numai o coincidență. Poate că rochii albe cu fluturași își făcuseră și alte fete. De după unul din arborii aceia ciudați apăru o zînă. Purta o rochie verde, avea chipul verde, iar pe frunte îi strălucea o diademă cu scînteieri verzi. Era urmată de nouă fete. Cu toate că aveau părul despletit și alergau încoace și-ncolo ca niște viespi, Isoscel recunoscu din prima clipă cîteva din fetele care năvăliseră pe cînd vorbea cu Rița. Fata cu coșul de nuiele (pe care aproape o scăpase din vedere) vru să se ascundă. Avea o privire atît de speriată și semăna atît de bine cu Rița (mai ales cînd își plecase fruntea), încît Isoscel începu să-și miște nasul, așa cum făcea totdeauna cînd trebuia să recunoască ceva și să se dea bătut. Acum nu mai avea nici o îndoială. Fata cu coșul de nuiele pe braț era Rița. Cele nouă fete (probabil nouă iele) începură să se învîrtă vertiginos în jurul ei. Melcușorul încremenise în mijloc. Zîna Verde își făcu loc spre ea. Îi zîmbi și-i întinse un pieptene alb și-o oglindă mică, rotundă, care părea mai degrabă un ochi încremenit. Rița întinse brațele, ca și cînd ar fi vrut să spună că nu merita nici pieptenele, nici oglinda. Zîna Verde îi făcu semn să se uite în oglindă. Ea

se uită și din nou chipul i se lumină de zîmbetul acela care-o schimba cu totul. Luă și pieptenele și începu să salte bucuroasă. Din cînd în cînd se oprea și se uita în oglindă. Era atît de fericită, că nu mai vedea nimic din ce se întîmpla în preajmă. Nu văzu nici cînd dispăru Zîna Verde cu suita ei. Puse coșul cu nuiele jos, se așeză pe iarbă, își desfăcu părul și vru să se pieptene. Dar în clipa cînd înfipse pieptenele în păr încremeni, și chipul i se făcu alb ca varul. Apoi se prăvăli pe pajiște. Umbrele arborilor se lungiră, și-aproape pe nesimțite se făcu noapte. De undeva răsări o luminiță verde, apoi una roșie, una albastră, una violetă. Erau mici, dar se mișcau repede, și Isoscel recunoscu la lumina lor bărbile și glugile celor șapte pitici. Acum înțelesese. Melcușorul juca rolul Albei ca Zăpada.

Rămase în sală pînă la sfîrșitul spectacolului. Înfățișarea nouă a Melcușorului îl uluia pur și simplu. Uneori se ciupea de mînă să vadă dacă era treaz. Se ciupea în glumă, încercînd să se ironizeze, dar simțea că glumește sau se ironizează numai pe jumătate. Nu era convins tot timpul că Melcușorul interpreta rolul Albei ca Zăpada. Avea și clipe de îndoială. Uneori se îndoia chiar cînd era pe scenă, alteori cînd lipsea. Au apărut rînd pe rînd florile, gîzele, ciupercuțele. El se uita la fiecare gîză sau la fiecare ciupercuță, vrînd să-l descopere pe adevăratul Melcușor. La sfîrșit, cînd văzu că se lasă cortina, sări de pe scaun și vru să meargă în culise. Uitase că o jignise, uitase de ce venise în sală ; acum n-avea în cap decît un singur lucru : s-o întrebe dacă ea a interpretat pe Alba ca Zăpada (încă nu era convins pe deplin că ea fusese) și s-o felicite. În hol văzu un afiș. Cu litere mari

de-o șchioapă era anunțat spectacolul de duminică. Se uită la distribuție. În dreptul Albei ca Zăpada era trecut numele Melcușorului. Se uită o dată, de două ori. Se uită și la celelalte roluri. Zîna Verde, Prințul și Starostele piticilor aveau și dubluri. Rolul Albei ca Zăpada era însă interpretat numai de Rița.

În culise nu putu să ajungă. Ușa care dădea în hol fusese închisă. Trebuia să iasă afară, să ocolească clădirea și să intre prin spate. Ca să n-o scape, alergă spre poartă. Se opri lîngă căsuța portarului. Fetele din colectivul de balet ieșeau gălăgioase și vesele. Isoscel stătea mai în umbră. Pe unele din ele le recunoștea : interpretaseră roluri de flori, de gîze, de iele. Melcușorul apăru între Zîna Verde și între Prinț. Prințul fusese interpretat tot de o fată. Isoscel își dădu seama abia acum, cînd văzu costumul Prințului pe brațul fetei care mergea în stînga Riței. Cele trei fete trecură numai la doi pași de el. Rița nu-l văzu, dar el o strigă. Privirea speriată a Melcușorului îl făcu să spună repede (mai repede decît vorbea el de obicei) c-un glas aproape poruncitor :

— Vreau să te rog ceva !

Rița se opri. Zîna Verde îl privi zîmbind și spuse, fără să se uite la Rița :

— Noi te lăsăm, Rița ! Pa !

Isoscel așteptă pînă se îndepărtară, apoi zise :

— Te rog să mă ierți !

Rița îl întrebă uimită :

— Pentru ce să te iert ?

Isoscel rîse în silă :

— Știi tu și singură. M-am purtat ca un imbecil. Am vrut să-ți spun asta înainte de repetiție, dar cînd am intrat în sală se stinseseră luminile.

Rița ridică ochii. Pînă acum se ferise să-l privească. Întrebă speriată :

— Ai fost în sală ?

Isoscel dădu din cap :

— Am fost. Am fost chiar de la început, de cînd se auzeau sunetele de corn. Mi-a plăcut. Întîi nu te-am recunoscut. Erai schimbată.

Rița zîmbi :

— Mi-au spus și colegele. Cred că din cauza rochiei par schimbată.

— Nu. Rochia n-are nici o vină. Tu te schimbi.

— Cum ?!

— Așa, nu știu cum. Nu pot să-ți explic.

Ieșiră pe poartă și pînă în stația de tramvai nu mai vorbiră nimic.

Rița își ținu tot timpul ochii plecați. Tramvaiul veni cu întîrziere, aglomerat. Trebuiră să aștepte altul. Riței i se făcu frig. N-avea mănuși.

Isoscel îi întinse mănușile lui. Rița se împotrivi :

— Nu mi-e frig !

Isoscel rămase cu mănușile întinse, și ea nu avu încotro. Trebui să le ia. Tramvaiul avea iar întîrziere. Isoscel țopăi vesel :

— Cred că-i mai bine să mergem pe jos. Dacă mai stăm mult aici, Alba ca Zăpada se transformă în stană de gheață.

Rița zîmbi, dar nu cu zîmbetul de pe scenă, ci cu zîmbetul ei sfios din clasă :

— Nu mi-e frig.

Isoscel insistă să meargă pe jos. După asta însă îi păru rău. Tot drumul Rița tăcu. Vorbi numai el, dar cuvintele aveau ceva supărător. Erau ori prea umflate și pretențioase, de parcă ar fi vorbit George în locul lui, ori de-o lăudăroșenie și de-o fanfaronadă care-l scotea din fire. Și țopăia tot timpul ca

un caraghios. Se despărți de ea jenat și nemulțumit. Ca să se răzbune, acasă nu schimbă toată seara un cuvînt cu nimeni. Trecu în „atelier" și încercă să schițeze ceva. Nu-i ieși nimic. Rupse două planșe degeaba. Își aduse aminte de lecții și asta îl mai învioră. Citi, desenă, își scoase cuvinte la franceză pînă tîrziu. Nu mai învățase așa de pe vremea cînd venea Nunu și-și făceau lecțiile împreună. În cele din urmă stinse lumina și intră sub pătură tremurînd. Cearșafurile erau reci și pînă se încălziră tremură bine. Nu-i era frig, dar lui îi plăcea să exagereze. Tremura ca să se încălzească mai repede. Vru să se întoarcă spre perete, dar în minte îi apăru cu o limpezime uluitoare Melcușorul. Purta rochia albă cu fluturași, dar nu era pe scenă, nici pe stradă. Silueta ei subțire și zveltă se proiecta pe-un decor alb. Un decor care semăna teribil cu o planșă prinsă pe șevalet.

DOLI SCAPĂ DE PEDEAPSĂ

Dimineață, Vica se trezi ca de obicei la șase și jumătate. Își aprinse lumina și — ghemuită sub plapumă — încercă să repete cuvintele la franceză. Pe la șapte fără zece Mica o chemă să-și bea cafeaua cu lapte. De cîteva săptămîni Mica își reluase postul de profesoară la Școala medie de muzică și-aproape în fiecare dimineață plecau împreună. La bucătărie era cald, mirosea a cafea și

toate străluceau de curățenie. Mica îi făcea pachetul cu sandvișuri pentru recreația mare. După ce-i făcu pachetul, se uită la ceas și spuse grăbită :

— Te las ! Astăzi sînt de serviciu la școală. Trebuie să merg mai devreme.

O sărută și se duse în vestiar să-și pună paltonul. De-acolo o întrebă :

— Cu Doli ce ai de gînd să faci ? Cît o mai ții legată ?

Vica încercă să glumească :

— Nu ți-am spus ? O săptămînă. Să se învețe minte. Să nu mai fugă de-acasă !

Mica zise din nou :

— Am plecat !

Se auzi pocnetul ușii, apoi în casă se lăsă tăcerea aceea vicleană, care ademenea de obicei la somn. Vica se duse la baie și se spălă bine pînă la jumătate. Apa rece o învioră. Totuși, de teamă să n-o prindă iar somnul (dimineața era o pacoste), aprinse toate luminile : în sufragerie, în salon, în camera părinților, în camera ei, în vestiar. Strălucirea lustrelor îi alunga totdeauna somnul. Îi dădea senzația că-i seară. Și seara, pînă ce nu se stingeau toate luminile și nu-și băga capul sub plapumă, nu adormea.

Cînd se duse în vestiar să aprindă lumina, o găsi pe Doli supărată. Stătea cu botul pe labele din față și evita s-o privească. Era așa de caraghioasă cu sfoara aceea în jurul gîtului ! Trebuia neapărat să-i caute lesa. Avea o lesă superbă din piele de căprioară. I-o adusese Grig, în septembrie, cînd fusese la Budapesta. Și n-o purtase decît de două ori. Cum i-o punea la gît, începea să fluture capul, să scheaune sau s-o apuce cu dinții.

I-ar fi pus-o de ieri după-amiază, dar ieri nu avusese timp s-o caute. Trebuise să meargă la Casa

pionierilor. De fapt, înainte de a merge la Casa pionierilor încercase s-o caute, dar în sertărașul noptierei dăduse peste niște fotografii făcute de Ligia în Copou și uitase de lesă. Așa i se întîmpla aproape totdeauna. Nu reușea decît foarte rar să găsească un lucru. Sertarele, dulapurile, aproape fiecare colț din casă îi rezervau mereu surprize. Dacă-i trebuia o sticlă de cerneală și căuta în biroul lui Grig, aici îi atrăgea atenția un stilou pe care nu-l mai văzuse, sau un creion automat cu mai multe culori, sau un caiet legat în piele, sau o cutie cu acuarele și, bineînțeles, uita că-i trebuie cerneală. Lua cutia cu acuarele, și seara întreba :

— Grig, tu n-ai prin sertarele tale vreo cutie cu acuarele ?

Grig ghicea imediat :

— Mi-ai cotrobăit sertarele, pițigoiule !

Vica abia acum își amintea de cerneală. Spunea cu convingere :

— Nu ți-am cotrobăit. Am căutat o sticluță cu cerneală. Mi s-a terminat cerneala.

— De ce nu mi-ai spus să-ți cumpăr ?

— Credeam că ai în birou. Știi ? Am găsit o cutie cu acuarele. Ai nevoie de ele ?

Grig rîdea :

— Nu. Le-am cumpărat pentru tine, dar am uitat să ți le dau...

Sertarele de la noptiera Micăi îi rezervau surprize și mai mari. De aceea, dacă avea nevoie de-un bold cu o piatră frumoasă pentru basc, de-o panglică, sau chiar de-un mosorel cu ață să-și coasă ceva, îi cerea ei direct : „Mica, dă-mi puțină ață !“ Sau : „Mica, îmi trebuie o panglică albă !“...

Ei, dar acum Mica plecase și ea trebuia să răscolească singură toată casa. O clipă se gîndi să

renunţe. S-o ierte pe Doli, să-i ia de la gît sfoara aceea care o făcea atît de caraghioasă, şi gata. Asta ar fi însemnat însă să şi-o urce în cap. Nu ! Pedeapsa trebuia respectată.

În camera ei căutase lesa ieri după-amiază. Acum intră doar o clipă să-şi ia ceasul. Nu voia nici să întîrzie de la şcoală. Avea la dispoziţie cincisprezece minute. Se îndreptă spre camera Micăi, dar pe drum se răzgîndi. Era mult mai simplu dacă se uita întîi prin sertarele de la biroul lui Grig. Aici, oricum, tentaţiile erau mult mai mici. Se uită repede în sertarul din mijloc, în cele din părţi, deschise şi sertarele de la bibliotecă, fără să pună însă mîna pe nimic. Bucuroasă că rezistase ispitelor (în sertarul din mijloc zărise o duzină de creioane colorate), se îndreptă şi spre noptiera Micăi. Lesa nu era însă nici aici. O căută după aceea în boxa cu lucrurile vechi, în sertarele de la dulapul din bucătărie, dar fără nici un rezultat. Descurajată, se întoarse în salon şi se lăsă pentru cîteva clipe în fotoliul ei preferat ; fotoliul auriu, cu perna moale şi cu parfumul discret şi dulce al Micăi. În ultima vreme, prinsă de teze, de activitatea grupei, nu prea mai avusese timp să stea în el. Deodată îi veni ideea să caute sub perna fotoliului. Ultima dată cînd Doli purtase lesa i-a prins-o acolo, lîngă fotoliu. Şi după ce s-au întors de la plimbare tot acolo i-a scos-o. Se ridică, dădu perna la o parte şi, bineînţeles, aşa cum bănuise, mult căutata lesă se odihnea nepăsătoare sub perna fotoliului. Îi ţineau tovărăşie ochelarii ei de soare, o broşă de-a Micăi, caietul de cuvinte la rusă (pe care tot aşa, înnebunise căutîndu-l) şi-o scrisoare cam mototolită. Întîi crezuse că era o scrisoare de la Sanda. Îşi trimiteau una alteia cîte trei, patru scrisori pe săp-

tămînă. La început îşi scriau bileţele scurte în care se întrebau de sănătate, de note, de filme, de cărţi, ca şi cînd ar fi învăţat în şcoli diferite şi nu s-ar fi văzut decît duminica. În clasă discutau despre lucruri inofensive şi nu pomeneau niciodată de acele bileţele. Scrisori adevărate (cu plicuri, cu timbre) au început să-şi trimită în urma conflictului cu Ligia, care s-a iscat aşa, din senin. Într-un bileţel a întrebat-o pe Sanda c-un pic de ironie : „Apropo, ce mai face prietena ta Ligia ?“ A doua zi factorul poştal a lăsat în cutia de scrisori un plic albastru, mai mult lung decît pătrat, pe care recunoscuse imediat scrisul Sandei. După primele două pagini, în care povestea subiectul unei cărţi pe care o citise, Sanda se arăta puţin contrariată : „Nu înţeleg un lucru. De ce crezi că Ligia e prietenă numai cu mine ? E prietenă cu amîndouă“. În scrisoarea expediată a doua zi dimineaţa într-un plic roz — tot prin poştă — Vica fusese de acord. „Da, Ligia e prietenă cu amîndouă, dar (subliniase cu două linii pe dar) tu ţii mai mult la ea decît la mine.“ Răspunsul Sandei întîrziase trei zile. Fuseseră trei zile lungi şi chinuitoare, deşi aparent Vica încerca să fie nepăsătoare. Nu rămînea în bancă aproape de loc. Se ducea ori la sobă, ori stătea de vorbă cu Ţîru, ori ieşea afară la joacă.

A treia zi primise scrisoarea Sandei. Era o scrisoare lungă — pe cinci sau şase pagini. Sanda povestea cîte-n lună şi-n stele, dar despre Ligia nu amintea decît spre sfîrşit : „Cred că în ceea ce o priveşte pe Ligia exagerezi. Ţin la fel de mult la amîndouă“.

Într-un fel, răspunsul Sandei a bucurat-o. I-a scris în aceeaşi noapte opt pagini (n-a stins lumina pînă la ora unu), în care încerca să aplaneze

lucrurile. Recunoştea că exagerase puţin, că aşa era ea cîteodată, bănuitoare şi puţin egoistă. De-atunci n-a mai adus vorba niciodată de Ligia şi nici nu i-a mai reproşat nimic. În ascuns suferea însă. Sanda, orice-ar fi făcut, era mereu cu Ligia. Şi la note. Dacă Ligia lua un zece, Sanda se dădea peste cap să obţină şi ea un zece.

Vica ar fi vrut să meargă la plimbare sau la filme numai cu Sanda. Venea la banca ei şi-o întreba :

— Ce faci după-amiază ? Vii pe la mine ?

Sanda o privea drept în ochi şi-i spunea :

— I-am promis Ligiei că mă duc cu ea. Şi completa : Dacă n-ai ceva mai bun, vino şi tu !

Vica nu putea să suporte cuvintele astea : „Dacă n-ai ceva mai bun". Ar fi vrut ca Sanda măcar o dată să i le spună Ligiei. Dar cînd o întreba Ligia dacă vine după-amiază la ea, răspundea repede, fără să se gîndească, sau fără să caute vreo ieşire :

— Vin !

Cînd o auzea cît de uşor spune că vine, Vicăi îi părea rău că n-o invitase ea mai înainte... S-o fi auzit măcar o dată că o refuză pe Ligia sau că-i spune :

— M-a invitat Vica ! Dacă n-ai ceva mai bun, vino şi tu !

La prînz, cînd plecau spre casă, oricît s-ar fi grăbit, tot Ligia ajungea mai repede la banca Sandei. Ieşeau din clasă toate trei, dar Vica nu putea să suporte deloc acest trio, în care ea se simţea totdeauna pe ultimul loc.

Scrisoarea găsită sub perna fotoliului nu era de la Sanda. După ce-o desfăcu şi o netezi, Vica recunoscu, uimită, scrisul lui Grig. Grig pleca destul

de des în străinătate (acum era plecat de-o lună în India) și de obicei trimitea — oricît de puțin sau oricît de mult ar fi stat — o singură scrisoare.

Toate scrisorile lui începeau cu „Dragele mele". Scrisoarea de-acum era adresată numai Micăi. Pe Mica o chema Liliana, dar Grig îi spunea Li. Îi spunea așa numai cînd se aflau singuri. De față cu ea îi spunea tot Mica. Adică nu. Dacă Grig pleca de-acasă spunea : „Să știi, Li, că la prînz o să întîrzii ! Să nu mă aștepți". Dacă venea și-o găsea pe ea în fotoliu, întreba : „Ce faci, pițigoiule ? Mica unde-i ?" Scrisoarea lui Grig începea așa : „Dragă Li !" Vica se uită peste prima parte, dar nu înțelese nimic. Grig spunea numai prostii. Parcă luase parte la unul din jocurile acelea pe care le făceau seara. Mai ales cînd Grig era liber. Se dădea un cuvînt cu care trebuiai să alcătuiești tot felul de propoziții. Cîștiga cel care alcătuia mai multe. Ea cîștiga mereu. Odată îi căzuse cuvîntul „iubesc". Atunci făcuse cele mai multe propoziții. Începuse cu păpușa : „iubesc păpușa, iubesc prăjiturile, zilele calde, înghețata, bomboanele cu cremă de ciocolată ; iubesc fotoliul Micăi, o iubesc pe Mica, pe Grig, pe Sanda ; iubesc stelele, universul ; iubesc păsările, copacii, florile ; iubesc albinele, furnicile, greierii..." Fusese un adevărat record. În trei minute scrisese patruzeci și opt de propoziții. Mica scrisese cincisprezece, iar Grig doar șase.

Acum Grig era un caraghios. Îi scria Micăi că n-o mai iubește, că o iubise mult, că niciodată n-ar fi crezut că se vor despărți. Pe partea cealaltă, Vica își zări numele. Întîi își zări numele și după aceea începu să citească fiecare cuvînt. Grig bătea cîmpii. Scria : „Deocamdată Vica nu trebuie

să știe. E încă mică și n-ar înțelege nimic. La nevoie plecarea mea în India ar putea să se prelungească"... Mai departe nu citi. Ultimele cuvinte o indignară. Cum adică, Grig nu era plecat ? Va să zică o mințiseră ! Și el, și Mica. Primul gînd acesta fusese : că o mințiseră. Apoi, fără să-și dea seama, începu să vadă lucrurile altfel. Scrisoarea lui Grig nu i se mai păru atît de caraghioasă. În fața ochilor îi răsări chipul slăbit al Micăi, așa cum o găsise astă-vară, cînd se întorsese din tabără. Și Grig ! Da, și Grig îi apăru în minte. Zîmbea ca într-o fotografie ieftină, ori puțin ștearsă. În spatele Pieței Sfîntul Spiridon era un atelier care executa fotografii pentru nunți, botezuri și înmormîntări. În vitrina mare, luminată jur împrejur de becuri, erau expuse tot felul de fotografii. Mirii stăteau țepeni și rigizi ; miresele zîmbeau cu candoare, deși aveau poziții incomode. Unele din ele parcă dansau rock-and-rol. În fotografiile de la botezuri era lume multă : părinții, unchii, mătușile, frații și surorile mai mari sau mai mici, și-n mijloc nounăscutul. Ici, colo, se zăreau și reproduceri după fotografii vechi, puse în rame rotunde sau ovale de marmură. Totdeauna fotografiile astea îi reținuseră privirea mai mult. Abia tîrziu aflase că-s fotografii care se pun pe morminte. Îi spusese Sanda. Ei bine, Grig îi apăru în minte ca într-o fotografie din astea. Nu-i plăcu de loc asociația de idei. Încercă să se gîndească la ceva vesel, dar nu izbuti decît să-și pună o întrebare stupidă. „Oare Grig fusese și el mire ?" Sigur că fusese. De fapt ea se gîndise dacă Grig și Mica își făcuseră și ei o fotografie din acelea de nuntă. Nu văzuse niciodată în casă o asemenea fotografie. Încercă să-și închipuie cum ar fi arătat Grig în postură de mire,

dar nu izbuti. Adică nu izbuti să-l vadă pe Grig rigid și țeapăn. El era totdeauna volubil, bine dispus, gata să facă cele mai năstrușnice glume. Chiar și în situațiile dificile, cînd îi veneau oaspeți pe care nu putea să-i sufere, îi spunea Micăi : „Ăsta-i un porc", Sau : „Ăsta-i un intrigant ordinar, i-aș da palme". Dar cînd sosea porcul sau intrigantul, zîmbea, glumea, îl bătea pe umăr cu aerul cel mai firesc din lume. Cu Mica nu se certa niciodată. Uneori îl auzea întrebînd cu un fel de tandrețe, care pe Mica o dezarma :

— Vrei să te certi cu mine ? Dacă vrei, eu n-am nimic împotrivă. Fă o cerere, pune-i timbru de trei lei și du-o la registratură.

Mica nu mai spunea nimic. Îl privea cu reproș, sau nu-l privea deloc, dar după aceea era tristă și îngîndurată zile în șir. Grig însă continua să fie vesel și bine dispus. Cînd venea la masă, dacă o vedea pe Mica tristă întreba :

— Ce s-a întîmplat ? Te-a supărat Pițigoiul ?

— Nu !

Asta mai demult. În ultima vreme însă era ocupat pînă peste cap (așa-i plăcea să spună, cu veselia lui inepuizabilă), distrat sau uituc. Uita să vină la masă, la concerte, la filme. Dacă venea tîrziu și le mai găsea în salon, călca în vîrful picioarelor, ca un școlar care a chiulit de la ore, se ducea drept la Mica, o săruta pe ochi sau pe frunte, venea după aceea la ea, îi turtea nasul cu vîrful degetului și spunea :

— Pițigoiule, am o rugăminte !

— Știu ce vrei să mă rogi. Să intervin pe lîngă Mica să te ierte că ai întîrziat...

Grig își freca mîinile satisfăcut :

— Ești extraordinară ! Cine te-a învățat să ghicești gîndurile oamenilor ?

— Tu.

— Eu ?!

— Da. M-ai rugat același lucru și ieri, și alaltăieri, și săptămîna trecută. Crezi că Mica o să vrea să mă mai asculte ?

— Încearcă !

— Bine, încerc, dar pentru ultima dată !

— Pentru ultima dată.

În ziua cînd a plecat în India, Mica era bolnavă. N-a ieșit din dormitor decît în ultima clipă.

Grig își luase două valize mari, cu care nu pleca niciodată în străinătate. Îl întrebasem :

— De ce ți-ai luat atîta bagaj, Grig ?

Grig glumise :

— India e departe, Pițigoiule ! N-ai învățat la geografie ?

— Stai mult ?

— Nu știu. Depinde...

A vrut s-o sărute pe Mica, dar ea nu l-a lăsat. A zîmbit cu răceală :

— Lasă, ai uitat că-s bolnavă ?

Pe ea a îmbrățișat-o și i-a spus emoționat :

— Să fii cuminte, Pițigoiule !

— Am să fiu !...

Vica se ridică din fotoliu, puse scrisoarea lui Grig la loc, sub pernă (să nu prindă Mica de veste că o citise), și se îndreptă spre camera ei cu un simțămînt ciudat de vinovăție. I se părea că făcuse un lucru nepermis. Că spărsese ceva, un vas de preț, sau că umblase pe furiș în bibliotecă și luase o carte din acelea pe care n-avea voie să le citească.

În camera ei geamul din mijloc era deschis. Se răcise bine. Simți frigul de cum păși peste prag, dar nu se duse să închidă geamul. Adică nu-și

dădu seama de ce era așa frig. Abia după ce-și puse uniforma pentru școală văzu că geamul din mijloc era deschis și că afară începuse să ningă. Brazii aliniați pe lîngă gard, acoperișurile de la casele vecinilor, turnul unei biserici, toate parcă erau de carton. Și fulgii, mari, pufoși, păreau de vată. La serbările Pomului de iarnă de la grădiniță totdeauna ningea cu fulgi de vată. Întîi începea să ningă, și după asta apărea Moș Gerilă. Odată (avea aproape șase ani) descoperise un lucru îngrozitor. Moș Gerilă nu era Moș Gerilă, ci educatoarea care-și pusese mustăți și barbă și își îngroșase nasul. Venise acasă, se ascunsese după fotoliul Micăi și începu să plîngă. Îi părea atît de rău după Moș Gerilă ! Avea senzația că fără el toate jucăriile pe care le primise și toate lucrurile din jur nu mai aveau nici un rost.

Senzația pe care o încerca acum era asemănătoare. Numai că acum nu putea să plîngă. Simțea o durere vagă undeva, în piept, sau în gît, și obrajii îi ardeau de parcă ar fi avut febră. Cînd și-i prindea însă în palme, i se păreau reci ca de gheață.

Se duse la bucătărie să-și ia pachetul cu sandvișuri, își puse paltonul, bascul, dar pînă cînd se văzu în stația de tramvai se întoarse de două ori. Întîi își aminti că nu stinsese lumina (o lăsase aprinsă peste tot), iar a doua oară se întoarse din stradă pentru Doli. Uitase cu totul de ea. Trebuia ori să-i pună lesa, ori s-o ierte. Lesa rămăsese pe fotoliu și ei îi veni greu să mai intre în salon. Adică îi veni greu să se apropie de fotoliu. Să-l mai vadă. Se aplecă spre Doli și-i spuse încet :

— Gata, Doli, ai scăpat de pedeapsă ! Te iert.

Doli era supărată. Nici nu-și ridică ochii. O lăsă așa. N-avea timp s-o împace. În stația de tramvai

aşteptau domnişoarele Creţeanu. Le zări de departe, lungi, deşirate, îmbrăcate în negru ca nişte ciocli. Una din ele se apăra de fulgi cu o umbrelă de soare. Tramvaiul se apropia gol, dar ea nu alergă să-l prindă. N-avea chef să stea de vorbă cu domnişoarele Creţeanu. Se întîlnea cu ele aproape în fiecare dimineaţă şi-o plictiseau mereu cu aceleaşi întrebări : „Ce face doamna profesoară ? Dar domnul arhitect ? Doli e sănătoasă ?“ De fapt numai una din ele îi punea întrebări. Cea cu umbrela de soare. Cealaltă o fixa cu nişte ochi bulbucaţi şi reci, de parcă ar fi fost la examen, unde trebuia să spună ceva pe de rost.

Tramvaiul următor întîrzie aproape 15 minute. Vica se urcă, dar după două staţii cobori. La prima oră întîrziase şi n-avea nici un rost să se ducă să aştepte pe culoar. Mai bine se oprea puţin la Mica s-o întrebe de Grig. „Mica, nu-i aşa că Grig e-n India ?“

Şcoala de muzică, o clădire nouă, albă, cu două etaje, cu ferestre mari, îi era în drum. La intrare, două coloane subţiri de aluminiu susţineau un acoperiş de cristal de-o formă ciudată. Parcă era o pasăre gata de zbor. Cînd ajungea sub el, îi plăcea să se uite în sus. Prin cristalul gros de două degete se vedea un cer violet, adînc şi nemişcat.

Vica se opri sub aripile mari de cristal, nehotărîtă. În faţa ochilor îi apăruse din nou chipul Micăi, sever şi concentrat, din ultimele săptămîni. N-avea nici un rost s-o supere cu întrebări caraghioase. Era mult mai bine să dea un telefon la facultate.

Se îndreptă repede spre primul debit, dar cînd ajunse în prag ezită să intre. În debit erau cîţiva

cumpărători, și ea ar fi vrut să n-o audă nimeni. Îi aşteptă să iasă.

Între timp, însă, la telefon se dusese un zugrav. Se vedea asta după hainele stropite de var și de vopsele. Și-apoi lăsase și găleata cu bidinele, pensule și tipare pentru tapeturi jos, lîngă ușă.

Vica nu-l aşteptă să termine de vorbit. Porni să caute alt telefon. Trecu pe lîngă patru debite care aveau telefon, dar nu îndrăzni să intre. Găsea mereu un motiv sau altul să amîne. La debitul de lîngă școală telefonul nu era ocupat. Și nici nu se zărea vreun cumpărător. După ce se opri puțin în fața vitrinei, intră și se duse direct la telefon. Formă numărul și închise ochii. La capătul celălalt al firului auzi glasul secretarei, gros sau puțin răgușit. O întrebă :

— Facultatea de construcții ? Cu tovarășul profesor Rareș se poate vorbi ?

De teamă sau de emoție nu-și mai recunoscu vocea. I se păru moale, inexpresivă, străină.

Secretara spuse c-un fel de nepăsare :

— A intrat de cinci minute la curs.

O PLIMBARE ROMANTICĂ

Țîru nu putea să înțeleagă ce se întîmplase cu Isoscel. Toată dimineața fusese indispus. Întîi crezuse că o făcea pe nebunu'. Stătea cu nasul în blocul de schițe și desena ori se prefăcea că de-

senează. Asta a fost în primele ore. După aceea și-a dat seama că habar n-avea de tot ce se petrecea în clasă. Era pur și simplu absent. Dacă l-ar fi întrebat ce-a fost în recreația mare, sau în ora de franceză, sau în celelalte ore, ar fi înălțat din umeri, și, cum avea obiceiul, ar fi pus aceeași întrebare, puțin mirat :

— Ce-a fost ?

Așa făcea și cînd era scos la lecții. Ca să aibă timp să se gîndească sau să se concentreze, repeta întrebarea :

— Care sînt trecătorile dintre Carpații de miazăzi ?

Sau :

— Să vorbesc despre proprietățile sulfului ?

Acum stătea aplecat peste blocul de schițe și lucra de zor.

Sunase de ieșire, dar nimeni nu se gîndea să-și strîngă cărțile. Parcă uitaseră toți că era ultima oră. Doar Ligia păru mai grăbită. Trecu spre cuier cu servieta în mînă, își îmbrăcă paltonul, dar cînd văzu că nu se mai grăbea nimeni se apropie de banca Sandei. Începură să șușotească ceva. Sanda înălță de cîteva ori din umeri, se duse să-și ia paltonul, se îmbrăcă și ieșiră împreună. După ele începură să iasă și ceilalți.

Țîru se apropie de banca lui Isoscel și-l întrebă :

— Ce faci ? Mergi ?

Isoscel închise blocul de schițe și, uitîndu-se spre banca Riței, spuse nemulțumit :

— Merg ! Îmi strîng cărțile și merg.

În clasă nu mai rămăseseră decît ei doi și Rița. Melcușorul se căznea să-și închidă servieta. I se stricase fermoarul (asta era o poveste care se repeta în fiecare zi) și încerca să-l repare. Isoscel își

strînse cărțile, dar nu se duse spre cuier, ci spre banca Riței. Țopăi vesel și zise :

— Dă să-ncerc eu !

Rița îi dădu servieta, fără să-l privească. Isoscel se pregăti să tragă cu toată puterea, dar fermoarul cedă ușor. Asta îl făcu să exclame puțin dezamăgit :

— E gata !

Rița își luă servieta și se duse spre cuier cu mersul ei dintotdeauna, stîngaci și caraghios. Isoscel o urmă la doi pași.

Țîru se opri să-i aștepte în prag. După ce-și puse paltonul, Rița se strecură pe ușă, fără să-l vadă. Isoscel alergă după ea. Afară, pe treptele de piatră, o strigă :

— Nu mergi cu noi, Melcușorule ?

Rița se opri, apoi se răsuci spre ei și-i întrebă încet :

— Luați tramvaiul ?

Țîru rîse :

— De ce să luăm tramvaiul ? Pentru două stații ?!

Rița spuse, după o clipă de șovăială :

— Eu am de mers șase stații.

Totuși îi așteptă și străbătu curtea alături de ei. În stradă însă, cînd văzu tramvaiul, alergă spre stație, fără să mai spună nimic. Isoscel se repezi în urma ei, tot fără să spună nimic.

Abia după ce sări pe scara vagonului din spate, Isoscel se întoarse și strigă :

— Treci după-amiază pe la mine !

Țîru mormăi încet :

— Bine, am să trec !

Apoi o luă în urma tramvaiului, la pas. Din nou nu înțelegea ce era cu Isoscel. Acum fugise, în clasă o ajutase pe Rița, tot numai ca să scape de

el. „L-am supărat cu ceva și nu știu", își spuse Țîru, dar nu era convins nici el de asta.

Puse totul pe firea sucită a lui Isoscel. Așa avea el uneori toane. Odată intrase într-o Alimentară, își luase un sfert de măsline și-un sfert de halva și înfulecase totul cu cea mai teribilă poftă. Două-trei măsline, o bucată de halva, și din nou două-trei măsline, o bucată de halva... A fost un bîlci întreg. Altă dată, dimpotrivă, n-a mîncat o zi întreagă nimic. Și doar nu era o zi obișnuită. Se aflau într-o excursie, în pădurea de la Breaza, dincolo de Copou. Avea servieta plină de bunătăți, dar nu s-a atins de ele, așa cum nu s-ar fi atins de foc. Dimineață întîrziase cinci minute. Toți erau gata de plecare. Numai el nu venise. A primit ironiile și înțepăturile care i se adresau cu zîmbetul lui sceptic, dar, după ce a intrat în rînd, a spus parcă în glumă :

— Gata, azi nu mănînc nimic !

Țîru l-a întrebat :

— De ce nu mănînci ?

— Așa. Ca să mă pedepsesc. Altă dată să nu mai vin tîrziu.

Nunu a rîs :

— Fii serios ! Cum o să stai flămînd toată ziua ?

— Bine !

La amiază le-a dat servieta lor, și el a umblat de unul singur prin pădure...

Tramvaiul în care se urcase Rița și Isoscel dispăru după primul colț. Strada la ora asta era aproape pustie. Soarele încălzea ca într-o zi de primăvară. Ici-colo apăruseră ochiuri de apă din zăpada topită. Cîteva vrăbii se certau de la un măr în mijlocul trotuarului. Undeva, în dreapta, la o grădiniță, copiii făcuseră cîteva cercuri și cîntau ceva.

Țîru se opri lîngă poarta cu grilaj din fier forjat și privi gîgîlicile îmbrăcate în șorțuri albastre. Pe trotuarul celălalt mergeau Sterpu, Hreapcă și Marele Vrăbioi. Țîru se oprise în poarta grădiniței de copii, intenționat, să-i lase să treacă. N-avea nici un chef să meargă cu ei. Hreapcă îi devenise nesuferit de cînd se întîmplase povestea cu fumurile de țigară. Nu-i spunea nimic, în schimb rînjea tot timpul c-un anume înțeles și mai ales cu o anume superioritate, ca și cînd ar fi fost mare scofală să tragă cîteva fumuri. Rosei se prefăcea că nu știe nimic, numai că nu prea reușea să se prefacă. Și din cauza asta avea o mutră caraghioasă pe care nu putea s-o sufere. Cerea palme, pur și simplu. Sterpu era mai sincer. Nu umbla cu tertipuri. Cum suna de ieșire, îl căuta cu privirea peste bănci. Se bătea cu palma peste buzunar și arăta cu capul înspre magazia de lemne. Adică : „Noi ne ducem să fumăm. Dacă vrei, vino și tu !“ Aproape în fiecare recreație dispăreau în spatele magaziei și fumau.

Țîru nu primea invitația lui Sterpu, dar după ce acesta ieșea urmat de Hreapcă sau de Rosei, se ducea în magazia de lemne, se urca în pod și de-acolo vedea totul. Într-o recreație s-au luat la întrecere : cine scuipă mai departe ? Bineînțeles, Marele Vrăbioi i-a bătut...

Deodată auzi lîngă el :

— Ce faci, Țîrule ? Ai mirosit ceva ?

Marele Vrăbioi, Hreapcă și Sterpu trecuseră strada și se opriseră la doi pași de el. Țîru recunoscu glasul lui Hreapcă. Și vorbele în legătură cu „mirosul“ îi aparțineau. Făcea chipurile aluzie la faima de detectiv, dar dădea totdeauna cuvîntului alt înțeles. De obicei, Țîru se prefăcea că nu pri-

cepe ironia. Își ascundea nemulțumirea după o exclamație de surprindere :

— Aa ! Hreapcă, tu erai ?!

Acum n-avea însă nici un chef să se poarte cu mănuși. Se întoarse spre Hreapcă, atît cît să-l poată privi dintr-o parte, și rosti cu indiferență :

— De ce mă-ntrebi pe mine ? Tu n-ai nas ? Folosește-l !

Marele Vrăbioi întrebă repede :

— La ce să-l folosească ?

Își dădu capul pe spate, izbucnind într-un rîs gros, exagerat, cu care însă Țîru era obișnuit. Sterpu zîmbi numai, dar ca să-i țină isonul lui Rosei, zise :

— Hai, că-i bună ! Trei la zero pentru Țîru.

Hreapcă aprobă concesiv :

— De data asta mă las bătut.

— Cu Țîru nu poți să te pui. Te face knokaut din două mișcări.

— Depinde !

— Nici un „depinde". Așa-i, cum spun eu.

Lui Hreapcă nu-i plăcu tonul categoric al lui Rosei. Sterpu observă și, ca să schimbe vorba, zise :

— Ce ne-am oprit aici ? Mai bine să mergem.

Rosei căzu de acord :

— Să mergem !

Hreapcă o luă înainte tăcut și cam plouat. Țîru rămase între Rosei și Sterpu, dar nici el nu se simțea în apele lui. I-ar fi plăcut să fie singur. Sterpu încercă să-i înveselească.

— Ce ziceți de George ?

Rosei se pronunță cu dispreț :

— Un tocilar nenorocit.

— Lasă asta ! Știe oricine că-i tocilar. Ați văzut ce se împopoțonase ? Își adusese o cravată nouă.

Hreapcă îl corectă :

— Nu era nouă. Are una de ocazii. I-a cumpărat-o taică-su anul trecut. Mi-a spus Iorgu. L-a invitat pe la el. În fiecare duminică invită un coleg la masă. A fost și Sanda, și Ligia...

— Nouă oare cînd ne vine rîndul ?

— Pe noi nu ne invită.

— De ce ?

— Nu ne înghite !

— Ce să-i fac dacă are beregata mică ?

— Da' ce-i taică-su, de-și permite luxul ăsta ?

— Iorgu zicea că-i inginer, profesor la o școală serală, consilier la un institut de proiectări hidrotehnice...

Hreapcă rîse cu răutate :

— Oho ! De asta are George meditator. E gros buzunarul lui babacu' !

Marele Vrăbioi îl prinse de braț și spuse :

— Fii pe pace ! Eu am un principiu. Ce se prinde aici, cu asta rămîi. Dacă ai fosfor, nu te mai doare nimic. N-ai nevoie nici de meditator. Vă spun eu : fosforul contează. Ce face George e curată înșelătorie. Barem Sterpu a procedat cinstit. L-a întrebat profesoara : „Ai copiat ?“ „Da. Am copiat !“

— Dacă nu era prost să uite fițuica în caiet, n-ar mai fi fost atît de cinstit.

Sterpu sări înțepat :

— Nu se știe.

— Stați, stați ! Nu asta voiam să zic. Sterpu a copiat o dată. N-a știut omul, și-a făcut fițuică, a copiat, treaba lui. Asta a fost însă o dată, hai, de două ori...

Sterpu recunoscu sincer :

— O singură dată. Și-atunci...

Rosei o ținu pe-a lui :

— Hai, să zicem de două ori, asta aşa, ca exemplu. Da' ce te faci cu George ? El copiază tot timpul.

Hreapcă se aprinse :

— L-ai văzut tu ?

Rosei îl ciocăni cu degetul în tîmplă şi rîse :

— N-ai nimic în tărtăcuţa asta. Fituica lui George e meditatorul. Ăla-şi sfarmă capul, şi George trage foloase.

Sterpu se aprinse iar :

— Ba, mai vrea să mă pună şi la punct. Nu-i nimic. Dacă nu-l fac eu să mă ţină minte, să-mi spuneţi cuţu.

Ţîru îi privi (pînă acum mersese cu ochii în jos şi le ascultase flecăreala) şi-avu revelaţia unei descoperiri. Sterpu, Hreapcă, şi Marele Vrăbioi i se păreau teribil de oneşti.

La prima întretăiere de străzi se opri şi spuse :

— Eu o iau pe-aici !

Rosei îl privi lung, cu neîncredere :

— De ce ? Nu mergi acasă ?

— Nu. Trebuie să trec mai întîi pe la fabrică. Nu ştiu ce vrea să-mi arate frate-mio Nicu.

Nicu n-avea ce să-i arate, dar spusese aşa, să scape mai uşor de ei. Se depărtă repede cu simţămîntul şcolarului care-şi trage profesorul pe sfoară. După zece-cincisprezece paşi Marele Vrăbioi îl strigă :

— Ţîrule, ia stai !

Se opri. Rosei, Sterpu şi Hreapcă veniră spre el. Rosei era cu doi paşi înainte. Cînd ajunse aproape, întrebă confidenţial :

— Ce faci după-amiază ?

— Pe la ce oră ?

— Aşa, pe la cinci.

— Învăţ. N-avem mîine teză la geografie ?

— Ce mai înveți ? Lasă, că nu îngrași tu porcul în ajun. Vino la club !

— Ce să fac la club ?

— Ai să vezi. Definitivăm noul regulament. Avem și întăriri noi.

— Ce întăriri ?

— Nu-ți spun, dacă nu vii.

— Să văd. Nu promit.

Hreapcă se hlizi :

— Vii tu și fără să promiți.

Țîru înălță din umeri și, ca să scape, repetă povestea cu fabrica :

— Mi-e teamă să nu întîrzii. Am plecat !

Pînă la capătul străzii merse repede. Acolo folosi una din manevrele lui. Ca să vadă dacă Sterpu, sau Hreapcă, sau Marele Vrăbioi nu-l urmăresc, întoarse capul după un taxi. Întîi sări într-o parte, ca și cînd ar fi fost stropit cu apa împroșcată de roți, apoi se uită furios după șofer și amenință cu pumnul. Cei trei dispăruseră.

După zece pași schimbă direcția. O luă spre centru. Putea să-și vadă de drum în voie. Era o zi plăcută, făcută parcă pentru hoinăreală. Dacă ar fi avut măcar un sandviș în servietă, sau cîțiva lei în buzunar, nu s-ar mai fi dus acasă. Și culmea: tocmai acum i se făcuse o foame de lup. Ei, dar pentru un raid prin centru tot mai avea el benzină.

În fața cinematografului „Trianon" o zări pe Vica. Se uita la pozele din afișier. Avea servieta sub braț, ca și cînd ar fi ieșit atunci de la școală. Și doar azi fusese absentă. Își zise că poate se întîlnise undeva cu Sanda sau cu Ligia să-i dea temele. Presupunerea nu-l mulțumi însă. Dimpotrivă, îi adînci și mai mult bănuiala că ceva nu era în ordine. Ce rost avea să-și fi dat întîlnire pe stradă, cînd putea foarte simplu să se ducă la

Sanda acasă, sau s-o aştepte pe Sanda la ea ? Şi-apoi, aici, era şi departe de şcoală. Mai repede se putea crede că Vica ieşise de la film. Pe uşile larg deschise mai ieşeau încă şi-acum spectatori. Adică să fi lipsit de la şcoală, numai ca să meargă la film ? Ţîru îndepărtă repede ipoteza asta. Nu. Aşa ceva nu putea Vica să facă. Dacă fusese totuşi la film, avusese cu siguranţă alte motive. Poate că nu reuşise să scape cu una, cu două, de Doli. Ei, şi cînd scăpase, fusese poate tîrziu să mai intre la şcoală. Nici acasă nu se mai putea întoarce în cazul acesta. Şi-atunci intrase la film. Simplu ca bună ziua. Bine, tot atît de simple mai puteau fi şi alte presupuneri. Un lucru era sigur însă : Vica ascundea ceva. Prea era tristă. Şi-apoi după ce privise pozele, normal ar fi fost s-o ia pe prima stradă la dreapta, spre Piaţa Sfîntul Spiridon. Adică să se îndrepte spre casă. Ea pornise însă în partea opusă. Poate că voia să se plimbe puţin. Ţîru vru să îndepărteze această alternativă. Cum să se plimbe ? La ora asta ? Îşi aduse însă aminte că de fapt şi el se plimba. Aşadar, nu putea fi nimic ciudat în faptul că Vica nu se îndreptase direct spre casă, ci o luase în susul străzii. Ciudat era numai aerul acela trist. N-o văzuse niciodată aşa îngîndurată, şi tristă, şi absentă.

În capul străzii Lăpuşneanu, Vica nu se întoarse. O luă în sus, spre Copou. Dacă s-ar fi întors, Ţîru ar fi oprit-o, ar fi întrebat-o ce face şi poate că ar fi condus-o pînă acasă. Tot era pornit pe hoinăreală. Ca s-o ajungă din urmă era mai greu. Adică îi venea lui mai greu. Poate că Vica voia să fie singură. Poate că mergea să se întîlnească cu cineva. La asta de ce nu se gîndise pînă acum ? O clipă îi trecu prin minte că acel cineva ar putea fi Nunu. Asta le-ar fi întrecut pe toate. Se şi văzu

alergînd înapoi și împărtășind vestea lui Isoscel. Bineînțeles, nu intra direct în miezul problemei. Îl ținea puțin în șah. „Ce-o fi cu Nunu ? Ne-a uitat. Nu mai dă nici un semn de viață etc., etc.“ Și la urmă ar fi pus întrebarea decisivă :

— Ce crezi tu ? Nunu ne este prieten bun ?

Cum Isoscel nu era în stare niciodată să-i sesizeze ironiile, spunea sigur de el :

— Nunu ? Cum să nu ne fie prieten ? Pun mîna în foc pentru el.

— Da ?! Pui mîna în foc ? Lasă, n-o mai pune, că ți-o arzi degeaba. Barem, Mucius Scaevola și-a ars-o pentru o cauză înaltă.

Isoscel se înfuria :

— Și crezi că prietenia...

— Depinde cu cine legi prietenie !

— Cu Nunu ! Cu cine altcineva ?

— Nu. Dacă-i vorba de Nunu, îți arzi mîna degeaba. Domnul Nunu pleacă de-atîtea săptămîni, nu scrie un rînd, în schimb își dă întîlniri romantice în Copou.

— Cu cine ?!!

— Vino și-ai să vezi singur cu cine...

Pînă aproape de Universitate, Țîru merse la o distanță nu prea mare de Vica. La ora asta coborau sau urcau spre Universitate studenții în valuri compacte, și riscul de a fi văzut era mic. Abia după ce trecu de Universitate își încetini pașii. Mergea acoperit cumva de trunchiurile teilor aliniați ca niște oșteni bătrîni de-o parte și de alta a străzii. În apropierea grădinii începu să alerge de la un trunchi la altul și să se tupileze, ca la jocul de-a v-ați ascunselea.

Vica intră în grădină. Pe aleea principală zăpada se topise. Pietrișul scînteia umed în soare. Țîru rămase în spatele chioșcului de răcoritoare

(la ora asta închis), așezat chiar lîngă poarta cu grilaj înalt din fier. Nu-i plăcea că pietrișul scrîșnea sub tălpi. Fiecare pas pe care-l făcea Vica se auzea pînă departe. Dacă nu s-ar fi topit zăpada, i-ar fi fost mai ușor s-o urmărească. Așteptă după chioșc pînă cînd Vica o luă spre stînga, pe altă alee. Se strecură repede în grădină și — ușor, pe vîrfuri — încercă să recupereze distanța pierdută. Acolo unde întîlnea petice mari de zăpadă îi era mai ușor. Nu se mai temea că-l trădează pietrișul.

Vica n-avea un loc anumit (o bancă sau un boschet), unde să se oprească. Mergea parcă la întîmplare, de pe o alee pe alta, fără să se uite măcar unde pune piciorul. Ocoli astfel grădina o dată, și încă o dată. Ca să nu se mai țină ca un caraghios după ea, Țîru găsi un boschet de trandafiri agățători și rămase să aibă sub supraveghere și poarta. Se uita mereu spre poartă și-și spunea : „Nunu n-a venit. O fi întîrziat autobuzul, ori ce s-o fi întîmplat ?“

Vica înconjură grădina de șase ori, fără să se așeze un pic. Țîru începuse să amorțească după boschetul de trandafiri și să-l doară gîtul de cît și-l tot întorsese cînd spre poartă, cînd după Vica. Încetul cu-ncetul pierdu și speranța de a-l mai vedea pe Nunu intrînd în grădină. Mai mult chiar : toată povestea cu Nunu i se părea acum o copilărie. Vica venise să se plimbe, și el începuse să fantazeze tot felul de bazaconii. Cu toate astea, erau unele întrebări (de ce nu venise la școală, de ce era atît de abătută ?) care-l mai necăjeau încă.

La jumătatea celui de al șaptelea înconjur pe care-l făcuse grădinii, Vica se opri, căută o bancă și își scoase din servietă o pungă din hîrtie de celofan cu sandvișuri, ciocolată, biscuiți. Văzînd sandvișurile, Țîru își aminti că nu se dusese la masă.

Simți că leșină de foame, dar nu-și părăsi ascunzătoarea. Cînd în punga din hîrtie de celofan mai rămăseseră doi biscuiți, undeva spre aleea principală se auzi un lătrat. În aceeași clipă, spre banca pe care stătea Vica, se rostogoli ca o minge Doli. Începu să latre, să sară, să se tăvălească, să încerce să-i sărute obrajii. Vica o îndepărtă cu răceală, fără s-o întrebe nimic. Îi dădu cei doi biscuiți, apoi se ridică și se îndreptară amîndouă spre poartă.

Țîru n-avu curaj să se ridice multă vreme de după boschet. O întrebare i se învîrtea prin minte, buimacă, așa cum se învîrte un fluture în jurul lămpii : „Oare ce i se întîmplase Vicăi ? Că ceva i se întîmplase !"

Cînd porni și el spre casă, era jumătate înțepenit, jumătate înghețat. Sub banca pe care stătuse Vica zări un caiet albastru. Puțin mai încolo, împinsă de vînt, se rostogolea hîrtia de celofan în care fuseseră împachetate sandvișurile. Ridică de jos caietul și-l întoarse pe-o parte și pe alta intrigat. Nu era un caiet obișnuit. Avea coperțile din piele.

CÎTE CULORI ARE CURCUBEUL ?

Marele Vrăbioi trecea prin școală cum trece gîsca prin apă. Nu arăta ca alți colegi aptitudini deosebite pentru un obiect sau altul și nici nu era vreodată concurent la premiul I sau II. Pentru cei care se îndărătniceau să obțină note mari și nu

dormeau nopțile, ca să cîștige o zecime de punct (așa cum făcea George), avea un dispreț profund. Notele lui erau mediocre, dar își făcea din asta un merit. Zicea că nu învață pentru note, ci ca să știe. Adică era un fel de a zice că învăța. Cînd se apropia ora să-și facă lecțiile pentru a doua zi, căuta tot felul de pretexte să iasă în curte, să se ducă nu știu unde : mătura, spăla vasele, mergea după cumpărături. Seara, cînd nu mai avea încotro, se uita repede peste program și zicea :

— La matematică trebuie să-mi scriu exercițiile. La istorie știu, am fost atent la explicație. La franceză trebuie să-mi scot cuvintele. La gramatică am fost atent. La chimie... Ei, am timp mîine dimineață. Mă scol mai devreme.

A doua zi, dimineața, știa că are de învățat sau de scris, dar amîna să iasă de sub pătură pînă în ultima clipă. Rupea de multe ori din timpul pentru spălat sau pentru ceai și scria sau își scotea cuvintele.

Ceea ce-l salva din situațiile cele mai dificile era — cum îi plăcea lui să spună — fosforul. Avea într-adevăr o memorie extraordinară. Dacă era atent cînd se explica lecția, putea să repete aproape cuvînt cu cuvînt tot ce spunea profesorul. Prindea cîte ceva chiar și atunci cînd nu era destul de atent — cînd vorbea cu vecinul de bancă sau cînd trimitea ghiulele de hîrtie în capetele colegilor. Numai Moșul avea parcă un fel de pică pe el. Era nemulțumit în primul rînd pentru că-i reproducea aproape frază cu frază tot ce spusese. Uneori chiar cu greșelile de exprimare ; cu repetarea pînă la exasperare a cuvîntului iată. „Și iată ce-a zis Richard inimă de Leu!“ Sau : „Iată, a venit

și ziua bătăliei de la Rovine !“ „Iată, prin urmare, cum s-a sfîrșit domnia lui Constantin Brîncoveanu !“

Marele Vrăbioi rostea cuvîntul iată cu o anume ironie, accentuîndu-l sau lăsînd după el o pauză, încît profesorul, exasperat, bătea în catedră cu degetele lui osoase și lungi și întreba :

— Și iată ce ? Spune mai departe ! De ce te oprești ? Și de ce mi-l bagi în suflet mereu pe-acest iată ? Iată, iată, iată ! Să știi că dacă-l mai aud o dată, îți prind limba în pioneze !

Alteori îl oprea și-l întreba, clipind des, uimit și intrigat :

— De unde știi astea ? Ai citit bătălia de la Nicopole în enciclopedia franceză ? Sau ai citit lucrarea lui Engels : „Originea familiei...“ ?

Marele Vrăbioi înălța din umeri :

— N-am citit.

— Atunci de unde știi ?

— Ne-ați explicat dumneavoastră.

Profesorul își mișca sprîncenele stufoase, convins numai pe jumătate. Întreba :

— V-am explicat eu ?

Clasa răspundea în cor cu un „da“ prelungit cît mai mult.

Marele Vrăbioi avea uneori și clipe de sinceritate. Recunoștea că-i cam dezordonat, cam leneș, cam delăsător. Își făcea program de somn, de pregătire a lecțiilor, de joacă. Lua o coală albă de hîrtie, o linia frumos cu tuș (chenarul avea totdeauna două-trei culori — negru cu roșu și galben, sau roșu cu albastru) și-și scria programul cu o peniță specială. Îi plăceau penițele ronde sau Klaps.

După ce-l admira un sfert de oră, frecîndu-și palmele, bucuros, îl fixa pe colțul mesei sau pe perete deasupra patului. O zi sau două se ținea

de el. După aceea îl uita și, bineînțeles, peste alte cîteva săptămîni povestea se repeta. Își făcea alt program.

De obicei nu-l controla nimeni dacă învăța sau nu. Tatăl său n-avea niciodată timp de asta. Era prins în treburi pînă peste cap. De multe ori își aducea și-acasă tot felul de hîrtii și dosare și lucra pînă după miezul nopții. Cînd se iscau discuții sau certuri (Mihu mereu își băga nasul unde nu trebuia), și mama încerca să-i ceară ajutor, înălța din umeri nepăsător :

— De ce-mi spui mie ? Tu-i creşti. Nu-s cuminți, pune mîna pe ceva și arde-i !

Mama avea grijă să fie curat, să dea masa la timp, să-i schimbe, să-i oblige să facă baie sau să se spele dimineața pe dinți. Prin cărți nu umbla decît ca să facă ordine, să șteargă praful, să culeagă ghemotoace de hîrtie. Cîteodată, cînd îl vedea că vrea să iasă, îl întreba :

— Unde te duci ? Parcă trebuia să scrii la matematică.

Știa de la Mihu la ce trebuia să-și scrie sau să învețe. Marelui Vrăbioi nu-i plăcea să mintă, dar dacă era strîns cu ușa n-avea încotro. Spunea cu cea mai mare siguranță :

— Mi-am scris !

Sau :

— Am învățat !

Cînd avea de dat vreo teză, lucrurile se schimbau. Spunea cu aerul cu care scoți din buzunar un certificat de boală sau un bilet de voie :

— Am teză !

După-amiezile în care trebuia să învețe pentru teze erau considerate mici vacanțe. Cum intra pe ușă, arunca servieta cu cărți, se oprea în pragul

bucătăriei, adulmeca ce-i de mîncare și se grăbea să-și ocupe locul la masă. Mînca bine, trăgea un pui de somn, și după ce consulta programul, mai mult de formă, o tulea afară, la joacă. Nu învăța pentru teze din principiu. Zicea că-i o prostie să înveți într-o după-amiază ce n-ai învățat într-un trimestru. „Dacă nu ți-a rămas nimic din timpul orelor, degeaba, înseamnă să n-ai fosfor."

* * *

Astăzi, cu toate că prînzul fusese „o folie" (așa-i plăcea să spună cînd aveau la masă găluște cu prune), mîncase puțin. Mamă-sa îl întrebase îngrijorată :

— Ce ai ? Te doare ceva ?

Marele Vrăbioi se ridicase de la masă :

— Ce să mă doară ? Nu mă doare nimic.

— Atunci de ce nu mănînci ?

— Mănînc mai tîrziu ! Acum trebuie să plec. Mîine am teză la geografie și ne întîlnim să învățăm.

— Unde ?

— La Hreapcă. Vine toată grupa.

Mihu mîrîise, privindu-l pe sub sprîncene de jos în sus :

— Vine toată grupa ! Lasă că știu eu unde te duci !

— Serios ? Știi unde mă duc ? Și nu vrei să-mi spui și mie ?...

Mama intervenise cu asprime :

— Isprăviți cu împunsăturile ! Și tu de ce nu-ți vezi de mîncare ?

Mihu nu se lăsase :

— Tot eu sînt vinovat !

Marele Vrăbioi dăduse să-şi ia farfuria cu găluşte de pe masă, dar mamă-sa îl oprise :

— Unde le duci ? Nu-ţi fie teamă, că ţi le păstrez...

Rosei lăsase farfuria nu prea convins. Se uitase spre Mihu cum înfuleca şi ceruse :

— Mai pune-mi două !

— De ce să-ţi pun ? Tot nu le mănînci acum.

— Le mănînc deseară.

— Bine. Deseară o să-ţi pun cît o să vrei.

Seara se întorcea totdeauna mai flămînd. La prînz nu prea avea poftă de mîncare. Cît stătea la şcoală ronţăia mereu cîte ceva : un măr, o pară, un covrig, doi-trei biscuiţi, două-trei nuci, o prăjitură, un sandviş cu magiun sau cu şuncă, o bomboană, o bucată de ciocolată. Dimineaţa bea repede o cană de ceai şi o felie de pîine prăjită. Tatăl său suferea de stomac (avea un început de colită) şi pîinea prăjită nu lipsea niciodată din dulap. De la ceai se ridica grăbit şi nu-şi lua nimic de mîncare în servietă. Merele, biscuiţii, nucile, covrigii, sandvişurile apăreau din servieta lui Sterpu sau a lui Hreapcă. Şi nu mînca numai de la ei. Cerea în aceeaşi măsură sau lua de la toţi. Cum vedea pe careva (fată sau băiat) desfăcîndu-şi pachetul se apropia şi întreba :

— Ce mănînci ?

Şi tot el răspundea :

— A ! Ai adus mere (sau ciocolată, sau sandvişuri cu şuncă, sau covrigi) ! Întindea mîna spre pachet cu aerul că le face o favoare.

Acum, cînd văzuse că nu-i nici un pericol să rămînă fără găluşte cu prune, se ridică şi trecu dincolo cu mersul legănat şi greoi, îşi luă un caiet de notiţe şi atlasul, ca să lase impresia că se duce

la Hreapcă să învețe și ieși. În uliță se opri să-și pună mai bine fularul, apoi se tupilă repede după gard. Voia să se convingă dacă nu cumva se ia după el Mihu. Întîlnirea de azi de la club, fixată pentru ora 16, trebuia să rămînă strict secretă. În afară de Hreapcă, Sterpu și Țîru, mai știau de ea trei băieți dintr-a VI-a B și patru dintr-a VII-a A. Acum era abia trei. Ar fi putut să mai rămînă, să-și mănînce în voie găluștele cu prune. Se grăbise însă, știind cît de greu scapă de ochiul bănuitor al lui Mihu. Cînd se aștepta mai puțin, se trezea cu el în spate. Dacă era descoperit, trebuia să amîne sau să renunțe la acțiunile pe care aveau de gînd să le facă. Acum Mihu părea să nu bănuiască nimic, dar parcă puteai să fii sigur vreodată de ceea ce zace în căpățîna lui de pisoi zbîrlit ?

În orice caz ceremonialul și planul întîlnirii erau stabilite cu rigoare pînă în cele mai mici amănunte. Nici unul din cei trei — Hreapcă, Rosei, Sterpu — nu aveau dreptul să meargă direct la club. Fiecare trebuia să facă întîi un ocol mare, pe străzi lăturalnice, și să intre în club pe ușa secretă. Această ușă fusese descoperită în urmă cu două săptămîni, și prezenta un avantaj extraordinar. Era ascunsă în spatele gardului de nuiele din partea de nord a maidanului. Dincolo de gard era o grădină de zarzavat în care se putea intra din curtea lui Sterpu. Ca să li se încurce urmele, se hotărîse ca fiecare să spună acasă că pleacă în altă parte. Marele Vrăbioi — așa cum s-a văzut — trebuia să spună că se duce la Hreapcă, Hreapcă la Țîru, Sterpu la Isoscel sau la școală.

Marele Vrăbioi rămase tupilat după gard aproape 10 minute. Cînd se convinse că Mihu nu ieșise și nici nu avea de gînd să iasă după el, merse pînă

în colțul gardului aplecat mult de spate. Numai după ce trecu colțul se ridică și o porni spre Hreapcă. La jumătatea drumului o coti spre stînga, pe-o uliță îngustă, care mergea paralel cu strada Lalelelor și intră în curte la Sterpu prin spatele magaziei de lemne. Acolo era prima intrare și primul post de control. Hreapcă îl văzu, dar se prefăcu că nu-l cunoaște. Întrebă :

— Ce flori înfloresc iarna ?

Marele Vrăbioi spuse încet :

— Muşcatele.

— Roșii sau albe ?

— Și roșii, și albe...

Hreapcă zîmbi și făcu semn cu capul să treacă. Rosei îl întrebă :

— A mai venit cineva ?

— Pînă acum nimeni.

— Și Sterpu unde-i ?

— Jos. Te-așteaptă !

Marele Vrăbioi ocoli magazia de lemne și intră în grădina de zarzavat pe-o poartă îngustă și înaltă, care scîrțîi ascuțit. Se strecură printre niște tulpini de floarea-soarelui, golașe și înnegrite de ploi, și cînd ajunse lîngă gardul de nuiele se opri. Pe maidan, adică în partea cealaltă a maidanului, lîngă un gard de scîndură, se jucau Duțu și Paul. Marele Vrăbioi stătu multă vreme lipit de gard și se uită la cei doi. Voia să-și dea seama dacă știau ceva de întîlnire. Duțu și Paul păreau să fie însă numai întîmplător acolo. Jucau pietre furioși. Asta îl făcu pe Marele Vrăbioi să se liniștească. Cei doi habar n-aveau de întîlnire. Se strecură pe vîrfuri spre ușa secretă. De fapt ușa asta, ca și cea de pe maidan, era o surpătură făcută de ploi. Sterpu și Hreapcă o lărgiseră cu cazmalele, făcuseră și

cîteva trepte, apoi o acoperiseră cu tulpini de floarea-soarelui. Acum tulpinile erau date la o parte. Cînd puse piciorul pe prima treaptă, Marele Vrăbioi se trezi împuns în piept de vîrful ascuțit al unei sulițe. Se opri, și cînd se obișnui puțin cu întunericul, la capătul suliței (tot o tulpină de floarea-soarelui curățită și albită cu briceagul) îl zări pe Sterpu. Acesta, ca și Hreapcă, fără să-l cunoască, întrebă în șoaptă :

— Cîte culori are curcubeul ?

— Zece minus trei.

— Poartă pantofi ?

— Nu.

Sterpu își retrase vîrful suliței, și Marele Vrăbioi trecu spre încăperea unde altădată n-aveau voie să intre decît „sfetnicii". Ușa secretă nu era prea departe de ea. În tavan fusese aprins numai un rînd de becuri. Rosei se uită la ceas. Era abia trei și jumătate. Reușise să ajungă aci destul de ușor. Putea să fie rău dacă se lua după el Mihu. Își scoase țigările, aprinse una și începu să se plimbe nerăbdător prin încăpere. Din cînd în cînd slobozea unul după altul trei-patru inele de fum. Cînd isprăvi țigara, auzi șoapta lui Sterpu :

— Cîte culori are curcubeul ?

Un glas gros, puțin răgușit, răspunse :

— Zece minute trei.

Urmară șoapte pe care nu le mai deslușì. Bănui însă că erau întrebarea și răspunsul pe care le dăduse și el. Imediat perdeaua din pînză de sac se dădu la o parte, și Sterpu împinse înăuntru un băiat subțire și înalt ca o trestie. Avea ochii legați cu-o batistă. Sterpu îi spuse :

— Rămîi aici pînă vin și ceilalți !

Băiatul înalt duse mîna spre batista de la ochi, dar nu se dezlegă. Întîi întrebă :

— Pot s-o dau jos ?

Sterpu îi spuse scurt, peste umăr :

— Nu ! O să ți se spună cînd trebuie s-o dai !

Băiatul rămase în picioare, nehotărît. Parcă nu-i venea bine să rămînă legat. Stătu cu mîna pe batistă pînă cînd îl auzi pe Marele Vrăbioi mișcîndu-se. Întoarse capul spre el și întrebă :

— Mai este careva aici ?

Marele Vrăbioi nu-i răspunse. Trase două fumuri unul după altul, și numai după asta slobozi inelele : zece la rînd. Băiatul — coleg dintr-a VII-a A — avea chef de vorbă. I se adresă :

— Dacă n-ai voie să vorbești, nu face nimic. Eu pot să vorbesc. Mi s-a spus numai să nu-mi dezleg ochii. Dar de vorbit nu mi-a spus nimeni că n-am dreptul. Pînă acum toată povestea mi se pare amuzantă. Zicea Coadă de Vulpe c-o să fie ceva interesant, dar, ca să fiu sincer, mă cam îndoiam. Mi se părea neserios. Ce crezi c-o să urmeze ? Mi-ar place să punem bazele unei expediții geografice. Eu activez de trei ani la cercul de geografie, dar ți-o spun drept : m-am plictisit pînă peste urechi. Mereu aceleași excursii. Poate c-ai auzit de ele. Extraordinarele excursii cu degetul pe hartă. Pierdere de timp. Cunosc cu ochii închiși toate mările și oceanele lumii, toate insulele și arhipelagurile. Dar, pe cuvîntul meu, n-am văzut niciodată marea. Prima expediție pe care o s-o facem aș vrea să fie la mare. M-am gîndit și la mijloacele cu care putem merge s-o vedem. Simple, ieftine, nici n-o să crezi dacă-ți spun...

Afară se auziră iar șoapte și imediat Sterpu aduse alți doi inși. De data asta îi preveni :

— Nu aveți voie să vă dezlegați ochii și nici să vorbiți.

Băiatul înalt și subțire întrebă :

— Nici eu n-am voie să vorbesc ?

Sterpu rosti scurt :

— Nici...

Noii veniți rămaseră lîngă ușă tăcuți și încremeniți parcă. Băiatul înalt începu să se plimbe, ca și cînd n-ar fi fost legat la ochi. Rosei crezu întîi că își dăduse batista la o parte. Cînd se uită însă mai atent, descoperi adevărul. Băiatul înalt își număra pașii : trei pași înainte, trei înapoi. Se plimbă așa aproape zece minute. Din cînd în cînd își încrețea fruntea sau își pipăia cu degetele batista cu care era legat la ochi. Ceilalți doi (Marele Vrăbioi îi știa mai mult din vedere) stăteau nemișcați, ca niște statui. Afară se auziră din nou șoapte și pași. De data asta cu noii veniți (trei băieți dintr-a VII-a A) intră Hreapcă. Pe-al patrulea — un puști scund și rotofei dintr-a VI-a B — îl aducea Sterpu. Îi trăsese căciula peste ochi și-l împingea de la spate, așa cum sînt împinși cei care joacă baba-oarba. Marele Vrăbioi se retrase spre peretele din stînga și întrebă :

— Sîntem toți ?

Hreapcă îl privi și zise :

— Toți.

Sterpu îl contrazise :

— Mai trebuia să vină Țîru.

— N-o să vină ! Dacă venea, ne spunea.

Rosei îi făcu semn lui Sterpu să stingă lumina. Sterpu dădu din cap că a înțeles. Se duse spre ungherul din dreapta, se aplecă puțin și imediat cercul de becușoare din tavan dispăru. Se făcu beznă.

Glasul Marelui Vrăbioi se auzi grav :

— Dezlegați-vă ochii !

Cineva se bucură :

— A ! Ce bine !

Și imediat același glas întrebă mirat :

— Ce-i asta ? E întuneric ! Mi-a făcut impresia că ne aflăm într-o încăpere luminată.

Pe peretele spre care se dusese Marele Vrăbioi se aprinseră două becușoare. Unul roșu și unul albastru. Aproape toți cei veniți scoaseră o exclamație de uimire. Cele două becușoare erau așezate cam la înălțimea capului. Lumina lor, destul de palidă, cădea pe chipul Marelui Vrăbioi, împărțindu-l parcă în două. Un obraz era roșu, celălalt albastru. Băiatul înalt și subțire spuse cu entuziasm :

— Oho ! E din ce în ce mai amuzant.

— Ssst ! Nu vorbește nimeni, șopti poruncitor Sterpu.

Marele Vrăbioi stătea țeapăn între cele două becușoare, care-i împărțeau chipul în două. Își plimbă privirea peste capetele tuturor, apoi vorbi fără să se miște și fără să clipească :

— Știți, fiecare din voi, de ce ați venit încoace ?

Aproape toți spuseră într-un glas :

— Știm !

Marelui Vrăbioi nu-i plăcu să fie întrerupt. Închise ochii și rămase încremenit cîteva clipe. Se făcu o tăcere atît de mare, încît undeva, în stradă, se auzi zumzetul unui motor. Trecea probabil o motocicletă. Zumzetul se îndepărtă însă repede. El deschise ochii și spuse cu același aer grav :

— Vrem să punem din nou pe roate clubul. O să se numească altfel. Încă nu știm cum. Asta n-are însă nici o importanță. Acum o să depunem jurămîntul.

Băiatul subțire și înalt întrebă nedumerit :

— Pentru ce-i nevoie de jurămînt ? Doar nu sîntem în Matto-Grosso !

Sterpu se repezi la el, îl prinse de braț și-l întrebă aţîţat :

— Tu n-ai auzit că n-are voie să sufle nimeni un cuvînt ? Ori poate vrei să faci stînga-mprejur...

Marele Vrăbioi ridică brațul în sus și rămase așa, pînă cînd Sterpu trecu la locul lui. Cînd lăsă brațul în jos, pe tavan se aprinseră toate cele șapte cercuri din becușoarele colorate. Hreapcă începu să sară în sus, de parcă ar fi avut picioarele legate. Ocoli în felul acesta încăperea de trei ori, se opri lîngă Marele Vrăbioi, scoase de undeva un sul de hîrtie, îl desfăcu și începu să citească rar, c-un glas, ascuțit și supărător, de țîrcovnic :

— Condițiile de intrare în club : Poate deveni membru al clubului orice persoană de gen masculin, în stare să îndeplinească următoarele probe :

a. Să meargă drept, cu ochii legați, pe o linie trasă cu creta.

b. Să se plimbe cu o fată.

c. Să nu dezvăluie nimănui secretele clubului.

Hreapcă își ridică privirea, apoi cu un gest de păpușă dezarticulată începu să strîngă repede sulul de hîrtie de pe care citise condițiile de intrare în club. Cînd isprăvi, se uită spre Marele Vrăbioi și începu să ocolească iar încăperea (de data asta în sens invers), sărind în sus cu picioarele strînse unul lîngă altul. Înconjură încăperea tot de trei ori și se opri în colțul din care plecase la început. Băiatul înalt și subțire ridică brațul și întrebă :

— Se poate vorbi ?

Marele Vrăbioi clătină capul în semn de încuviințare. Băiatul înalt și subțire își dădu căciula pe ceafă. Zise :

— Ideea cu clubul mi se pare interesantă. Sînt de acord să avem un club.

Sterpu i-o reteză nemulțumit :

— Nu te-a întrebat nimeni dacă ești de acord sau nu. Dacă nu erai de acord nu veneai aici.

Băiatul înalt nu-i observă nemulțumirea. Continuă bucuros :

— Ai dreptate. Dacă nu eram de acord, nu veneam aici. Atunci poți să-mi spui ce rost au condițiile astea stupide ? Doar nu mai sîntem copii să semne desperate Marelui Vrăbioi, dar acesta nu-l trei-patru ani, cînd mai purtam pantaloni scurți și luam dimineața untură de pește.

Se lăsă o clipă de tăcere. Sterpu îi făcea niște semne disperate Marelui Vrăbioi, dar acesta nu-l vedea. Stătea cu ochii în jos, solemn și grav. Cînd și-i ridică spuse răstit :

— Obiecția nu stă în picioare. Dacă n-am pune condiții de intrare, ne-am trezi aici cu tot cartierul.

— Și ce rău vezi în asta ?

— Vrem să punem bazele unui club, nu bazele unui Turn Babel.

Unul din cei trei băieți care veniseră mai la urmă, cel negricios și voinic, spuse ironic :

— Și crezi că așa n-o să se transforme într-un Turn-Babel ? O să fie aici coadă ca la filmele cu cow-boy. Ce-i așa greu să te plimbi cu o fată ? Te duci la o colegă, și o rogi să se plimbe cu tine. Fixezi o întîlnire, te plimbi, apoi vii aici ca un erou de la Termopile.

Hreapcă rosti sec :

— Fără ironii !

Băiatul negricios înălță din umeri.

— Ăsta-i adevărul. Trebuie să-l privim în față chiar dacă nu ne convine.

Băiatul subțire și înalt ridică brațul :

— Vreau să mai spun două cuvinte.

Sterpu mîrîi pornit :

— Spune !

— După mine problema principală e alta. Ce facem la club ? Să zicem că fiecare din noi o să îndeplinim condiţiile de intrare. După asta ce facem ?

Hreapcă spuse mirat :

— Ne jucăm !

— Cum ? Cred că trebuia să ascultăm aici un plan de activitate, nu nişte condiţii ridicole şi naive.

Sterpu nu se mai înfurie. Încercă să fie şi el ironic :

— Îmi pare rău. Dacă ştiam, aduceam planul de activitate al detaşamentului. Ori găseam unul la Casa pionierilor...

Cei din clasa a VI-a B nu scoseseră nici un cuvînt. Stăteau în picioare şi ascultau replicile tăioase ale lui Sterpu sau Hreapcă. Marele Vrăbioi vorbea rar şi încerca să se menţină undeva într-o sferă înaltă, dînd glasului o anumită gravitate şi uscăciune. Cuvintele se rostogoleau unele după altele ca nişte bile lucioase şi egale. Nu făcea între cuvinte sau între fraze nici o pauză, de parcă ar fi citit ceva scris fără semne de punctuaţie. Băiatul subţire şi înalt vru să propună organizarea unei expediţii geografice.

Sterpu strigă :

— Ăsta-i tocilar !

Marele Vrăbioi ridică amîndouă braţele în sus. Sterpu şi Hreapcă dădură din cap aşa cum dau caii cînd se apără de muşte. Ţopăiră apoi cu picioarele strînse spre locul în care se afla Marele Vrăbioi. Îşi lipiră frunţile şi şoptiră ceva. După asta cei doi, Hreapcă şi Sterpu, se întoarseră la locurile

lor, sărind cît mai sus cu picioarele strînse. Marele Vrăbioi îi aşteptă neclintit pînă îşi reluară vechile locuri. Îşi prinse capul în mîini şi spuse cu acelaşi ton uniform şi sec :

— Nu se organizează nici o expediţie...

Băiatul înalt şi subţire schimbă o privire cu cel negricios, apoi începu să ţopăie de ici-colo cu picioarele strînse, aşa cum ţopăise Hreapcă şi Sterpu mai înainte. Se opri la trei paşi de Marele Vrăbioi, făcu o plecăciune exagerată — aşa cum exagerase de altfel şi ţopăiturile — şi zise :

— În cazul acesta noi n-avem ce să căutăm aici. Permiteţi-ne să ne retragem !

Făcu o plecăciune şi mai exagerată, se întoarse şi începu să ţopăie într-un mod cu totul caraghios. Colegii dintr-a VII-a A făcură la fel. Se îndreptară în felul acesta spre uşă. Sterpu şi Hreapcă săriră să le aţină calea. Sterpu îşi scoase de undeva sulița şi i-o puse băiatului subţire şi înalt în piept. După asta întrebă :

— Ce facem ? Îi lăsăm să plece ?

Marele Vrăbioi dădu din cap de două ori şi închise ochii. Hreapcă traduse :

— Puteţi să plecaţi dacă vă legaţi ochii !...

Băiatul subţire şi înalt îşi scoase batista şi se legă la ochi. Ceilalţi trei făcură la fel. Sterpu controlă dacă s-au legat bine, îi întinse băiatului subţire şi înalt capătul suliței şi porunci :

— Urmaţi-mă !

Hreapcă merse după ei numai pînă lîngă perdeaua de sac. Ascultă cîteva clipe atent. Cînd se întoarse, văzu că şi băieţii dintr-a VI-a B îşi legaseră ochii. Îi întrebă :

— Şi voi vreţi să plecaţi ?

Băieţii încuviinţară din cap toţi odată. Hreapcă

se consultă prin semne cu Marele Vrăbioi. Acesta înalță din umeri, neputincios.

— Poate vă răzgîndiți, zise Hreapcă, fără convingere.

Băieții dădură din cap în semn că nu se răzgîndesc. Sterpu intră, se apropie de Marele Vrăbioi și-l privi cu reproș :

— Pe ei puteai să-i convingi să rămînă.

Marele Vrăbioi îi răspunse supărat :

— Stinge lumina !

Din două salturi ajunse lîngă perdeaua de cînepă care acoperea ușa. Așteptă să se stingă lumina, lipit de perdea. Urmă o tăcere lungă și apăsătoare. Apoi undeva, dincolo de perdea, se auziră pași, frămîntare și niște strigăte desperate :

— Auleu ! Îmi rupe urechea !

Hreapcă aprinse lumina. În aceeași clipă de după perdea apăru Marele Vrăbioi, ținîndu-i de urechi pe Duțu și Paul. Îi duse așa pînă în mijlocul încăperii. Acolo îi făcu semn lui Hreapcă să-i lege cu mîinile la spate. Cînd Hreapcă îi făcu semn că a terminat, Rosei se apropie de peretele pe care erau fixate cele două becușoare colorate în roșu și albastru. Ridică brațul drept și chipul i se despărți iar în două. Îi privi pe cei doi încruntat și întrebă cu brutalitate :

— Ce căutați aici ? Cine v-a trimis și ce-ați auzit ?

Paul își frecă urechea de umăr și răspunse nepăsător :

— N-am auzit nimic ! Ce să auzim ?

Hreapcă se repezi spre ei :

— Să nu fiți obraznici, că nu vă merge !

Marele Vrăbioi îi făcu semn să se calmeze. Rosti cu o voce neutră :

— Lasă-i în pace ! Nu vor să spună, cu atît mai rău. N-or să scape de aici pînă cînd n-or să mărturisească totul.

Duțu întrebă furios :

— Ce să mărturisim ?

De după perdea apăru Sterpu. Cînd îi zări pe cei doi se înveseli :

— A ! Avem oaspeți noi !

Marele Vrăbioi stinse cele două becușoare și apropiindu-se de Sterpu îi șopti, suficient de tare ca să audă și ceilalți doi :

— Rămîi cu ei pînă ce afli ce au în gușă ! Dacă într-o jumătate de ceas nu spun totul, îi lași aici legați de mîini și de picioare. Să se învețe minte s-o mai facă și altă dată pe spionii.

— N-am spionat pe nimeni ! strigă Duțu.

Marele Vrăbioi nici nu-l privi măcar. I se adresă lui Hreapcă :

— Să mergem !

Sterpu ieși să-i conducă. În urma lui, de după perdeaua de cînepă, se ivi Mihu. Rămase o clipă lipit de perete (pașii celor trei se îndepărtau tot mai mult spre ușa secretă), apoi se repezi la Duțu și Paul să-i dezlege. Cînd isprăvi, le făcu semn să rămînă pe locurile lor. El se retrase spre ușă. Sterpu intră fluierînd. Se opri în mijlocul încăperii și întrebă ironic :

— Ei ! V-ați hotărît să vorbiți, ori aveți de gînd să dormiți aici toată noaptea ?

Paul spuse morocănos :

— Dormim aici !

— Să nu vă pară rău...

— N-o să ne pară !

Mihu se apropie în vîrful picioarelor și-l prinse pe Sterpu pe la spate. Duțu și Paul îi săriră re-

pede în ajutor. Cît ai bate din palme, Sterpu fu legat de mîini și de picioare. Îl tîrîră spre laviţa făcută din uşa de la intrare. După ce-l lăsară pe laviţă, se îndreptară spre ieşire. Duţu se opri lîngă perdeaua de cînepă şi mîrîi batjocoritor :

— Cîte culori are curcubeul ?

Sterpu îl privi furios, dar nu zise nimic.

CAIETUL CU SCOARŢE DE PIELE

8 noiembrie, ora 16

Ziua de azi mi s-a părut lungă, anostă şi puţin tristă. Poate că era mai bine dacă aveam cursuri. La şcoală timpul trece mai repede. E altceva. Mica a fost plecată toată dimineaţa la Secţia de învăţămînt. Grig a telefonat că nu vine la masă, că are nu ştiu ce şedinţă. Am încercat să citesc, să cînt la pian, s-o necăjesc pe Doli (adică să mă joc cu Doli), dar n-a ieşit nimic. Să aibă toate astea vreo legătură cu plecarea lui Nunu ? Nu prea îmi vine să cred.

Am stat aproape un ceas şi m-am analizat. Cu două sau trei zile în urmă credeam că o să plîng sau măcar o să-mi pară rău. Ei... bine ! N-am plîns. Şi nici nu-mi pare rău. Simt chiar un fel de bucurie. O să am la cine să mă gîndesc. Pînă acum nu m-am gîndit niciodată mai mult la Nunu. Mi-a fost frică... Îmi pare rău că nu i-am spus să-mi scrie. Deşi nu prea văd de ce ar trebui să-mi pară rău. E de datoria lui să scrie...

8 noiembrie, orele 22

Sanda și Ligia au trecut pe la mine. Mi-a venit să sar în sus de bucurie cînd le-am văzut. Bineînțeles, n-am sărit. N-am vrut să-i dau Ligiei satisfacție. Nu știu de ce mi-e puțin antipatică. Să aibă asta vreo legătură cu faptul că Sanda-i prietenă cu ea ? Îmi dau seama uneori că-s egoistă (mi-a spus-o și Ligia de atîtea ori), că n-ar trebui să fiu așa, dar nu pot. Prietenia dintre Ligia și Sanda mă cam calcă pe nervi. Aș vrea ca Sanda să fie prietenă numai cu mine. Am încercat de cîteva ori să-i sugerez lucrul acesta, dar Sanda s-a prefăcut că nu înțelege. Sînt sigură că s-a prefăcut. Cînd nu-i convine ceva, Sanda nu te contrazice. Tace sau se preface că n-a auzit nimic. Ei bine, ori de cîte ori am adus vorba de Ligia, a tăcut. Dar asta-i altă poveste. Nu vreau să mi-o mai amintesc.

Sanda și Ligia au venit să mă ia la plimbare. Am alergat să mă îmbrac, dar Mica nu ne-a lăsat să plecăm așa repede.

— Servește-ți colegele, întîi, cu dulceață sau cu chec !

Mica face totdeauna un chec grozav. Cu cacao, cu nuci, cu dulceață de vișine... Nu pricep cum am uitat că făcuse și azi chec. Am vrut să mă reped la bucătărie, dar ea mi-a făcut semn cu mîna :

— Stai, nu te mai agita atîta ! O să vă servesc eu.

După ce am mîncat chec, am ieșit toate trei. Pe Doli a sechestrat-o Mica. Pot să spun că am făcut o plimbare plăcută. Sanda și-a cumpărat un balon galben, cu care ne lovea (pe mine și pe Ligia) peste obraji. Ața care îl ținea era însă prea slabă și s-a

rupt. Nu sufla nici un pic de vînt și balonul s-a ridicat iute drept în sus. Ne-a părut rău de el. Sanda și Ligia se opreau din cînd în cînd și întrebau :

— Se mai vede ?

— Nu se mai vede.

— Ba da !

— Unde-i ?

— Colo, sus ! Parcă-i un măr.

— Ba parcă-i o portocală.

Soarele cădea spre asfințit și-l lumina de jos în sus, schimbîndu-i culoarea. Din galben devenise întîi portocaliu, apoi roșu. Apoi nu l-am mai văzut niciuna dintre noi. Sanda s-a mai oprit de cîteva ori și s-a uitat în sus. În cele din urmă s-a resemnat. A spus încet :

— Gata, nu se mai vede.

La întoarcere am zărit o stradă îngustă și lungă, pavată cu bolovani de rîu. M-am oprit și am arătat cu mîna :

— Eu mă duc pe-aici ! Ajung mai repede. Mă așteaptă profesoara de pian.

Nu mă aștepta nici o profesoară, dar am mințit ca să rămîn singură. Ligia începuse să mă agaseze cu aerele ei de regizoare. Avea la ea aparatul de fotografiat (cît ne-am jucat cu balonul uitase de el) și ne asasina pur și simplu. Se oprea la fiecare pas și striga :

— Stați ! Am găsit un unghi superb !

Pentru ea (mai ales cînd are în mînă aparatul de fotografiat) toate sînt superbe : unghiurile, frunzele, cerul, copacii, casele, oamenii, soarele. Mă mir că nu i-a trecut prin gînd să fotografieze și balonul.

Cînd m-am văzut singură pe strada aceea îngustă, pavată cu bolovani de rîu, am încercat să mă gîn-

desc la Nunu. Nu înțeleg de ce în ultimele două săptămîni m-a supărat la el o anumită neglijență. Avea niște unghii oribile. Cred că și le tăia cu lama sau cu briceagul. Așa, cel puțin, am văzut că și le tăia Sterpu. Pe lîngă asta nu prea își ștergea pantofii de noroi și mereu îi lipsea un nasture la veston. Dar ceea ce mă nemulțumea mai mult — deși făceam eforturi să nu văd — era un coș. Îi ieșise un coș pe frunte, în partea stîngă. Dacă ar fi fost în dreapta, poate că nu m-ar fi supărat atît. Eu stăteam însă în stînga lui și-i vedeam coșul de la prima și pînă la ultima oră. Mă nemulțumea și coșul, dar și nepăsarea lui Nunu. În fond era vorba aici de igiena cea mai elementară. Cu puțin spirt medicinal ar fi îndepărtat zece coșuri, nu unul.

Ei bine, în seara asta, după ce am rămas singură, toată povestea legată de coșul de pe fruntea lui Nunu sau de felul în care își tăia unghiile mi s-a părut exagerată. Am încercat să mi-l închipui cu toți nasturii la veston, cu pantofii lustruiți, fără coșul de pe frunte, dar n-am reușit...

9 noiembrie

Astăzi am stat în bancă singură. Locul lui Nunu a rămas gol. Mă obișnuisem să-l simt alături de mine, să-i privesc scrisul mărunt, corect și ordonat, în timp ce-și lua notițe, să-l aud cum întorcea paginile cărților (muindu-și mereu degetul în gură) și — de ce-aș minți — să-i văd coșul de pe frunte.

În recreația întîi a venit la banca mea Isoscel. M-a întrebat dacă mi-au ieșit exercițiile la algebră. De la algebră am sărit prin nu știu ce asociație

de idei la cercul de radioamatori, care s-a cam împotmolit. Entuziasmul care ne-a cuprins pe toţi în toamnă s-a dezumflat ca o minge de fotbal. De trei săptămîni aşteptam cu toţii staţia de radioemisie. Astăzi s-a primit răspuns. Secţia de pionieri de la raion nu-i de acord să înfiinţăm în şcoală un cerc de radioamatori. Ni s-a răspuns că există un asemenea cerc dotat cu toate cele necesare la Casa pionierilor. Să ne înscriem acolo.

În recreaţia a doua a venit la banca mea Ţîru. Mi-a cerut o gumă. De fapt, după cît mi-am dat seama, el venise pentru altceva, dar o dată cu el a venit şi Sanda. Aşa că s-a mulţumit să-mi ceară doar guma. Foarte ciudat. Şi Isoscel, şi Ţîru, şi Sanda au evitat să vorbească despre Nunu, de parcă ar fi fost sfătuiţi. Nici măcar un cuvînt n-au pomenit despre el.

10 noiembrie

Isoscel a fost azi furios. Zicea că tot mai cîştigaţi sînt cei dintr-a IV-a, care şi-au cumpărat porumbei. Mîine, poimîine porumbeii or să ouă, or să scoată pui şi, bineînţeles, puştii or să-nceapă să-şi dea aere. Hreapcă şi Sterpu, cărora nimic nu le scapă, au rîs. Hreapcă zicea să n-avem nici o grijă, că mai sînt pe lume şi pisici. Eu n-am înţeles la ce făcea aluzie. Isoscel mi-a explicat :

— Probabil că au pus la cale vreo măgărie. Au adus sau intenţionează să aducă vreo pisică. Pisica-i duşmanul numărul unu al porumbeilor. Asta, jos. În văzduh e uliul.

Cred că de indignare m-am înroşit toată. Isoscel a încercat să mă liniştească :

— Hreapcă-i un bou. Își închipuie că cei din-tr-a IV-a sînt proști să-și lase porumbeii în gheara pisicii.

Despre Nunu iarăși nici un cuvînt.

11 noiembrie

A fost o dimineață destul de monotonă : ore, recreații, ore. Atît.

După-amiază toți cei care ne înscrisesem la cercul de radioamatori ne-am întîlnit la Casa pionierilor. În afară de Rița au venit toate fetele : Sanda, Ligia, Jo, Mariana, Andreea, Edit, Alina. Și băieții au venit. Mai bine de jumătate din clasă. Eram o ceată gălăgioasă și veselă. Sterpu și Hreapcă făceau mereu bancuri. Sterpu mai ales are un fel al lui de-a ironiza, care ustură. Pe Ligia a făcut-o să plîngă. E drept, Ligia se supără repede de la orice. Nu admite nici cea mai inofensivă glumă. De data asta cred însă că avea dreptate. Sterpu s-a apropiat de ea și-a întrebat-o mirat :

— Ce faci ? Te-nscrii la radioamatori ?

Ligia i-a răspuns cam pornită :

— Da. De ce nu m-aș înscrie ? Ai ceva împotrivă ?

Sterpu a zîmbit cu gura pînă la urechi, așa cum zîmbește el cînd pregătește o răutate. O face pe mielușelul.

— Ce să am împotrivă ? Am întrebat și eu așa. Credeam că te înscrii la cercul de gospodărie.

Hreapcă l-a încurajat :

— O vezi pe Ligia în stare să-ți facă o ciorbă de perișoare sau o friptură ?

— Oho ! Și încă ce friptură ! Înăbușită, cu usturoi. Uită-te la obrăjorii ei ! Sînt roșii și bucă-

laţi, de parcă au stat pînă acum lîngă plita încinsă şi dogoritoare.

Nici mie şi nici celorlalte fete nu ne-a plăcut răspunsul grosolan al lui Sterpu. Cu alte cuvinte, îi spusese că seamănă cu o bucătăreasă.

M-am uitat la Ligia. Credeam c-o să-i răspundă în felul ei, tăioasă şi mîndră. Ligia însă se făcuse albă. N-a fost în stare să spună decît atît :

— Derbedeule !

Apoi a podidit-o plînsul. Sanda i-a sărit repede în ajutor :

— Sterpu ! Să-ţi fie ruşine ! De ce n-o laşi în pace ?

Sanda are totdeauna prezenţă de spirit şi ceva liniştitor, de soră mai mare. De data asta a exagerat însă. După ce i-a mai zis vreo cîteva lui Sterpu, ca să-i arate că pentru ea cercul de gospodărie n-avea nimic înjositor, s-a întors triumfătoare :

— Ce ziceţi, fetelor ? Ne înscriem la cercul de gospodărie ?

Mariana a bătut din palme bucuroasă :

— Eu mă înscriu !

— Şi eu mă înscriu ! a strigat Jo.

Iorgu a început să le tempereze :

— Dacă mă învăţaţi să fac gogoşi, mă înscriu şi eu !

Mariana şi Jo l-au prins repede de mîini :

— Te învăţăm !

— Şi baclavale ?...

— Şi !...

Ceata veselă de mai înainte s-a despărţit în două. Aproape toate fetele (chiar şi Ligia) au alergat după Sanda să se înscrie la cercul de gospodărie.

12 noiembrie

În recreația a doua am avut cu Sanda o discuție nu tocmai plăcută. Am întrebat-o de ce a exagerat așa ieri. Sanda n-a înțeles, ori s-a prefăcut că nu înțelege.

— Ce-am exagerat ?

— Știi tu. Povestea cu cercul de gospodărie. Trebuia să găsești alt argument. Nu era nevoie neapărat să dai exemplu personal.

Sanda a zîmbit :

— Te înșeli. Nu ca să dau exemplu personal m-am înscris.

— Atunci de ce ?

A stat, s-a gîndit, a zîmbit iar și m-a luat de braț c-un început de tandrețe :

— Ca să fiu sinceră, nu știu. Așa mi-a venit. Mi s-a părut ceva extraordinar să te înscrii la un cerc de care unii se feresc.

Argumentul ei nu m-a convins. Mi s-a părut cusut cu ață albă. În timp ce mă îndreptam spre bancă mi-a trecut prin minte o întrebare : „Dacă aș fi fost ieri ținta glumei de prost gust a lui Sterpu (în locul Ligiei), ce-ar fi făcut Sanda ? S-ar fi comportat oare la fel ?“

13 noiembrie

La sfîrșitul orelor Sanda mi-a strecurat în servietă un plic improvizat dintr-o foaie de caiet, șoptindu-mi :

— Îl citești acasă.

Nu-i prima dată cînd îmi strecoară bilețele în servietă sau în pupitru. I-am răspuns tot în șoaptă :

— Bine !

Acasă, cînd am desfăcut plicul, am găsit următoarele reguli de conduită, scrise cu tuș roșu pe o coală groasă de desen :

Reguli :

1. La orele : matematică, română, geografie, istorie, franceză, rusă, naturale, fizică — nici o discuție. Stăm cu mîinile la piept sau luăm notițe.

2. La primul țîrîit al soneriei intrăm în clasă și ne așezăm în bănci.

3. Nu discutăm cu : Rosei, Hreapcă, Sterpu, Bărbuceanu, Cosmiță, însă răspundem la întrebările puse de aceștia. Am omis Răduț.

4. Nu ne legăm de nimeni și nu facem nimănui glume proaste.

5. La amiază plecăm totdeauna împreună, cu tramvaiul 1, cu autobuzul, sau pe jos, fără escale prin fața cinematografelor sau prin parcuri.

6. În recreații stăm la fereastră sau ieșim în curte. În tot cazul ne ținem departe de cei menționați mai sus.

7. La franceză nu rîdem, nu țipăm, n-o maimuțărim pe profesoară. Vorbim în șoaptă, ori citim.

8. Trebuie să păstrăm cravatele la gît tot timpul în școală.

9. Peste tot mergem împreună : la bibliotecă, la Casa pionierilor, la plimbare, la filme, la ping-pong, în curte, pe sală, la laborator.

10. Împărțim tot ce avem.

Avertisment :

În caz de nerespectare în special a punctelor 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 relațiile de prietenie vor slăbi de la sine.

Întocmit în trei exemplare la 12 noiembrie 1956.

Semnează :
Fianu SANDA
Zane LIGIA
Rareș VIORICA

Am semnat cu o senzație de nemulțumire. N-am pîrît niciodată pe nimeni (George o face zilnic cu o dezinvoltură teribilă), dar dacă aș fi fost obligată vreodată să pîrăsc pe careva, cred că nu m-aș fi simțit mai nemulțumită de mine ca în această după-amiază. În primul rînd, această „triplă alianță" o să ne ridice nasurile mai sus cu vreo jumătate de metru, o să ne izoleze de celelalte colege și cu siguranță o să ne aducă și mai multe necazuri din partea „celor menționați mai sus". În al doilea rînd, nu-mi place procedeul Sandei. A întocmit probabil regulile de conduită împreună cu Ligia și bine-înțeles pentru Ligia. De ce ? Ca să-i dea satisfacție în legătură cu incidentul de alaltăieri. E limpede. De mine și-au amintit la sfîrșit, cînd mai aveau nevoie de-o semnătură. Ori, hai, să nu fiu rea ! Să zicem că s-au gîndit la mine încă de la început. De ce nu mi-au spus nimic pînă în ultima clipă ?

14 noiembrie

Sanda mă aștepta în ușa clasei. Era veselă și nerăbdătoare. Nici nu m-a lăsat să-mi duc paltonul în cuier. M-a întrebat :

— Ai semnat ?

— Da.

Răspunsul meu a surprins-o. Cred că se aștepta la altceva. Ar fi trebuit poate să joc puțin teatru. Să mă entuziasmez ca Ligia. Ligia e colosală în privința asta. Trece de la rîs la plîns cu ușurința și cu plăcerea (da, cu plăcerea) cu care mănînci o

bucată de ciocolată. Sînt sigură că 70% din succesul ei la învățătură se datorește simpatiei pe care o inspiră profesorilor. Are o voce plăcută, o privire totdeauna uimită, un fel al ei de a se face ascultată, de a aproba sau de a nega ceva. Ei bine, mie tocmai asta nu-mi place la ea. Poate că n-am dreptate, dar n-am ce face.

Sanda s-a uitat peste foaia de bloc pe care erau scrise regulile, cu un interes puțin cam exagerat. S-a uitat și la iscălitura mea. În recreația următoare a venit din nou și mi-a spus :

— Poate ai obiecții, sau poate vrei să adaugi ceva.

— Ce să adaug ?

— Nu știu.

I-am împărtășit temerile mele în legătură cu „tripla alianță". Că ar putea să ne pască pericolul izolării de celelalte colege sau, și mai grav, că am putea avea și mai multe necazuri din partea lui Rosei, Hreapcă, Sterpu et Comp. Despre cealaltă nemulțumire a mea n-am suflat un cuvînt. Sanda s-a uitat la ceas și a încercat să schimbe discuția. M-a întrebat :

— Nu ți-e sete ?

Am privit-o zîmbind, de ce n-aș recunoaște, cu dorința de a o înțepa puțin. I-am spus :

— Nu mi-e sete ! Dar conform punctului nouă, nu poți să bei apă singură. Unde-i Ligia ? Trebuie să te însoțim.

M-am uitat prin clasă. Ligia ieșise. Totuși m-am apropiat de sobă, de cuier, de catedră, de banca ei, prefăcîndu-mă că o caut. M-am întors spre Sanda intrigată :

— Ligia a ieșit singură. Ce facem ? În caz de nerespectare în special a punctelor 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 relațiile de prietenie vor slăbi de la sine.

I-am amintit „avertismentul" cu glasul cel mai nevinovat. Sanda n-a zis nimic. Am ieşit cu ea în curte. A băut apă dintr-un cornet de hîrtie pe care i l-a oferit Iorgu, apoi ne-am întors în clasă fără să schimbăm o vorbă. Începuse să-mi pară rău. Mersesem prea departe cu ironia.

Sanda s-a oprit lîngă bancă, a scos din buzunarul şorţului hîrtia cu regulile „triplei alianţe", a îndoit-o în patru şi a rupt-o. În timpul orei de franceză mi-a trimis un bilețel pe care nu erau decît două cuvinte : „ Ai dreptate !"

Întîmplarea asta nu mi-a dat nici o satisfacţie. Dimpotrivă, m-a nemulţumit şi mai mult. Am fost rea. Şi sînt. Şi nu înțeleg de ce...

15 noiembrie

Grig a plecat în India. Mi-a spus că o să stea mai mult. Poate o lună, poate două...

De la Nunu nici o veste. Credeam — nu ştiu de ce — că o să mă bombardeze cu scrisori în fiecare zi. Sînt două posibilităţi : ori e un uituc şi jumătate, ori încă nu s-a acomodat cu viaţa de la ţară. În clasă nu se mai pomeneşte nici un cuvînt despre el. Parcă a plecat nu de-o săptămînă, ci de cel puţin o jumătate de an. Oare eu, dacă ar fi să plec undeva, aş fi uitată tot atît de repede ?

A fost o duminică lungă şi plicticoasă.

24 noiembrie

Sînt imposibilă ! O săptămînă încheiată am dus război cu Sanda. Un război ciudat şi atrăgător totodată. Nu s-a tras nici un cartuş, nu s-a rostit nici

un cuvînt. În clasă ne vedeam, ne zîmbeam, discutam despre lucruri neutre, ne făceam vizite una alteia. Într-o recreaţie mă duceam la banca ei, în altă recreaţie venea ea la banca mea. Războiul de care vorbesc s-a dus prin scrisori. Scrisori adevărate, trimise prin poştă, aşteptate cu emoţie şi nerăbdare. Asta m-a făcut să uit de Mica, de Doli, de Nunu, de Jurnal... Sanda a vrut să mă convingă că nu ţine mai mult la Ligia decît la mine. Eu susţineam contrariul, deşi fără să-i mărturisesc, recunoşteam că are dreptate. Asta nu mă mulţumea însă. Acum, cînd furtuna a trecut, îmi dau seama că de fapt altceva voiam. Da, voiam să nu ne pună pe picior de egalitate. Voiam ca prietenia pentru mine să fie mai mare ca pentru Ligia. E un punct de vedere egoist, îmi dau seama. Dar ce pot să fac ? Faptul că Sanda ne pune pe amîndouă pe acelaşi plan îmi dă mereu senzaţia că, de fapt, ţine mai mult la Ligia. Acuma ştiu ! Ca să mă convingă că ţine tot atît de mult la amîndouă, ca să-mi dea această senzaţie, cred că ar trebui să ţină puţin mai mult la mine...

25 noiembrie

Doli ne-a făcut bucata. A rămas însărcinată. Într-un fel mă bucură. Nu însă şi pe Mica. Zice că n-o să putem face în casă stînă de cîini. O să trebuiască să înstrăinăm puii. N-am contrazis-o, pentru că, oricum, pînă naşte Doli mai este timp. Şi pînă atunci o s-o conving să oprim măcar unul.

26 noiembrie

Miercurea avem o „fereastră". Aşa se spune în clasă cînd nu ne vine vreun profesor. Lucrul acesta

se întîmplă destul de rar. Fereastra pe care o avem miercurea e veche. Ne-am obișnuit toți cu ea. E un fel de recreație care ține două ore. De la 10 la 12. În program sînt trecute încă de la începutul anului ore de practică sau de politehnizare, cum li se mai spune, destul de pretențios. Pînă acum însă nu ne-a venit profesor. Și orele de practică au rămas o fereastră deschisă spre obrăznicii. Uneori se iscă scandaluri atît de mari, că trebuie să vină instructorul superior, sau directorul, sau dirigintele, să ne potolească. Se spun multe despre orele astea de practică, dar nu se știe nimic precis. Sterpu se pretinde mai informat (are o mătușă la Secția de învățămînt), dar neseriozitatea lui e cunoscută, așa că nu-l crede nimeni. La subsol se fac lucrări de zidărie și dulgherie. Țîru zice că se amenajează atelierele în care se vor ține orele de practică. Asta zice Țîru. Mai sînt însă și alte variante. Că lucrările de la subsol se fac în vederea amenajării altor clase, că orele de practică o să le facem în uzina care ne patronează școala etc., etc.

Azi în cele două ore libere am făcut tot felul de planuri. Cînd spun asta nu mă gîndesc la obișnuitele planuri de muncă pe care le facem în cadrul grupelor sau al detașamentului. Isoscel, care vrea să fie mereu original, are o părere cumplită despre planurile săptămînale. Fiecare președinte de grupă prezintă în scris planul pe o săptămînă. Isoscel le strînge și întocmește după ele planul detașamentului. Planurile astea sînt cam aceleași de la o săptămînă la alta și se aseamănă între ele ca puii de găină sau de rață. Isoscel are impresia că din cauza lor activitatea pionierească e săracă, uniformă, plictisitoare. De aceea le și zice ghiulele. Adică ne atîrnă de mîini și de picioare ca niște ghiulele. Are impresia că dacă nu ne-am ține atît de planuri, activitatea

pionierească ar fi bogată, frumoasă, atrăgătoare. Țîru rîde de el. Îi spune în glumă : „Te-ai blazat, bătrîne pionier ! Ești ca un cal căruia nu-i mai place ovăzul. Ți-e dor de puțină otavă".

Isoscel îl întreabă :

— Și n-am dreptate ?

— Ai ! Păi eu ce spun ?

— Și-atunci ce-i de făcut ?

Sanda intervine maliţioasă :

— Să ne lăsăm de școală ! Mergem undeva într-o uzină sau pe-un șantier...

Iorgu exclamă, cu vocea lui în schimbare, ca de bondar :

— La Bicaz !

Ligia nu se lasă nici ea. Îi ține isonul Sandei sau lui Iorgu. Spune c-un fel de regret :

— De ce într-o uzină sau pe-un șantier ?! E prea aproape ! Și-apoi cred că ne-am lovi de aceeași problemă. Monotonie, plictiseală...

Sanda, ca și cînd ar prelua o ștafetă, sare în sus :

— Am găsit ! Organizăm o expediție la Polul Nord sau la Ecuator !...

Isoscel încearcă să-și pună palmele la urechi și aprobă resemnat :

— Sînt de acord. Trebuie însă să ne hotărîm. Dacă mergem la Polul Nord, vom fi nevoiți să facem rost de îmbrăcăminte groasă, de cîini, de untură de pește... Dacă mergem la Ecuator...

Țîru se preface că nu-i pasă, sau îi ascultă amuzat. Cînd stocul de ironii se epuizează, intervine :

— Degeaba rîdeți ! Am îmbătrînit ! E timpul să depunem cravatele !

Sanda se înfurie :

— N-ai dreptate ! Eu nu mă simt bătrînă.

Ligia face o piruetă exagerată :

— Nici eu !

Iorgu trece de partea lui Ţîru. Încearcă să le tempereze :

— Ţîru a vorbit la figurat. Nu trebuie să ne gîndim neapărat că am făcut creţuri pe frunte sau la ochi. În ceea ce a spus el se ascunde şi puţin adevăr. Uite, să ne privim cravatele. Nu mai sînt chiar atît de noi. Nici entuziasmul nostru nu mai este acelaşi ca în urmă cu cinci ani.

Sanda întreabă intrigată :

— De ce ? Cine-i de vină ?

Isoscel mormăie :

— Nu-i greu de ghicit. Să ne uităm puţin peste planul grupei a III-a. Care-i sînt acţiunile mai importante de săptămîna viitoare ? Vizitarea Muzeului de Ştiinţe naturale şi vizionarea filmului „Strada mezinului". Dar de săptămîna trecută ? Vizitarea Muzeului de arhitectură şi vizionarea filmului „Cravata roşie". Va să zică un muzeu şi-un film. Cu trei săptămîni în urmă, sau cu zece, sau anul trecut pe vremea asta, situaţia a fost aceeaşi. Un muzeu şi-un film. Celelalte grupe au un film şi-un muzeu, un spectacol de teatru şi-un muzeu.

Isoscel e-n stare uneori să ne citească planurile detaşamentului pe un an, pe doi, pe trei ani...

Ei bine ! Azi am fost scutiţi de asemenea clipe neplăcute. În cele două ore libere am discutat despre examenul de la sfîrşitul anului şi despre ceea ce-o să facem după examen. Aproape tot timpul s-a glumit şi s-a rîs. Examenul era ca o căsuţă de turtă dulce asupra căreia trebuie să dăm năvală şi să luăm fiecare ce-om putea. O uşă, un geam, o bucată de acoperiş, un perete etc., etc. După asta urma un fel de travestire ca la carnavalele de la Casa pionierilor. Travestirea se făcea la alegere.

Sanda a zis întîi că vrea să fie doctoriță, după cîteva minute ingineră-chimistă, și după alte cîteva minute profesoară. Ligia nici nu mai spun. A îmbrăcat cel puțin zece costume : de regizor, de arhitect, de scriitor, de marinar, de soră infirmieră, de scafandru, de miner, de siderurgist, de arheolog, de chirurg...

Iorgu, Mariana, Jo, Țîru, la fel. S-au răsfățat pur și simplu. Păcat că a intervenit George. George ăsta e un fenomen ! (Cred că Hreapcă are dreptate cînd îi spune așa). Ne-a stricat tot cheful cu precizările lui. Știe cu exactitate ce va fi la examen, ce întrebări i se vor pune, ce medie va trebui să obțină ca să nu întîmpine nici o piedică la înscrierea la liceu... Vrea să urmeze liceul, să-l termine cu media zece, să se înscrie la Facultatea de electronică, să învețe bine și să-și ia examenul de stat tot cu media zece. Această medie pentru el e un fel de talisman, care-i va deschide ușa spre cariera de universitar. Cu media zece în buzunar o să poată rămîne preparator sau asistent la facultate...

În timp ce vorbea George, a sunat de ieșire. Cred că toată clasa a răsuflat în voie...

27 noiembrie

De mîine începem tezele pe trimestrul I. Două săptămîni n-o să mai am timp prea mult pentru Jurnal. Oare Nunu o fi început tezele ? Ce lucru curios ! Nu pot să mă supăr pe el. Adică mă supăr. La amiază, cînd vin acasă, mă uit în cutia de scrisori și cînd văd că a mai trecut o zi fără să-mi scrie, îmi vine să plîng. Mă supăr atît de tare, că nici nu vreau să mă mai gîndesc al el. Mă jur în gînd că poate să-mi scrie de-acum zece scrisori, nici n-o

să mă uit peste ele. O să le las să zacă în cutie, o să le rup sau o să i le trimit înapoi, fără să le citesc. Povestea se repetă însă aproape în fiecare zi la fel. Cînd mă întorc de la şcoală mă reped la cutia de scrisori. Uit jurămîntul, uit tot. N-am pic de mîndrie. Ar trebui nici să nu-mi pese. Noroc de Sanda ! Ea îmi scrie aproape în fiecare zi !...

28 noiembrie

Teză la chimie.

29 noiembrie

Teză la română.

30 noiembrie

Azi a fost duminică doar aşa, că a făcut Mica plăcintă cu brînză şi n-am avut ore de clasă. Încolo m-am trezit la 6 1/2, ca în oricare altă zi. N-am scăpat nici de cafeaua cu lapte şi nici de şcoală. Isoscel are dreptate cînd spune că planurile de muncă sînt ca nişte ghiulele. Ei bine ! Astăzi ghiulele astea s-au cam răzbunat. Ca de obicei, la toate grupele am trecut duminică dimineaţa film, fără să ne gîndim că încep tezele şi că ar trebui să stăm acasă, să învăţăm. George ne-a cam tras chiulul. Şi-a mobilizat grupa, adică a avut grijă să ia toţi bilete pentru film, şi-a luat şi el bilet, dar n-a venit. Şi-a luat biletul numai aşa, de formă, ca să-i determine pe ceilalţi să vină. El a rămas acasă să înveţe. Probabil a dat biletul vreunui puşti din vecini. Isoscel zice că nu-i prima dată cînd face figuri din astea.

3 decembrie

Nu mai am timp nici să respir. Bineînțeles, pe lîngă teze (nu știu de ce au fost fixate atît de aproape una de alta) am și alte griji. Să o plimb pe Doli, să aștept scrisoare de la domnu' Nunu, să beau dimineața cafeaua cu lapte (oare cînd am s-o conving pe Mica să bem ceai ?), să-i răspund Sandei la scrisori... Corespondența cu Sanda mă amuză tot mai mult.

12 decembrie,
orele 12,30

În dimineața asta am descoperit un lucru îngrozitor. Grig ne-a părăsit. Ne-a lăsat singure. Știam că-i plecat în străinătate și cînd colo !... Am umblat toată dimineața fără nici o țintă. Mi-a fost teamă să intru la școală. Mi-a fost teamă că n-o să mă pot uita în ochii Sandei. Nu știu de ce întîi la ea m-am gîndit. Am trecut pe lîngă școală repede, cu senzația că am furat ceva. N-am pus niciodată mîna pe-un lucru străin. Am însă impresia că hoții, cînd ascund ceva, așa trebuie să se simtă, cum mă simțeam eu dimineață. Am sărit în primul tramvai. Voiam să mă depărtez cît mai repede de școală. Se dăduse recreație și curtea era plină ca un stup. Și era o larmă !... De fapt, intenția cu care m-am urcat în tramvai a fost alta. Să ajung mai repede la Grig, să-i cer socoteală. La asta m-am gîndit cum am ieșit de la telefonul din debit. După ce m-am urcat în tramvai însă, mi-am dat seama că mi-e teamă să dau ochii nu numai cu Sanda, sau cu Ligia, sau cu Isoscel, sau cu Țîru... Și cu Grig îmi era teamă să dau ochii. Am rămas ghemuită pe-o

bancă la capătul liniei. M-am uitat tot timpul pe geam. Ningea, fulgii se lipeau de sticlă, se topeau și apa se scurgea în șuvițe subțiri. Nu se vedea nimic, dar eu m-am uitat tot timpul concentrată și îngrijorată să nu se urce careva cunoscut. La capătul liniei am coborît. Am ieșit afară din oraș. Simțeam nevoia să fiu singură. Am părăsit drumul de căruțe și am mers prin zăpada moale și pufoasă pînă cînd casele de la marginea orașului au început să se vadă mici, ca niște jucării. M-am lungit în zăpadă și-am început să plîng. Dacă aș fi plîns din prima clipă, cred că mi-ar fi fost mai ușor. Cred că aș fi avut curaj să mă duc și la Grig. Lacrimile s-au oprit singure, fără să știu. Tot așa, fără să știu, s-a oprit și ninsoarea. A apărut soarele. Eu stăteam întinsă pe zăpadă și priveam cerul. Nu simțeam zăpada sub mine. Nu-mi era frig. Mai tîrziu mi s-a făcut frig. În clipele acelea stăteam în zăpadă și mă gîndeam cum să-l pedepsesc pe Grig. Toate pedepsele care-mi veneau în minte erau prea ușoare. De fapt nici nu erau pedepse. Înainte, cînd ne jucam împreună, îmi plăcea să-l trag de urechi, să-l leg la ochi, să-l pun să stea cu fața la perete. Ziceam că astea-s pedepse. Îi căutam niște vini imaginare și-l pedepseam. Grig se supunea fără nici o împotrivire. Stînd acolo, în zăpadă, mi-am dat seama că de mult nu m-am mai jucat de-a pedepsele cu Grig. A ! Mi-am adus aminte o pedeapsă. Asta îmi plăcea de fapt cel mai mult. Mă prefăceam că-s bolnavă. Grig o întreba repede pe Mica :

— Ai chemat doctorul ?

Îmi atingea fruntea cu dosul palmei, îmi dădea să țin termometrul sau alerga la telefon să cheme doctorul. Eu îl lăsam să sune și uneori să vor-

bească. După aceea săream de sub plapumă şi băteam din palme sau rîdeam :

— Nu-s bolnavă, Grig ! Nu-s bolnavă !

— Va să zică m-ai minţit, piţigoiule !

— Nu te-am minţit. Am vrut să te pedepsesc...

— De ce să mă pedepseşti ?

— Aşa ! Îmi place mie să te pedepsesc...

Alteori inventam pe loc un motiv :

— Pentru că nu mi-ai adus păpuşa cu umbrelă (sau răţoiul cu beretă de marinar)...

Odată am fost bolnavă cu adevărat. Am zăcut de friguri. Aşa mi-a spus Mica. Eu nu ţin minte decît nişte lucruri cu totul disparate şi bizare. Ţin minte cînd îmi aducea ceaiul. Adică o auzeam pe Mica apropiindu-se de pat. Auzeam zăngănitul linguriţei. Mai tîrziu stăteam cu spatele rezemat de-o pernă mare. Mica ţinea cana şi-mi dădea ceai cu linguriţa. Eram atentă nu la gustul ceaiului, ci la culoare. Era negru, iar cana era mică şi subţire ca o petală de trandafir. Ceream s-o ţin şi eu, dar atunci nu mi se mai părea atît de mică. Lua brusc nişte proporţii uriaşe. Asta mă amuza. Îi spuneam Micăi rîzînd : „Mica, ştii, cînd iau cana în mînă se face grea şi mare. Cît cada de la baie se face de mare". Mica şoptea îngrijorată : „Fii cuminte, că ai febră !"

Şi linguriţa se făcea grea şi mare. Şi mîna. Stăteam culcată pe spate şi dacă ridicam mîna în sus se făcea grea şi creştea pînă în tavan. Mîna singură era mai mare decît mine...

M-am ridicat din zăpadă şi m-am întors la tramvai. Pe drum mă gîndeam pornită şi furioasă : singura pedeapsă pe care o merita Grig era să fiu bolnavă. Să fiu bolnavă cu adevărat, nu să mă prefac. Aş fi vrut să răcesc sau să mi se întîmple un accident.

Tramvaiul era aproape gol. M-am ghemuit pe-un scaun și cu toate că ninsoarea stătuse de mult, că apăruse soarele, pe geamuri mai tremurau încă picături de apă. Am coborît în centru, mi-am descheiat paltonul, pulovărul, și am venit acasă pe drumul cel mai lung. Prima grijă a fost să-mi pun termometrul. L-am lăsat nu cinci minute. Zece minute l-am lăsat. Degeaba ! Aveam temperatura normală. Am stat în zăpadă atîta, am umblat fără fular, cu paltonul descheiat și n-am făcut nici măcar un guturai.

Acum stau cu paltonul pe mine, mă uit în jur și nu văd nici o schimbare. Toate-s ca înainte : salonul, fotoliul Micăi, oglinzile, camera mea, bucătăria, vestiarul. Cu toate astea nu-mi vine să las paltonul, nici servieta. Dintr-o clipă în alta trebuie să se întoarcă Mica. Și eu simt din nou că n-o să am curajul s-o privesc în ochi. N-o să am curajul nici să rămîn acasă...

MARELE VRĂBIOI SE ÎNCĂPĂȚÎNEAZĂ

Rosei intră în bucătărie, își ocupă locul la masă și întrebă neîncrezător :

— Mamă, mi-ai păstrat găluștele ?

Mamă-sa nu-i răspunse. Așeza în dulap niște vase. Abia după ce așeză toate vasele, se întoarse și-i zise :

— Ți le-am păstrat. Nu-l aștepți pe Mihu ?

— De ce să-l aştept ? Ştiu eu cînd vine ? Mi-e foame !

— S-a dus la Paul să-şi facă problemele. Trebuie să se întoarcă. Mai rabdă puţin, că n-o să pun zece mese.

Rosei îşi trecu palmele peste capul ras, aşa cum făcea ori de cîte ori se afla într-o încurcătură (la lecţii mai ales), apoi, resemnat, începu să bată darabana în masă cu vîrful degetelor. De mult, prin clasa a patra, fusese toboşarul detaşamentului şi rămăsese cu meteahna asta. Cum se aşeza la masă, începea să bată darabana nerăbdător. Tatăl său (dacă se întîmpla să fie acasă) îl privea lung pe deasupra ochelarilor şi-l apostrofa iritat :

— Isprăveşte, că nu ţi-au mas şoarecii în burtă !

Rosei încremenea cu degetele pe masă, dar nu se putea stăpîni prea mult. După cîteva clipe începea iar să bată, mai încet, bineînţeles. Cînd le veneau musafiri, sau cînd tatăl său era prea obosit şi nu putea să suporte nici cel mai mic zgomot, îşi mişca urechile. Le mişca în ritm de marş, aşa cum ar fi bătut darabana. În clasă, cînd avea chef şi voia să-şi distreze puţin colegii, se isca un adevărat circ. Ajunsese să-şi mişte urechile atît de repede, încît putea să formeze şi cuvinte cu ajutorul alfabetului Morse. Bine, nu oricine putea să înţeleagă ce spune. Numai Sterpu şi Hreapcă. Uneori şi Ţîru.

Acum Rosei bătea darabana cu vîrful degetelor, furios. Planul cu reorganizarea clubului eşuase. Asta era clar ca bună ziua. Şi nu înţelegea de ce. Nu înţelegea mai ales ce căutau Duţu şi Paul la club. Intraseră numai din întîmplare, ori ştiau precis anumite lucruri ? Adică ce puteau să ştie ? Ora întîlnirii, parola, felul în care avea să se des-

fășoare ceremonialul de primire a vrăbioilor, condițiile noi de primire ? Cam asta era tot. Altceva ce puteau să mai știe ? Nimic. Nu mai exista nici un secret pentru nimeni. Și-apoi prinderea lui Paul și a lui Duțu n-avea nici o legătură cu eșecul suferit. Fuseseră prinși la sfîrșit, cînd totul era destul de clar.

Marele Vrăbioi își trecu iar palmele peste țeasta rasă. Mamă-sa abia aprinsese aragazul. Pînă se încălzea mîncarea și bineînțeles pînă avea să apară Mihu, puteau să i se lungească urechile de foame.

Poarta scîrțîi scurt. Se auziră apoi pași repezi prin curte. Marele Vrăbioi își încreți fruntea. Ăștia erau pașii lui Mihu. Înseamnă că se putea mînca.

Mihu aduse cu el un val de frig. Își agăță ghiozdanul într-un cui lîngă ușă, spuse un „săru' mîna" grăbit și trecu să-și ocupe locul la masă. Marele Vrăbioi îi urmări mișcările pe sub sprîncene. Dacă văzu că Mihu îl ignorează, întrebă :

— Ai fost la Paul ?

Mihu spuse încet :

— Am fost !

— Și l-ai găsit acasă ?

— Da !

— Nu minți ?

Mihu înălță din umeri :

— Ce interes aș avea să mint ?

— Sigur. Dumnealui n-are nici un interes să mintă.

— Vrei să-ți dovedesc ? Ți-arăt caietul. Ne-am făcut împreună problemele.

Rosei spuse printre dinți :

— Iar eu pot să-ți dovedesc că n-ai fost.

— Dovedește-mi !

— Da ?

— Da !

— Bine ! Îmbracă-te !

Mihu se ridică dîrz :

— Mă îmbrac. Ce, crezi că n-am curajul răspunderii ?

Rosei îl privi batjocoritor :

— Vedem noi îndată ce fel de curaj ai !

Merseră amîndoi spre cuier, tăcuți și încruntați. Își puseră paltoanele, căciulile și ieșiră. În uliță, Mihu o luă în jos, spre brutărie, spre partea în care stătea Paul. Rosei se uită după el și se gîndi : „Ori nu știe nimic, ori o face pe nebunu' ! Numai că de data asta nu-i mai merge". Îl lăsă să se îndepărteze cîțiva pași, apoi îl întrebă :

— Ce faci ? Unde te duci ?

Mihu se întoarse numai pe jumătate. Spuse sigur de el :

— La Paul ! N-ai spus că vrei dovezi ?

Rosei îl întrerupse :

— Paul nu-i acasă.

— Da' unde-i ?!

— Vino după mine și-ai să-l vezi !

Porni în partea opusă, spre maidanul de pe strada Lalelelor. Nu mai întoarse capul să vadă dacă vine și Mihu, în schimb își încordă auzul. Mihu rămase o clipă locului. Numai o clipă. După aceea pașii lui răsunară aproape, în spate. Merseră așa unul în urma celuilalt pînă pe maidanul de pe strada Lalelelor. La intrarea în club (vechea intrare) Rosei se opri. Mihu se opri și el la doi sau trei pași. Întrebă mirat :

— Nu înțeleg ce poate să caute Paul la ora asta aici ?

— Ai să înțelegi îndată.

Marele Vrăbioi vru să-i facă loc să intre, dar Mihu se ținu departe, prevăzător :

— După tine !

Străbătură cele șase încăperi pe întuneric. Din camera a șaptea, pe lîngă perdeaua dată puțin într-o parte, se strecura o dungă de lumină. Asta era semn bun. Însemna că Sterpu îl aștepta să se întoarcă. Așa rămăsese stabilit. Dacă puștii nu vor să vorbească, îi ține legați pînă la miezul nopții. Rosei își încordă iar auzul. Voia să știe dacă Mihu venea sau nu după el. Venea. Foarte bine. A vrut dovezi ? O să vadă îndată dovezi. Dădu perdeaua la o parte, dar după primul pas se opri. Duțu și Paul nu se mai zăreau nicăieri. În locul lor stătea legat Sterpu. Glasul lui Mihu răsună aproape de tot, zeflemitor :

— Ăsta nu-i Paul ! Ăsta-i Sterpu...

De fapt, în prima clipă, Marele Vrăbioi nu-și dădu seama că glasul lui Mihu era zeflemitor. I se păru mai degrabă mirat. Abia după ce se repezi la Sterpu să-l dezlege îi trecu prin minte că Mihu știuse totul și că-și bătuse joc de el.

— Ce-i cu tine, Sterpule ? Cine mi te-a burduşit așa ?

Sterpu îi răspunse supărat :

— Întreabă-l pe Mihu ! El poate să-ți spună. De ce mă întrebi pe mine ?

Marele Vrăbioi se întoarse spre Mihu, dar Mihu spălase putina. Pașii i se auzeau răsunînd undeva, spre ieșirea din club. Ca să mai fugă după el n-avea nici un rost. Se aplecă din nou spre Sterpu să-l dezlege. Nu zise decît atît :

— A ! Asta-i opera lui domnu' Mihu ! Și eu m-am lăsat dus de nas ca un fraier. L-am crezut mieluşel.

Sterpu rîse în silă.

— Parcă eu nu m-am lăsat dus de nas ?...

Cînd se văzu dezlegat, făcu repede niște mișcări de gimnastică să se dezmorțească. Stătuse jos, ne-

mișcat, și-l cuprinsese frigul. Rosei îl privi cum sare, cum ridică brațele, cum se pleacă de mijloc, și-i veni să pufnească în rîs. Se mulțumi să-i spună :

— Văd că te pricepi să faci gimnastică.

Sterpu îl privi lung.

— Mă pricep. Nu vezi ?

Stinseră lumina și se îndreptară spre ieșire. Sterpu avea lanternă de buzunar. O aprinse, dar o ținu ca să vadă numai el pe unde calcă. Rosei nu-i zise nimic. Abia cînd ajunseră sus, pe maidan, îl întrebă :

— Ești supărat ?

Sterpu strecură lanterna în buzunar, înălțînd din umeri :

— Nu ! De ce să fiu supărat ?

Pînă se obișnuiră cu întunericul nu văzură decît dreptunghiurile de lumină de la ferestrele cîtorva case. Treptat, începură să se deslușească acoperișurile caselor, contururile gardurilor, ale copacilor. Dinspre nord sufla un vînt rece, care făcea să sune tabla de pe acoperișuri. Sterpu mergea c-un pas înainte, ursuz. Rosei ar fi vrut să afle cum reușiseră puștii să-l lege, dar se temu să nu-l supere și mai tare. Se despărțiră în poartă la Sterpu cu vorbele obișnuite :

— Ne vedem mîine la școală.

— Bine !

A doua zi, după ora întîi, se întîlniră toți trei (adică și Hreapcă) în spatele magaziei de lemne. Hreapcă scoase un pachet neînceput de Carpați cu filtru. Îl întinse spre Sterpu :

— În cinstea eroului de la Austerlitz.

Rosei întrebă surprins :

— Ți-a povestit ?

Hreapcă țopăi vesel :

— Da !... Încă de aseară !

— Puștii și-au cam luat nasul la purtare. Trebuie să le dăm o lecție ca să ne țină minte.

Sterpu întrebă sceptic :

— Ce lecție să le dai ? Pînă una, alta, ne-au dat-o ei.

Hreapcă îi rîse în nas :

— Pentru c-ai fost fleț !

— Tare aș fi vrut să te văd pe tine ce-ai fi făcut dacă erai în locul meu !

Rosei slobozi calm cîteva inele de fum, apoi interveni autoritar :

— Isprăviți cu poveștile astea ! Mai bine să ne gîndim cum putem să-i convingem pe cei dintr-a VII-a A.

Hreapcă se aplecă, strînse un pumn de zăpadă, făcu un bulgăre, se învîrti pe călcîie și-l aruncă fără nici o țintă. După asta își frecă palmele și întrebă :

— Pentru ce să-i convingem ?

— Să accepte condițiile de intrare în club.

Hreapcă vru să se aplece iar după zăpadă. Se răzgîndi însă și spuse plictisit :

— Eu aș zice s-o lăsăm moartă cu clubul !

Rosei întrerupse jocul cu inelele de fum și întrebă uimit :

— De ce s-o lăsăm moartă ?

Hreapcă își feri ochii. Părea că nu știe de ce trebuiau s-o lase moartă. Asta în prima clipă. După ce făcu din nou un bulgăre de zăpadă, reluă cu veselia lui dintotdeauna :

— Ața-i prea subțire. Nu mai ține. Au început să rîdă puștii de noi. Și-apoi nu-i numai asta. Da'

să fiu al dracului ! mi s-a cam acrit. Aş vrea altceva !

— Ce ?

— Nu ştiu ! Altceva. Uite ! Să dau un exemplu. Dacă vrem să chiulim într-o zi de la şcoală, unde ne ducem ? La club ?

— De ce nu ?

— Nu ! Eu zic s-o lăsăm moartă.

Rosei se apropie, îi puse dosul palmei pe frunte, se întoarse spre Sterpu şi spuse :

— Are febră. Strînge nişte zăpadă şi dă-mi-o ! Poate că-l răcoreşte puţin.

Hreapcă se feri şi vorbi de data asta cu un ton serios :

— Nu-i nevoie. Ştiu eu ce spun.

Rosei îşi încreţi fruntea, mîrîind :

— Şi eu ştiu ce spun !

Sterpu interveni împăciuitor :

— Cînd doi se ceartă, al treilea cîştigă. Cred că am găsit soluţia. Dacă renunţăm la plimbarea cu fetele, cei dintr-a VII-a A sînt de partea noastră. N-or să mai aibă nici o obiecţie.

Rosei spuse hotărît :

— N-o să renunţăm la nimic. Dacă le întindem un deget, ei or să vrea după aceea toată mîna.

Sunase de intrare şi, vrînd nevrînd, trebuiră să întrerupă discuţia. În recreaţia următoare Marele Vrăbioi veni cu o propunere concretă. Hreapcă mîrîi de la început :

— Pe mine socotiţi-mă în afara competiţiei !

Sterpu încercă să glumească :

— De ce ? N-ai nici un motiv. Ori ţi-e teamă să nu te trezeşti şi tu legat burduf, cum m-am trezit eu aseară ? Lasă-l să spună ce are de spus !

Hreapcă înălţă din umeri :

— Eu îl las ! N-am zis că nu-l las. Am zis că ies din competiție.

— Bine. Mai vedem noi !

Rosei venise fără căciulă și tot timpul își netezea cu palmele țeasta rasă. Spuse, purtîndu-și privirea peste peretele de cărămidă al magaziei de lemne :

— Trebuie să le arătăm că nu-i mare lucru să te plimbi cu-o fată.

Hreapcă, uitînd că ceruse să fie socotit în afara competiției, întrebă :

— Cum ?

Sterpu începu să rîdă :

— Ei, asta-i ! Vrei acum mură în gură ? Îți dai întîlnire, te plimbi două ceasuri și gata.

Hreapcă se arătă neîncrezător :

— Și cine se plimbă întîi ?

Marele Vrăbioi răspunse scurt, fără să clipească :

— Eu !

— Cu cine ?

— Cu cine vreți. Cu Vica, cu Sanda, cu Ligia...

— Vica lipsește și azi, constată Sterpu.

Rosei își încreți iar fruntea :

— Atunci cu Sanda...

Hreapcă tot nu păru convins :

— Numai să vrea...

— O să vrea. N-avea tu grijă de asta...

După ultima oră Rosei îi anunță, umflîndu-se în pene ca un curcan :

— La ora patru, în fața Bibliotecii centrale mă întîlnesc cu Sanda !

Hreapcă și Sterpu se priviră uluiți. Cînd ajunseră în stradă, Hreapcă îl întrebă :

— Și dacă ne minți ?

Rosei găsi întrebarea firească. Vorbi nepăsător :

— Aveți dreptul să mă urmăriți de la distanță. Cu o condiție : să nu vă observe Sanda.

Cînd se despărțiră, Hreapcă spuse provocator :

— Atunci, la patru !

Marele Vrăbioi dădu din cap :

— La patru, sigur !

Străbătu curtea în fugă și, cum intră în casă, strigă zgomotos :

— Săru' mîna, mamă !

Își aruncă servieta pe-un scaun, căciula pe altul, și cînd se pregătea să-și arunce și paltonul, din bucătărie se auzi glasul mamei :

— Nu te dezbrăca ! Trebuie să te duci la brutărie. N-avem pîine.

Rosei își băgă capul pe ușă, pornit pe ceartă :

— Da' domnu' ce face ? De ce nu s-a dus el ?

Domnu' era Mihu. Stătea la masă și scria ceva. Răspunse, fără să-și ridice ochii de pe caiet :

— Nu vezi ? Îmi fac lecțiile.

Mamă-sa îi spuse cam același lucru :

— Își face lecțiile !

Rosei pufni furios :

— Și ce ? Eu n-am de făcut lecții ?

Mama îl privi mustrătoare :

— Ți le faci după-amiază.

— După-amiază ?!

Ehe ! Dacă ar ști domnu' Mihu ce face el după-amiază ! Murmură concesiv :

— Bine ! Dă-mi banii !

Se duse la brutărie și cînd se întoarse cu pîinea găsi masa pusă. Mîncă mult, cu poftă, fără să se mai împungă cu Mihu de la te miri ce. Mihu parcă nici nu mai exista pentru el. Acesta încercase o dată sau de două ori să-l înțepe, dar Rosei nu-i răspunse. I-ar fi răspuns poate, dar îi era parcă lene, ori nu-l auzea bine. Da. Asta mai degrabă.

Îl auzea parcă numai cu o ureche. Cu cealaltă îi asculta pe Sterpu şi pe Hreapcă şi-i venea să rîdă de ei. Crezuseră că Sanda n-o să primească. Parcă el era prost să-i spună de ce vrea s-o întîlnească în oraş ? Aiurea ! O luase pe departe. Că are o problemă serioasă de discutat. Sanda nici nu-l întrebase ce problemă are. Se gîndi puţin şi dăduse din cap :

— Bine ! Ne putem întîlni la ora patru în faţa Bibliotecii centrale...

Cînd isprăviră masa, văzu stupefiat că se făcuse ora trei. Îl cuprinse dintr-o dată un fel de nelinişte. Să nu ajungă prea tîrziu. Trecu în dormitor şi începu să se învîrtă prin faţa oglinzii. Era bine să-şi schimbe cămaşa şi să-şi pună cravata de pionier. Nu, fără cravată ! Ce, el era George ?! O să meargă în hainele de şcoală. Trebuia numai să aibă grijă să-şi ia ceva bani. Poate intră într-o cofetărie. Poate nu intră. N-are importanţă. Să fie pregătit. Se apropie de mamă-sa şi zise :

— Mamă, am nevoie de zece lei !

— Pentru ce-ţi trebuie zece lei ?

— Am nevoie. Nu mă crezi ?

— Te cred, dar spune-mi pentru ce ai nevoie.

— Să-mi cumpăr două caiete de notiţe şi peniţă pentru stilou. S-a tocit de tot.

Luă banii şi ieşi ca din puşcă. În stradă îl aşteptau Sterpu şi Hreapcă. Sterpu luase cu el sania. Marele Vrăbioi îl întrebă mirat :

— Ce faci cu ea ?

Răspunse pentru el Hreapcă :

— E pentru tine. Eu i-am spus s-o ia.

— De ce ?

— Dacă te plimbi cu Sanda două ore, te aducem acasă în sanie.

Sterpu completă :

— O facem car de triumf.

— Bine.

Îl însoțiră pînă aproape de Biblioteca centrală. Cînd se despărțiră, Hreapcă îi reaminti :

— Două ore. Nici un minut mai puțin ! Uite, îți dau ceasul meu.

Îi prinse ceasul la mînă, rîzînd. În clipa în care se despărțiră de ei, Marele Vrăbioi simți un fel de nesiguranță. Dacă Sanda uită și nu mai vine ? Sau poate că a zis că vine numai așa, ca să rîdă de el. Prea repede a spus că vine. Se opri în fața bibliotecii. Clădirea nouă avea pereții îmbrăcați în marmură roșie și niște ferestre uriașe. Se uită la ceas. Mai erau cinci minute. Brusc își aduse aminte că nu se gîndise încă la problema pe care trebuia s-o discute cu Sanda. Simți pe creștetul capului un fel de mîncărime, ca atunci cînd era scos să rezolve o problemă. O să-i spună că stă prost cu notele la matematică și că are nevoie de ajutorul ei. Da ! Asta în primele două minute. Și pe urmă ? Mai rămîn 118 minute. Ce-or să discute ? Lucrul cel mai cuminte ar fi să dispară cît mai avea timp. Se uită în josul străzii și zări mutrele lui Hreapcă și Sterpu. Oho ! Nu erau singuri. Îi anunțase și pe cei dintr-a VII-a A. Dobitocii ! Asta era manevra lui Hreapcă. N-avea încotro. Înapoi nu mai putea da. Și dacă Sanda îl întreabă de ce nu ceruse ajutor de la Isoscel, ce-i răspunde ? Mai bine să găsească altă problemă. Să-i spună că stă prost cu notele la chimie sau la franceză. Asta ar însemna însă să se umilească prea mult. La matematică mai mergea să ceară ajutor cuiva. Nu oricine era tare la matematică.

Sanda răsări în fața lui zîmbitoare :

— Aștepți de mult ?

Era fără palton, numai în rochița de școlăriță. Parcă ar fi ieșit atunci din clasă. Vru să-i răspundă, dar Sanda i-o luă înainte :

— Eu sînt aici de la trei. Trebuie să termin de citit o carte. Nu intri puțin ? Mai am cîteva pagini.

Marele Vrăbioi dădu din cap și-o urmă aproape fără să-și dea seama, sau fără să înțeleagă clar ce se petrece. Holul în care pătrunse era tăcut și impunător. O scară largă de marmură albă urca undeva, la etaj. Întîi nu văzu decît scara și covorul roșu din fibre groase de rafie, care șerpuia peste treptele albe. Văzu apoi tavanul luminat de lustre cu neon — și-abia cînd îl făcu Sanda atent, văzu în dreapta vestiarul.

— Eu urc în sala de lectură. În cinci minute predau cartea și mă întorc. Nu te superi ?!

Rosei dădu repede din cap :

— Nu !

Sanda urcă în fugă treptele albe, dar pe la jumătatea lor se întoarse. Îi spuse :

— Dacă vrei, poți să mergi și tu sus. Lași paltonul în vestiar și mergi cu mine. Pînă termin de citit, poți să-ți scoți și tu un permis de intrare. Sus e foarte plăcut...

Se lăsă dus de Sanda spre vestiar, apoi în sus pe scara aceea largă, cu covor de rafie. Sala de lectură era imensă. Peretele de la stradă era tot, de jos pînă sus, din sticlă. Afară începuse să se întunece, ori lumina din sală (albă ca cea mai senină dimineață de vară) era mai puternică. Ceilalți pereți erau albaștri. Și mesele la fel. Numai că mesele erau despărțite la mijloc prin niște pereți din sticlă mată, după care se zăreau capete de băieți și fete. Marele Vrăbioi păși aproape amețit în urma Sandei, care merse cu el spre catedra

din stînga. Propriu-zis nu era o catedră, ci o masă semi-rotundă, așezată pe-un postament de lemn. Sanda se adresă în șoaptă femeii în halat albastru, care stătea la masă :

— Colegul meu vrea să-și scoată permis de intrare.

Femeia cu halat albastru îi zîmbi și spuse tot în șoaptă, arătîndu-i o măsuță :

— Luați loc și completați cu cerneală formularul acesta.

Rosei luă formularul și se îndreptă spre locul indicat. Sanda dispăruse. Se uită peste mesele despărțite la mijloc prin pereți de sticlă mată, dar n-o zări. Pe măsuță găsi călimară și toc. În timp ce-și scria numele pe formularul primit, îi veni să rîdă. De-ar ști Hreapcă și Sterpu ce se întîmplase cu el ! În ce încurcătură intrase...

Formularul n-avea date prea multe. Îl completă repede. Femeia în halat albastru scrise permisul de intrare sub ochii lui. În clipa cînd i-l dădu, apăru Sanda. Zîmbi :

— Eu am isprăvit ! Dar dacă vrei să citești ceva, mai rămîn.

Rosei îngăimă speriat :

— Nu ! Vin altă dată !

— Cum vrei !

În timp ce coborau scara de marmură, îl întrebă :

— Ce voiai să-mi spui ? E ceva grav ?

Marele Vrăbioi simți că-i vine tot sîngele în obraji. Dacă-i spunea acum, pe stradă ce-or să mai discute ? Mormăi, totuși, greoi, fără s-o privească :

— Voiam să te rog să mă ajuți la franceză. Stau prost cu pronunția. Și tu te pricepi. Pronunți cel mai bine din clasă.

Sanda întrebă mirată :

— Numai atît ? Eu credeam că ţi s-a întîmplat ceva grav în familie, ori c-ai păţit ceva...

Rosei o privi dintr-o parte, dar nu mai avu ce să spună. Tuşi de cîteva ori intimidat. Îşi îmbrăcară paltoanele tăcuţi. Sanda avea o căciuliţă din lînă roşie, de-un roşu aprins, care-i lua ochii. După ce ieşiră în stradă, Sanda se opri. Îl întrebă :

— În ce parte mergi ?

— Încolo !

Marele Vrăbioi arătă cu mîna în susul străzii, spre Copou. Sanda spuse :

— Trebuie să fie frumos în Copou. Aş merge şi eu, dar mă aşteaptă Ligia. Poate trecem pe la Vica. E bolnavă. Am vorbit azi la telefon cu mama ei.

Sanda îi întinse mîna. Rosei o privi năuc. Avea undeva convingerea că n-o să plece, că voia numai să-l sperie sau să-i facă o farsă. Căciuliţa Sandei din lînă roşie se îndepărtă însă repede spre staţia de tramvai din colţ. Veni un tramvai, se opri, şi-n clipa în care porni din nou, lîngă el, răsună ca o trompetă glasul lui Hreapcă :

— Ai pierdut, bătrîne !

SCRISORILE

Vica stătea în casă de cinci zile. Cum rămînea singură (Mica a vrut să-şi ia concediu, dar ea nu i-a dat voie), se ridica din pat, îşi punea un capot

gros de molton și se ducea să-i zică bună dimineața lui Doli, care-i răspundea cu un lătrat scurt de bucurie. Doli își făcuse culcuș lîngă fotoliul Micăi și nu se ridica de-acolo cîte o jumătate de zi. Luase niște proporții îngrijorătoare. Ei, dar ca viitoare mamă se comporta admirabil. Stătea cuminte lîngă fotoliu și asculta tot ce-i spunea, mișcînd o ureche sau clipind din ochii ei de topaz. Renunțase la obiceiul urît de a lătra, lucru care le înlesnea o discuție aproape la orice oră din zi. După ce-i dădea bună dimineața, îi punea cîteva întrebări de complezență : „Ce mai faci ?", „Cum te simți ?", „Ai dormit bine ?", apoi se ducea la bucătărie. Își pregătea un ceai cu multă lămîie (față de cafeaua cu lapte era un vis) și se întorcea repede în pat. În recreația de la nouă Mica îi dădea un telefon. Ca să n-o facă să se ridice din pat, luase telefonul din salon și-l pusese lîngă ea pe noptieră. Din cauza asta, în primele două zile fusese nevoită să stea aproape tot timpul în camera ei. Mica îi dădea telefon în fiecare recreație. Uneori ieșea și de la ore și-i dădea telefon. Îi recunoștea glasul imediat. Era puțin crispat și îngrijorat. O întreba : „Cum te simți ? Ai luat piramidonul ! Și Vitamina C ? Și siropul ? Bine !..." Urmau obișnuitele sfaturi : să nu se dea jos din pat, să nu deschidă geamul, radioul, să n-o primească pe Doli în cameră, să nu se obosească prea mult cu cititul.

Vica o asculta cu ochii închiși. Din cînd în cînd răspundea automat : „Da, Mica ! N-avea nici o grijă. Fac tot ce spui tu !"

Îi era milă de Mica. Se zbătea atîta, nu mai avea un pic de liniște și pentru ce ? Pentru o prostie a ei, că altfel nu putea să-i spună. Își închipuise că dacă o să fie bolnavă, Grig o să alerge imediat s-o vadă.

Umblase aproape toată ziua prin frig, fără fular și mănuși, cu paltonul descheiat. Noroc de Doli și de Țîru. Cu Țîru se întîlnise întîmplător pe stradă. În Piața Unirii sau undeva în partea de jos a orașului, pe lîngă Palatul culturii. A venit cu ea pînă acasă, altfel n-ar fi avut curajul să intre. Mica fusese de serviciu toată ziua și-abia se întorsese. Mai bine ! Altfel și-ar fi făcut tot felul de gînduri, ar fi început să dea telefoane, ar fi aflat poate că nu fusese la școală și lucrurile s-ar fi complicat. Așa însă nu știa nimic. Nu știa pe unde umblase și nici cît umblase.

La miezul nopții se dusese în dormitor la Mica. Voia să stea de vorbă cu ea despre Grig. Mica nu dormea. Cum o văzuse, o întrebase :

— Ce-i cu tine ? De ce ești așa roșie la față ?

O trăsese spre ea, îi puse dosul mîinii pe frunte și exclamase îngrijorată :

— Tu ai febră !

A căutat repede în sertarul de la noptieră termometrul și i l-a pus sub braț. S-a dus la bucătărie, a făcut un ceai de tei și cînd s-a întors i-a cerut termometrul. Avea într-adevăr puțină febră : 37 cu 2 sau cu 3. O nimica toată. O făcuse mai mult de oboseală sau de surescitare, dar Micăi atît i-a trebuit. A dus-o repede în camera ei și-a pus-o la regim sever.

În prima și-a doua zi s-a lăsat în voia Micăi. Îi părea bine că se îmbolnăvise și suferea că nu-i și mai bolnavă. Își punea termometrul din jumătate în jumătate de ceas, dar mercurul nu trecea de 37 cu 2. De necaz a lăsat geamul deschis. O dimineață întreagă l-a lăsat. La prînz, cînd s-a întors Mica, i-a cerut aproape plîngînd :

— Mica, telegrafiază-i lui Grig să vină acasă !

Mica s-a așezat pe marginea patului, a mîngîiat-o pe păr și i-a spus, fără s-o privească, cu un glas obosit :

— I-am telegrafiat !

În clipa aceea pentru prima dată i s-a făcut milă de Mica. Bineînțeles, Grig n-a venit. Nici măcar n-a dat un telefon. Și asta putea s-o facă. Nu era așa de greu să ceară secretarei să-i formeze numărul. S-ar fi mulțumit să-i audă numai glasul : „Alo, tu ești, Pițigoiule ?“ sau : „Ce-i cu tine, Pițigoiule ? Am auzit că ești bolnavă.“ Atît.

A doua zi, spre seară, au trecut pe la ea Sanda și Ligia. I-au adus flori, bomboane, vești de la școală. Sigur, venirea lor a bucurat-o. Păcat că n-au prea avut ce să-și spună. Adică și-au spus numai lucruri știute sau convenționale. Cînd era Ligia de față nu se putea discuta altceva. Sanda n-a fost destul de inspirată cînd s-a hotărît să vină cu Ligia. Dacă venea singură, ar fi fost altceva. Probabil a simțit și ea lucrul acesta. La despărțire i-a șoptit :

— Să nu fii supărată pe mine ! Mîine vin singură sau îți scriu.

Ea i-a strîns mîna, i-a zîmbit, dar în gînd a hotărît : „Nu sînt supărată ! Mîine să vii însă. Dacă-mi scrii nici nu mă uit la scrisoare.“

A doua zi, pe la ora patru, a zbîrnîit soneria. S-a dus repede să deschidă, crezînd că-i Sanda. În prag stătea însă poștașul. I-a întins o scrisoare. Nu i-a fost greu să ghicească de la cine-i. Se vedea după plic. Un plic albastru, mai mult lung decît lat. S-a întors în camera ei supărată. A pus scrisoarea pe noptieră, fără s-o deschidă. Așa ! S-o învețe minte pe Sanda. Cu scrisoarea următoare poștașul a venit mult mai devreme. Pe la zece. Ea a luat-o, a mul-

țumit și, bineînțeles, nici nu s-a uitat cum arată scrisul Sandei. A pus-o pe noptieră peste cealaltă.

În dimineața asta, tot pe la ora 10, a mai venit o scrisoare. A treia. Sanda a terminat pesemne mapa cu plicuri albastre. Și-o fi cumpărat una cu plicuri roze. Scrisoarea de azi a venit în plic roz. Același format, dar de culoare roză. Bucuroasă, a vrut să-l deschidă. Crezuse că-i de la Nunu sau de la Grig. N-avea importanță ce crezuse. Bine că s-a uitat la adresa expeditorului. În ochi i-a sărit scrisul Sandei. S-a înfuriat. Asta era prea de tot.

Acum plicul roz stătea deasupra nedesfăcut lîngă celelalte două scrisori. Vica se plimba prin salon. În camera ei o supăra lumina. Pînă pe la prînz în partea asta a casei lumina era superbă. Soarele nu bătea direct în geam. Cădea întîi peste acoperișurile caselor din vecini, peste creștetele copacilor, sau străpungea dîrele albicioase de fum care se ridicau din coșuri. Zăpada căzută în timpul nopții era mare și reflecta o lumină ametitoare. Lăsase jaluzelele în jos, dar lumina aceea se furișa prin cele mai mici crăpături, ca niște fire subțiri și strălucitoare de borangic. Dacă n-ar fi trebuit să-i răspundă Micăi la telefon, ar fi ieșit să ia puțin aer. Nu mai avea un pic de febră. Mica însă n-o lăsase la școală. Îi tăiase orice avînt :

— Lasă, mai stai cîteva zile să te întremezi bine !

Se temea să n-o întoarcă boala. Bineînțeles, îi dădea să înghită mai departe medicamentele prescrise. Noroc că Mica nu stătea dimineața acasă. Ar fi fost un dezastru. Ar fi obligat-o să le ia de față cu ea. Așa, în lipsa ei, dacă avea chef le lua, dacă n-avea, putea să le pună de o parte. Doli nu putea s-o pîrască. De asta era sigură.

Telefonul zbîrnîi strident. Vica alergă repede și ridică receptorul. Era Mica.

— Dormeai ? Te-am trezit ?
— Nu.
Mica își închipuia aproape de fiecare dată că dormea, dacă nu ridica repede receptorul.
— Cum te simți ?
— Bine, Mica.
— Să nu cumva să fi deschis iar geamul...
— Nu.
— L-am deschis eu dimineață.
— Știu, Mica.
— Azi scap mai tîrziu cu un ceas. Să nu-ți faci griji.
— N-o să-mi fac.
— Te las. Pa !
— Pa, Mica.
După ce lăsă receptorul în furcă, se uită la ceas. Era ora 11 și cîteva minute. Pînă la 13, cînd probabil Mica o să sune din nou, putea să iasă să se plimbe puțin prin curte sau pe stradă. O oră îi era suficient. Se repezi la dulap, își scoase o fustă groasă, un scampolo din fire sintetice, care imitau teribil lîna, și paltonul de blană. Le puse pe-un scaun, apoi se duse spre fereastră. Ridică jaluzelele. Dacă nu stătea în cameră, n-avea nici un rost să le țină în jos. Cînd se întoarse, îi sări în ochi culoarea plicului primit mai înainte de la Sanda. Oare unde găsise Sanda niște plicuri atît de fistichii ? Se apropie de noptieră, luă plicul în mînă și simți că nu mai era atît de supărată. Luă și celelalte două plicuri și se duse în salon. Se lăsă gînditoare în fotoliul Micăi. De fapt, dacă era vorba să privească adevărul în față, nu fusese supărată pe Sanda nici o clipă. Se prefăcuse numai că se supără sau că se înfurie. Voia să nu se mai gîndească la Grig. Scrisorile Sandei veniseră la timp. Încercase să se joace cu ele, așa cum se joacă un

pisoi cu ghemul de lînă. Dar oricît ar fi fost jocul de frumos și de adevărat, ea tot se gîndea la Grig. Nu reușea o clipă să nu se gîndească la el. Imaginea lui Grig (după atîtea zile era sigură că numai el purta toată vina) o urmărea, așa cum în copilărie o urmărise imaginea ochiului de sticlă pe care-l purta unchiul Ștefan de la Buzău. Unchiul Ștefan era un bărbat înalt, subțire, cu tîmplele ușor încărunțite. Era vesel, îi plăcea să glumească, s-o ducă în cîrcă, să-i procure alviță, turtă dulce, baloane colorate. Totu-i plăcea la el. Numai ochiul de sticlă (venise din război fără un ochi) o făcea să-i evite privirea sau să simtă o strîngere de inimă cînd o lua în brațe. Seara, cum intra sub plapumă, ochiul de sticlă îi apărea în față și-o privea nemișcat. Putea să strîngă pleoapele, să-și acopere capul cu plapuma, să se întoarcă cu fața la perete, ochiul de sticlă o privea cu aceeași încremenire. Scăpa de el numai dacă fugea în pat la Mica sau dacă se ducea să-și ia păpușa...

Ca să pună capăt conflictului imaginar cu Sanda, desfăcu plicurile. În prima scrisoare Sanda nu-i scria mare lucru. Trecea în revistă întîmplările mai importante din timpul dimineții (Hreapcă și Sterpu aduseseră un om de zăpadă în clasă, Mariana luase un 10 la istorie, Iorgu căzuse și își rupsese pantalonii undeva, la spate ; între Rița și Isoscel se înfiripase o idilă sau ceva în genul acesta) și isprăvea cu scuzele cuvenite : nu putuse să vină la ea, pentru că pierduse din vedere că mama ei intră de serviciu în tura de după-amiază etc., etc.

Cealaltă scrisoare era lungă, ca toate scrisorile pe care i le trimitea Sanda, dar — lucru ciudat — Sanda și-o adresa chiar ei. Așa începea : „Dragă Sanda". Cînd se uită mai bine, recunoscu scrisul

Ligiei. Sanda purta, deci, corespondență și cu Ligia. Din greșeală, probabil, pusese în plic scrisoarea Ligiei.

Vica întoarse scrisoarea pe-o parte și pe alta și, neputînd să-și înfrîngă curiozitatea, începu să citească :

Dragă Sanda,

Ți-am promis ieri la telefon că seara o să pun scrisoarea la poștă. N-am pus-o !

Știu că așteptarea e de natură să enerveze, așa că nu sînt dispusă să te fac pe tine victimă. Deci să iau lucrurile de la început și să ți le înfățișez prin prisma orei... 23, dacă e permis ca un om cu program să zăbovească pînă acum. Să nu crezi cumva că scrisorile pe care ți le trimit ție mă reține atît, deși, mărturisesc, e grozav să scriu noaptea, cu lumină de abajur alb. De-ai vedea cum mi se profilează umbra pe perete ! Zău, parcă aș fi dintr-o secvență de Eisenstein. Simbolic și plin de mister ! Mie, ca viitoare regizoare, îmi place la nebunie Eisenstein. Ei, dar să trecem mai departe. De obicei, după ora 23, dacă scap de supravegherea „paternă", îmi place să alerg pe posturi la radio, să prind „muzica secolului". Mă refer — cred c-ai înțeles — la rokuri, care aparent creează o stare de antren. Chiar cînd n-ai cu cine să dansezi. Ei bine, în momentele acelea sînt mai pămînteană ca toți și simt că trăiesc în „secolul vitezei". Nu-mi permit să mă gîndesc — ar fi un sacrilegiu — la nimic din interiorul meu.

În seara asta vreau să mă delectez puțin cu „Cinémondurile" pe care Marilena le-a lăsat la mine de o săptămînă. Ce crezi că conțin aceste simpatice reviste ? Sînt sigură că bănuiești. Au o serie în-

treagă de „comori“ ale cinematografului mondial. Exemplu, celebra B.B. (Brigitte Bardot), care toarnă în cea mai mare parte fără amănunte vestimentare, deci se numește lipsă de decență, iar vîrsta ei se egalează cu numărul 22.

La 19 ani, o anumită englezoaică, nu-i mai reţin numele, pozează revoltător într-o scenă erotică. Bineînțeles că în afară de asta găsești și articole interesante, cronici de filme, note despre viaţa celebrităţilor, ca Michel Morgan sau... Elvis Presley (lansatorul rok-and-rollului).

Revistele au fost aduse de tatăl Marilenei (care a venit de la Viena), dar nu ca să piardă niște „biete suflete ca ale noastre“. Nu !

Noi știm să selectăm boabele de grîu din nisip. În ansamblu, revistele astea vor să fie o expresie a cinematografiei actuale.

Maurice Ronet (Vrăjitoarea), Tony Curtis, Burt Lancaster, Pierre Cressoy, B.B., Lana Turner, Zsazsa Gabor și așa mai departe, o imensitate de nume.

Te poți informa unde și-a petrecut fiecare vacanţa : Coasta de Azur, Anglia, Spania, Italia, New-York, cu interese de filmare sau pură vizită, pînă la Hollywood.

O să zici, probabil, că-mi pierd timpul cu nimicuri. Și eu zic la fel. Și totuși aceste reviste mă amuză, mă fac să visez, mă intrigă, dar mă fac și să zîmbesc cu superioritate.

Și acum după această scurtă frescă a epocii (denumirea nu se potrivește, dar mi-e lene să găsesc un alt cuvînt) și a activității mele paradoxale și complexe, dă-mi voie, Didișor, să închei.

Eu scriu mai puțin ca tine, dar nu te informez nici dacă afară sînt —10° sau —11°, nici că nu

mai avem frunze. Să ştii că-mi eşti datoare cu mult în materie de conţinut.

La finele unei scrisori, care de data asta se poate spune că-i „destul de lungă", îmi permit să-ţi atrag atenţia că, în ciuda faptului că citesc reviste lipsite uneori de decenţă, mi-e dor de lună şi de cer, de soare şi de vară. O să mă consolez cu iarna şi o să îngheţ cu nasul la geam, căznindu-mă să pîndesc prima stea, în prima seară senină sau, dacă vrei, o să încerc să mă obişnuiesc cu gîndul că numai peste cîteva zile primim vacanţa.

Noapte bună, Didişor, şi...
nimic.

Ligia.

(Nimicul meu are stele, cer, lună şi-un dor de pupici...)

Vica puse scrisoarea la o parte, strîmbînd imperceptibil din nas. Ligia îşi cam dădea aere. Voia s-o facă pe deşteapta şi tot timpul poza. Vica deschise şi plicul roz. De data asta Sanda fusese mai atentă. Nu mai încurcase scrisorile. O izbi însă din prima clipă un lucru. Scrisoarea era foarte scurtă. O jumătate de pagină. Era cea mai scurtă scrisoare pe care i-o trimisese pînă acum Sanda. Dacă nu i-ar fi recunoscut scrisul, ar fi zis că se făcuse din nou o încurcătură. Iată ce scria :

„Dragă Vica,

Astăzi ne-am trezit cu cea mai grozavă surpriză de la începutul anului. Ştii că miercurea aveam o fereastră de două ore. S-a închis. Ne-a venit profesor. Un bătrîn simpatic. Are o voce moale, zîmbeşte tot timpul, e chel şi poartă ochelari fără

rame. Niște sticle destul de groase, înfipte pe șaua nasului. După ce-a strigat catalogul și ne-a privit pe fiecare peste ochelarii lui fără rame, s-a ridicat și, luînd catalogul sub braț, a spus :

— Să mergem în atelier !

Ei bine, cred c-ai ghicit, asta-i surpriza ! Avem la demisol un atelier extraordinar. S-a construit sub nasul nostru și-aproape că n-am știut. N-o să mă crezi, dar cînd am pășit peste prag am avut impresia că sîntem în vizită la o fabrică. Atelierul nostru are două secții : lăcătușerie și dulgherie. Închipuie-ți ce dilemă ! Trebuie să alegem : secția de lăcătușerie sau de dulgherie... Au fost niște discuții de-a dreptul frumoase. Mai mult nu-ți spun. N-ar avea haz. Așteptăm cu toții să te faci bine și să te întorci mai repede printre noi.

Sanda

P.S. Astăzi a mai fost o surpriză. Pe adresa clasei a sosit o scrisoare. De la cine crezi ? Sînt sigură că ai ghicit. De la Nunu ! Ne invită să petrecem vacanța de iarnă la Negrești. Imediat a fost ales un comitet care să se ocupe cu organizarea temerarei expediții pe care o va întreprinde clasa noastră.

Tot eu.

Vica se uită din nou peste scrisoarea Sandei, dar nu mai citi un cuvînt. Încerca să-și amintească figura lui Nunu. În fața ochilor îi apăreau însă imagini disparate, în care Nunu era mereu în planul doi sau într-un plan depărtat. Nu i se deslușea chipul. Îi vedea numai silueta, mersul, anumite gesturi. Ceea ce i se părea însă foarte ciudat era faptul că invitația pe care le-o făcea el o lăsase

rece. Oare venise prea tîrziu, sau era supărată că nu-i scrisese ei întîi ?

Se ridică și începu să se plimbe de ici-colo cu scrisorile în mînă. Se căznea să fie sinceră, să se lămurească, să dea răspunsul cel mai exact.

Telefonul țîrîi scurt de trei ori. Se uită repede la ceas. Probabil o suna iar Mica, deși ora la care putea s-o sune trecuse. Alergă în camera ei, ridică receptorul, dar nu auzi vocea Micăi. Primi tonul. În schimb țîrîitul de mai înainte se repetă. Era cineva la intrare, în față. Soneria telefonului se asemăna perfect cu soneria de la ușă. De altfel nu era prima dată cînd, în loc să se ducă la ușă, ridica receptorul și invers. Strecură scrisorile în sertarul de la noptieră și se duse să vadă cine sunase.

În prag stătea Sanda. Zîmbi cu un fel de complicitate și întrebă :

— Te deranjez ?

Vica zise mirată :

— Nu. Intră ! Tocmai îți citisem scrisoarea.

Nu spuse scrisorile, să n-o supere. Sanda zîmbi, de data asta bucuroasă :

— Înseamnă c-am picat la timp. Sîntem în problemă. Nu-mi rămîne decît să-ți prezint comitetul de organizare.

Se dădu la o parte și din spatele ușii, apărură pe rînd : Țîru, Ligia, Isoscel, George, Hreapcă, Mariana, Rița, Sterpu... Zîmbeau sau făceau tot felul de reverențe. Sanda spuse severă :

— Intrați mai repede, că Vica stă în curent și poate să răcească iar.

Doli îi primi c-un mîrîit scurt. Vru apoi să-i ignoreze, dar cînd văzu că devin insuportabili cu-atîta gălăgie, se ridică indispusă și trecu, fără să-i privească, în camera Vicăi.

Vica închise stiloul cu grijă, vru să închidă și caietul, dar se răzgîndi. Întoarse pagina și se uită peste ce scrisese mai înainte. Își citea foarte rar jurnalul. Îl deschidea și citea totdeauna la întîmplare. Iată ce scrisese azi :

8 ianuarie

Vacanța a trecut ! Toți spun că a trecut repede. Și Sanda, și Ligia, și Țîru, și Isoscel. Pînă și George, care de obicei are „părerile lui personale", acum spune mirat același lucru. Planurile pe care și le-au făcut fiecare au rămas neîmplinite. Sanda a împrumutat de la biblioteca școlii o servietă de cărți („Calvarul", „Inimă vrăjită", „Război și pace"), dar n-a reușit să citească nici douăzeci de pagini. Ligia a pățit cam același lucru cu „Viața mea în artă", de Stanislavski. Isoscel, cu chiu, cu vai, a mîzgălit (asta-i expresia lui) trei schițe după natură, în schimb cele zece probleme extrase dintr-un tratat de trigonometrie, o carte despre viața lui Einstein, albumele cu reproduceri după picturile lui Grigorescu și Van Gogh au rămas uitate într-un colț din atelierul lui.

Oare dacă le-aș fi spus că mie vacanța mi s-a părut îngrozitor de lungă m-ar fi crezut ? Vica întoarse altă pagină, citi și ce-și notase cu o zi înainte, cu două zile, cu trei. Citi ce scrisese toată vacanța, dînd paginile înapoi.

6 ianuarie

Au mai trecut trei zile. Aseară, după ce ne-am întors de la film, am găsit în cutia de scrisori o

felicitare. Desenul înfățișează doi iepuri înhămați la o sanie și-un Moș Gerilă cu sacul de jucării în spate. Moș Gerilă stă în sanie. Pe verso sînt scrise cu cea mai perfectă caligrafie patru cuvinte : „La mulți ani ! Nunu." Am strecurat plicul între scrisorile Sandei, cu sentimentul pe care-l ai cînd primești un zece, așteptat prea mult.

Înainte de prînz au trecut pe la mine Țîru, Isoscel, Sanda, Ligia. Țîru zicea că de ieri după-amiază au început să meargă spre Negrești autobuzele. S-a interesat la autogară. Sanda și Ligia erau furioase. Sanda mai ales. Spunea că nu mai avem timp să mergem la Nunu. Poimîine începe școala. Sanda se uita la mine și parcă aștepta s-o contrazic. Spusele Sandei m-au făcut să înțeleg un singur lucru : că vacanța era pe sfîrșite. Restul parcă nu mă privea pe mine. Din clipa în care am început să-mi duc la îndeplinire planul renunțasem la gîndul de a mai pleca în excursie.

Mica tot nu bănuie nimic. Mergem la filme, la concerte, vizităm expoziții, săli de pictură. În șase zile am văzut patru filme, un concert, un spectacol de teatru. Mîine avem bilete la operă. Mica se lasă purtată de mine ca un copil. Se entuziasmează, rîde, dar spațiile albe sînt tot mai dese. De obicei apar după spectacole. Mica merge tăcută pînă acasă. Uneori e absentă, alteori încordată sau îngrijorată. Cred că se teme să nu-i pun întrebări în legătură cu întoarcerea lui Grig...

3 ianuarie

Afară ninge iar. Pînă acum o jumătate de ceas am stat în salon. Mica a cîntat la pian. Planul meu se desfășoară punct cu punct, fără ca Mica să bănuie ceva. Totuși apar din cînd în cînd spații

albe. Așa m-am obișnuit să spun intervalelor de timp în care nu avem ce face. Sînt periculoase. Apar ca stîncile de sub apă, cînd nu te aștepți. Prima întîlnire c-un asemenea spațiu alb a fost în noaptea de Anul nou.

Două zile am alergat cu Mica prin toate magazinele. Am cumpărat brad, globuri, beteală, serpentine, artificii, bomboane, ciocolată și tot felul de surprize pentru invitați. Mica era bucuroasă. De mult n-am mai văzut-o așa bucuroasă. Mereu mă întreba : „Intrăm și-aici ?" Sau : „Să nu uităm artificiile !" Am ornat salonul cu serpentine, cu lampioane colorate (le aveam de anul trecut în magazie), cu măști. Pomul se înălța strălucitor în mijloc. La ora 7 totul era gata. A ! Am uitat să spun. Am ajutat-o pe Mica la bucătărie (eveniment unic în felul lui) să prepare prăjiturile, torta, sandvișurile. De fapt, am fost mai mult un fel de supraveghetor. Mica făcea totul, iar eu, cu un șorț de-al ei, peste rochie, priveam sau mă învîrteam de ici-colo fără nici un rost. Singurul ajutor substanțial a fost la pregătirea băuturilor (oranjadă, citronadă) și a sandvișurilor.

Fetele — Sanda, Ligia, Mariana — au venit împreună. Au venit costumate ca de carnaval. Sanda și Ligia aveau măști la fel. Credeau că n-o să le recunosc. Țîru a venit cu Hreapcă și Sterpu. Le-a deschis Mica. N-au spus că-s invitații mei. Au întrebat-o pe Mica dacă primește urători. Mica a vrut să ne facă o surpriză. I-a adus în salon. Întîi am crezut toate că-s niște urători oarecare. Erau mascați, aveau buhai, muzicuță, tobă. Nu i-am recunoscut decît în clipa cînd m-am apropiat să le dau bani. Țîru a făcut o plecăciune (lui îi dădusem hîrtia de cinci lei), apoi și-a scos masca. Mariana a izbucnit bucuroasă :

— Ăsta-i Ţîru !

Sterpu şi Hreapcă şi-au scos şi ei măştile, dar spre surprinderea noastră mai aveau un rînd. Nu mi-a părut rău că i-am invitat : au fost la înălţime. Au făcut-o şi pe Mica să rîdă.

Rița și Isoscel au venit cu o jumătate de oră mai tîrziu. Întîi a intrat Rița. Isoscel a rămas probabil în stradă. A sunat abia după vreo zece minute. Şi-or fi zis că n-o să ne dăm seama că au venit împreună. Ligia, cu limba ei ascuţită, nu s-a putut abține însă să nu-l înțepe pe Isoscel. Cum a intrat pe uşă, l-a întrebat :

— Rița unde-i ? A rămas în stradă ?

În afară de gluma asta cam nepotrivită a Ligiei (Isoscel a stat aproape un ceas, rigid şi distant), pot spune că a fost o seară reuşită. S-a dansat (Rița ne-a uimit pe toţi c-un dans spaniol), s-au spus glume, s-a rîs.

Spațiul alb a apărut mai tîrziu. Cum am rămas singure, Mica s-a grăbit să stingă luminile în salon.

— Gata, mergem la culcare ! O să facem curat mîine dimineață.

N-am înțeles de ce se grăbeşte aşa. Aş fi vrut să mai stăm. I-am spus :

— Mie nu mi-e somn, Mica. Merg puțin la tine !

Mi-am dat seama de greşeală abia după ce am păşit pragul.

Mica a devenit tăcută ca în primele zile de vacanță.

Dacă o întrebam ceva, înălța capul repede, aşa cum îl înalţi cînd auzi zgomotul unei uşi trîntite. Evita să mă privească şi răspundea cu zîmbetul ei înghețat în colțul gurii.

Ieri, după prînz, şi azi, după ceai, spațiile albe au apărut din nou...

30 decembrie

Astă-noapte am mai descoperit ceva : Mica nu doarme.

M-am trezit pe la două. Îmi era sete. Apa din cană se încălzise. M-am dus la bucătărie s-o schimb. Cînd am trecut prin salon, am văzut la Mica lumină. Ușa de la camera ei are geam. Mica se plimba. Din cînd în cînd umbra i se proiecta pe perdeaua de muselină. Am păşit în vîrful picioarelor spre bucătărie. După ce am schimbat apa din cană, m-am îndreptat spre camera Micăi. I-am bătut încet în uşă, apoi am intrat. Mica era în mijlocul camerei în capot. M-a privit speriată :

— Ce-i cu tine ? Ai visat urît ?

Am clătinat capul că nu şi i-am arătat cana :

— Mi s-a făcut sete, Mica. Şi apa din cană s-a încălzit.

Mi-a luat cana din mînă şi mi-a spus nemulţumită :

— Treci şi te culcă !

Cînd am ajuns la mine, am întrebat-o :

— Tu de ce nu dormi ?

Mica mi-a aşezat întîi plapuma, perna şi-abia după asta a răspuns :

— Am o migrenă.

— Să-ţi fac un ceai ?

— Nu. Dacă o să fie cazul, îmi fac singură.

După ce mi-a stins lumina am rugat-o :

— Mica, ia-mă la tine !

A stat puţin lîngă uşă, apoi mi-a zis hotărîtă :

— Te rog să dormi !

I-am auzit paşii depărtîndu-se. Am rămas, cred, o jumătate de ceas nemişcată, cu ochii închişi, dar somnul nu mai voia să se apropie. Începuse să mi se facă iar sete. De fapt setea era numai un pretext. Voiam să mă dau jos să văd dacă la Mica s-a

stins lumina. Mi-am zis că nu-i frumos s-o spionez, dar argumentul nu m-a convins. Am dat plapuma la o parte, mi-am căutat papucii și din cîțiva pași am fost lîngă ușă. Am deschis-o cu băgare de seamă și mi-am scos numai capul. Bineînțeles, Mica nu se culcase. Umbra nu i se mai proiecta pe perdeaua de muselină, dar lumina a rămas aprinsă pînă aproape de ziuă. Cît am stat trează mi-a venit în minte un plan. Are trei obiective : 1. S-o determin pe Mica să mănînce. 2. S-o fac să fie iar veselă și 3. Să-l uite pe Grig.

Am adormit împăcată. Cînd m-am trezit și-am privit ceasul nu mi-a venit să cred. Era zece și jumătate. Am sărit din pat și am alergat la bucătărie. Cafeaua cu lapte se răcise. Lîngă ceașcă am găsit un bilet. Mi-l lăsase Mica. N-avea decît trei cuvinte : „Sînt la școală !" Nu mi-am mai încălzit cafeaua cu lapte. Am băut-o rece. De pîine nici nu m-am atins. Eram puțin contrariată. Voiam să-mi pun în aplicare planul. Voiam să-i cer Micăi să cînte ceva la pian (asta-i face plăcere totdeauna), apoi să plecăm în oraș împreună. Să umblăm prin magazine, să intrăm într-o expoziție, la un film. Așa făceam altădată.

M-am întors în cameră. În timp ce mă îmbrăcam, m-am gîndit bine. Dacă plecăm la întîmplare, într-o zi, două, nu mai avem ce vedea. Am pus mîna pe stilou și-am făcut programul pentru o săptămînă. Dimineața muzică, plimbări, după-amiaza filme, expoziții, seara spectacole de teatru, de operă, concerte. În plus, am trecut organizarea pomului de iarnă și a revelionului. În alți ani Mica era foarte bucuroasă cînd făceam împreună cumpărături pentru pomul de iarnă.

Pentru noaptea de revelion, ca să nu se simtă absența lui Grig, m-am gîndit să invit cîțiva co-

legi : pe Sanda, pe Ligia, pe Țîru, pe Isoscel, pe Mariana, pe Rița. M-am gîndit să invit și cuplul Hreapcă-Sterpu. Prezența lui Hreapcă și-a lui Sterpu o să fie necesară să înveselească atmosfera. În timp ce mă mai uitam încă o dată peste program, mi-am simțit inima strînsă de o bănuială. Dacă Mica nu s-a dus la școală ? Dacă s-a dus să se întîlnească cu Grig ? Să-l hotărască să se întoarcă acasă... Nu, așa ceva nu putea să se întîmple. Ar fi însemnat să se umilească.

Am alergat la telefon. Am făcut repede numărul școlii. A ridicat receptorul Mica. Am simțit pe loc o căldură plăcută, ușoară, ca după somn sau înainte de somn. N-am apucat să spun nimic, sau am spus ceva, dar nu-mi mai amintesc ce. Am auzit numai glasul Micăi îngrijorat :

— Ce-i cu tine ? Ce s-a întîmplat ?

— Nu s-a întîmplat nimic. De ce m-ai lăsat să dorm atîta ?

Mica s-a supărat :

— Ei, asta-i ! Doar ești în vacanță.

— Da, Mica ! Dar voiam să mergem în oraș după cumpărături. Noi nu facem pom ?

— Facem. Mă întorc peste o oră acasă și, dacă mai avem timp, mergem în oraș.

— Nu, Mica ! Trec să te iau de la școală !

Mica a șovăit, apoi a spus cu un fel de resemnare în glas :

— Bine, treci !

Mi-am pus repede paltonul, căciulița și am ieșit. Zăpada în curte era mai înaltă decît mine. Pîrtia care ducea spre poartă părea un tunel. În stradă i-am zărit pe Țîru și pe Isoscel. N-aveau loc să meargă alături. Mergeau unul în spatele celuilalt. Țîru a scos o hîrtie din buzunar și a prins s-o fluture :

— O telegramă de la Nunu !

Mi-a dat-o, dar n-a aşteptat s-o citesc. A spus, rîzînd :

— Nunu a obţinut sănii, dar n-au cum să vină. Drumu-i înzăpezit.

M-am uitat repede peste telegramă. N-aveam răbdare să citesc. Am zărit numai iscălitura lui Nunu.

Am înălţat din umeri :

— Ce putem face ?

Isoscel a luat telegrama, a împăturit-o şi-a zîmbit sceptic :

— Nimic. Atîta doar că-mi pare rău.

Ţîru era mai optimist :

— De ce să-ţi pară rău ? În cîteva zile situaţia se normalizează.

Ţîru avea chef de vorbă, dar eu eram grăbită să ajung la Mica. Le-am spus :

— Mîine seară sînteţi invitaţii mei.

Mi-au făcut loc să trec şi pînă în staţia de tramvai au mers în spatele meu tăcuţi. În staţie mi-am amintit de Sterpu şi Hreapcă. Le-am spus să-i aducă şi pe ei. Isoscel m-a întrebat ironic :

— Vrei să faci menajerie şi ai nevoie de maimuţe ?

S-a apropiat un tramvai şi n-am mai avut timp să-i răspund. Am sărit pe scară, am întors capul şi le-am reamintit :

— Să veniţi neapărat !

Au încuviinţat amîndoi din cap. Tramvaiul era aproape gol, dar nu m-am aşezat. Eram nerăbdătoare să ajung mai repede la Mica. Planul, pe care astă-noapte abia îl dibuiam, acum luase amploare. Îmi frigea parcă vîrful degetelor.

28 decembrie

Înainte de prînz am făcut primul pas. Am rugat-o pe Mica să cînte ceva la pian. Nu l-a mai deschis de mult. Nici la radio n-a mai dat drumul de mult. Mica s-a așezat la pian și, fără să mă privească, a întrebat :

— Ce-ai vrea să cînt ?

Am înălțat din umeri :

— Știu eu ? Ceva de Beethoven.

Mica și-a plecat fruntea și-a spus încet :

— Appassionata...

Cunoșteam aproape tot repertoriul Micăi. Am fost foarte bucuroasă că are o piesă nouă, dar și puțin derutată. Nu știam cînd a pregătit-o. M-am așezat în fotoliul ei și am închis ochii. Nu-i un obicei original, recunosc, dar cînd țin ochii închiși am impresia că sunetele sînt mai clare. Mica a cîntat parcă fără să țină seama de prezența mea. Poate greșesc, dar așa mi s-a părut. A cîntat ca și cînd ar fi fost singură în toată casa. Melodiile care zburau de pe clape erau atît de noi și de tulburătoare ! Si-atît de triste ! De fapt nu mi-am dat seama că-s triste decît spre sfîrșitul părții a II-a sau începutul părții a III-a, cînd am recunoscut melodia aceea pe care o cînta Mica mereu astă-vară, după ce m-am întors din tabără. Pagina aceea cu note, pe care o găseam mereu pe pian, era deci din Appassionata. Cînd a terminat, ca să-i arăt cît de mult mi-a plăcut, am sărit s-o îmbrățișez. Mica a rîs cam în silă și mi-a spus că exagerez.

— Nu-i adevărat. Mi-a plăcut. Nu exagerez. Uite cît de mult mi-a plăcut !

Am început s-o sărut. Mica rîdea și-ncerca să mă oprească. Pe urmă, după ce m-a făcut inofensivă, a încercat să glumească. Mi-a zis că de

fapt era firesc să-mi placă. Beethoven place oricărui om normal...

După asta s-a uitat la ceas și a exclamat :

— Vai, ce tîrziu s-a făcut ! Dacă ne mai ținem de muzică, nu mîncăm la prînz...

S-a îndreptat repede spre bucătărie. Prînzul a fost trist. Mica a tăcut tot timpul și n-a mîncat aproape nimic. M-a servit numai pe mine. Trebuie să fiu mai atentă. Pînă azi n-am observat că nu mănîncă. După-amiază a stat închisă în camera ei. Seara ne-am întîlnit la ceai. Am urmărit-o cu atenție : n-a mîncat decît o jumătate de sandviș. Ceaiul a rămas neatins...

27 decembrie

Sînt de un egoism feroce. Și ieri, și azi nu m-am gîndit decît la mine. Numai și numai la mine. Am stat toată ziua în fața ferestrei și am urmărit îngrijorată cum crește zăpada. De Mica am uitat cu totul. De altfel pînă azi nu mi-a trecut niciodată prin minte că și ei ar putea să-i fie greu. La prînz am făcut-o să mă aștepte cu masa un ceas. A venit după mine de trei ori. Cred că-i semăn lui Grig. Nepăsarea și egoismul acesta nesuferit sînt de la el. Acum știu precis de ce ne-a părăsit...

26 decembrie

Astă-noapte a nins mult. Dimineața, cînd am ridicat jaluzelele, n-am mai recunoscut nimic în jur. Pomii albi, gardurile albe, casele albe, cerul alb, fumul din coșuri alb... Zăpada ajunsese pînă la înălțimea geamului. Puteam să întind mîna și

s-o culeg fără nici un efort. Pe la 10 a început să ningă din nou. După o jumătate de ceas mi-a telefonat Sanda. M-a întrebat ce fac și dacă m-am uitat pe geam. În prima clipă n-am înțeles rostul întrebării. I-am răspuns, încîntată :

— Da ! M-am uitat. Ninge foarte frumos !

Sanda a fost de acord numai pe jumătate :

— Da, ninge frumos ! Dar dacă o ține așa pînă după prînz nu mai mergem noi în excursie.

— De ce ?

— Cum de ce ? Circulația autobuzelor s-a întrerupt, iar tramvaiele abia se mai mișcă. Mama a fost în tură de noapte și s-a întors acasă pe jos.

După ce am lăsat receptorul în furcă, m-am dus repede la geam. Ninsoarea se înteți[illegible] (fulgii erau mai mari și mai deși), ori eu eram speriată de pronosticul Sandei ? Am rămas lîngă geam pînă la prînz. Tot timpul a nins. A nins și după prînz, ninge și acum. Afară s-a întunecat. Fulgii nu se mai văd decît în fîșia de lumină pe care o aruncă fereastra.

25 decembrie

N-am nici un program. Mica a plecat la școală. Zice că are în grijă organizarea pomului de iarnă. Eu cred însă altceva. Cred că a plecat să nu mai fim singure în casă. Nu avem ce să vorbim. Cît am fost bolnavă, și după aceea cît am avut școală, discuțiile noastre se învîrteau în jurul acelorași și acelorași probleme : dacă mi-am luat mănușile, dacă mi-am pus bine fularul, dacă am mîncat toate sandvișurile, dacă nu mi-a fost frig la picioare etc., etc. Acasă n-are ce să mă mai întrebe. Se închide în camera ei, eu într-a mea, și orele trec îngrozitor

de greu. Nu pot să citesc, nu pot să ascult muzică la radio, nu pot să mă joc cu Doli. Doli ori e preocupată de sarcina ei, ori simte că în casă s-a petrecut ceva. E mereu ursuză și nu-mi mai răspunde nici la salut.

Sanda a cam exagerat dimineață cînd mi-a dat telefon. Tovarășul instructor superior era supărat, dar nu atît de tare încît să nu ne mai lase să plecăm. E drept, săpuneala pe care ne-a tras-o am simțit-o din plin cu toții. A fost însă și teribil de drăguț. N-a făcut nici o obiecție în legătură cu săniile. Mai mult chiar, a zis că-i pare rău că nu poate să meargă și el. Sanda și Ligia (stăteam toate trei în bancă) mi-au strîns mîinile bucuroase. Plecăm deci singuri. Nu s-a schimbat aproape nimic. Atîta doar : Isoscel a fost numit în mod oficial conducătorul excursiei.

După ce m-am despărțit de Sanda și de Ligia, m-a ajuns din urmă Țîru. M-a întrebat :

— Ce părere ai de instructorul nostru ? Crezi că nu poate într-adevăr să meargă, sau e numai o tactică ?

L-am privit uimită :

— Ce fel de tactică ?

Țîru a zîmbit :

— N-ai auzit ce-a zis ? Sîntem destul de mari ca să nu mai trebuiască să ne supravegheze la tot pasul. Peste cîteva luni nu vom mai fi pionieri. În locul cravatelor vom primi carnetele roșii de utemiști.

— Am auzit totul, dar nu văd unde-i tactica.

— Vrea să știe cum ne comportăm singuri, de capul nostru. Dacă meritățm într-adevăr să păsim în rîndurile utemiștilor...

— Crezi că de asta n-a mers cu noi ?

— Sînt sigur !

Țîru a răspuns atît de convins și era atît de caraghios, încît cu greu mi-am reținut un zîmbet.

Aseară credeam că știu despre el tot, dar m-am înșelat. Astăzi am aflat că nu are tată. A murit din cauza unor arsuri în urmă cu cinci sau șase ani. Era mecanic la fabrica „Țesătura". În secția de ambalaje a izbucnit un incendiu. Tatăl său a intrat să salveze o muncitoare, care fusese prinsă între baloturi cu țesături. A salvat-o, dar s-a ales cu arsuri grave. După două zile a murit la spital.

În timp ce Țîru vorbea, mă gîndeam la Grig. În clipa aceea simțeam că-l urăsc. Grig nu e mort, dar decît să fugă ca un laș, era mai bine să moară...

24 decembrie,
orele 12

Pe la 10 a telefonat Sanda. Mi-a spus că sîntem chemați după-amiază la școală. Tovarășul instructor superior e supărat pe noi. A aflat abia azi de scrisoarea lui Nunu și de proiectul nostru de a-l vizita. Scrisoarea lui Nunu ne-a luat mințile pur și simplu. O săptămînă încheiată s-au dus tot felul de discuții. Punctele mai disputate au fost două : 1. Cu ce plecăm ? 2. Dacă plecăm imediat ce primim vacanța.

Unii ar fi vrut să petreacă toată vacanța la țară, alții numai o parte. Pînă la urmă am căzut toți de acord să stăm la Nunu cinci zile. Două înainte de Anul nou, trei după. În privința mijloacelor de transport, cu o majoritate de 90%, autobuzul a fost exclus. Întîi am hotărît să plecăm pe jos. Apoi lui Isoscel i-a venit o idee genială. Să-i scriem lui Nunu să ne trimită sănii. Simplu. Dacă ne-a in-

vitat, să rezolve și problema transportului. Cincișase sănii cu cai erau suficiente. Se anunța deci o excursie romantică și amuzantă. Asta pînă azi. Scrisoarea către Nunu a fost scrisă în penultima zi de școală. Mîine, poimîine trebuie să primim răspunsul. Din spusele Sandei am înțeles că nu vom mai pleca nicăieri, sau dacă vom pleca va merge cu noi și tovarășul instructor superior. Adio sănii, adio excursie romantică ! Tot planul ne-a fost răsturnat de George. Părinții n-au vrut să-i dea voie să plece nicăieri. El a insistat și-atunci mama sa, ca să se convingă că-i vorba de un lucru serios, a telefonat la școală și a cerut să stea de vorbă cu tovarășul instructor superior. Bineînțeles, tovarășul Negrea nu știa nimic.

23 decembrie

Toată dimineața am stat în camera mea. Am făcut ordine în bibliotecă, mi-am învelit cărțile de școală, caietele. De obicei îmi învelesc cărțile și caietele în ultima zi de vacanță. Astăzi am simțit nevoia să-mi umplu timpul cu ceva. Mica a rămas și ea acasă. A fost foarte greu. A stat aproape tot timpul în camera ei sau la bucătărie. În timpul prînzului mi s-a părut plînsă. Am mîncat amîndouă, în tăcere. Cînd m-am ridicat, am spus fraza pe care o spun în fiecare zi de cînd eram la grădiniță : „Mulțumesc pentru masă, Mica !“ Mi-a răspuns, cu vocea puțin voalată, fără să-și ridice ochii : „Să crești mare !“

Pe la două am ieșit să mă plimb puțin. Cînd am pus piciorul în stradă, am simțit că mi se ia din spate un pietroi. Lîngă stația de tramvai m-am întîlnit cu Țîru. Am fost foarte bucuroasă. Nici nu

l-am întrebat ce caută prin cartierul meu. Ţîru e un băiat deştept. Poţi să discuţi cu el oricît, fără să te plictiseşti. Ne-am plimbat aproape două ore. Am discutat tot timpul, trecînd fără să ne dăm seama de la un subiect la altul : de la muzică la literatură, de la literatură la religie, la pictură, la sport, la filme, la filatelie. Acum ştiu despre el tot : e ateu convins, îl pasionează cărţile lui Mark Twain, Alexandre Dumas, Nicolae Ostrovski. În pictură, pentru el, nu există decît Isoscel (glumea bineînţeles), în muzică, Beethoven (asta-i şi părerea mea) ; se dă în vînt după filmele cu Jean Marais şi după meciurile de box.

22 decembrie

Astăzi am primit vacanţa. Cred că niciodată n-a fost atîta entuziasm în clasă. Sterpu şi Hreapcă ne-au distrat cu tot felul de giumbuşlîcuri. Pînă acum glumele lor mă cam agasau. Azi nu ştiu ce-a fost cu mine. M-am surprins rîzînd de cîteva ori. Sterpu nu prea învaţă, dar cînd e vorba s-o facă pe clovnul nu-l întrece nimeni. I-a reuşit grozav povestea cu pila zburătoare din atelier. A ! Să nu uit. Ziua de azi, în afară de faptul că am luat vacanţă, a mai avut ceva deosebit. Orele de practică. Sanda mi-a scris despre ele (cînd eram bolnavă) ca despre o surpriză. Ei bine, nu s-a înşelat deloc. Pentru mine a fost într-adevăr o surpriză. La sfîrşitul recreaţiei a doua, Ţîru, care era de serviciu, s-a urcat la catedră şi ne-a reamintit :

— Urmează orele de atelier ! Pregătiţi-vă caietele de schiţe...

Stăteam cu Sanda şi cu Ligia lîngă una din ferestre. Sanda s-a lovit cu palma peste frunte şi mi-a zis puţin cam jenată :

— Am uitat să-ți spun că trebuie să avem fiecare cîte un caiet de schițe...

Ligia i-a sărit în ajutor :

— Dacă vrei, îți dau caietul meu.

M-am gîndit că vrea să-mi dea caietul ei nu pentru că-i păsa prea mult de mine, ci ca să o salveze pe Sanda dintr-o situație neplăcută. I-am spus, fără s-o privesc :

— Nu-i nevoie să te sacrifici ! O să-mi iau un caiet de notițe.

Cum a sunat de intrare ne-am încolonat cîte doi, în ordinea în care stăm în bănci (eu m-am trezit singură) și ne-am îndreptat spre scara care duce la demisol.

Atelierul, o sală mare cu mese lungi, cu dulapuri de metal pe lîngă pereți, cu linoleum pe jos, mi-a amintit imediat sala de la etajul I al laboratorului unde urcăm cîteodată pentru experiențe. Ca și acolo, pe peretele din fund a fost montată o tablă imensă din două părți, care se poate ridica sau coborî dacă e cazul.

Profesorul ne aștepta lîngă ușă, zîmbitor. După ce-am intrat toți, s-a îndreptat spre tablă c-un mers legănat. Tabla era curată, dar el a luat cîrpa și a mai șters-o o dată. Ne-a întrebat apoi dacă știm cum arată un ciocan. S-a lăsat o tăcere veselă, dacă se poate spune așa. Nimeni nu mai scotea o șoaptă, dar toți ne uitam veseli spre profesor. Adică ce-și închipuia despre noi ? Că nu știam cum arată un ciocan ? Pe tablă a apărut desenul unui ciocan. Apoi, pe nesimțite, ora s-a transformat într-un fel de concurs „Cine știe cîștigă". Nu mi-aș fi închipuit niciodată că despre un ciocan, despre un clește de cuie sau despre o daltă se pot spune atîtea lucruri amuzante. Tabla s-a umplut repede cu tot felul de desene. La sfîrșit, profesorul și-a

șters degetele de cretă și ne-a spus, căutînd parcă privirile fiecăruia dintre noi :

— Acestea sînt sculele cu care vom lucra anul acesta.

I-a făcut semn lui Țîru să deschidă capacul unei lădițe de lemn. Hreapcă, Iorgu, Răduț, Mariana s-au ridicat în picioare nerăbdători și curioși, de parcă li s-ar fi spus că sub capacul lădiței stă ascuns un marțian. A urmat partea cea mai frumoasă. Țîru a început să scoată din lădiță sculele care fuseseră desenate pe tablă. Profesorul le-a chemat pe Rița și pe Ligia, care se aflau mai aproape, și le-a rugat să le împartă pe la mese.

N-am să uit niciodată clipa cînd pe masa mea au ajuns primele scule : o riglă de calcul și un ferăstrău cu o lamă groasă și cu dinți mărunți, mărunți. Rigla îmi era cunoscută. Se asemăna întrucîtva cu cele întrebuințate la desen sau la matematică în calculele mai complicate. Un ferăstrău cu o lamă atît de ciudată însă nu mai văzusem. Dacă n-ar fi fost desenat pe tablă, n-aș fi știut la ce se întrebuințează.

Nu peste multă vreme au ajuns la masă și alte scule (ajungeau, le priveam și le dădeam mai departe), dar n-au mai produs asupra mea aceeași impresie. Nici gluma lui Sterpu cu pila zburătoare, din recreație, nu m-a impresionat prea mult, deși a fost destul de reușită.

Am uitat să spun : fiecare masă de lucru are o lampă cu abajur alb și-un bec de 40 de lumini. Sterpu a scos firele electrice de la lampă, le-a prins de capetele unei pile și-a început să strige :

— Priviți aici minunea secolului : pila zburătoare ! Cine are azi curajul s-o atingă, mîine va fi cuceritorul Cosmosului !

George l-a întrebat ironic :

— Da' tu ai curaj ?

Sterpu a făcut o mutră ca de înmormîntare (la asta se pricepea), s-a scărpinat în creştetul capului şi a îngăimat cu jumătate de gură :

— Am !

— Să te vedem !

În jurul mesei s-a strîns toată clasa. Isoscel l-a prevenit :

— Sterpule, fii serios ! Poate să te izbească, de să nu te vezi.

— Nu mi-e teamă ! Aş vrea însă să ştiu : cine se înscrie după mine ?

George a ridicat două degete, ca la lecţii :

— Eu !

Sterpu s-a învîrtit pe călcîie :

— Altcineva ?! Nimeni ? Bine !

S-a apropiat repede de pilă, a avut o clipă de şovăială, şi cum a pus mîna pe ea s-a făcut roşu, s-a învineţit, zîmbetul i-a încremenit pe buze, iar ochii i s-au holbat nefiresc. A vrut să spună ceva, dar buzele i se mişcau fără sunet. Sanda s-a repezit spre el, speriată :

— Săriţi-i în ajutor, de ce vă uitaţi aşa ?

Ţîru i s-a pus repede în cale :

— Nu te apropia ! Caută mai bine o bucată de lemn !

Ne-am repezit toţi să căutăm bucata de lemn. Isoscel şi-a dezbrăcat haina şi i-a întins-o, dar Sterpu nu era în stare s-o prindă. În cele din urmă, Sanda a găsit mătura (avea coadă de lemn), a venit repede spre Ţîru :

— E bună ?

Ţîru i-a înhăţat-o din mînă, dînd din cap, şi s-a repezit spre Sterpu. N-a mai fost însă nevoie de mă-

tură. Încordîndu-se, Sterpu și-a desprins mîna de pe pilă. S-a clătinat cîțiva pași, apoi și-a revenit brusc și ne-a privit triumfător, ca după cea mai teribilă faptă de eroism :

— Ei, ce ziceți ? Se zboară frumos, nu ?

Isoscel l-a privit indignat :

— Dacă mai stăteai puțin, aveai să zbori în stele...

Sterpu s-a făcut că nu-i înțelege indignarea :

— Serios ? A fost așa de grozav ! Ia să te văd și pe tine, George !

George a înălțat din umeri cu dispreț :

— Ce, sînt nebun ?

— De ce să fii nebun ? N-ai ridicat tu mai înainte două degete ?

— Asta a fost înainte !

— Și-acum ce-i ?

Sanda a intervenit categorică :

— Sterpu, lasă-l în pace !

— De ce ? Vrei să încerci tu în locul lui ?

Țîru a dat-o pe Sanda la o parte și s-a apropiat de Sterpu :

— Nu ! O să încerc eu !

Din doi pași Țîru a fost lîngă masă. Isoscel a vrut să-l oprească, dar Țîru a pus repede mîna pe pilă. Toți am fost foarte surprinși. Țîru nici nu s-a învinețit, nici nu și-a holbat ochii, nici nu și-a pierdut graiul. S-a întors și ne-a spus senin :

— N-are curent.

În jur s-a auzit un murmur de ușurare. Comentariile, rîsetele, fluierăturile s-au iscat mai tîrziu. În clipa aceea ne priveam unii pe alții, îi priveam pe Sterpu și pe Țîru și nu era nimeni în stare să articuleze un cuvînt. A fost ultima ispravă, din ultima zi de școală. În drum spre casă, Țîru ne-a

mărturisit că el a ştiut că firele n-au curent. Sanda l-a întrebat :

— De ce nu ne-ai spus şi nouă ?

Ţîru ne-a privit încurcat :

— Pentru că nu eram sigur...

* * *

Vica închise caietul, îl puse în sertarul de la noptieră, se plimbă prin cameră aproape o jumătate de ceas, îşi luă servieta cu cărţi şi ieşi. În stradă se surprinse gîndind : „Trebuie să stau de vorbă cu Mica. Să-i spun că ştiu totul. Aşa nu se mai poate..."

ÎNTREBĂRI

După vacanţă, în prima săptămînă, Ţîru se trezi singur în cameră. Radu se însurase. A treia zi după nuntă îşi strînsese hainele în două valize, chemase un taxi şi plecase. I se dăduse locuinţă într-un bloc nou pe Păcurari. Pînă atunci Ţîru împărţise camera cu Nicu. După ce plecase Radu însă, Nicu îi spusese, ciupindu-şi chitara :

— Ajută-mă să-mi strîng averea, fratelo ! Te las singur.

Ţîru îl privi amuzat. Crezuse că Nicu glumeşte. Cu Radu glumise pînă cînd s-a urcat în taxi :

— Vezi, Radule, dacă nu merg lucrurile cum trebuie, dă telefon la 02 deranjamente. Poate-ţi dau

un sfat bun. Sau : Ai grijă, Radule, să nu păşeşti în casă cu amîndouă picioarele odată !

Venise şi Uţa să-l ajute pe Radu. Cu Uţa era însă politicos. Făcea numai glume subţiri să nu-şi compromită firma. Cînd spunea firma, Nicu îşi arăta, zîmbind, obrazul.

În clipa cînd şoferul taxiului pornise motorul, Nicu se aplecase peste uşa deschisă şi le strigase :

— Dacă se întîmplă ceva şi aveţi nevoie de dădacă, chemaţi-mă pe mine !

Ţîru îşi dădu seama că Nicu vrea într-adevăr să se mute, cînd îl văzu că-şi strînge ziarele, trusa de bărbierit, cravatele (avea o duzină de cravate care mai de care mai fistichii), pozele cu chipuri de cîntăreţe de muzică uşoară, de actori de filme, de balerine decupate din reviste şi prinse pe perete deasupra patului. Îl întrebase :

— Vorbeşti serios ? Te muţi ?

— M-ai văzut vreodată neserios, fratelo ?

Ţîru recunoscuse, încurcat :

— Nu. Dar de ce te muţi ?

— Camera în care a stat Radu e mai mare.

— Şi asta-i destul de mare.

— Da, dar tu ai anul acesta un examen. La mine mai vin uneori băieţii. Nu vreau să te deranjeze...

— Ce, parcă pînă acum m-au deranjat ?

Nicu zîmbea şi continua să strîngă pozele prinse cu pioneze deasupra patului. Cînd văzuse că Ţîru insistă, încheiase :

— Zarurile au fost aruncate, fratelo ! Nu se mai poate face nimic.

O dată cu plecarea lui Nicu, încăperea îşi schimbase înfăţişarea. Nu mai avea aerul acela de intimitate, de ceva plăcut şi atrăgător. În afară de

masa din fața geamului (pe care Țîru își pregătea lecțiile) și de dulapul cu cărți din colț, mobilele celelalte i se păreau străine. Peretele pe care își ținuse Nicu pozele decupate din reviste era oribil. Locurile unde stătuseră pozele erau mai albe și-i strecurau în suflet o senzație de părăsire. Nu-i spuse nimic lui Nicu, dar două zile hoinări prin oraș fără nici un rost. A treia zi se duse la Isoscel, îi ceru cîteva schițe, le puse în locul pozelor, dar asta nu schimbă cu nimic situația. Se mută și-n patul în care dormise Nicu (era mai mare, avea arcuri mai bune), fără să se simtă mulțumit. Plecarea lui Nicu îl lipsea de altceva. La început nu-și dădu seama precis. Apoi descoperi. Era obișnuit să-i pună lui Nicu tot felul de întrebări, și Nicu să-i răspundă. Dacă stătea la masă unde-și făcea lecțiile și se simțea obosit, se întorcea puțin cu scaunul și întreba :

— Ce zici, Nicule, ce echipă bate : Petrolul sau C.S.M.S ?

Nicu dădea ziarul la o parte și spunea convins :

— Fratelo, cred că bat amîndouă !

Țîru îl privea atent. Nicu pregătea o poantă. Îl întreba, prevăzător :

— Cum adică ? De ce bat amîndouă ?

— Pentru că așa-i firesc, fratelo. Mingea e rotundă și sare de la o poartă la alta. Și ele o bat.

— Aa ! Nu. Voiam să întreb cine învinge...

Cînd era vorba de sport, Nicu nu se pronunța niciodată hotărît. Dădea numai răspunsuri glumețe. Țîru îi punea însă întrebări din toate domeniile : din filozofie, din religie, morală, literatură, geografie, teatru, medicină. Știa că Nicu n-o să creadă niciodată că vrea să rîdă de el, oricît de neașteptate sau de sucite ar fi fost întrebările. Dacă

i-ar fi pus lui Radu o întrebare, așa cum îi punea lui Nicu, și-ar fi aprins paie-n cap. Chiar și cu Isoscel (dacă-i punea întrebări) era destul de greu. Trebuia să facă întîi o introducere, să explice de unde a plecat, unde vrea să ajungă și alte amănunte de care nu era nevoie cînd discuta cu Nicu. Nicu știa ce vrea să răspundă, ca și cînd i-ar mai fi vorbit și altă dată același lucru. Nu-l suspecta, nu se încrunta, așa cum ar fi făcut Radu, nu-l întreba nici „cum de i-a trecut prin cap o idee atît de tîmpită", cum l-ar fi întrebat Isoscel. Nicu lua lucrurile așa cum erau și răspundea totdeauna jumătate în glumă, jumătate în serios. Cîteodată, atitudinea asta îl supăra pe Țîru. Mai ales cînd el considera întrebările foarte serioase.

Odată, după ce citise un roman științifico-fantastic și aflase că-n Univers există antimaterie, îl întrebase :

— Ce zici, Nicule ? Nu cumva cancerul e un fel de antimaterie ?

— Fratelo, am impresia că mergi cu pași mari pe urmele lui Cristofor Columb. El a descoperit America, tu ești pe cale de a descoperi cauzele cancerului... Pune mîna repede pe stilou și trimite-ți părerile la Academie ! Adică, stai, nu te grăbi ! În materie de antimaterie sînt cam tămîie. Dă-mi un răgaz de cîteva zile și-ți spun eu cum stau lucrurile !

Țîru aproape uitase de întrebare — trecuseră vreo zece zile — cînd Nicu îl anunță :

— Să știi, fratelo, că în domeniul descoperirilor ai luat-o mai la sud decît Cristofor Columb. Drumul tău se cam înfundă. Materia și antimateria nu prea se au bine. Cum se întîlnesc, fac explozie.

Țîru încercase să-și susțină totuși ideea :

— Bine, asta în cazul cînd cantitățile de materie și antimaterie ar fi egale. Dar dacă antimateria ajunge la noi în particule mici, aduse din Univers de lumină, de sunete sau de raze, pe care noi încă nu le-am descoperit ?

Nicu îl privise amuzat și exclamase :

— Oho ! Ai făcut o descoperire serioasă. Trebuie neapărat s-o brevetezi.

Își luase ziarul și ieșise...

Camera în care stătuse Radu era într-adevăr mai mare. Avea două ferestre spre curte și una spre livadă. Nicu se instalase în patul lui Radu, dăduse covorul de lînă jos și acoperise peretele cu poze. Adrian avea o dormeză lîngă sobă.

După ce-și termina lecțiile, Țîru deschidea ușa și se uita din prag cu speranța că ar putea să-l găsească pe Nicu singur. La masa dintre cele două ferestre care dădeau spre curte îl vedea însă de fiecare dată pe Adrian. Nicu striga bucuros :

— Ce faci, fratelo ? Cu ce pot să-ți fiu de folos ?

Țîru înălța din umeri :

— Cu nimic. Am trecut numai așa.

Nicu îl întreba :

— Și nu intri puțin ?

— Am ceva de scris. Vin mai tîrziu...

Cîteodată intra, se așeza pe marginea patului sau pe-un scaun și se uita peste revistele și ziarele lui Nicu. Nu le citea, se uita peste rînduri, peste poze, și din cînd în cînd își furișa privirile spre masa la care stătea ca un sfinx Adrian. Cînd era și Adrian de față nu putea să schimbe cu Nicu nici un cuvînt. De multe ori găsea toată echipa. Nicu se interesa ce mai face, cum stă cu examenul. Se întorcea spre Mișu Merezelea sau spre oricare alt băiat din echipă și zicea cu emfază :

— Știi, Grigore se pregătește pentru examen. Are anul acesta un examen greu !

Cînd nu vorbea de examen, se interesa de noutățile din școală. Îi plăcea să se laude către Mișu Merezelea sau către băieții și fetele din echipă cu notele lui. Totdeauna cerea noutăți din școală ca să ajungă la note.

Întreba :

— Da' vreun zece ai mai luat tu ? Știi, Mișule, Grigore are pe toată linia numai zece.

Țîru îl corecta :

— Am și nouă.

— Bine, ai și nouă, da' nu-s medii. Mediile toate-s de zece. Ia dă carnetul !

Nu-l lăsa pînă cînd nu-i dădea carnetul să-l arate și băieților. Băieții se uitau peste note zîmbind.

Mișu Merezelea își trecea degetele prin părul lui roșu și creț. Zicea :

— Eu toceam pe ruptelea și tot nu luam mai mult de opt. Cea mai mare notă era opt.

Băieții își făceau cu ochiul :

— Și cea mai mică ?

Mișu Merezelea se îndrepta de spate și întreba, ca și cînd n-ar fi auzit sau n-ar fi înțeles :

— Cea mai mică ? Tot opt.

Fetele rîdeau :

— Opt cu capul spart !

Lui Nicu îi plăcea să se laude cu tot ce făcea Țîru. După ce le arăta notele, îi cerea :

— Adă și caietul de hărți !

Trebuia să-i aducă hărțile, planșele de la desen, caietele, piesele lucrate în orele de practică : un cuțit de tăiat hîrtie, un echer, un mîner de ușă...

Nicu lua echerul și-l întorcea pe toate fețele :

— Vedeți ce știe să facă Grigore ? Are un ochi strașnic. E făcut numai din ochi...

Țîru protesta :

— Nu-i din ochi. L-am măsurat milimetru cu milimetru cu rigla de calcul...

— Lasă, nu-mi spune mie, că știu cum l-ai făcut ! Nu te încurci tu cu rigla de calcul...

Mișu Merezelea lua piesele în mînă, le privea cu atenție, le trecea și băieților sau fetelor și zicea :

— Ai dreptate ! Se pricepe...

Astăzi Nicu rămăsese singur. Adrian plecase la bibliotecă. O dată la două săptămîni se ducea să-și schimbe cărțile. Țîru a deschis ușa și s-a oprit în prag, ca de obicei. S-a uitat spre masa dintre cele două ferestre și parcă nu-i venea să creadă că Adrian nu era acolo. Nicu i-a făcut semn să intre :

— Jucăm un șah, fratelo ?

— Jucăm !

În timp ce așezau piesele, Țîru l-a întrebat :

— Spune-mi, Nicule ! Poate cineva să-și părăsească familia după paisprezece ani ?

Nicu a ridicat ochii de pe tabla de șah și l-a privit cu atenție. A zîmbit apoi ironic :

— De ce mă-ntrebi ? Vrei să mai faci o mică plimbare la Bicaz ? Nu prea văd motivul. Radu nu mai stă la noi.

Țîru și-a încrețit fruntea, nemulțumit :

— Nu despre mine-i vorba.

Nicu a rîs :

— Atunci e-n ordine ! Ai prima mutare !

Partida a fost scurtă. Țîru s-a lăsat bătut din zece mutări. După fiecare mutare se uita peste chipul nebărbierit al lui Nicu (era prima dată cînd îl vedea nebărbierit), peste masă, peste dulapul scund și greoi, peste sobă și repeta în gînd furios : „Aici nu se poate discuta nimic !“ Ferestrele erau prea înalte, în cameră era prea multă lumină, Nicu

împestrițase peretele deasupra patului cu prea multe poze, soba era încinsă prea tare...

Cum s-a terminat partida, s-a ridicat. Nicu l-a privit surprins :

— Nu mai jucăm una ?

Țîru s-a uitat la ceas :

— Mă așteaptă Isoscel. Avem de rezolvat niște probleme...

N-avea nici o problemă de rezolvat. Și nici Isoscel nu-l aștepta.

În ultima vreme nu-l mai găsea niciodată acasă. Primea mereu același răspuns :

— E plecat...

Mama lui Isoscel îi spunea și unde-i plecat, sau îl întreba :

— Vrei să-i lași vorbă ?

Țîru înălța din umeri :

— Nu, tanti ! Săru' mîna. O să trec mai tîrziu.

Nu-i lăsa vorbă și nici nu mai trecea, pentru că nu l-ar fi găsit. Isoscel devenise atît de distrat și de uituc ! De cîteva ori îl întrebase :

— Vii după-amiază la mine să ne facem lecțiile ?

Isoscel dăduse din cap, fără să se gîndească prea mult :

— Vin !

— La ce oră ?

— La ce oră vrei tu.

— La patru jumătate e bine ?

— E bine.

La patru și jumătate Țîru se uita pe geam să-l vadă cînd intră pe poartă. Se uita cinci minute, zece, douăzeci. Dacă vedea că nu mai vine, își lua paltonul și ieșea fuga în stradă. Se ducea direct acasă la Isoscel.

Mamă-sa îl privea mirată :

— Cum, nu-i la tine ? Și-a luat cărțile și-a zis că vine la tine.

Țîru rămînea descumpănit :

— De mult ?

— De vreo oră.

De obicei încerca să-l scuze :

— O fi înțeles că ne întîlnim la școală... Sau : Mă duc, poate mă așteaptă acasă... Eu am lipsit. M-a trimis mama să-i cumpăr ceva.

A doua zi la școală Țîru se prefăcea că nu-l vede. Isoscel venea la el și-l întreba senin :

— Ce ai ?

— N-am nimic.

— Mi s-a părut că ești supărat.

— Da ? Și n-am dreptul să fiu ? Te-am așteptat ieri ca un caraghios o jumătate de oră...

Isoscel părea nedumerit :

— De ce m-ai așteptat ?

Țîru îl privea stupefiat. Uneori se înfuria. Credea că Isoscel o face pe nebunu'.

— Cum, n-ai spus că vii la patru și jumătate să ne facem lecțiile ?

— Am spus eu că vin ?!

— Nu ! Eu !...

Felul acesta ciudat, jumătate uituc, jumătate distrat, al lui Isoscel îl irita. Nunu se purtase totdeauna altfel. Dacă promitea ceva, era în stare să se dea peste cap ca să-și țină promisiunea.

În afară de Nunu și Isoscel, Țîru nu prea avea prieteni. Avea cunoștințe. Băieți de prin alte cartiere. Pe cei mai mulți nici nu știa cum îi cheamă. Îi cunoștea așa, din vedere, în urma unei discuții întîmplătoare, a unei încăierări, a unui joc. I se întîmplase, de multe ori, să treacă pe străzi cu băieți. Unii jucau volei, alții fotbal, țurca, mingea

călăreață. Se oprea să privească. Și cum aproape de fiecare dată se găsea cîte unul care stătea pe margine, neavînd pereche, era întrebat direct, fără nici un ceremonial :

— Joci ?

Țîru zîmbea :

— Joc !

Băiatul de pe margine îl lua bucuros de braț, se duceau la șef (nu era stradă care să n-aibă un șef) și-i spunea :

— Mi-am găsit pereche !

Se arunca un ban în sus ori se lua un băț și se făcea măsurătoare, și din clipa aceea băiatul de pe margine îi devenea potrivnic. Țîru era ales într-o echipă, băiatul de pe margine în altă echipă. Cînd se întîlneau însă pe stradă își zîmbeau sau își puneau întrebări :

— Ce mai faci ?

— Bine !

— Tu ?

— La fel.

Isoscel devenise pe nesimțite unul din băieții aceia de pe margine. Se întîlneau la școală sau pe stradă, își zîmbeau sau își puneau întrebări :

— Ce mai faci ?

— Bine.

— Tu ?

— La fel.

De cînd plecase Radu și mai ales de cînd Nicu îl lăsase singur în cameră, Țîru simțea și mai mult distanțarea de Isoscel.

În după-amiaza aceasta, pașii îl purtau repede spre străzile zgomotoase din centru. Uruitul tramvaielor, claxoanele mașinilor, strigătele vizitiilor, ale băieților care alergau cu ziare îl făceau să uite

repede orice supărare. Uneori, ca să uite, era suficient să se oprească în fața unei vitrine, să prindă din zbor o discuție, să asculte bîzîitul unui motor.

Seara se anunța senină și geroasă. Reclamele scînteiau peste tot cu lumini roșii, albastre, galbene, violete. Mașinile treceau cu farurile stinse, clopotele tramvaielor răsunau asurzitor, mulțimea se mișca în valuri compacte.

Țîru se lăsa purtat la întîmplare. Ca să nu simtă gerul, își îndesase căciula pe urechi, își ridicase gulerul paltonului, își înfundase mîinile în buzunare. Plecase de acasă supărat, dar cum ajunsese în centru și se lăsase prins în vălmășagul acela de mașini, de sănii, de oameni, de lumini, de zgomote, simțise că supărarea îi trece și că i se face somn. Era ca și cînd ar fi băut o cafea tare. Uneori, cînd veneau la Nicu băieții și fetele din echipă, mamă-sa pregătea repede cafele. Intra cu tava plină de cești. O lăsa pe masă și ieșea. Nicu își freca palmele mulțumit. Striga :

— Hai, băieți, luați cîte o cafea ! Fratelo, tu nu bei ?

Țîru spunea :

— Beau și eu.

Lua o ceașcă, sorbea cafeaua încet, și cînd termina simțea că-l prinde somnul. Ca să nu moțăie, trebuia să facă gimnastică la bară (aveau în spatele casei o bară), sau să taie lemne. De fapt nu era chiar somn, ci numai senzația de somn. Dacă s-ar fi culcat, n-ar fi putut să doarmă.

Cînd ajunse în capătul străzii Lăpușneanu, Țîru îl zări pe Marele Vrăbioi. N-avea nici un chef să stea de vorbă cu el. Se opri în fața unei vitrine, îl așteptă să treacă, apoi se lăsă iar purtat de mulțime. Senzația aceea de somn îi plăcea. Îl fă-

cea să se detaşeze de oameni, de întîmplări ; avea impresia că vede totul printr-un ochean întors, care în loc să apropie lucrurile le îndepărta. În minte îi veniră, aşa dintr-o dată, imagini din ziua aceea cînd o urmărise în Copou pe Vica. Se ascunsese după un boschet, iar Vica făcuse înconjurul grădinii de şase ori. După aceea şi-a uitat pe bancă Jurnalul. Cîtă bătaie de cap i-a mai dat şi Jurnalul Vicăi ! L-a purtat patru zile între cărţile de şcoală. Voia să i-l strecoare în servietă, fără ca ea să ştie. Vica s-a îmbolnăvit însă, şi el a trebuit să recurgă la altă stratagemă. Abia după patru zile, cînd a fost cu Sanda, cu Isoscel, cu Ligia şi cu ceilalţi colegi să-i arate scrisoarea trimisă de Nunu, a prins o clipă de neatenţie şi i-a lăsat caietul pe noptieră.

Ţîru trecu prin Piaţa Unirii şi o luă în jos pe Ştefan cel Mare. În partea asta a oraşului animaţia se domolea. Valurile compacte de oameni, maşinile se răreau. Uneori treceau sănii. Ţîru auzea de departe zurgălăii prinşi de gîturile cailor. Cînd ajunse în dreptul Mitropoliei, recunoscu undeva, în faţă, zurgălăii de la sania lui Tănăsache Chioru. Nu-l mai întîlnise de cîteva săptămîni pe lipovean. Se opri în marginea trotuarului şi-l aşteptă să treacă. Tănăsache Chioru îl văzu, trase de hăţuri, şi, după ce opri, strigă bucuros :

— Ce faci, Grigore ?

Ţîru zîmbi :

— Aşa şi-aşa !

Lipoveanul rîse :

— Ce vorbă-i asta, Grigore ? Aşa vorbesc numai bătrînii. Nu vii puţin cu mine ?

Ţîru se uită spre statura de uriaş a lui Tănăsache Chioru şi spuse :

— Vin dacă n-ai clienți...

Tănăsache Chioru îi întinse mîna și-l ajută să se urce lîngă el pe capră. Luă din sanie o pătură groasă din păr de cămilă și i-o puse peste genunchi.

— Am avut clienți pînă mai înainte. Acum mă îndreptam spre casă.

Țîru se miră :

— Așa repede ?!

Tănăsache Chioru îl privi din nou și rîse :

— Nu-i repede. Vezi dacă n-ai mai trecut pe la mine ? Nu știi nimic.

— Ce să știu ?

Țîru se uită mai bine la lipovean. Zîmbea ca-n zilele cînd era puțin afumat. Numai că atunci nu se prea grăbea să se întoarcă acasă. Îi dădea lui trăsura și el intra într-un bufet sau într-un restaurant de unde ieșea după miezul nopții. Tănăsache Chioru îl privi zîmbind așa cîteva clipe. După asta spuse :

— Mi s-a întors nevasta, Grigore.

Țîru clipi, nedumerit :

— De unde s-a întors ? Nu mi-ai spus niciodată că ai nevastă.

— Nu ți-am spus, pentru că n-aveam. Eram despărțiți. Acum s-a întors.

— Și ați stat mult despărțiți ?

— Trei ani.

Țîru își ridică ochii uimit :

— Trei ani ?! Și s-a întors după trei ani ?

— S-a întors.

Țîru nu mai întrebă nimic. Se uită la Tănăsache Chioru, ca și cînd ar fi vrut să descopere undeva o schimbare. În afara zîmbetului de chefliu, însă — cu care era obișnuit — nu descoperi nimic. Barba mare și galbenă ca firele de tutun îi acoperea tot pieptul, sprîncenele stufoase i se împre-

unau la rădăcina nasului, pletele pe care şi le strîngea în conci cînd era beat zbucneau de sub căciula miţoasă.

Sania trecu în iureş pe cîteva străzi liniştite, cu felinarele somnoroase (Tănăsache Chioru ocolise centrul), cu troiene mari în porţi, cu fumul ridicîndu-se din coşuri drept în sus. Cerul era senin, iar luna stătea spînzurată deasupra caselor, ca un cercel de argint.

După ce lăsară în urmă piaţa Sfîntul Spiridon, Ţîru îi făcu semn să oprească. Tănăsache Chioru trase de hăţuri, îl aşteptă să coboare şi, înainte de a porni din nou, îi zise :

— Să treci într-o zi s-o vezi şi tu, Grigore !

— Am să trec.

Ţîru se feri să-l privească. Nu-i plăcuse tonul cu care Tănăsache Chioru îi spusese să treacă să-i vadă nevasta. Parcă ar fi fost vorba de un obiect (o trăsură, un covor) sau de un animal. Odată îi spusese cu acelaşi ton să treacă să-i vadă mînzul. Îi fătase iapa un mînz.

Îşi înfundă mîinile în buzunarele paltonului şi se îndreptă spre casă. Cînd păşi în curte văzu lumină numai la geamul de la bucătărie.

TREPTELE

Mergeau alături tăcuţi. Riţa îşi ţinea servieta sub braţul stîng şi se uita tot timpul în jos, de parcă i-ar fi fost teamă să nu se împiedice de ceva.

Isoscel privea drept înainte, făcea paşi mari, dar avea grijă să n-o depăşească. Braţul în care îşi ţinea servieta oscila în sus şi în jos ca limba unui pendul. Strada largă, cu case rare (mai degrabă nişte vile cu ogrăzi mari şi grădini şi mai mari, cu garduri din fier forjat sau din şipci vopsite), începu să urce o pantă. În locul trotuarului apărură trepte pavate cu piatră de rîu, ca nişte terase. Pe măsură ce urcau, treptele erau tot mai dese. Riţa îşi schimbă servieta dintr-o mînă în cealaltă. Isoscel îi spuse :

— Dă-mi-o s-o duc eu !

Riţa nu întoarse capul. Zise :

— Nu-i grea. De ce s-o duci tu ?

Isoscel se arătă de acord :

— Nu-i grea, dar treptele-s lunecoase. Să nu cazi...

Riţa înălţă din umeri, nepăsătoare :

— N-o să cad.

— Aşa ziceai şi ieri...

— Ieri a fost altceva...

Isoscel rămase un pas mai în urmă. Pînă sus erau 96 de trepte. Într-o zi le număraseră de zece ori. De cinci ori de sus în jos şi de alte cinci ori de jos în sus. Era a doua sau a treia zi cînd o conducea spre casă. Isoscel se oprise cam la jumătatea treptelor, se uitase în sus, unde nu se zărea decît cerul ca un ecran mare, alb şi întrebase :

— Ştii cîte trepte sînt pînă sus ?

— Nu.

— Cum, nu le-ai numărat niciodată ?

Riţa îl privise şi zîmbise sfioasă, aşa cum zîmbea totdeauna cînd era scoasă le lecţii :

— De ce să le număr ?

— Aşa !... Ca să ştii cîte sînt.

Ea tăcuse, dar cînd ajunsese sus i se adresase :

— Vrei să le numărăm acum ?

Isoscel începuse să țopăie de bucurie. Totuși o întrebase :

— Da' nu ești obosită ?

Rița înălțase din umeri, mirată :

— De ce să fiu obosită ?

Făcuse o pieruetă, ridicase servieta la înălțimea capului și începuse să alerge pe trepte în jos.

Isoscel o privise cîteva clipe cum se îndepărtează, apoi se repezise s-o ajungă. Nu reușise. Rița pusese piciorul pe ultima treaptă cu mult înaintea lui. Cînd ajunse și el, îl întrebă :

— Le-ai numărat ! Cîte sînt ?

Isoscel uitase de numărătoare. Ca să nu rîdă Melcușorul de el, spusese :

— Nu știu. M-am încurcat cînd am ajuns pe la mijloc. Ție cîte ți-au ieșit ?

Rița zîmbise :

— Nouăzeci și șase !

Isoscel exclamase dezamăgit :

— Numai atîtea ? Credeam că-s mai multe. Nu cumva ai greșit și tu ?

Rița clătinase capul cu hotărîre :

— N-am greșit. Dacă vrei, le mai numărăm o dată.

— Bine. Le mai numărăm...

De data asta Isoscel numărase treaptă cu treaptă, dar cînd ajunsese sus, ca s-o necăjească puțin pe Rița, spusese :

— Mi-au ieșit o sută nouăzeci și două.

Rița întrebase cu sfiala ei din totdeauna, în care se strecurase însă și puțină ironie :

— Nu cumva ai numărat și pentru mine ?

— De ce să număr și pentru tine ? Dacă nu

crezi, mai încercăm o dată...

Rița fusese de acord.

— Da ? Bine !

Ajunsese jos înaintea lui. Îl aștepta pe ultima treaptă și-i spusese rîzînd :

— Ai avut dreptate. De data asta mi-au ieșit o sută nouăzeci și două.

Isoscel se prefăcuse necăjit :

— Mie, două sute douăzeci.

— Da ?

— Da !

— Atunci să le mai numărăm o dată.

— Să le mai numărăm.

După al cincilea urcuș, Isoscel se oprise gîfîind. Lăsase servieta jos și strigase :

— Gata, nu mai pot ! Sînt atîtea cîte vrei tu...

— Nouăzeci și șase ?

— Nouăzeci și șase !

Acum, după ce ajunseră sus, Rița se opri. Spuse, fără să-l privească :

— Am plecat. La revedere.

— La revedere.

Isoscel rămase în capul treptelor pînă cînd Melcușorul intră în curte. Aici se despărțeau în fiecare zi și tot aici se întîlneau.

Tatăl său pleca de acasă la șapte fără un sfert. Niciodată nu-l văzuse să plece mai devreme sau mai tîrziu cu un minut. Cît stăteau la ceai nu vorbeau aproape nimic. Se auzea numai sîsîitul ceainicului pe aragaz sau zăngănitul linguriților care se loveau de marginile cănilor. Cîteodată tatăl său, văzîndu-l în bucătărie, se mira :

— De ce te-ai trezit așa dimineață ? Pleci undeva ?

Isoscel se așeza repede în fața cănii de ceai. Spunea, privind spre ochelarii tatălui său :

— Nu plec nicăieri. Am de învățat la istorie, sau la geografie, sau la orice alt obiect.

Ochelarii tatălui său aveau niște lentile atît de groase, că nu putea niciodată să-i vadă ochii. Din cauza asta Isoscel avea impresia că poate să mintă sau să-i spună orice. Tatăl său își sorbea ceaiul, fuma o țigară, și la șapte fără un sfert se ridica, își îmbrăca paltonul și ieșea. Isoscel stătea pe scaun pînă cînd auzea scîrțîitul porții la stradă. De cele mai multe ori lăsa ceaiul neterminat, își lua servieta și se repezea spre cuier. Mama sa nu-l întreba de ce se grăbește sau de ce nu-și bea ceaiul. O singură dată, cînd îl văzuse că pleacă înainte de 7 (pînă atunci era obișnuită să plece o dată cu frații mai mici, la opt fără un sfert), îl întrebase :

— De ce nu-ți bei ceaiul ?

Isoscel își plecase ochii în cană. Mamă-sa nu purta ochelari cu lentile groase și nu putea deci s-o privească nepăsător în ochi sau s-o mintă.

Totuși atunci o minți se. Se uitase în cană și spusese cu jumătate de gură :

— Sînt de serviciu. Trebuie să iau condica de la secretariat și să deschid geamurile să se aerisească în clasă.

Minți se numai pe jumătate. Ca președinte de detașament avea într-adevăr condica în grijă.

Isoscel se strecura prin mulțime repede, cu servieta sub braț. Îi plăcea animația din zori. Toată lumea era grăbită, veselă, vorbăreață. Cînd pleca după tatăl său, alerga la prima stație de tramvai. În tramvai cei care-și ocupau locurile moțăiau sau se uitau pe geam : se iscau discuții, certuri, se povesteau diferite întîmplări. Isoscel ur-

mărea atent fizionomiile oamenilor. Dimineața întîlnea tot felul de chipuri : bătrîni cu ochelarii pe vîrful nasului, femei de la țară îmbrobodite cu cîte trei șaluri, soldați, milițieni, studenți. Îi urmărea pe toți atent. Asculta ce vorbesc, le urmărea gesturile și-și zicea aproape de fiecare dată : „Pe ăsta trebuie să-l reții ! E bun de-o schiță". În timpul orelor scotea caietul de schițe și recompunea totul din memorie. De multe ori făcea și cîte 8-10 schițe. Apăreau pe rînd țărani cu coșuri de papură în mînă, cu scurte îmblănite, cu căciuli mari cît roata carului, elevi rebegiți de frig, sănii încărcate cu lemne, domni în vîrstă citindu-și ziarele, vatmani, ofițeri.

Luminile de pe stradă se stingeau la șapte și jumătate. Uneori la ora asta se afla în tramvai nu departe de treptele care urcau spre strada unde stătea Melcușorul. Isoscel trecea în față lîngă vatman și se uita îngrijorat înainte. Sărea aproape în clipa cînd se deschidea ușa și o lua repede pe scări în sus. Rița apărea în capul scărilor, îi făcea semne cu mîna și-i venea repede în întîmpinare. Îl întreba :

— De ce alergi ?

Isoscel se oprea, o privea mirat și înălța din umeri. Spunea, fără convingere :

— Nu alerg. Cine ți-a spus că alerg ?

Se întîlneau foarte rar pe la jumătatea treptelor. De obicei el avea timp să ajungă sus, s-o vadă cînd iese din curte. O aștepta zîmbind, puțin încovoiat de spate ca să nu-i fie frig, sau ca să-și ferească fața de vînt. Rița îi striga de departe :

— Aștepți de mult ?

Isoscel o aștepta, mișcîndu-și greutatea trupului de pe un picior pe altul, și spunea nepăsător :

— Nu ! Chiar acum am ajuns.

— Şi nu ţi-e frig ?

— De ce să-mi fie frig ?

O lăsa să treacă înainte, protector. În dimineţile cînd treptele erau prea lunecoase îi cerea servieta cu cărţi sau o prindea de mînă. Coborau pînă jos, ţinîndu-se de mînă. Cînd ajungeau pe ultima treaptă, Riţa îşi lua servieta sau îşi desprindea mîna dintr-a lui şi zicea încet :

— Mulţumesc ! Eşti foarte drăguţ.

După aceea tot drumul mergeau tăcuţi. În faţa intrării principale se despărţeau. Isoscel se oprea şi spunea peste umăr :

— Eu trec pe la secretariat să iau Jurnalul.

— Bine !

În recreaţii nu schimbau nici un cuvînt, nici o privire. Ieşea în curte cu Ţîru, cu Sanda sau cu Iorgu ; în unele recreaţii se iscau bătăi cu bulgări de zăpadă. La bătăile astea lua parte toată clasa. În uşă apăreau Sterpu sau Hreapcă — de multe ori şi Sanda sau Ligia — şi strigau :

— Clasa a VII-a A ne bate cu zăpadă !

Asta era de ajuns. Din bănci izbucnea un : „Aa“ prelung — pe mai multe voci — şi toată clasa ieşea în curte. Isoscel făcea bulgări mici şi tari, ca să nu greşească ţinta. Stătea în apropierea Riţei, şi dacă vedea că o lovesc prea mulţi bulgări îi lua apărarea. Se aşeza în calea bulgărilor, sau îl asalta pe cel care o lovea cu patru, cinci bulgări bine ţintiţi.

În clasă nu schimbau nici un cuvînt şi nici o privire din cauza ironiilor făcute de Ligia sau de Mariana. De fapt ăsta era numai unul din motive. Şi dacă ar fi fost numai acesta, nici nu l-ar fi durut capul. Într-o zi, cînd s-a apropiat de banca Ri-

ţei (în zilele geroase Riţa nu prea ieşea din clasă), l-a rugat să nu mai vină la banca ei.

— De ce să nu mai vin ?

Riţa s-a uitat repede spre uşă şi i-a spus cu glasul ei moale :

— Aşa ! Nu pot să-ţi spun acum.

Isoscel a încercat să rîdă :

— Ce ? Te-a împuns Viespea ?

Viespea era Ligia. Riţa nu şi-a mai ridicat ochii. A zis doar atît :

— Nu.

— Bine. Îmi spui după ore !

Isoscel ştia că n-avea nici un rost să insiste. Melcuşorul era de-o încăpăţînare rar întîlnită. Nimeni în clasă nu putea s-o facă să vorbească dacă era supărată. Un zîmbet ironic al unei profesoare sau o vorbă spusă fără răutate, din oboseală sau din nerăbdare („Mişcă-te mai repede !“ sau : „Ce-i cu tine, dormi ?“), o făceau să amuţească şi să prefere un doi chiar cînd învăţase lecţia.

După ore, Isoscel a dus Jurnalul la secretariat. Cînd s-a întors în clasă n-a mai găsit-o. Plecase. A alergat după ea. A ajuns-o în staţie.

— Ce faci ? Aştepţi tramvaiul ? Nu mergi pe jos ?

Riţa n-a zis nimic. Fără să-l privească, a pornit-o înainte cu mersul ei stîngaci şi caraghios. Pe drum a întrebat-o de două ori :

— Ce s-a întîmplat ?

Melcuşorul mergea înainte, ca şi cînd nu l-ar fi auzit. Cînd au ajuns la trepte s-a oprit. I-a spus, privindu-l de data asta în ochi :

— De azi să nu mă mai conduci acasă.

— De ce ?

— Pentru că nu-i bine.

— Cine ţi-a băgat în cap prostia asta ?

— Nimeni.

A dat să urce treptele singură, dar Isoscel s-a ţinut după ea. Voia să afle ce s-a întîmplat.

— Ai stat de vorbă cu Sanda ?

— Nu.

Cu două sau trei zile în urmă Sanda îi spusese într-o recreaţie :

— Las-o pe Rița în pace !

Isoscel a crezut că Sanda glumeşte. A întrebat şi el tot în glumă.

— De ce s-o las ? Ţi s-a plîns cumva că am bătut-o ?

— Nu mi s-a plîns. Rița-i o fată cu prea mult bun simţ ca să facă lucrul acesta. Cred că nici ţie n-o să ţi se plîngă...

Cînd au ajuns sus, în capul treptelor, a întrebat-o pe Melcuşor din nou :

— Şi n-ai vorbit cu nimeni ?

Melcuşorul l-a privit iar în ochi :

— Am vorbit.

— Cu cine ?

— Cu George.

— Da ? Şi ce ţi-a spus domnul George ?

— Că sînt în grupa lui, şi dacă sînt să las plimbările. Să-mi văd de lecţii !

— Aşa a zis ?

— Aşa !

— Bine, discut cu el.

În aceeaşi după-amiază i-a dat telefon lui George să vină la şcoală sau în oraş. Dar George s-a eschivat. I-a zis că nu poate să plece de-acasă, că aşteaptă meditatorul.

A discutat cu el abia a doua zi, înainte de intrarea la lecţii. În timp ce-şi punea mînecuţele,

l-a chemat de-o parte. A atacat problema direct, fără nici un ocol :

— Ce ai cu Rița ? De ce n-o lași în pace ?

George a făcut niște ochi mari cît cepele :

— Eu n-o las în pace ?!

— Tu ! Dacă te mai legi de ea o dată, îți mut gura la ceafă.

George s-a înroșit ca un rac fiert. A îngăimat :

— Eu am crezut că-i fac un bine.

— Și eu ți-am spus tot ca să-ți fac un bine.

I-a întors spatele, furios. Țîru, care văzuse scena de departe, l-a întrebat :

— Ce s-a întîmplat ? Nu te-am văzut niciodată așa de războinic.

Isoscel a înălțat din umeri :

— Nici nu-s !

În recreația mare Iorgu a venit după el în curte și i-a zis că-l așteaptă la camera pionierilor instructorul superior Negrea. Isoscel a părăsit cîmpul de luptă (se bătea cu bulgări de zăpadă cu băieții dintr-a VII-a A) și s-a îndreptat repede spre camera pionierilor. Nu era prima dată cînd Negrea trimitea după el în timpul recreațiilor. Erau chiar unele zile cînd își petrecea recreație după recreație cu instructorul superior. Negrea folosea o metodă foarte interesantă de a sta de vorbă cu ei. Avea totdeauna pe masă o tablă de șah, cu piesele gata puse. Cînd discuția era mai lungă, îi arăta scaunul și-l întreba :

— Joci un șah ?

În timp ce mutau piesele, instructorul superior punea tot felul de întrebări, care la prima vedere n-aveau nici o legătură unele cu altele. Cînd se termina partida, trăgea concluziile :

— Va să zică examenul de absolvire a rămas încă pe planul doi.

Isoscel îl privea uluit. Nu putea să priceapă nici în ruptul capului de unde știe Negrea că examenul de absolvire rămăsese încă pe planul doi. Doar în timp ce jucaseră șah nu discutaseră nimic despre examen. La fel de neașteptate erau și alte concluzii. Odată, în timpul unei partide de șah, vorbiseră despre disciplina din timpul orelor, din timpul recreațiilor, despre note, despre cum își petrec pionierii din detașamentul lor duminicile. La sfîrșitul partidei Negrea se ridicase și spusese cu zîmbetul lui totdeauna reținut sau ironic :

— N-am făcut nimic. În detașamentul vostru n-a apărut încă nici un utemist...

Isoscel crezuse întîi că era un reproș. Adică îi reproșa că nu se gîndiseră la o adunare de detașament în care să invite unul sau doi U.T.M.-iști. Abia cînd ajunsese în clasă, înțelesese că instructorul superior se referise la cu totul altceva. Negrea era supărat că nu apăruse un utemist sau mai mulți din mijlocul lor. Adică, nici unul dintre ei nu merita încă să treacă în rîndul U.T.M.-iștilor, deși unii împliniseră de mult vîrsta și puteau oricînd să facă adeziune.

În dimineața aceea, cînd avusese schimbul de cuvinte cu George și venise Iorgu în recreația mare să-i spună că-i așteptat la camera pionierilor, Isoscel nu-l mai găsise pe Negrea în fața tablei de șah și nici piesele nu erau așezate ca să se înceapă o partidă. Instructorul superior stătea lîngă geam. Urmărea desfășurarea bătăliei cu bulgări de zăpadă, din curte, unde se-auzeau strigăte, răpăit de tobe, sunete stridente de trompetă. Cei dintr-a VII-a A erau încurajați de toboșarii și trompetiștii din detașament.

Isoscel se oprise lîngă uşă. Negrea ştia că intrase, dar nu se mişcase de lîngă geam. Rămăsese cu spatele spre uşă cîteva clipe, se întoarse apoi şi — fără să-l privească — începuse să se plimbe între sobă şi geam. Era limpede. George se plînsese că-l ameninţase cu bătaia.

Instructorul superior se plimbase aşa fără să-l vadă şi fără să-i adreseze vreun cuvînt cîteva minute. Isoscel aştepta să fie luat în focuri. La discuţiile furtunoase nu vorbea decît instructorul superior. Spre surprinderea lui, Negrea se îndreptase spre masă, se aşezase pe scaun, apoi, ca şi cînd abia atunci l-ar fi observat, îl întrebase :

— Ai venit ? Ia loc !

Isoscel privise scaunul şi se aşezase tăcut. Situaţia începea să-i fie favorabilă. Oricît de aprinsă ar fi fost discuţia, putea cel puţin să se apere. Negrea se uitase alte cîteva clipe peste nişte hîrtii (nişte planuri de muncă sau nişte desene), luase de pe raftul din spate cutia de şah, o pusese pe masă şi-l invitase destul de rece :

— Joci ?

Isoscel se săltase pe scaun şi îngăimase :

— Da.

— Ce preferi ? Albele sau negrele ?

— Negrele.

Instructorul superior făcuse prima mutare şi i se adresase cu acelaşi ton rece :

— Ce se întîmplă la voi în clasă ?

Isoscel îşi dăduse seama, surprins, că-i pierise glasul. Ca să răspundă, trebuise să facă un efort :

— Nimic.

Negrea îşi ridicase privirea de pe tabla de şah.

— Dar cu George de ce te-ai certat ?

— Nu m-am certat. A fost altceva... Cred că v-a spus...

— Da. Ceva mi-a spus. Dar probabil era prea nervos și n-am înțeles mare lucru.

— George s-a învățat să-și bage nasul peste tot. I-a cerut Riței să nu se mai plimbe... Își închipuie că-s îndrăgostit de ea.

Negrea zîmbi ironic :

— Și tu nici măcar nu te-ai gîndit la asta...

— Ba m-am gîndit. Dar nu-s.

— Poate că-i îndrăgostită Rița de tine...

— M-am gîndit și la asta. M-am gîndit chiar înainte de a-i cere el să nu se mai plimbe. Nici ea nu-i îndrăgostită. Sîntem prieteni. Atît.

Fusese o discuție penibilă. Nu mințise. Acesta era adevărul. Totuși fiecare cuvînt rostit îl făcuse să se simtă caraghios și îngrozitor de rușinat. Mai rușinat decît atunci cînd se ducea la vizita medicală (o dată sau de două ori pe an) și era pus să se dezbrace complet. Dacă ar fi intrat George atunci pe ușă, s-ar fi ridicat și l-ar fi pălmuit. Negrea îi mai spusese ceva, dar el nu reușise să deslușească sau să rețină nici un cuvînt. Urechea îi era parcă prea mică și cuvintele treceau pe alături, așa cum se-ntîmplă cînd asculți un aparat de radio deschis prea tare. Și încă ceva : stînd acolo, pe scaun, avusese la un moment dat impresia că se volatilizase. Nu-și mai simțea nici mîinile, nici picioarele, nici trupul, nici chipul, nimic. În fața instructorului superior parcă stăteau numai gîndurile lui. Și ochii.

Unul din gîndurile acelea rămăsese înfipt în el ca un cui : Negrea era nemulțumit de el. În orice caz, gîndul acesta, privirile lui George, zîmbetele lui Hreapcă și Sterpu, înțepăturile Ligiei îl făcuseră

prevăzător. Nu mai ieșeau împreună din clasă și nici din școală.

După ce lăsa Jurnalul clasei la secretariat, ieșea pe ușa principală și aștepta dincolo de stația de tramvai. Pînă în stație pe Rița o însoțeau Sanda sau Ligia. În stație se despărțeau. Rița venea spre el. I se alătura tăcută, cu umărul strîmbat din cauza servietei doldora de cărți pe care o ținea sub braț. Uneori îi zîmbea. De obicei însă avea întipărită pe chip o umbră, un fel de îngîndurare severă.

Întoarcerile acasă erau cele mai frumoase. Nu trebuiau să se grăbească. Mergeau la un pas unul de altul, discutau, își povesteau întîmplări, rîdeau. Aveau timp. La amiază, pînă la trepte făceau cîte un ceas, un ceas și jumătate. Rița își amintea tot felul de lucruri ciudate. Într-o zi își amintise că pînă anul trecut nu visase niciodată nimic. Se culca, adormea repede, și cînd deschidea ochii, afară era ziuă. Colegii povesteau în clasă ce-au visat fiecare. Ea n-avea niciodată ce povesti. Cînd le spunea că nu știe cum arată un vis, n-o credea nimeni. Primul ei vis a fost frumos, dar a și speriat-o. A visat că zboară. Era spre sfîrșitul anului școlar. La Casa pionierilor pregăteau un fragment din „Lacul lebedelor". Ea era una din lebede. Visul a început pe lac. În locul scenei pe care făceau repetiție a apărut chiar un lac. Ea și celelalte colege se prefăcuseră în lebede adevărate. Cu aripi, cu pene, cu gîturi lungi și fragile ca de porțelan și ciocuri negre. Pluteau pe apa liniștită a lacului. Lebăda din capul șirului a strigat :

— Gata, plecăm !

A întins aripile, a bătut de trei ori și s-a înălțat în văzduh. Celelalte au făcut la fel. Ea s-a po-

menit zburînd între ele. Lacul a rămas undeva jos, între sălcii, ca un ciob de oglindă. Au făcut un ocol larg de rămas bun. Zbura între două colege, care erau bucuroase că vor face o călătorie lungă, pînă în Africa. Şi ea s-a bucurat întîi, dar cînd a văzut că încep să se îndepărteze de lac, a început să plîngă şi s-a trezit...

Tot aşa o sperietură bună a tras cînd avea cinci sau şase ani. Într-o zi a prins-o ploaia peste drum, la vecini. Ea şi fetiţa vecinilor, înfricoşate de fulgere şi tunete, stăteau cît mai departe de geam. În casă era aproape întuneric, dar cînd fulgera se făcea o lumină orbitoare. Fetiţa vecinilor a întrebat-o pe bunica ei dacă fulgerele nu pot să aprindă cerul. Bătrîna a rîs. Cum să-l aprindă ? Doar cerul nu era o bucată de lemn să ia foc. După ce-a stat ploaia, Riţa a plecat repede acasă. În stradă s-a oprit. Dincolo de casa lor cerul era roşu-roşu. Şi-a adus aminte de ceea ce spusese fetiţa vecinilor. Era convinsă că în partea aceea cerul se aprinsese de la fulgere. Bătrîna le spusese că nu poate să se aprindă, numai aşa, ca să le liniştească. A intrat repede în casă. Mamă-sa era în bucătărie. Pregătea cina. Prin geamul de la bucătărie cerul se vedea şi mai roşu. Nu i-a spus nimic. S-a dus dincolo în cameră, a scos plapuma, a intrat sub ea şi a închis ochii strîns, strîns. Voia să adoarmă cît mai repede. Să nu vadă cum se vor aprinde şi casele, şi pămîntul...

Dintre flori, îi plăceau cel mai mult florile de gheaţă. În camera ei avea geamuri duble, şi florile de gheaţă nu se prindeau decît dacă lăsa deschis un rînd de geamuri. Peste noapte se făcea frig în cameră, dar ea prefera să fie frig, numai să vadă dimineaţa geamurile acoperite cu flori.

Isoscel o întrebase :

— Și-ai tăi nu te ceartă ?

Rița zîmbise și clipise repede :

— Ba mă ceartă. Mama vine după miezul nopții să-mi închidă geamurile. Eu o simt, și după ce iese mă scol și le deschid din nou.

— Și nu răcești ?

— Nu.

Rița avea o voce joasă, ușor mîhnită, ori ușor mirată și privea drept înainte. Numai cînd ajungeau sus, în capul treptelor, întorcea fața spre el. În ochi și pe buze îi apărea o clipă zîmbetul acela pe care i-l văzuse prima dată pe scenă în Albă ca Zăpada. De fapt, nu era tot zîmbetul, ci numai o parte din el (un sfert sau o jumătate). Spunea repede :

— Am plecat. La revedere !

— La revedere !

Astăzi, Isoscel ar fi avut chef să meargă pînă în capătul străzii, să privească cocoșii de tablă de-aproape, dar cînd se uită la ceas își dădu seama că nu mai avea timp. Trebuia să ajungă mai repede acasă, să mănînce și să se întoarcă la școală. La patru aveau adunare de detașament. Rosei făcuse iar o măgărie. Îi dăduse lui Iorgu să fumeze. Îl ambiționase. Iorgu, cam fleț, se lăsase prins. Fumase două țigări una după alta. Toată povestea se petrecuse în ultima recreație, după orele de atelier. George dăduse fuga în clasă și anunțase speriat :

— A leșinat Iorgu !

Sanda îl întrebase :

— Unde-i ?

— Jos, la demisol, lîngă atelier !

Vestea s-a răspîndit în toată școala. George a avut grijă să-l anunțe și pe instructorul superior,

care a telefonat repede la Salvare. Numai că pînă a sosit mașina Salvării, Iorgu și-a revenit. Povestea cu țigările s-a aflat după aceea.

Isoscel se ridică în vîrful picioarelor, privi cocoșii de tablă de pe casa Riței, își puse apoi servieta pe umăr, se întoarse și începu să coboare treptele una cîte una, îngîndurat.

„CINE SE ÎNSCRIE LA CUVÎNT ?"

Cu cinci minute înainte de începerea adunării, instructorul superior Negrea intră în clasă. Nu zîmbi și nici nu întrebă : „Ei, cum vă simțiți ? V-ați pregătit pentru săpuneală ?", așa cum zîmbea sau întreba de obicei. Aruncă o privire scurtă peste bănci, apoi rosti rar, ca și cînd s-ar fi uitat în catalog și după fiecare nume ar fi fost nevoit să întoarcă pagina :

— Rosei... Iorgu... George... Hreapcă... Sterpu...

Cei strigați se ridicară în picioare. Negrea se uită spre Marele Vrăbioi, dar spuse pentru toți :

— Mergeți în cancelaria profesorilor !

Îi așteptă să iasă, se întoarse spre Isoscel și întrebă :

— Rosei din ce grupă face parte ?

— A treia !

— Și cine-i președinte la a treia ?

Vica se ridică în picioare. Zise încet :

— Eu !

Instructorul superior o întrebă nemulțumit :

— Știai că Rosei fumează ?

— Nu.

Negrea se întoarse din nou spre Isoscel :

— Veniți și voi la cancelarie !

Vica și Isoscel se priviră o clipă în tăcere, apoi se îndreptară spre ușă. În clasă se iscară murmure. Cineva întrebă :

— Și noi ce facem, tovarășe instructor ? Mai ținem adunarea ?

Negrea se opri în mijlocul clasei. Zise, privind peste umăr cu răceală :

— O ținem !

După ieșirea lui, murmurele se curmară brusc. Se lăsă o tăcere adîncă și încordată. Parcă erau într-o oră de teză sau într-o recreație, după care urma o teză grea. În asemenea recreații nimeni nu mai umbla pe ușă sau prin intervalul dintre bănci. Nici de sobă nu se mai apropia nimeni, nici de cuier, nici de tablă. Rămîneau toți în bănci și citeau sau răsfoiau înfrigurați cărțile. Dacă deschidea careva ușa (vreun elev din clasele vecine), se ridicau toți în picioare și așteptau drepți, fiind siguri că cel care a deschis era profesorul. Situația de acum părea asemănătoare. După ieșirea celor șapte și a instructorului superior, nimeni nu mai scoase un cuvînt multă vreme. Stăteau toți la locurile lor, cu nasurile în jos, și nu îndrăzneau să comenteze situația. Mariana își adusese de lucru. În adunările de detașament — în recreații și de multe ori și-n ore — scotea andrelele (avea două andrele de lemn subțiri și lucioase) și începea să împletească. Ținea ghemul de lînă în servietă, se

uita spre tablă sau spre catedră, dar mîinile nu-i stăteau o clipă. Uneori putea să discute în voia cea bună sau să spună lecția (în cazul cînd nu era scoasă la tablă) fără să se oprească din lucru. Colegii o porecliseră bunicuța. Nu se știa precis dacă porecla fusese sugerată de ghemul de lînă, de andrele, sau de glasul ei sfătos, care era prezent în toate discuțiile.

Acum, liniștea din clasă era atît de mare, că nu se auzea decît pocnetul andrelelor care se loveau una de alta. În băncile din fund Cosmiță și Bărbuceanu începuseră să joace țintar. Jucau în tăcere, înțelegîndu-se numai din priviri. Țîru se ridică în cele din urmă și rosti cu-o voce obosită de încordare :

— Mă duc să beau puțină apă.

Mariana îl privi și zise voioasă :

— Adă-mi și mie !

Țîru se opri și întrebă ?

— În ce să-ți aduc ? Ai pahar ?

Sanda se ridică de la locul ei c-un pahar din material plastic. Îi spuse :

— Lasă, că-i aduc eu !

Cei doi, Sanda și Țîru, se îndreptară spre ușă, urmăriți de privirile tuturor. Se vedea cît de colo că apa și paharul erau numai un pretext, o încercare de a se ieși din tăcerea aceea încordată. După ce se închisese ușa, toți începuseră să vorbească, să meargă de la o bancă la alta, dar o făceau cu oarecare prudență și reținere, ca și cînd dintr-o clipă în alta avea să se întoarcă instructorul superior. Discuțiile se înfiripau greu și ocoleau problema principală. Sanda se întoarse cu paharul de apă. Mariana îl prinse în căușul palmelor, bucuroasă :

— Trebuie să fie rece.

— Da. E rece.

Ligia o întrebă direct :

— Ai fost la cancelarie ?

Sanda dădu din cap că a fost. Toate privirile se ațintiră spre ea. Și bineînțeles toți așteptau să spună ce a văzut sau ce a auzit. Sanda rosti încet :

— Nu se poate auzi nimic. Ușa care dă spre secretariat a fost închisă.

Cosmiță chițcăi surprins :

— De obicei e deschisă !

Sanda îl aprobă :

— Da. De obicei e deschisă.

Cineva propuse :

— Să ne urcăm la a V-a B. De-acolo se vede tot ce se petrece în cancelaria profesorilor.

Se priviră cercetători. Întîi se priviră unii pe alții, apoi toți ochii se întoarseră spre Sanda.

Ea întrebă, fără convingere :

— Nu-i mai bine să rămînem în clasă ? Dacă se întoarce tovarășul instructor superior și nu ne găsește ?

Ligia spuse nepăsătoare :

— Nu se întoarce !

Făcu o piruetă, după care se depărtă spre ușă în vîrful picioarelor. Din bănci se mai ridicară cîțiva băieți și fete și se luară după ea. Apoi unul cîte unul se ridicară toți. În clasă rămase numai Țîru. Sanda se uită spre băncile goale și murmură necăjită :

— Ce facem ? Mergem și noi ?

— Mergem !

Țîru se duse spre ușă, se uită cu atenție în lungul culoarului, apoi îi făcu semn cu capul :

— Hai !

Clasa a V-a B se afla la etajul I, în aripa nouă a școlii. Aici se mai aflau cabinetele pedagogice și cele două laboratoare. Din laboratorul de fizică și din clasa a V-a B se vedea tot ce se întîmplă în cancelaria profesorilor.

Sanda urcă scările în urma lui Țîru. Pe prima ușă din dreapta văzu scris mare : Cl. V-a B. Țîru se opri cu mîna pe clanță. Așteptă să se apropie și Sanda. Cînd deschise ușa, cineva îl țistui :

— Liniște !

Se auzi apoi șoapta Ligiei :

— Pășiți în vîrful picioarelor !

Sanda închise ușa cu băgare de seamă. În clasă era mai puțină lumină ca pe culoar. Băncile, tabla, catedra, hărțile de pe pereți abia se mai deslușeau. Pași, urmată de Țîru, spre fereastra din mijloc, de unde venise șoapta Ligiei. Aici, la fereastra asta, se strînsese aproape toată clasa. Jos, într-un unghi pieziș, se zărea o parte din cancelaria profesorilor. Se aprinsese lumina, și prin perdeaua subțire de tul se vedea totul. Întîi, Sanda văzu țeasta rasă a Marelui Vrăbioi. Stătea cu spatele spre ferestre, între Hreapcă și Sterpu. La un pas de ei, spre stînga, îi zări pe Iorgu și pe George, iar în partea cealaltă, în dreapta, îi văzu pe Isoscel și pe Vica.

Toți șapte stăteau în picioare. La masa lungă, îmbrăcată în verde, ca mesele de biliard, se zăreau ochelarii domnișoarei Microscop, obrazul uscat ca un pergament al Moșului, cîrlionții roșcați ai profesoarei de franceză.

Instructorul superior şi dirigintele discutau ceva în apropiere de sobă. Numai directorul nu-şi găsea loc. Măsura încăperea de la un capăt la altul, gesticulînd şi spunînd ceva. Cînd trecea prin faţa lui Rosei, îl privea lung, pe deasupra ochelarilor. Rosei îşi ţinea nasul în jos. Iorgu îşi schimba umil greutatea corpului de pe un picior pe altul.

Ligia îşi turti nasul de sticla rece a geamului şi zise nemulţumită :

— Păcat că nu s-aude nimic !

Ţîru o privi zîmbind :

— Ştiu eu un loc de unde s-ar putea auzi totul.

— Ce loc ? Să mergem acolo !

Ţîru îşi încreţi nasul :

— E riscant. Am putea fi descoperiţi. Şi-apoi nu putem merge toţi. Numai trei, cel mult patru putem merge.

Ligia ridică mîna în sus :

— Eu mă înscriu...

— Şi eu...

— Şi eu.

Mai ridicară mîinile Mariana şi Cosmiţă. Sanda spuse, fără să-i privească :

— Eu zic să ne întoarcem în clasă ! Nu-i frumos să ne spionăm profesorii.

Cosmiţă rîse :

— Ce ? Ăsta-i spionaj ?

— Da' ce-i ?

Ligia îşi împreună mîinile pe piept şi se rugă în glumă :

— Sanda, ai milă de urechile mele...

Sanda înălţă din umeri, iritată :

— Nu mai spun nimic. Faceți ce vreți ! Am plecat în clasă.

Se îndreptară cu pași hotărîți spre ușă. Ligia alergă după ea. O prinse de umeri și vru s-o privească în ochi. Sanda ținea însă ochii închiși. Ligia lăsă mîinile să-i cadă în jos. Întrebă descurajată :

— Te-ai supărat pe mine ?

Sanda nu deschise ochii. Spuse cu răceală :

— Nu m-am supărat.

De la geam Țîru le strigă vesel :

— Fetelor, Sanda, Ligia, veniți s-o vedeți pe Mademoiselle Silence !

Cosmiță rîse gros :

— Să știți că am pățit-o ! Mademoiselle Silence n-o să ne ierte c-am dat-o afară din clasă înainte de vacanța de iarnă.

Țîru zise nepăsător :

— Ce, noi am dat-o ? Ea a ieșit.

— Da. Numai că ea crede că noi am dat-o ! Așa a scris și-n Jurnalul clasei.

— Poate nu mai ține minte.

— Ține, nici o grijă. Are o memorie teribilă. Anul trecut, la teza de pe trimestrul întîi, am mîncat două litere. Pînă la sfîrșitul anului m-a pus de zece ori să scriu cuvintele din care mîncasem literele. Și-acum, dacă mă cheamă la tablă, îmi cere să le scriu...

Sanda și Ligia se apropiară din nou de geamul din mijloc. Țîru și Cosmiță le făcură loc. Jos, în cancelarie, profesoara de franceză se ridicase în picioare și gesticula de zor cu ochelarii în mînă. Avea o pereche de ochelari cu rame groase de aur, pe care însă nu și-i punea decît cînd scria ceva la tablă. În restul orei îi ținea în mînă, și fiecare

cuvînt pe care-l rostea era accentuat parcă de-o linie descrisă prin aer cu ochelarii. Acum gesturile profesoarei aveau ceva caricatural. Țîru strigă să se facă liniște, apoi zise jumătate în glumă, jumătate în serios :

— Cred că dacă sîntem mai atenți, putem să ghicim ce spune.

Ligia întrebă :

— Cum ?

— După gesturile pe care le face cu ochelarii.

Se auziră rîsete înfundate. Mariana întrebă cu o naivitate bine simulată :

— Oare vorbește franțuzește ?

Sanda se prinse. Răspunse serioasă :

— Nu cred. Ar fi prea de tot să-l certe pe Rosei în franceză.

Țîru rîse :

— De ce ? Ar putea să-i traducă Vica sau Isoscel...

Profesoara de franceză vorbi aproape un sfert de ceas. După ce-și puse ochelarii în poșetă, mai zise ceva, uitîndu-se spre director, și, în sfîrșit, se așeză. Cosmiță încercă să-și plaseze o glumă, dar cuvintele lui rămaseră suspendate în aer ca niște bășici de săpun. Nu le luă nimeni în seamă.

După profesoara de franțeză se înscrise la cuvînt *Moșul*. Întîi vorbi stînd jos, între profesoara de franceză și cea de chimie. Apoi, spre surprinderea tuturor, se ridică și începu să se plimbe prin fața lui Rosei și a lui Iorgu. Uneori se oprea și-i privea fix, ca și cînd ar fi așteptat de la ei un răspuns. În clasă nu fusese văzut niciodată atît de nervos. Cele mai mari boacăne care se făceau nu-l scoteau din fire. Rămînea calm, sau punea întrebări cu o

blîndețe naivă, care-i făcea pe toți să-și plece nasurile în jos și uneori să le pară rău. Acum Moșul făcea gesturi violente cu pumnul, sprîncenele stufoase i se zbîrliseră. Se opri în fața Marelui Vrăbioi și îl întrebă ceva, cu mîna în buzunarul de sus de la vestă. Marele Vrăbioi își ridică fruntea și-l privi cu îndrăzneală. Răspunse ceva scurt. Profesorul păru surprins... Își netezi sprîncenele. Totdeauna, cînd un elev răspundea mai bine decît s-ar fi așteptat, sau cînd îi răspundea obraznic, avea o tresărire de surprindere. Ca să nu-și trădeze surprinderea, începea repede să-și netezească sprîncenele stufoase. Scena din cancelarie se desfășura repede.

Ligia avea senzația că se află în fața unui ecran pe care se perinda vertiginos o peliculă veche din perioada filmului mut. Toți stăteau încremeniți în poziție de drepți. Numai Rosei și Moșul făceau niște mișcări dezarticulate. Rosei scoase din buzunar un pachet de țigări și i-l întinse Moșului. Acesta îl luă, își netezi din nou sprîncenele, dădu pachetul de țigări instructorului superior, apoi c-un mers obosit ocoli masa și își reluă locul între profesoara de franceză și cea de chimie.

Sanda spuse din nou :

— Să mergem în clasă !

Nu-i răspunse nimeni, dar nici nu se împotrivi nimeni. Ligia o urmă supusă la un pas. După Ligia, tot la depărtare de cîte un pas, o porniră spre clasă și celelalte fete : Mariana, Rița, Andreea, Jo, Edit, Alina.

Băieții se întoarseră peste vreo cinci minute, în flanc cîte unul, tăcuți și fără chef.

Țîru îi aștepta pe toți să intre, închise ușa și zise rîzînd :

— Mi se pare că Rosei a întins coarda prea tare...

Sanda întrebă nemulțumită :

— Și ce-ai găsit de rîs în asta ? El a întins-o prea tare, iar noi o să tragem ponoasele !

Cosmiță se arătă mirat :

— De ce să le tragem noi ?

Sanda nu-i răspunse. Peste clasă se lăsă din nou tăcerea aceea adîncă și încordată de la început. Undeva, spre secretariat, se auzi zgomotul unei uși trîntite și pași. Discuția din cancelarie luase sfîrșit. Toți știau asta (pașii de pe sală se auzeau tot mai aproape), dar nimeni nu spunea o vorbă. Se fereau parcă să se mai gîndească la ceea ce văzuseră de sus, dintr-a V-a, sau la ceea ce avea să urmeze.

Marele Vrăbioi, Sterpu și Hreapcă își făcură o intrare triumfală. Întîi se deschise ușa. Sterpu și Hreapcă intrară amîndoi în pași de defilare. Se opriră, și ignorînd complet clasa, începură să fredoneze marșul toreadorilor din opera Carmen :

— „Toreador, en garde...
Toreador, Toreador,
Ta, ta, ta, ta..."

După primele cuvinte, tot în pas săltat de marș, apăru și Marele Vrăbioi. Cei doi îl încadrară și, întrecîndu-se în zbierete, făcură ocolul clasei de trei ori. Nu rîse nimeni. Întreaga clasă (fete și băieți) îi întîmpinară cu răceală. Ca să-i cîștige pe cei din băncile din fund, Sterpu și Hreapcă încercară cîteva tumbe (un fel de salturi mortale), care altă dată stîrneau entuziasmul tuturor. Dar și tumbele rămaseră fără nici un ecou.

Rosei le făcu semn lui Sterpu și Hreapcă să se liniștească, se uită peste bănci și zise rîzînd, fără

să observe atmosfera încărcată din clasă :

— Aţi aflat bomba ? Vor să mă elimine. Unde dă peste mine norocul ăsta ? Să mai avem o vacanţă !...

În prag apăru George, iar în spatele lui, Vica. Rosei se repezi spre Vica. Întrebă, îmblînzit subit, ca un miel :

— Ce-au hotărît ? Mă elimină ?

Vica înalţă din umeri cu răceală :

— Nu ştiu.

Se duse încet spre banca ei. Era tristă şi preocupată. Sterpu şi Hreapcă încercară să se producă din nou cu marşul toreadorilor, dar nici de data asta nu reuşiră să cîştige bunăvoinţa clasei.

Instructorul superior Negrea, dirigintele şi Isoscel veniră abia după vreo zece minute. Negrea se opri lîngă catedră, scoase un carnet, îl răsfoi, apoi, înţelegîndu-se din priviri cu dirigintele, spuse :

— Conducerea şcolii a fost nevoită să ia măsuri împotriva unor grave abateri de la disciplină. Astfel:

Punctul unu : Elevul Rosei a fost eliminat din şcoală pe timp de zece zile.

Punctul doi : Sterpu, Hreapcă, Iorgu şi George vor căpăta, pe trimestrul doi, nota şapte la purtare.

Punctul trei : Clasa a VII-a B primeşte avertisment scris, şi la a doua abatere de la disciplină, va fi sancţionată cu scăderea notei la purtare.

Negrea închise caietul, se apropie de Isoscel, care stătea în picioare, şi-i spuse ceva în şoaptă. Isoscel dădu din cap că a înţeles.

După ce-şi purtă privirile cîteva clipe pe deasupra băncilor, întrebă cu o voce aspră, pe care nu şi-o recunoscu nici el :

— Cine se înscrie la cuvînt ?

După ce-şi puse paltonul, Vica se opri lîngă una din ferestre, îşi potrivi căciulița (căciulița ei albă şi pufoasă din lînă de angora) şi întrebă :

— Fetelor, trecem pe Lăpuşneanu ?

Sanda şi Ligia răspunseră amîndouă odată :

— Trecem !

Ligia se opri şi ea puţin în faţa ferestrei, îşi ridică gulerul paltonului (îi plăcea să meargă cu gulerul paltonului ridicat) şi, ajungîndu-le pe Sanda şi pe Vica lîngă uşă, zise :

— Mi se pare că locul din mijloc e-al meu.

Sanda o prinse pe Vica de braţ, întoarse capul şi rîse :

— Nu. E-al Vicăi. Al tău a fost la prînz.

— La prînz ?!

— Da. Ai uitat ?

Vica spuse concesivă :

— Dacă vrei, ţi-l cedez şi-acum.

Sanda o privi mirată :

— De ce să i-l cedezi ? Nu sînt de acord.

— Bine, cerbicia voastră ! Am înţeles.

Ligia făcu o reverenţă exagerată. În timp ce coborau treptele de piatră de la ieşire, o prinse pe Vica de celălalt braţ.

Locul din mijloc era un fel de lojă centrală sau de fotoliu I. Sanda şi Ligia se dădeau în vînt după el. Ca să nu se mai iște discuţii, Vica sugerase o soluţie rezonabilă. Să meargă la mijloc fiecare din ele, cu rîndul. O dată Sanda, o dată Ligia, o dată ea, Vica. Ligia găsise soluţia grozavă, bătuse din palme entuziasmată, dar uită aproape de fiecare dată rîndul. Sanda însă nu uita. Ţinea o contabi-

litate riguroasă. Uneori Vica avea impresia că are în servietă sau în buzunar un carnețel în care trecea cu migală și răbdare fiecare plimbare. „Azi, la prînz, locul din mijloc a fost al Ligiei, la ora patru, cînd am mers la Casa pionierilor, a fost al Vicăi. La ora șase, după ce am ieșit de la Casa pionierilor, a fost al meu".

În privința asta îi plăcea mai mult Ligia. Era mai spontană, mai voluntară, iar amneziile ei de cele mai multe ori o amuzau. Mai ales cînd avea puțină pică pe contabilitatea Sandei. Atunci îi dădea dreptate Ligiei. Știa că Ligia mersese pe locul din mijloc la prînz sau cu o zi în urmă, dar cînd Sanda îi cerea sprijinul : „Tu ce zici, Vica ?" înălța din umeri : „Nu știu, am uitat". „Nu-mi mai amintesc bine". „Mi se pare că-i rîndul Ligiei".

Astea erau cuvintele care o făceau pe Ligia să explodeze de bucurie. Bătea din palme sau striga triumfătoare :

— Ai văzut ? Cerberule !

Vica nu ținea prea mult să meargă la mijloc. Nu înțelegea prea bine nici de ce se băteau, pentru locul de la mijloc, Sanda și Ligia. Pentru ea locul acesta avea o mulțime de dezavantaje. Trebuia să se întoarcă mereu cînd spre Sanda, cînd spre Ligia, și, bineînțeles, era nevoită aproape tot timpul să tacă. Pe lîngă astea, nu-i plăcea nici să fie ținută de brațe. Sanda și Ligia aveau mereu dispute și parcă era un făcut : se iscau totdeauna cînd era ea la mijloc. Într-un cuvînt, locul acesta era pentru ea un fel de corvoadă. De-aceea, dacă putea să înșele vigilența Sandei, îl ceda cu plăcere.

În primele zile de după vacanță, tot atît de grea sau mai grea fusese altă problemă : despărțirea. După ce plecau de la școală, aproape trei

sferturi din drum mergeau împreună. După aceea trebuiau să se despartă. Ei, şi cum nu se puteau hotărî, mergeau toate trei, ori pînă la poartă la Ligia, ori pînă în uşa blocului în care stătea Sanda, ori pînă la intrarea din Aleea Nimfelor. Vicăi îi plăcea cel mai mult cînd mergeau pînă în poartă la Ligia sau pînă la uşa blocului în care stătea Sanda. După ce se despărţeau, rămînea numai cu Ligia sau numai cu Sanda. Rămînea încă un sfert de ceas sau chiar o jumătate de ceas. Uneori chiar şi după ce se despărţea de Sanda sau de Ligia făcea tot ce-i stătea în putinţă să ajungă acasă cît mai tîrziu. După discuţia pe care o avusese cu Mica, şi mai ales după întîlnirea cu Grig, se rupsese ceva în ea, ori undeva, în afara ei. Cînd era mică, îi plăcea să privească un tablou, atîrnat în hol. O casă de ţară, cu o uşă mică, strîmbă şi cu ferestre şi mai mici, şi mai strîmbe. De cîte ori trecea prin hol şi se uita la căsuţa din tablou, Vica avea impresia că uşa sau ferestrele or să cadă. Într-o zi pusese un scaun, se urcase şi încercase să le îndrepte. Dacă văzuse că nu reuşeşte, se dusese la bucătărie, luase un cuţit şi încercase să îndrepte uşa şi ferestrele cu ajutorul lui. Pînza pe care fusese pictată căsuţa se rupsese, şi ea se trezise în faţa peretelui gol. Senzaţia pe care o încercase după discuţia cu Mica fusese asemănătoare. Crezuse că o să îndrepte lucrurile, dar se înşelase. Discuţia avusese loc într-o seară după ce se întorseseră de la concert. Programul de filme, de plimbări şi spectacole, pe care-l alcătuise în vacanţă, se desfăşura normal. Era poate puţin cam obositor (acum avea de pregătit şi lecţiile), dar oboseala asta le făcea bine. Şi ea, şi Mica, după ce se întorceau de la spectacole sau de la filme, erau vesele. În seara aceea, la concert, văzuse locul de

lîngă Mica liber. Mai fuseseră de trei sau patru ori împreună la concerte. Locul rămăsese probabil liber, dar pînă în seara aceea nu observase lucrul acesta. În pauză se uitase în ochii Micăi și o întrebase :

— Mica, ăsta-i locul lui Grig ?

Mica își ferise repede ochii. O roșeață puternică îi colorase gîtul și tîmplele. Ca să-și ascundă tulburarea, își făcuse vînt cu evantaiul și încercase să zîmbească :

— De ce întrebi ? Doar știi că avem abonament cu locuri rezervate...

În clipa aceea Vica simțise că-i vine să plîngă de necaz. Micăi îi fusese greu să spună la casa agenției că renunță la biletul lui Grig. Se temuse, probabil, de întrebări. Acasă, uitîndu-se în poșeta Micăi (în timp ce ea pregătea ceaiul la bucătărie), găsise biletele lui Grig de la toate concertele la care fuseseră fără el. Asta o înfuriase. Intrase cu biletele în bucătărie și, fluturîndu-le, ceruse categoric :

— Mica, de azi înainte să refuzi biletele lui Grig !

Mica o privise neliniștită. Încercînd totuși să-și păstreze calmul, întrebase :

— De ce să le refuz ?

— Așa. Pentru că n-are nici un rost să te chinui. Știu totul.

Mica încremenise cu ceștile de ceai în mînă. Se făcuse albă ca varul și abia reușise să murmure :

— Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Ba înțelegi, Mica ! Înțelegi totul. Grig n-a plecat în India. Ne-a părăsit...

— Cine ți-a băgat în cap prostiile astea ?

— Nimeni. Am citit scrisoarea pe care ți-a lăsat-o înainte de plecare. M-am interesat și la facultate.

Mica o privea cu niște ochi mari și speriați din cale-afară :

— Ai fost tu la facultate ?

— N-am fost. Am telefonat.

În minte îi apăruse clară dimineața cînd alergase pe stradă, de la un debit la altul, să găsească un telefon public și, înduioșată de zbuciumul ei de-atunci, începuse să plîngă. Mica lăsase ceștile de ceai pe masă, îi prinsese capul în palme și-o întrebase cu o voce tristă și obosită :

— De ce nu ești tu cuminte, Vivi ? Și de ce-mi faci necazuri ?

— Nu-ți fac nici un necaz, Mica.

Mica îi apăsase fruntea cu vîrful degetelor și încercase să zîmbească :

— Atunci ce se petrece aici ? De ce-ai lăsat în urdiniș albine străine ?

Îi șterse ochii cu batista, o luase ușor de umeri și-i spusese :

— Hai să bem ceaiul, că s-o fi răcit !

Se așezară la masă amîndouă și tot timpul, cît ținuse ceaiul, nu mai schimbară un cuvînt. Atît doar că Mica o privea din cînd în cînd îngrijorată. Pe urmă îi spusese cu un fel de reproș :

— Să faci bine și să uiți scrisoarea pe care ai citit-o ! Grig o să se întoarcă. Nu s-a întîmplat nimic grav. E vorba doar de o neînțelegere trecătoare...

— Bine, Mica !

— Nu îndrăznise s-o privească în ochi. Se ridicase și se dusese repede în camera ei.

Discuția le îndepărtase brusc, făcuse să apară din nou spațiile albe, lungi cît niște nopți polare.

Mica devenise tăcută, preocupată, tristă. Dacă-i bătea în ușă, întorcea capul și-o ruga s-o lase, că are o migrenă sau că are de corectat niște teze. Planul ei cu plimbările, cu spectacolele de teatru sau cu filmele era amenințat. Mica ori n-avea timp, ori era obosită.

Două sau trei zile Vica fusese tristă și descurajată, dar după aceea își revenise. Ca un căpitan de corabie, care fusese ameţit de izbitura unui val, pusese din nou mîna pe cîrmă și încerca să iasă din zona primejdioasă. Își schimbase și tactica. N-o mai întreba pe Mica dacă merge la un spectacol de teatru sau la un film. Se ducea, cumpăra bilete și cînd se întorcea întreba :

— Ghici unde mergem azi ?

Mica o privea cu un fel de somnolență :

— Nu mergem nicăieri. Sînt obosită.

— Și dacă am luat bilete ?

— O să mergi singură, sau ai s-o inviți pe Sanda.

— Sanda nu poate să meargă. Am întrebat-o.

— Atunci o să mergi cu Ligia.

— Ligia are oră de pian.

— Bine. O să mergem împreună. Dar să nu mai cumperi bilete fără să mă întrebi și pe mine. Îmi promiți ?

Ea rîdea :

— Pentru azi îți promit, Mica !

— Nu pentru azi. Azi merg. Pentru celelalte zile promite-mi !

— De ce ? Pentru celelalte zile o să-ți promit cînd o să fie cazul.

— Ești obraznică și nesuferită.

Mica se înseninа. Îi spunea că-i obraznică și nesuferită, în glumă. Și ea întreba tot în glumă :

— Cît de obraznică și cît de nesuferită sînt ? Mai obraznică și mai nesuferită decît Doli ?

Doli născuse în holul de la intrare, sub cuier, cinci cățeluși albi, mici și gingași. Unul din ei avea deasupra sprîncenelor două puncte negre. Parcă erau făcute cu cărbunele. După aceea, Doli devenise nesuferită și obraznică. O privea cu niște ochi reci și sticloși și n-o lăsa să se apropie de cățeluși nici măcar la trei pași. Trebuia să-i privească de departe. Dacă făcea o jumătate de pas mai mult, Doli începea să mîrîie și să-și arate colții.

Cînd întreba dacă-i mai nesuferită și mai obraznică decît Doli, Mica zîmbea de-a binelea. Spunea :

— Tare mi-e teamă că da !

Încetul cu încetul lucrurile începură să intre în normal. Undeva mai stăruia totuși o umbră.

Pînă la urmă ar fi dispărut poate și umbra asta. Plimbările, spectacolele de teatru, concertele, prezența aproape zilnică a Sandei sau a Ligiei (descoperise că Micăi îi făcea plăcere să le vadă, așa că le invita la ea aproape în fiecare zi), prezența celor cinci cățeluși, toanele de lehuză ale lui Doli, ar fi alungat-o în mod sigur. Vica începuse să creadă că și întoarcerea lui Grig ar fi posibilă. Se surprindea gîndindu-se tot mai des că Mica avusese dreptate. Neînțelegerea dintre ea și Grig putea într-adevăr să fie trecătoare. Ca s-o ajute pe Mica, se gîndise să-i facă lui Grig o vizită la facultate. Ideea asta îi venise într-o dimineață, în ora de istorie. Profesorul le vorbea despre războaiele lui Alexandru cel Mare. Vica îi urmărea glasul uscat și puțin obosit, numai cu urechea. Cu gîndurile se afla în altă parte. Se vedea în locul lui Alexandru cel Mare, îmbrăcată în zale. Mergea spre amfiteatrul în care preda Grig. Ea avea să desfacă nodul gordian fără sabie. Grig era cu spatele spre ușă, dar în clipa în care intra ea se întorcea mirat. Bine-

înțeles, așa cum era îmbrăcată în zale, n-o recunoștea. Totuși, cu politețea lui exagerată, o întreba :

— Căutați pe cineva sau doriți să luați loc ?

Ea îl privea, și stăpînindu-și cu greu rîsul, îi spunea severă :

— Pe tine te caut, Grig ! Am venit să te iau acasă. Mi se pare că ai uitat unde stăm.

Grig, de uimire, nici nu mai era în stare să vorbească. Abia după ce-și mai revenea puțin îi spunea:

— Așteaptă-mă pe sală pînă termin ora, Pițigoiule ! Sau, dacă vrei, ia loc într-o bancă.

Ea îi spunea categorică :

— Nu, Grig ! N-am venit să te aștept pe sală și nici să iau loc în bancă. Am venit să te iau acasă. Vreau să plecăm acum, în clipa asta...

— Bine, Pițigoiule ! Să plecăm...

Ar fi mers la facultate în după-amiaza aceleiași zile, dar își amintise că avea program la Casa pionierilor. Amînase pentru ziua următoare. Seara, acasă, și a doua zi dimineața, în timpul orelor, avusese cu Grig zece discuții, nu una. Grig găsea tot felul de scuze și încerca să scape cu glumele lui pe care i le știa și cu ochii închiși.

În recreația mare Vica ieșise în stradă și se dusese la debitul din colț să dea un telefon. Voia să știe dacă Grig avea ore după-amiază. Secretara îi spusese că avea două ore de consultație între 5 și 7. De bucurie uitase să mai pună receptorul în furcă. Alergase, se tăvălise prin zăpadă (lîngă magazia de lemne era o grămadă mare de zăpadă și ea se prefăcuse că s-a împiedicat) și ultimele ore i se păruseră lungi cît niște urechi de măgar.

La prînz, se întorsese, ca de obicei, cu Sanda și Ligia, dar fusese un chin. Ar fi preferat să fie singură. Ligia mereu se oprea să demonstreze sau să arate nu știu ce, iar Sanda avea un chef de vorbă

nebun. Le-ar fi lăsat singure, dar se temea să nu i se pună întrebări, să nu fie nevoită să dea explicații. Întîlnirea cu Grig trebuia să rămînă secretă. Pînă seara, după 7, cînd avea să intre în casă cu el de mînă, nu trebuia să spună nimănui nimic...

După ce se despărțise de Sanda (pe Ligia o conduseseră amîndouă pînă în fața porții), îl zărise pe Grig undeva, mai sus de Piața Sfîntul Spiridon, în capătul străzii Vasile Conta. Îi zărise întîi căciula. Grig purta o căciulă roșie, roșie, din blană de vulpe. Era sigură că-i căciula lui. Micăi nu-i plăcuse căciula asta. Spusese că-i prea excentrică, dar Grig înălțase din umeri și zîmbise nepăsător :

— Ce pot să fac, dragă ? Așa sînt eu cîteodată. excentric.

Acum căciula lui Grig venea drept spre ea. Strada era destul de aglomerată și căciula lui Grig plutea parcă deasupra mulțimii. Grig nu era atît de înalt încît să i se vadă și chipul. De bucurie sau de frică, Vica simțise că o prinde un fel de amețeală. Se trăsese puțin într-o parte să n-o vadă Grig chiar din prima clipă. Se afla în dreptul unui gang (intrarea într-o vilă stil florentin) și se ascunsese după poarta din fier forjat. Norocul ei ăsta a fost, că s-a ascuns după poarta aceea. Grig nu era singur. Lîngă el, mult mai joasă, mai joasă chiar și decît Mica, pășea o femeie. Grig o ținea de braț și era ușor plecat spre urechea ei. Femeia privea drept înainte și zîmbea. Avea niște ochi mari, negri și-un nas puțin cîrn și puțin obraznic. Era tînără și frumoasă. Dacă n-ar fi dus-o Grig de braț, ar fi zis că-i vreo studentă de-a lui. După ce trecuseră, își dăduse seama că tot timpul se uitase numai la chipul ei. Pe Grig nici nu-l văzuse. O clipă, faptul că nu se uitase nici un pic la el îi dăduse o satisfacție săl-

batică. Ieșise din gang și se îndreptase în fugă spre casă. Fără să-și mai lase paltonul în cuierul de la intrare, se dusese drept în camera Micăi. Mica întorsese capul, apoi se ridicase și o întrebase speriată :

— Ce-i cu tine ? Ce ți s-a întîmplat ?

Vica îi întîlnise privirea obosită și tristă și își dăduse seama dintr-o dată că ar face rău dacă i-ar spune că-l văzuse pe Grig cu femeia aceea. Murmurase, aproape plîngînd :

— Nu s-a întîmplat nimic, Mica. Am avut o ședință și-am fost criticată.

— De ce-ai fost criticată ?

— Sterpu și Hreapcă au spart un geam.

— Ei și ? Care-i vina ta ?

— Care-i ? Au tăbărît toți cu gura pe mine că dacă Sterpu și Hreapcă-s din grupa mea, trebuie să am grijă să fie disciplinați.

— Și tu ce-ai spus ?

— Nimic. Mi-a luat apărarea Ligia. A zis că decît să ai grijă de Sterpu sau de Hreapcă, mai bine păzești un cîrd de iepuri.

Povestea cu geamul spart era adevărată, dar se petrecuse în urmă cu vreo săptămînă. Aproape că uitase de ea. Bine că-i venise în minte și putuse în felul acesta să ocolească adevărul în legătură cu Grig.

După-masă Mica plecase la școală (avea o ședință cu părinții) și ea rămăsese singură. Stătuse tot timpul în pat, în camera ei, cu ochii închiși. Nu voia să se gîndească la nimic, dar sub pleoape se îndărătnicea mereu să-i apară căciula din blană de vulpe a lui Grig sau ochii mari și negri ai femeii care mergea lîngă el. Aproape fără să vrea, înțelesese un lucru, pe care Mica n-avea destul curaj să-l înțeleagă. Grig plecase pentru totdeauna. De-

geaba încercase să se înşele cu gîndul că la mijloc nu era decît o neînţelegere trecătoare. Din clipa aceea, ba chiar de mai înainte, de cînd stătea ascunsă după poarta de la intrarea în gang, simţise că-l urăşte pe Grig.

Se ridicase din pat, trecuse în salon, dar n-avusese putere să meargă decît pînă la fotoliul Micăi. Se lăsase încet în el, apoi se uitase în jur, şi parcă nu mai recunoştea nimic. Avea senzaţia că-n salon se făcuse un fel de vid, care estompa sunetele, culorile, lumina. Ridicase jaluzelele de la toate ferestrele, deschisese toate uşile, lăsase să intre mult aer şi multă lumină, dar senzaţia aceea de vid nu dispăruse. Uneori vidul acesta avea un miros concret de praf sau de vopsea veche. Dacă Mica nu era acasă, îşi lua paltonul, ieşea în curte sau pe stradă şi o aştepta. Alteori se ducea la Sanda sau la Ligia. Uitase aproape cu totul războiul dus cu Sanda în scrisori. Ligia nu i se mai părea agasantă. Dispăruse şi impresia că Sanda ar ţine mai mult la Ligia. Asta fusese o prostie. Ligia era o fată deşteaptă, veselă, comunicativă. Cînd rămîneau singure, aveau ce să-şi spună. În privinţa asta Ligia era inepuizabilă. Îi treceau prin minte o mie de idei odată. De fapt nu Ligia se schimbase. Ligia fusese aşa totdeauna. Ea se schimbase. Înainte ceva o ţinea la distanţă. Nu numai de Ligia, ci şi de celelalte fete, de băieţi, de profesori. Uneori şi de lucruri. Avea convingerea că numai lucrurile ei erau mai grozave. Dacă în clasă existau 20 de serviete noi, cea mai nouă şi mai frumoasă era a ei. Asta fără nici o discuţie. Şi stiloul, şi caietele, şi cărţile, şi îmbrăcămintea. Chiar panglicuţa cu care-şi lega părul era mai frumoasă decît a celorlalte fete. La începutul anului, după ce fusese aleasă preşedintă de grupă, avusese o izbucnire de gene-

rozitate, o dorință teribilă de a se transforma. Se plictisise să-și audă colegele mereu că-i egoistă și mîndră, că are apucături mici-burgheze etc., etc. Își pusese voința la încercare și dintr-un punct de vedere reușise. Putea fi bună și înțelegătoare și mai ales putea face să vadă lucrul acesta și celelalte fete sau băieții. Faptul că nu numai Mica îi vedea calitățile, că nu numai Mica îi dădea dreptate sau avea încredere în ea, îi aprinsese și mai mult dorința de a se schimba. Numai că pînă la urmă schimbarea asta rămăsese undeva, la suprafață. Era mai mult o bravadă. Simțea tot mai des că nu se poate apropia de nimeni în mod sincer. Pînă la un punct nici de Sanda nu se putea apropia. Asta pentru că o privea cu o anume îngăduință și superioritate. Și mai ales pentru că tot timpul se gîndea numai la persoana ei. Ea trebuia să fie totdeauna pe primul loc. La învățătură, în ochii profesorilor, la joacă. Toți colegii ceilalți, fete și băieți, erau undeva mai jos decît ea, măcar c-un deget.

Plecarea lui Grig o făcuse să uite de ea.

În clasă catedra stătea pe un postament de lemn. Nu era prea înalt, dar cînd te urcai pe el aveai impresia că ești undeva foarte sus. Vica avea tot mai des senzația că, de cînd era mică și mersese întîia oară la grădiniță, i se dăduse un asemenea postament și nu coborîse de pe el decît acum.

Se apropiase nu numai de Ligia, ci și de celelalte fete, de Mariana, de Andreea, de Edit, de Rița, de Jo. Era o apropiere spontană, lipsită de orice prejudecată. Altă dată, dacă stătea de vorbă cu ele, avea senzația că le face o favoare. Și aproape tot timpul se temea să nu uite că se deosebea de ele. Că era mai deșteaptă, mai sensibilă, mai talentată.

Prezența Sandei sau a Ligiei îi devenise necesară ca apa sau ca aerul. Dacă venea mai devreme

dimineaţa (de teamă să nu rămînă singură în casă pleca o dată cu Mica) şi nu le vedea în clasă, se întorcea în stradă şi le aştepta. Cînd apăreau, se uita la ceas şi le întreba aproape supărată :

— De ce aţi întîrziat ?

Sanda o privea mirată :

— N-am întîrziat. E abia opt fără un sfert.

— Da. Dar eu vă aştept de la şapte şi-un sfert !

— Păi n-ai spus că vii mai devreme...

— N-am spus, dar trebuia să ştiţi.

— De unde să ştim ? Măcar să fi dat şi tu un telefon.

Vica îşi dădea seama că pretenţia ei era absurdă. Încerca să dreagă lucrurile cu un zîmbet, cu o glumă, sau cu o mică şi nevinovată minciună :

— Aş fi dat telefon, dar era deranjat.

Pe Lăpuşneanu treceau o dată sau de două ori pe săptămînă, seara la 6, cînd ieşeau de la Casa pionierilor. Strada era înţesată de studenţi, elevi, muncitori, funcţionari, soldaţi, ofiţeri, băieţi cu ziare. Toţi se plimbau încet, la deal sau la vale, într-un vălmăşag de capete, de paltoane, de blănuri, de basmale, de pălării, de căciuli. Se rîdea, se vorbea, se făceau glume. Mai sus de cinematograful Trianon doi fotografi executau poze la minut, iar în părculeţul de lîngă palatul lui Alexandru Ioan Cuza un bătrîn roşcovan, cu o coamă albă de savant, te îmbia să priveşti luna sau luceafărul printr-o lunetă. Pretindea că astrele pot fi văzute cu luneta lui chiar şi cînd cerul era acoperit cu nori. Florărese tinere umblau prin mulţime cu panerăşe de ghiocei şi violete şi strigau în februarie că a sosit primăvara.

Vicăi îi plăcea să se lase purtată de valurile acelea compacte de oameni. Trecea cu Sanda şi Ligia

de două ori în sus, de două ori în jos, apoi se îndreptau spre casă.

În seara asta, pe Lăpuşneanu era lume puţină. Sufla un vînt rece din nord şi se lăsase frig. Lipseau şi cei doi fotografi, şi florăresele. Numai bătrînul cu coama albă de savant stătea zgribulit lîngă luneta îndreptată spre cerul acoperit de nori.

Vica mergea între Sanda şi Ligia. Erau tăcute şi uşor indispuse de vînt, de frig, şi mai ales de întîmplarea care le dăduse atîta bătaie de cap. Adunarea se terminase repede. Isoscel întrebase de cinci ori dacă se înscrie careva la cuvînt, dar în toată clasa numai George ridicase mîna. Bîiguise un fel de autocritică sau de angajament. El recunoştea că se lăsase antrenat. Că o parte din vină îi revenea lui. Că trebuia să intervină la timp să nu-l fi lăsat pe Rosei să-şi rîdă de Iorgu... Că pe viitor o să aibă grijă să nu se mai întîmple... Atît. Ceilalţi stătuseră tot timpul cu capetele plecate şi-abia aşteptaseră să se repeadă la cuier.

Cînd ajunseră în capul de sus al străzii, Sanda zise, împreunîndu-şi reverele paltonului :

— Păcat că-i aşa frig... Aş fi avut chef să ne mai plimbăm.

Ligia răspunse rîzînd :

— Putem să ne plimbăm cu tramvaiul sau cu autobuzul...

Vica se arătă sceptică :

— Numai să nu fie aglomeraţie.

— De ce să fie ? Cu bagheta mea fermecată o să vă aduc un tramvai gol.

Ligia trase din servietă o linie, o învîrti de cîteva ori în aer, ca şi cînd ar fi vrut să dirijeze o orchestră nevăzută, şi-n aceeaşi clipă, la colţ, apăru, huruind greoi, un tramvai cu remorcă.

Sanda sări în sus, bucuroasă :

— Uite-l c-a venit !

— Și-i gol !

— Da. E gol. Ne urcăm în vagonul din față sau la remorcă ?

Ligia se îndreptă spre scara vagonului din față. Abia după ce se urcă, se întoarse spre Sanda și Vica și zise :

— În vagonul din față e mai cald totdeauna...

Tramvaiul era într-adevăr gol. Doar în față, pe banca rezervată bătrînilor și oamenilor bolnavi, stătea un pionier iar lîngă vatman doi soldați. Pionierul coborî după două stații. Soldații rămaseră lîngă vatman pînă aproape de capătul liniei. Între timp se mai urcaseră cîteva femei de la țară cu coșuri, cu saci, cu două rațe. Una din rațe măcăia la fiecare oprire, ca și cînd acest lucru ar fi indignat-o. Ligia nu vru să se așeze. Rămase pe intervalul dintre băncile pe care stăteau Sanda și Vica. Suflă de cîteva ori peste geamul înghețat, îl șterse repede cu mănușa, și-n față li se deschise un fel de fereastră. Rămaseră în fața ei, comentînd gălăgioase tot ce vedeau.

La întoarcere, vagonul se umplu cu călători, și cheful de vorbă li se domoli brusc. Pînă la stația în care coborîră nu mai schimbară o vorbă. Nici după aceea nu mai vorbiră nimic. O conduseră pe Vica pînă în fața casei, și-abia cînd trebuiau să se despartă Sanda zise, ca și cînd ar fi continuat o discuție începută mai de mult :

— Tare mă tem că sancțiunea, cu care s-a ales clasa noastră azi, o să aibă urmări !

Vica o privi mirată :

— Ce urmări ar putea să aibă ? E o sancțiune meritată pe deplin.

— Tocmai de aceea. Mi-e teamă să nu întîmpinăm piedici atunci cînd o să dăm adeziunile de intrare în U.T.M.

Ligia interveni, cu optimismul ei dintotdeauna :

— Fii serioasă ! N-o să întîmpinăm nici o piedică.

— Nu se ştie...

— Sînt sigură !

Ligia se învîrti pe călcîie şi schimbă firul discuţiei. Spuse c-un ton plîngăreţ :

— Gata, acasă ! Dacă mai stăm aici, ne transformăm în stane de gheaţă. Ţie, Vica, îţi convine. Intri repede la căldură.

— Intraţi şi voi puţin !

Sanda se uită la ceas :

— Nu. E tîrziu... Hoinărim de aproape trei ore... Şi mîine avem şcoală...

— Bine, atunci vă conduc pînă în staţia de tramvai !

Ligia ridică servieta ca pe-un scut :

— Nu, nici o staţie. În felul acesta nu mai ajungem acasă nici mîine. Am plecat... Hai, Sanda !...

Vica rămase în faţa porţii pînă ce siluetele Sandei şi Ligiei dispărură după colţ. Cînd păşi în curte, nu văzu nici un geam luminat. Mica ori nu venise, ori stătea cu lumina stinsă şi asculta muzică imprimată pe discuri.

Doli o primi cu un mîrîit binevoitor, dar nu se mişcă de lîngă căţei. Vica îi trecu cu vederea această obrăznicie şi o întrebă :

— Mica a venit ?

Doli lătră de două ori, ceea ce în limbajul ei era un răspuns negativ.

— A, n-a venit ? zise Vica, şi pipăindu-şi obrajii îngheţaţi, abia aici, la căldură, îşi dădu seama cît de frig era afară.

În camera ei, pe masă, găsi un bilet de la Mica. „Sînt la ședința consiliului pedagogic. Vin mai tîrziu. Mica".

Împături biletul și se lăsă obosită pe marginea patului. De fapt nu simțea oboseală, ci mai degrabă o tristețe, care-i apăsa greu pieptul. Ridică jaluzelele și stinse lumina. Cu lumina stinsă nu mai avea senzația aceea de vid, pe care o încercase după întîlnirea cu Grig, și-o încerca mereu, ori de cîte ori rămînea singură în casă. Nu se făcea chiar întuneric. În curtea vecinilor erau două becuri și ceva din lumina lor ajungea și-n camera ei. Focul se stinsese de mult, dar soba răspîndea o căldură plăcută. Rămase pe marginea patului cu ochii jumătate deschiși, într-o stare de amorțeală. Adică ea ar fi vrut să fie o stare de amorțeală. În realitate făcea eforturi să nu se mai gîndească la nimic. Să nu se gîndească mai ales la Mica sau la Grig și să fie nevoită să înceapă iar discuții cu ei. Că, dacă se lăsa antrenată de discuțiile astea, pînă la urmă se trezea plîngînd.

În ușă se auziră două zgrepțănături. Asta era Doli. O căuta. De mult nu mai venise la ușă s-o caute. Se duse repede și-i deschise :

— Ce faci, Doli ?

Doli o privi cu un aer spășit. Nu lătră și nici nu sări veselă s-o întîmpine, așa cum făcea înainte.

— Vrei să intri ? Poftim !

Îi deschise ușa larg și îi făcu semn să intre, dar Doli rămase nehotărîtă în prag.

— Nu intri ? Atunci ce vrei ? Ți-e foame ? Păi de ce nu spui că ți-e foame ? Hai la bucătărie, poate găsim ceva bun !

Doli o luă înainte, spre bucătărie, puțin jenată. Mîncă lacomă tot ce-i dădu Vica, apoi fără nici un

cuvînt, cu același aer de jenă ieși din bucătărie și se duse la cățel, în hol.

Vica stinse lumina, și cînd trecu spre camera ei o opri în salon țîrîitul telefonului. Ridică receptorul și auzi vocea Micăi :

— Ce faci ? Te-ai întors de mult ?

— De vreo jumătate de oră.

— Și te-ai plictisit ?

— Nu.

— Eu am terminat ședința. În zece minute sînt acasă.

— Bine, Mica !

Intră din nou la ea, aprinse lumina și se duse spre bibliotecă să-și ia o carte. Pînă cînd se întorcea Mica, era bine să citească ceva. În timp ce se uita nehotărîtă peste titluri, îi veni în minte lecția de istorie, din dimineața aceea, cînd se gîndise să meargă să-l vadă pe Grig la facultate, îmbrăcată în zale ca Alexandru cel Mare. Era hotărîtă să desfacă nodul gordian. Totul i se păruse atît de simplu ! Nu se gîndise o clipă că nodul acesta era mult mai încîlcit. Că nu putea fi desfăcut atît de ușor.

ELIMINAT PE ZECE ZILE

Rosei ieși de la școală vesel și bine dispus, ca după un meci de fotbal în care toate golurile fuseseră înscrise de el. Săpuneala primită în cancelarie nu-l impresionase aproape deloc. Bine, nu ară-

tase lucrul acesta. Ca să se vadă că-i părea rău, stătuse tot timpul cu ochii plecați, își încreținse din cînd în cînd fruntea, sau își mușcase buza de jos. Îl duruse puțin doar atitudinea domnișoarei Microscop. Profesoara de chimie se bucura în clasă de mult respect. Vrînd, nevrînd, respectul acesta i se transmisese și lui. La început a încercat s-o bruieze : mîrîia, trimitea ghiulele de hîrtie în capul colegilor, vorbea tare. Profesoara l-a văzut, dar prima dată s-a prefăcut că nu-i observă obrăzniciile. L-a întrebat :

— Ce-i cu tine, Rosei ? Vrei să spui ceva ?

El s-a ridicat, încrețindu-și fruntea uimit :

— Nu. Ce să spun ?

— Așa mi s-a părut. Stai jos !

Cîteva săptămîni profesoara de chimie a explicat lecțiile uitîndu-se numai spre banca lui. Rosei n-a mai avut curaj să-i tulbure orele. Era atent la explicații și de multe ori trebuia chiar să-și ia notițe.

A doua tentativă de bruiaj i-a fost fatală. Imediat după vacanță, uitînd că era supravegheat, a încercat să lanseze bancurile lui vechi. Era o zi cu soare. A scos oglinda și-a început să se joace. Potrivea raza de lumină reflectată de oglindă pe ceafa unuia dintre băieții din primele bănci și-o ținea pînă cînd începea să frigă. Profesoara l-a văzut și i-a cerut să aducă oglinda la catedră, cu un glas care nu admitea nici o eschivare. După ce a luat oglinda, i-a zis, privindu-l cu severitate :

— Strînge-ți cărțile și treci în banca întîi, lîngă Vica !

Dacă i-ar fi cerut lucrul acesta profesoara de franceză, ar fi înălțat din umeri, sau ar fi făcut cu ochiul spre clasă : „Ce ziceți, băieți ? Dumneaei mă crede fraier". Și bineînțeles nu s-ar fi dus. În fața domnișoarei Microscop n-a avut curajul să se

împotrivească. Şi-a luat cărţile şi s-a mutat în banca întîi, lîngă Vica. Tot timpul, cît a durat operaţia aceasta, domnişoara Microscop a stat în picioare lîngă catedră, dreaptă şi severă. În clasă era o linişte atît de mare, că nu se auzea nici musca. Bine, era iarnă şi muştele dispăruseră, dar aşa se spune. După ce şi-a pus servieta în pupitru şi s-a aşezat, domnişoara Microscop i-a zis din nou :

— De azi înainte, la orele mele o să stai în banca întîi.

Rosei s-a ridicat în picioare, dar n-a avut curajul s-o privească în faţă şi nici să spună ceva. A tăcut mîlc şi numai în gînd a rîs : „Mai vedem noi..."

La sfîrşitul orei, cînd Iorgu s-a repezit spre catedră să ia materialul didactic, domnişoara Microscop l-a oprit cu un gest hotărît, apoi s-a întors spre banca întîi. A zis tare, să se audă în toată clasa :

— Rosei, să aduci materialul didactic la laborator !

Stăteau toţi în picioare şi aşteptau să plece profesoara. Domnişoara Microscop nu se dezlipea însă de lîngă catedră. L-a aşteptat să ia materialul didactic (cîteva flacoane, eprubetele, lampa de spirt, nişte planşe) şi abia după aceea s-a îndreptat spre uşă. A mers în urma ei pînă sus, la laborator. Domnişoara Microscop a deschis uşa, i-a făcut semn să intre, şi arătîndu-i cu capul o masă din plăci albastre de faianţă i-a zis :

— Lasă-le aici !...

S-a întors cu faţa spre geamul care dădea undeva, într-o curte din spatele şcolii, şi l-a întrebat:

— Vrei să vii şi la ora viitoare să iei materialul didactic ?

Rosei ar fi avut chef să-i spună o măgărie, dar profesoara s-a întors de la fereastră, şi el şi-a plecat ochii jenat. A îngăimat repede :

— Am să vin...

Nu s-a dus direct în clasă, de teamă să nu facă Sterpu sau Hreapcă glume proaste pe seama lui. Nici în spatele magaziei de lemne nu s-a dus. S-a furişat la demisol, lîngă atelierele de tîmplărie şi lăcătuşerie şi a stat acolo pînă cînd s-a sfîrşit recreaţia. A intrat în clasă cu două minute înaintea profesorului, şi-a luat cărţile din banca întîi şi a trecut la loc. Sterpu şi Hreapcă n-au făcut nici o glumă. Nici ceilalţi băieţi şi nici fetele n-au zis nimic. Atitudinea domnişoarei Microscop li se păruse firească. Nu intrase nici măcar în discuţie.

La ora următoare, după ce şi-a dus servieta în banca întîi, pe Rosei l-a cuprins o sfială neobişnuită. Trebuia să meargă sus, la laborator. Două zile se gîndise cum să se răzbune, dar acum uitase de răzbunare. A urcat sus treaptă cu treaptă, de parcă-i atîrnau la picioare pietre de moară. În faţa uşii s-a oprit, a respirat adînc să-şi dea curaj, apoi a bătut în uşă. A bătut atît de încet, că nu s-a auzit nimic. A doua oară a bătut mai tare. Au răsunat paşi repezi, şi-n uşă a apărut domnişoara Microscop. Era îmbrăcată într-un halat alb, ca de spital, iar peste părul tuns scurt îşi pusese o panglică neagră de catifea. Cînd l-a văzut, i-a zîmbit şi l-a întrebat :

— Dumneata eşti ! Ţi-am strigat doar să intri. Uşa era deschisă.

I-a dat cîteva buchete de flori uscate de cîmp, două pungi cu seminţe, un vas de sticlă. Domnişoara Microscop a luat catalogul şi microscopul şi au plecat spre clasă.

Din ziua aceea a început să se poarte parcă mai puțin severă. Cînd intra în laborator, îi zîmbea totdeauna. În clasă domnișoara Microscop nu zîmbea niciodată. Nimeni nu știa cît de frumos era zîmbetul ei. De altfel nici lui nu-i zîmbea în clasă. Uneori, înainte de ora de chimie, Rosei fugea sus la laborator chiar îndată ce se suna de recreație. Domnișoara Microscop nu era mirată de venirea lui. Nu-i spunea niciodată că a venit prea repede și nici nu-l ținea la ușă. Înainte de a intra în clasă, ea își făcea anumite experiențe. Rosei o privea tăcut sau o ajuta, dîndu-i unele materiale. Cîteodată îl punea să se uite în microscop și-l întreba cu glasul ei plăcut :

— Ce vezi ? Vezi ceva ?

Azi, în cancelarie, domnișoara Microscop tăcuse tot timpul, jucîndu-se cu ochelarii. Cînd vorbise profesoara de franceză, lăsase ochelarii de-o parte. O privise cu un fel de compătimire și de cîteva ori zîmbise ironică. Ironia asta o clipă îl făcuse pe Rosei să creadă că domnișoara Microscop o să-i ia apărarea. După cuvîntul profesorului de istorie, directorul se oprise și o întrebase dacă vrea să spună ceva. Domnișoara Microscop își pusese ochelarii și fără să se uite spre locul unde stăteau ei (el stătuse între Hreapcă și Sterpu) rostise cu răceală :

— Da. Sînt pentru o sancțiune foarte severă.

Atît. Altceva nu mai spusese. În cancelarie se făcuse tăcere. Nu se auzeau decît pașii directorului care măsura încăperea de la un capăt la celălalt, nervos. Lui Rosei parcă nu-i venea să creadă. Avea impresia că pierduse ceva sau că domnișoara Microscop își bătuse joc de el. Cum adică, tocmai ea să ceară să fie sancționat ? Imediat fuseseră tri-

mișii în clasă și el uitase sau încercase să uite atitudinea domnișoarei Microscop.

După aceea, cînd instructorul superior Negrea citise sancțiunile, Rosei își încrețise și mai tare fruntea. Voia să arate că-i părea rău, că se căia, că-și dădea seama bine de gravitatea situației. În realitate însă era liniștit. Nu fusese chemat la cancelarie prima dată. Pe director îl mai văzuse furios și-n alte ocazii ; Moșul îl dăduse afară din clasă de-atîtea ori ; profesoara de franceză sărea de la catedră și striga aproape în fiecare oră că-i huligan. Și-apoi, mai era ceva. Știa că profesorii dădeau totdeauna sancțiunile numai pe jumătate sau numai așa, ca să-i sperie. De cîte ori nu-l amenințase dirigintele că-i scade nota la purtare ? Pe trimestrul I îl amenințase de douăzeci de ori. Aproape de fiecare dată deschisese catalogul și pusese un semn cu creionul. A zecea oară, cum ieșise dirigintele din clasă, Rosei sărise la catedră și strigase tare, să-l audă toată clasa :

— Băieți, felicitați-mă ! Am nota zero la purtare!

Sanda îl întrebase ironică :

— Și ce ? Asta-i motiv să te lauzi ?

— Nu mă laud. Am spus așa, ca să știți.

— Știam și fără să ne spui tu.

Sterpu îl ajunsese lîngă magazia de lemne și i se alăturase îngrijorat :

— De unde știi că ai nota zero la purtare ?

— Cum, de unde ? N-ai văzut că mi-a scăzut zece puncte ? Socoteala-i simplă. Zece minus zece, cît fac ?

Sterpu zîmbise și se prefăcuse că-i dă un pumn :

— Credeam că vorbești serios !

După aceea, ori de cîte ori dirigintele îi mai scădea un punct, Rosei înălța din umeri. Nu credea o iotă din toată povestea. Se amuza grozav și, de

cîte ori dirigintele deschidea catalogul și-l anunța mîhnit că-i mai scade un punct la purtare, el se întorcea spre Hreapcă sau spre Sterpu și le făcea cu ochiul. Odată le spusese vesel :

— Să știți că vă ajung iar din urmă !

Hreapcă nu înțelesese despre ce-i vorba. Întrebase :

— La ce ne ajungi ?

— La purtare. N-ați văzut ? Mi-a mai scăzut un punct.

Hreapcă și Sterpu îl priviseră mirați. Rosei îi întrebase :

— De ce vă mirați așa ? Pînă acum am minus cinci. Dacă dă norocul peste mine să-mi mai scadă patru puncte, totalizez minus nouă.

Hreapcă spusese :

— Ne ajungi, dar cu minus.

— S-o crezi tu. La algebră minus cu plus ce dă ?

— Se reduc.

— Păi vezi ?

Hreapcă mîrîise :

— Nu văd nimic.

La sfîrșitul trimestrului, după socoteala pe care o făcuse, ar fi trebuit să aibă la purtare minus nouă. Ei, bine, dirigintele îi pusese nouă fără nici un minus. Toate amenințările lui fuseseră formale. De fapt aproape toți profesorii procedau la fel. Amenințau cu corigența sau cu repetenția, dar la sfîrșitul anului tot ei se întreceau, parcă, să nu lase pe nimeni corigent sau repetent. Anul trecut, într-a șasea, lui Rosei i se întîmplase ceva asemănător la istorie. Moșul îl prinsese de trei ori jucînd țintar cu Hreapcă. Le pusese de fiecare dată nota unu și-i amenințase :

— O să vă las corigenți.

Hreapcă făcuse și tezele pe trimestrul I și II destul de slabe și era îngrijorat. Într-o zi îi spusese :

— Hai să învățăm, că Moșul ne lasă !

Rosei dăduse din umeri, nepăsător :

— Nu ne lasă. Ce interes are să ne lase ? Vrea să ne sperie. La sfîrșitul anului ne trece. O să ne dea și daruri.

Cu două săptămîni înainte de sfîrșitul anului Moșul îi ascultase de trei ori și de fiecare dată îi întrebase uimit :

— Ce-i cu voi, băieților ? În timpul anului de ce n-ați învățat ?

— Am învățat, tovarășe profesor...

— Ce fel ați învățat, dacă aveți atîția de unu ?

După ce-i scosese la lecție a treia oară, le dăduse din geanta lui doldora cîte un pumn de cireșe mari și pietroase și zîmbise satisfăcut :

— Puteați să rămîneți corigenți, băieților ! Ați trecut ca prin urechile acului...

În stația de tramvai Rosei se opri să-i aștepte pe Hreapcă și pe Sterpu. Sărise la cuier primul și ieșise tot primul, ca să nu mai dea ocazie la discuții. Totdeauna, după întîmplări de genul celei de azi, se trezea în cap cu toată clasa. Mai ales cu fetele. Cu Sanda, cu Ligia, cu Mariana. Îi spusese lui Sterpu că-i așteaptă în stația de tramvai și el o tulise cu 20 pe oră. N-avea nici un rost să se întindă la vorbă...

În stație nu aștepta nimeni. Tramvaiele se opreau puțin. Ușile se deschideau cu zgomot. Trecură așa trei tramvaie și dinspre școală nu mai apărea nici Sterpu, nici Hreapcă și nici vreunul din ceilalți colegi. După al patrulea tramvai, Rosei o zări la vreo douăzeci de metri pe domnișoara Microscop. Dacă ar fi zărit-o mai de mult, s-ar

fi ascuns după vreun stîlp sau ar fi trecut pe trotuarul celălalt. Acuma era prea tîrziu ca să mai facă ceva. Rămase pe loc, pregătindu-se s-o salute, dar domnișoara Microscop trecu pe lîngă el fără să-l vadă.

În sfîrșit, cînd apărură Sterpu și Hreapcă (din stație plecase al cincilea tramvai), ajunsese la capătul răbdării. Îi întrebă morocănos :

— Ce naiba ați stat atîta ? Ce-ați făcut ?

Hreapcă zise fără chef :

— Am făcut-o de oaie. Asta am făcut...

Rosei privi mutrele plouate ale lui Sterpu și Hreapcă și înțelese că nu era momentul potrivit să se ia la harță cu ei. De la școală începuseră să iasă și ceilalți colegi. Pe George îl așteptase mamă-sa în stradă. Acum în jurul lor se strînsese cerc aproape toată clasa.

Sterpu arătă cu capul într-acolo și zise furios :

— Mamelucul ăsta în clasă și-a făcut autocritică, iar acum se plînge maică-si că i s-a pus nota la purtare pe nedrept.

Rosei întrebă uimit, ca și cînd n-ar fi știut despre ce-i vorba :

— Cine i-a pus șapte la purtare ?

Răspunse Hreapcă :

— Dirigintele ! Tu n-ai fost în clasă ? N-ai auzit ?

Sterpu constată ironic :

— A fost. Dar nu l-a interesat decît sancțiunea lui. Își îngroșă glasul și-l imită perfect pe instructorul superior Negrea : „Punctul unu : elevul Rosei a fost eliminat din școală pe timp de zece zile".

Marele Vrăbioi rîse amuzat :

— Ehe ! Bine ar fi să fie așa ! Numai că mîine o să fiu chemat la cancelarie să mi se spună că s-a omis un amănunt lipsit de importanță. Sanc-

țiunea va fi satisfăcută în timpul vacanței de primăvară.

Hreapcă rosti încet :

— Asta s-o crezi tu. Te-ai uitat la poartă în afișier ?

— Nu !

— Du-te întîi și te uită, și după aceea mai vorbim !

Sterpu interveni din nou, de data asta fără ironie :

— Noi credeam c-ai văzut. S-au afișat toate sancțiunile. Eliminarea ta începe de mîine.

Rosei se uită sceptic întîi la unul, apoi la celălalt și zise :

— Am trecut pe lîngă afișier, dar n-am văzut nimic.

Hreapcă înălță din umeri :

— S-or fi pus după ce-ai trecut. Altfel le-ai fi văzut. Îs bătute la mașină.

Rosei se depărtă cîțiva pași, se opri și vorbi fără să se întoarcă :

— Așteptați-mă ! Vreau să văd și eu ! Vin repede.

Trecu aproape în fugă pe lîngă cercul făcut în jurul lui George și se opri în fața afișierului.

În colțul din stînga, sus, îi atrase atenția o hîrtie albă, prinsă cu patru bolduri. Rosei privi întîi boldurile, pe fiecare în parte, ca și cînd ar fi intenționat să le numere și numai după asta își coborî ochii la literele scrise de mașină, care se așterneau pe fondul alb al hîrtiei într-o ordine plăcută și liniștitoare. Își citi numele bătut la mașină și avu senzația că citește un nume oarecare. Nu se gîndi de loc la el și nici la întîmplările din ziua aceea. Bătut la mașină, numele lui i se păru întîi străin și caraghios și-i stîrni rîsul. Ceva în felul

acesta i se întîmpla destul de des la istorie. Moșul rostea tot felul de nume de domnitori. Atunci cînd le auzea din gura lui, numele astea nu-i atrăgeau atenția în mod deosebit. Dar dacă se întîmpla să deschidă cartea și să le citească scrise cu litere de tipar, atunci apăreau deosebiri mari. Așa i se întîmplase cînd citise întîi numele lui Nabucodonosor, al lui Vlad Țepeș sau al lui Napoleon Bonaparte.

Stătu în fața afișierului aproape cinci minute, gîndindu-se la nepotrivirea aceea ciudată dintre numele lui, așa cum și-l auzea strigat în clasă de colegi sau de profesori, și între numele acela scris cu litere de mașină, care nu mai era parcă al lui. Văzu după aceea negru pe alb că — începînd de a doua zi — era eliminat, dar zîmbi neîncrezător. Nu era posibil. Nu despre el era vorba acolo. Sau dacă era vorba despre el, atunci toată povestea fusese anume aranjată. Ca să-l sperie. Parcă el se speria așa ușor !

Se întoarse în stradă, zîmbind. Sterpu și Hreapcă se priviră repede și-l întrebară amîndoi odată :

— Ai văzut ?

Rosei spuse nepăsător :

— Am văzut !

Nepăsarea lui îi făcu pe Sterpu și Hreapcă să se întristeze. Rosei văzu asta, dar nu încercă să-i înveselească. Merseră pînă în strada Lalelelor tăcuți. În poartă zise peste umăr, fără să se oprească :

— Ne vedem mîine.

Sterpu și Hreapcă nu-i răspunseră. Îl priviră și ei tot peste umăr și își văzură mai departe de drum.

În timpul mesei, Rosei se concentră ca de obicei asupra mîncării. Mînca încet, c-un fel de concentrare și încetineală care-i exaspera pe toți ai casei. Mai ales dacă erau ochiuri și mămăligă. Mînca întîi tot albușul cu băgare de seamă și c-un fel

de calcul să nu vatăme gălbenușurile pe care le dădea la o parte întregi.

Mamă-sa îl întreba aproape de fiecare dată :

— De ce dai tu la o parte ce-i mai bun ?

Rosei răspundea simplu.

— Pentru că nu-mi place. Dă-mi mai bine niște brînză !

Mamă-sa lua gălbenușurile și-i punea în loc brînză.

În seara asta n-avu la masă ochiuri. Totuși Rosei mîncă încet și nu schimbă cu Mihu o vorbă. După ce se ridică de la masă, în fața ochilor îi apăru, fără să vrea, hîrtia prinsă în bolduri din afișier. Își revăzu numele bătut la mașină. Nepotrivirea aceea dintre numele strigat de colegi și profesori și numele scris la mașină tot nu dispăruse. Asta îl făcu să înalțe din umeri. Pentru prima dată lucrul acesta îl supăra. Ar fi vrut să aibă ceva de scris sau de desenat. Se uită și la programul de peste două zile. Aici avea de scris berechet : exercițiile la matematică, cuvintele la franceză, un rezumat la română. Se așternu pe lucru și nu se ridică de la masă pînă cînd nu isprăvi totul. Merse apoi să se culce mulțumit.

Se trezi dis-de-dimineață, își roti ochii prin cameră și simți din nou mulțumirea cu care se culcase, de parcă ar fi stat toată noaptea undeva lîngă el, întreagă. Așa cum stătea uneori perna, cînd nu putea să doarmă ; și-o lua de sub cap, o îndrepta, o netezea frumos și o punea pe scaunul de la capătul patului. După asta își punea capul direct pe cearșaf și adormea pe loc. Dimineața, cînd se trezea și vedea perna pe scaun, îi venea să rîdă.

Plecă la școală o dată cu Mihu. Pe drum își dădu seama că își burdușise servieta cu cărți și caiete

pentru două zile, nu pentru una. Acasă n-avea nici un haz să se întoarcă. Se uită de cîteva ori după Sterpu şi Hreapcă (îl ajungeau din urmă în fiecare dimineaţă), dar nu-i văzu. Ar fi vrut să le povestească şi lor întîmplarea cu cărţile.

Cînd intră la şcoală, portarul îi aţinu calea şi-l întrebă de parcă nu l-ar fi văzut pînă atunci niciodată.

— Tu eşti Rosei ?

Marele Vrăbioi rîse :

— Ce, nu mă mai cunoşti, moş Toadere ?

Vru să-l ocolească, dar portarul îl prinse de mînă. Întrebă din nou :

— Eşti sau nu eşti tu Rosei ?

— Sînt !

— Păi dacă eşti tu, de ce-ai mai venit azi la şcoală ? Te-ai uitat acolo ?

Portarul îl trase spre afişier. Bătu cu mîna în geam şi zise :

— Ai fost eliminat ! N-ai ce să cauţi la şcoală ! Te întorci frumos acasă şi spui ce ispravă ai făcut.

Rosei îşi ridică privirea spre hîrtia prinsă în bolduri, dar moş Toader nu-l lăsă să-şi citească numele. Îi zise grăbit :

— Hai, că n-am timp de pierdut ! Vii peste zece zile.

Se trezi împins în stradă. Spre staţia de tramvai îi zări pe Sterpu şi pe Hreapcă.

Sterpu strigă de departe :

— Ce faci, bătrîne ? Cum te simţi ?

Rosei mormăi mai mult pentru el :

— Nu vezi ? M-a dat afară !

Undeva, spre secretariat, se auzi ţîrîitul soneriei care anunţa intrarea la ore. Hreapcă şi Sterpu se opriră cu chef de vorbă, dar moş Toader zornăi

un lanț cu care încuia poarta totdeauna dimineața la primele ore și le spuse :

— Grăbiți-vă, că trebuie să închid !

Hreapcă și Sterpu și alți cîțiva băieți, care ajunseră în ultima clipă, se strecurară repede în curte.

Marele Vrăbioi rămase acolo, în fața porții, încă vreo trei sferturi de oră. Era convins că portarul îl pusese la încercare. Că în prima recreație o să ia lanțul cu care încuiase poarta și-o să-i facă semn să intre.

— Hai, grăbește-te ! Ce te uiți așa la mine ? Eu n-am nici o vină. Am primit ordin să te pun la încercare și te-am pus.

Vrînd să vadă cum o să reacționeze portarul, Rosei se prefăcu că pleacă. Se depărtă vreo zece-cincisprezece pași, atent să audă glasul portarului că-l strigă. Nu auzi însă nici un glas și-atunci, de ciudă, nu se mai întoarse. Se îndreptă hotărît spre centru. Hoinări la întîmplare aproape două ceasuri. Afară era frig. Îi înghețau mîinile mereu și obrajii. Ca să se încălzească, intra în magazine și se uita prin galantare sau peste rafturi. Vînzătorii, care n-aveau ce face, îl întrebau :

— Doriți ceva ? Un fular, o cravată ? Găsiți la raionul nostru. Ieftin și bun.

Marele Vrăbioi nu se oprea. Trecea mai departe într-un fel de absență somnoroasă. Cînd isprăvi de cutreierat magazinele din centru, se opri în holurile cîtorva cinematografe. Îi păru rău că nu fusese prevăzător să-și fi luat niște bani. Ar fi intrat la un film și timpul ar fi trecut mai repede. Spre ora unsprezece (la școală se dăduse probabil recreația mare) se trezi în fața bibliotecii, unde își dăduse întîlnire cu Sanda înainte de vacanță.

Treptele de piatră de la intrare erau măturate de vînt. Își aduse aminte de hazul pe care-l făcuseră Sterpu și Hreapcă pe seama lui. A trebuit să-i ducă pe amîndoi cu sania pînă pe maidanul de pe strada Lalelelor. Dacă ar fi reușit să se plimbe cu Sanda, l-ar fi dus ei pe el. Așa, însă, a trebuit să înghită găluşca. L-au trecut zece sudori pînă la intrarea în club. Hreapcă nu se mulțumea numai să stea pe sanie. Din cînd în cînd punea frînă cu bocancul. Îi observase șiretlicul destul de tîrziu, altfel l-ar fi răsturnat cu tot cu sanie.

Întîmplarea aceea cu Sanda pecetluise parcă pentru totdeauna soarta clubului. Cei dintr-a VII-a A nici n-au vrut să mai audă de el. Hreapcă la fel. Sterpu nu spusese nimic, dar se vedea cale de o poștă că nu-l mai atrage nimic pe maidanul de pe strada Lalelelor.

Rosei constată surprins că de fapt și el trădase într-un fel clubul vrăbioilor. Nu mai coborîse la club de atunci, de la întîmplarea aceea cu sania. Se supărase pe Hreapcă și pe Sterpu și toată vacanța nu schimbaseră un cuvînt. După vacanță se împăcase cu ei, dar despre club se feriseră să mai discute sau măcar să amintească.

Marele Vrăbioi lăsă geanta cu cărți pe una din treptele de piatră și începu să-și sufle în pumni. Aproape că nu-și mai simțea degetele de frig. După ce și le dezmorți puțin, luă geanta și se îndreptă spre una din străzile mai lăturalnice. Hoinări încă vreo oră pe străzi înguste, cu cișmele îngropate pînă la jumătate în gheață, cu pisici somnoroase în geamuri, cu hulubi care gungureau nevăzuți sub acoperișuri. Ajunse pe maidanul din strada Lalelelor, traversînd grădina din spatele casei lui Hreapcă. Zăpada se întărise. Prinsese o crustă strălucitoare, pe care ar fi mers teribil de bine cu pa-

tinele. Pe alocuri, însă, crusta aceea era subțire, și el se trezea intrînd în zăpadă pînă la brîu. Ușa secretă era acoperită cu zăpadă. Rupse o tulpină de floarea-soarelui și încercă să dea zăpada la o parte. Munci încordat vreo zece-cincisprezece minute, pînă reuși să prindă mînerul ușii. O săltă cu tot stratul de zăpadă de pe ea. Un miros de mucegai și de aer închis îl izbi încă de la intrare. Înăuntru nu era cald. Ori poate era, dar el, căznindu-se să găsească ușa, transpirase și-acum, cînd nu mai făcea nici efort, îi era frig.

După ce aprinse becurile din tavan, începu să țopăie sau să sară într-un picior, așa cum săreau altădată vrăbioii, dar senzația de frig tot nu-l părăsi. Îi părea rău că nu rămăsese în oraș. Holurile cinematografelor, oricum, erau mai călduroase. Și-apoi la prînz trebuia să-i iasă înainte lui Mihu. Uitase să-l avertizeze să nu spună acasă nimic despre eliminarea lui.

Lumina becușoarelor din tavan era slabă. Pînă acum nu observase niciodată că era așa de slabă. În mijloc două becuri erau sparte. Le spărsese Hreapcă înainte de vacanță. Îi venise așa dintr-o dată să le ochească cu bulgări de zăpadă. Le nimerise ușor. Din doi bulgări. Becurile pocniseră și se stinseseră. O clipă fusese și el tentat să vadă dacă ochește tot atît de ușor, dar își învinsese repede tentația. Îi răsucise mîna și întrebase furios :

— Ce-i cu tine ? Ai înnebunit ?

Acum tavanul, luminat în culorile curcubeului (ideea fusese a lui), nu-i mai spunea aproape nimic. Mai încercase senzația asta de mult cu o muzicuță. Ținuse la ea ca la ochii din cap. Într-o zi se afla cu toți vrăbioii pe malul Ciricului. Muzicuța îi atîrna ca un pietroi în buzunar. Nu mai cîntase cu ea de vreo săptămînă. Îi venea greu s-o mai

ducă la gură. Cînd o apropia, simțea că-l dor buzele. Atunci o scosese, suflase în ea de departe, numai așa, ca să atragă atenția, și-l întrebase pe Isoscel :

— Cît îmi dai s-o arunc în Ciric ?

Isoscel îl privise neîncrezător :

— De ce s-o arunci ?

— Așa ! Că mi-a venit mie chef.

Hreapcă intervenise, rîzînd :

— Îți dau zece lei.

— Pune-i jos !

— Nu-i am la mine.

— Pune jos ce ai !

Hreapcă se căutase prin buzunare. Spusese fără chef :

— N-am decît doi nasturi.

— Pune-i jos !

— O arunci pentru doi nasturi ?

— O arunc !

Toți îl priveau, dar nu credea nimeni că o muzicuță poate fi aruncată pentru doi nasturi.

Hreapcă puse nasturii jos.

El își făcuse vînt și aruncase muzicuța tocmai în mijlocul iazului. Vrăbioii săriseră în apă, se scufundaseră o jumătate de zi, dar n-o găsise nimeni.

Rosei ieși afară, făcu un bulgăre mare de zăpadă și se întoarse cu el în camera cu becuri colorate. Își făcu douăzeci de bulgări și începu să ochească atent, becurile din tavan. Primele două nu se sparseră. Le ochise, dar bulgării erau prea moi și nu le sparse. Strînse zăpadă mai tare și, la o a treia încercare, becul pocni și se stinse. Asta îl făcu să se întristeze. Și după ce aruncase muzicuța în Ciric, îi păruse rău, dar nu arătase nimă-

nui. Acum, cînd văzu că becul pocnise și se stinsese, se întristase, dar nu simțea nici o părere de rău.

Își luă geanta și ieși repede, fără să se mai uite în urmă. Traversă din nou grădina din spatele casei lui Hreapcă și se îndreptă grăbit spre școală. Pe drum se întîlni cu Mihu. Se întorcea acasă între Duțu și Paul. Rosei îl luă deoparte și-i spuse prietenos :

— Vreau să-ți fac o rugăminte...

Mihu îi evită privirea. Spuse :

— Te-ascult !

— Să nu spui acasă nimic despre eliminare.

Mihu înălță din umeri :

— Asta te privește pe tine. Tu trebuie să spui, nu eu.

Rosei îl strînse tare de braț :

— Nu ! Vreau să-mi promiți !

Mihu se enervă :

— Ce să-ți promit ? Dacă n-o să spui tu, n-o să am încotro... Cineva o să trebuiască să spună.

Rosei deveni iar prietenos :

— Bine... Mîine o să spun eu...

Îl lăsă să plece. Mihu ieșea cu o oră mai devreme. El se îndreptă spre școală să-i aștepte pe Sterpu și Hreapcă. Se învîrti pe lîngă poartă (acum era deschisă, dar nu intră) pînă cînd auzi sunînd de ieșire.

George apăru primul în curte. Rosei îl văzu și simți cum îi piere pe loc cheful de a se mai întîlni cu Sterpu și Hreapcă. Se întoarse acasă singur. Tot drumul se căzni să alunge o întrebare care se strecura pe lîngă el, iute ca o șopîrlă. Oare chiar fusese eliminat ? Asta însemna că se dădeau și sancțiuni adevărate !

O NOAPTE NEDORMITĂ

Vîntul de miazăzi subțiase — în cîteva zile — troienele de zăpadă din curte și de pe stradă. Se făcuse cald, și în aer pluteau mirosuri ciudate : de pelin, de lapte afumat, de scînduri date proaspăt la rindea. Vica simțea mirosul de lapte afumat, mai ales dimineața, după ce ridica jaluzelele și deschidea geamul. Asistată de Doli, făcea exercițiile de gimnastică, apoi se ducea la baie. Intra sub dușul rece — ea, care înainte se spăla numai ca o pisică — se bălăcea cîteva minute, își punea repede halatul călduros, ca o blană, și alerga la bucătărie. Dacă o vedea în halat, Mica întreba cu reproș :

— Iar ai făcut duș rece ?

Ea înălța din umeri :

— Iar !

— Și eu ce te-am rugat !

— Să nu exagerez.

— Nu. Te-am rugat să te liniștești ! Să nu-mi faci griji ! Asta te-am rugat. Dar tu văd că nu mă asculți.

— Te-ascult, Mica !

— Asta-i ascultare ? Mulțumesc !

Ca să n-o mai necăjească pe Mica, făcea duș rece, dar nu se mai ducea la bucătărie în halat. Mica era convinsă că putea să răcească. Pînă nu de mult și ea crezuse la fel. Odată, cînd o auzise pe Ligia că dimineața făcea duș rece, nu-i venise să creadă. Se mirase :

— Cum, intri sub duș în fiecare dimineață ?! Și nu răcești ?

Ligia făcuse una din piruetele ei :

— După cum vezi, pășesc lîngă tine pe stradă.

De fapt nu asta o convinsese pe ea să facă duș, ci altceva. Ligia îi spusese că ea făcea duș rece la orice oră din zi. Mai ales dacă era supărată. Ca să uite supărarea, se ducea, făcea un duș rece și gata. Nu mai avea nimic. Vica făcea duș rece dimineața ca să uite pe Grig. Întîi ca să nu se mai gîndească la el îi luase portretul de deasupra patului (avea un portret în cărbune făcut cînd era mai tînăr) și-l înlocuise cu-o poză de-a Micăi. După aceea strînsese pozele lui Grig din toată casa, le împachetase și le ascunsese într-un coș de nuiele cu vechituri care stăteau de ani de zile pe holișorul din fața bucătăriei. Singura poză care-i mai rămăsese era aceea de pe noptiera Micăi. Crezuse că o va lua de-acolo Mica. Dar pe Mica n-o incomoda prea mult poza lui Grig. De cîteva ori Vica încercase pe departe s-o determine pe Mica să ia poza lui Grig de-acolo, dar Mica ori nu înțelesese despre ce era vorba, ori se prefăcuse că nu înțelege. Într-o zi, fără s-o mai întrebe nimic pe Mica, intrase, desprinsese din ramă poza lui Grig și pusese în loc una de-a ei, de cînd era mică, într-a III-a sau a IV-a și interpretase la școală un rol de zînă. Purta o rochie lungă pînă la pămînt, părul îi cădea bogat pe umeri, iar pe frunte avea o coroniță din flori de cîmp. Două zile așteptase urmările isprăvii pe care o făcuse, dar Mica nu-i spusese nimic, de parcă nici n-ar fi observat schimbarea.

Dar îndepărtarea pozelor și portretului în cărbune nu folosise aproape la nimic. Peste tot, acasă, pe stradă sau la școală, se lovea de lucruri care-i aminteau repede de Grig. Stiloul, creioanele, geanta, unele rochii, anumiți pantofi, bijuteriile (o pereche de cercei de aur, un medalion, un șirag de perle), ceasul, caietul cu scoarțe de piele, toate îi

fuseseră aduse de Grig. Acum lucrurile acestea îi deveniseră nesuferite. De caiete, de creioane, de rochii, de pantofi sau de bijuterii îi venise mai ușor să se scape. Își schimbase toate creioanele, caietele (pe unele trebuise să le transcrie de la jumătate), iar de rochiile, de pantofii sau de bijuteriile de la Grig nici nu voia să mai audă. Mai greu îi venise să renunțe la stilou, la ceas, sau la geantă. Totuși, ca să isprăvească odată cu lucrurile de la Grig, îi ceruse Micăi să-i cumpere altă servietă. Apăruseră niște serviete din material plastic, destul de urîțele și incomode. Erau în schimb ieftine. Ca să n-o pună pe Mica la cheltuieli prea mari, îi ceruse să-i cumpere o servietă din acelea.

Mica o întrebase uimită :

— Ce vrei să faci cu ea ? Tu ai servietă frumoasă, din piele.

— Da, Mica ! Dar e prea grea. Îmi rupe mîinile.

— Înseamnă că pui în ea prea multe cărți.

— Nu-i adevărat. Uite, acum n-am cărți prea multe. Și totuși e grea.

Mica se lăsase convinsă.

— Bine, dacă tu crezi că-i mai ușoară... Ți-o cumpăr.

Ceas nu putea să pretindă Micăi să-i cumpere. Renunțase însă și la ceas. Îi venise greu, dar pînă la urmă renunțase. Îl lăsase neîntors vreo trei zile, ca să se obișnuiască cu gîndul că s-a stricat sau că l-a pierdut. Dacă nu mai mergea, era ca și cînd l-ar fi pierdut. După asta îl pusese într-o cutie de carton lîngă bijuterii, o legase cu o panglică albă și-i fixase locul de expulzare alături de celelalte lucruri de la Grig. Peste cîteva zile Mica observase că n-are ceasul la mînă și întrebase :

— Ce-ai făcut cu ceasul ? L-ai pierdut ?

— Nu, Mica, nu l-am pierdut. S-a stricat. Cred că i s-a rupt arcul.

— Să-l dăm la reparat.

— M-am interesat. Nu sînt arcuri.

Cel mai greu îi venise să renunțe la stilou. Nu mai scrisese din clasa a II-a cu peniță obișnuită (atunci erau obligați să scrie așa) și-i venea foarte greu. Făcuse cîteva zile un fel de exerciții. Era însă tot timpul cu degetele murdare de cerneală. Și apoi își deforma și scrisul. Cu penița ieșea un scris strîmb și literele erau mai aplecate și mai ascuțite. Pînă la urmă se lecuise.

Într-o zi, Sterpu apăruse în clasă cu un creion cu pastă, care făcuse senzație. Pînă la prînz toată clasa își cumpărase creioane din acelea. În recreația mare Ligia alergase în colț, la librărie, și se întoarse cu trei creioane. Își oprise numai unul. Celelalte două erau pentru ea și pentru Sanda. După-amiază Vica ieșise în oraș și își mai cumpărase două. Să aibă rezervă. În felul acesta se despărțise și de stilou.

Cîteva zile fusese veselă. Adică făcea eforturi să fie veselă. Asculta discuri de muzică ușoară, dansa, dădea reprezentații cu Doli și unul din cățeluși. Pe ceilalți patru, după ce se mai măriseră, Mica îi dăduse. Făcuseră împreună un consiliu de jumătate de ceas și hotărîseră cui să-i dea. Ligia luase unul, Țîru unul, iar pentru ceilalți doi găsise amatori Mica la ea la școală. Cu Doli rămăsese numai cățelușul cel cu două puncte negre, ca de cărbune, deasupra sprîncenelor. Reprezentațiile pe care le dădeau împreună erau nostime de tot. Cățelușul Leu (așa îl botezase Isoscel) învățase să stea în două lăbuțe și să latre. Lătra numai dacă-i dădea drept recompensă o bucățică de zahăr. Doli îl su-

praveghea tot timpul cu o privire maternă și grijulie. Uneori, ca s-o necăjească, îl ascundea pe Leu. Doli o privea însă c-un fel de îngăduință, lătra de două ori și se ducea drept la ascunzătoare.

După reprezentații însă, ori după micile plimbări cu Doli (acceptase, în sfîrșit, să iasă la plimbare în curte sau pe stradă), Vica se simțea tristă. Nu se gîndea neapărat la Grig. Dar tristețea asta, golul care se făcea parcă în jurul ei prevesteau apropierea clipelor cînd Grig avea să-i apară din nou în fața ochilor. Bineînțeles, de fiecare dată începea cu el un dialog care o enerva sau o făcea să sufere îngrozitor. Ea vorbea serios, sau, mă rog, încerca să vorbească serios, iar Grig cu felul lui nesuferit se amuza tot timpul, glumea, sau îi răstălmăcea cuvintele.

Dușurile o ajutaseră mult, dar nu ca să-l uite pe Grig (ea ar fi vrut să nu-și mai amintească nimic, dar absolut nimic despre el), ci ca să alunge tristețea și senzațiile acelea de gol. După duș simțea cum i se încălzesc obrajii, gîtul, brațele și cum în locul senzației aceleia de gol se strecura o poftă teribilă de joacă. Începea să alerge, să sară, s-o provoace pe Doli. Doli încerca să rămînă indiferentă un minut, două, trei. După aceea lăsa morga de mamă serioasă la o parte și alerga s-o prindă. Scaunele, fotoliile, dulapurile deveneau un fel de baricade, care pentru Doli nu contau însă. Chiar dacă se urca pe masă, Doli din două salturi era sus, lîngă ea. Se prefăcea că-și înfige colții în brațul ei, sau lătra victorioasă de trei ori. Mica le urmărea uneori îngrijorată și le făcea atente :

— Astîmpărați-vă, că o să spargeți ceva !

Vica o asigura, fără să-i pese mai mult :

— N-avea grijă, Mica ! Nu spargem nimic.

După duș, sau imediat după joacă, trebuia să plece. Altfel starea aceea de tristețe apărea din nou. Și-apoi acasă orice ar fi făcut, tot și-ar fi amintit pînă la urmă de Grig. Uneori își amintea de el în timpul mesei. Erau unele mîncăruri (colțunașii cu brînză, sarmalele cu mămăligă, ciupercile cu smîntînă) care lui Grig îi plăcuseră și le lăudase. Vica nu putea să-i spună Micăi să renunțe la mîncărurile astea. Dar, ori de cîte ori făcea sarmale cu mămăliguță sau ciuperci cu smîntînă, încerca repede o indispoziție la stomac și nici nu se stingea de ele. Prefera să se scoale flămîndă, să treacă mai tîrziu prin bucătărie, sau să iasă în oraș să-și cumpere un covrig. Colțunașii cu brînză îi plăceau și ei foarte mult. Acum însă ajunsese să-i urască. Cum simțea mirosul de colțunași cu brînză, i se întorcea ceva în stomac. Într-o zi nu mai putuse să se stăpînească și strigase cu brutalitate :

— Mica, te rog, de azi înainte să nu mai faci colțunași cu brînză !

Mica o privise stupefiată. Abia de îndrăznise să întrebe :

— Dar ce au ? Altădată colțunașii cu brînză era mîncarea ta preferată.

Luase farfuria, se uitase la colțunași (își închipuise că poate căzuse ceva, vreun gunoi) și spusese :

— Dacă vrei, ți-i schimb ! Sau poate s-au răcit. Să-i încălzesc.

— Nu s-au răcit. Îmi provoacă leșin.

— Poate ai pus prea mult zahăr.

— N-am pus deloc...

Mica nu înțelesese nimic și făcea în continuare colțunași de două ori pe săptămînă.

Pînă la urmă, în ciuda măsurilor pe care le luase, amintirea lui Grig rămăsese prezentă peste tot. Pînă și-n bătăile pendulului rămăsese prezentă. Seara, Grig obișnuia să se întoarcă după ce bătea de nouă. Vica număra fiecare bătaie în gînd, apoi își căuta o ascunzătoare. Se tupila după fotoliul Micăi sau după cuier, în holul de la intrare, și aștepta acolo pînă în clipa în care intra Grig. După ce-și lăsa pardesiul, îi sărea în cîrcă sau striga cu glasul îngroșat, vrînd să fie cît mai înfricoșător :

— Bau !

Grig tresărea sau întreba mirat :

— Tu ești, Pițigoiule ? Uf, ce m-ai speriat !

Vica rîdea neîncrezătoare :

— Te-am speriat ? Chiar te-am speriat ?

— Sigur că m-ai speriat. Tu nu vezi ?

— Cît de tare te-am speriat, Grig ?

— Foarte tare. Mi s-au albit obrajii.

— Și urechile ?

— Și...

— Dar nasul ?

— Și nasul...

— Ochii nu ți s-au albit ?

— Ba mi s-au albit și ochii...

— Și părul ?

— Dacă vrei tu !

— Nu, Grig ! Eu nu vreau. Tu spune-mi dacă ți s-a albit și părul !

— Da. Mi s-a albit.

— Atunci ești alb tot. Ești alb ca un clovn, Grig. Îți mai lipsește numai un nas lung și ascuțit ca al lui Pinocchio. Îmi dai voie să-ți lipesc un nas de hîrtie ?

— Lipește-mi, Pițigoiule.

Erau și unele străzi sau locuri pe unde se plimbaseră de-atîtea ori cu Grig și cu Mica. Primăvara,

mai ales, după ce înflorea liliacul. Amurgurile erau limpezi și clare. Aerul, zgomotele, culorile aveau ceva tulburător, ceva ireal. Senzația de ireal era atît de puternică, încît uneori se oprea (de abicei alerga mult înainte) și așteptîndu-i pe Mica și pe Grig întreba :

— Spune-mi, Grig, cine vopsește cerul atît de frumos ?

Grig se uita în partea în care arăta ea cu mîna și spunea fără să se gîndească prea mult :

— Soarele.

— Și frunzele copacilor tot de soare sînt vopsite?

— Tot.

— Dar florile ?

— Și florile.

— Bine, Grig, da' unde ține soarele atîtea culori ?

— La brîu.

— Cum... asta ? Eu m-am uitat de atîtea ori, da' nu le-am văzut.

— Poate nu te-ai uitat bine.

— Acum dacă mă uit le văd ?

— Încearcă !

Se uita spre soare, dar nu vedea decît o pată mare gălbenă sau roșie, care începea să sară ca o minge. Trebuia să renunțe repede, altfel o cuprindea un fel de amețeală sau începea s-o doară îngrozitor ochii. Spunea supărată :

— N-am văzut nimic, Grig !

Grig rîdea :

— Inseamnă că n-ai fost cuminte. Soarele nu arată tolba cu vopsele decît copiilor cuminți.

Acum Vica evita străzile pe care se plimbase cu Grig. Dacă era singură îi venea ușor să le ocolească. Trecea pe-o altă stradă sau, și mai simplu, se întorcea din drum. Cînd era însă cu Ligia și cu

Sanda, lucrurile se complicau. Ligia ține totdeauna să meargă tocmai pe străzile pe care ea ar fi vrut să nu mai treacă. Argumentul ei suprem era unghiul. Susținea cu încăpățînare :

— Nu ne întoarcem ! Mergem pe-aici ! Vreau să vă arăt un unghi superb.

Vica accepta, resemnată :

— Bine, arată-ni-l !

Închidea ochii și mergea între Sanda și Ligia, ca o oarbă.

Singurul loc unde amintirea lui Grig nu se strecura niciodată era școala. Cum punea piciorul în curtea școlii (de multe ori era de ajuns numai să pornească spre școală), Vica simțea un fel de relaxare. Niciodată nu se simțise mai bine la școală ca în aceste zile de la sfîrșitul lui februarie. Zidul acela nevăzut, care se ridica altădată între ea și colegi, dispăruse cu totul. Orele treceau acum uimitor de repede. Mai ales orele de chimie, făcute sus în laborator (cînd erau experiențe mai complicate, urca toată clasa sus), sau orele de practică. Sfiala de la început, care îi cuprindea pe toți în fața uneltelor, dispăruse. Ciocanul, dalta, șublerul, ferăstrăul, menghina le deveniseră foarte familiare. Tot atît de familiare cum le erau tocul, călimara cu cerneală, caietele, cărțile. În atelier, pe Vica o atrăgea lumina de neon, mirosul abia perceptibil de metal încins, de uleiuri, noutatea unor senzații. Așa, într-o zi, descoperise că ciocanul își pierduse greutatea. În primele ore de atelier, cînd punea mîna pe ciocan i se părea foarte greu și se temea să nu și-l scape peste picioare. Ce se întîmplase între timp, unde dispăruse greutatea ciocanului, nu putea să-și dea seama. Adevărul era însă acesta : ciocanul nu i se mai părea atît de greu și nici nu se mai temea că o să și-l scape peste

picioare. Făcuse singură cîteva piese (ea le proiectase, ea le dimensionase, ea tăiase, strunjise, pilise metalul) și ori de cîte ori le vedea puse ca într-o expoziție în niște rafturi de cristal simțea un fel de încîntare. Uneori se oprea cu Sanda, cu Ligia, cu Isoscel sau cu Țîru în fața acestor rafturi și întreba uimită :

— Credeți că piesele astea sînt făcute de noi ?

Isoscel răspundea cu o frază care devenise celebră în școală :

— E o problemă la care trebuie să reflectăm...

Rostea cuvintele cu atîta convingere, încît cineva neavizat, adică cineva care nu participase la începutul anului la o adunare de detașament cînd fuseseră rostite prima dată acest cuvinte, ar fi fost tentat să creadă că vorbea serios. În adunarea aceea cuvintele fuseseră rostite de George. Moțul lui George (avea două vîrtejuri în frunte care făceau uneori să-i stea părul drept în sus) sau ochelarii cu rame groase de ebonită subliniaseră și mai mult caraghioslîcul cuvintelor. Clasa izbucnise în hohote de rîs. Fraza făcuse repede înconjurul școlii. Isoscel o folosea ori de cîte ori voia să fie ironic. Mai precis, cînd ironia țintea nu o persoană, ci o situație.

Într-o zi piesele cele mai bune fuseseră trimise la o expoziție interșcolară. Vica trăise atunci un simțămînt nou și mai puternic parcă decît cel pe care-l încercase cînd descoperise că ciocanul își pierduse greutatea. Piesele ei rămăseseră toate în raftul de cristal. Adică nu fusese aleasă niciuna pentru expoziție. Totuși pe ea n-o încercase nici o clipă părerea de rău. N-o încercase nici invidia că piesele Sandei și chiar două din piesele Ligiei fuseseră trimise la expoziție. Altă dată ar fi considerat că totul fusese pus la cale, să se organizeze în ju-

rul ei un adevărat complot și, bineînțeles, o jumătate de an n-ar mai fi vorbit cu Sanda și Ligia. Cînd în atelier izbucniseră urale de bucurie, ea simțise că se bucură la fel cu toți ceilalți și nu se gîndise o clipă că piesele ei rămăseseră în raft. Se bucurase pentru succesul întregii clase. Același simțămînt o încercase și cînd comedia într-un act, regizată de Ligia, fusese trecută în programul cu care școala urma să se prezinte la concursul cultural artistic al pionierilor și școlarilor. N-avea nici un rol în piesă, cu toate astea se bucurase (strigase, sărise, își aruncase căciulița în sus), de parcă ea ar fi deținut rolul principal. Ceea ce o făcea uneori să se mire era faptul că n-o afectau numai succesele clasei, ci și insuccesele. Eliminarea lui Rosei o făcuse să se smulgă cu totul din starea aceea de indiferență și pasivitate care, asemenea unui filtru, nu lăsase multă vreme să ajungă pînă la ea decît lucrurile plăcute. O notă proastă, luată de un coleg sau de o colegă, nu producea asupra ei nici o impresie. I se părea firesc să se întîmple așa. Nefiresc ar fi fost dacă, în locul notei proaste, colegul sau colega ar fi luat notă bună. Cît lipsise Rosei, își făcuse, în legătură cu el, o mie și una de probleme. Ajunsese să creadă că el era vinovat numai pe jumătate, că cealaltă jumătate din vină era a ei. Sanda, auzind-o, întrebase ironică :

— Și de ce crezi tu că Rosei e vinovat numai pe jumătate ?

— Pentru că n-am știut să mă apropii de el.

Isoscel, care era în față, strecurase din nou, alături de zîmbetul lui sceptic, fraza celebră a lui George :

— E o problemă la care trebuie să reflectăm...

Alaltăieri, pentru prima dată, amintirea lui Grig pătrunsese și-n școală. Spre sfîrșitul recreației a patra, Isoscel apăruse la geam și le strigase :

— Fetelor, veniți repede în clasă !

Sanda nu prea avea chef să părăsească joaca. Își pusese palmele pîlnie și întrebase :

— De ce să venim ? S-a întîmplat ceva ?

Isoscel dăduse din cap în semn de încuviințare.

Ligia spusese resemnată :

— Să mergem ! Poate-i ceva important.

Isoscel le ieșise înainte pe treptele de piatră de la intrare. În loc să le spună despre ce-i vorba, întrebase :

— Pe Țîru nu l-ați văzut ?

Ligia îl privise piezîș și, bineînțeles, apelase repede la tolba ei cu săgeți :

— De asta ne-ai chemat ? Să-ți spunem dacă nu l-am văzut pe Țîru ?

Isoscel se uitase prin curte și, prefăcîndu-se că nu observă iritarea Ligiei, spusese necăjit :

— Vica, Sanda și Țîru trebuie să se prezinte la tovarășul instructor superior Negrea. Dar Țîru parcă a intrat în pămînt. Îl caut de zece minute !

Sanda îi venise în ajutor.

— În sala de gimnastică l-ai căutat ? Poate joacă ping-pong.

Țîru juca într-adevăr ping-pong cu Mariana. Isoscel îi luase paleta din mînă chiar în clipa în care trebuia să primească o minge și, fără să întrerupă jocul, îl anunțase :

— Du-te cu Vica și Sanda la Camera pionierilor !

Țîru îl privise contrariat :

— Ce să facem acolo ?

Isoscel salvase o minge, făcînd un salt de acrobat, apoi spusese jumătate în glumă, jumătate în serios :

— Vă aşteaptă tovarăşul instructor superior. Cred că vrea să vă pună să ştergeţi geamurile...

Negrea le ieşise în întîmpinare, le arătase cîte un scaun şi li se adresase prietenos :

— V-a spus Isoscel de ce v-am chemat ?

Sanda murmurase pentru toţi trei :

— Nu !

Instructorul superior se ridicase, luase o mapă de pe colţul biroului la care şedea de obicei, o răsfoise puţin, apoi zîmbise liniştitor :

— Biroul organizaţiei de U.T.M. din şcoală a studiat adeziunile detaşamentului vostru şi a hotărît ca în adunarea de duminică dimineaţă să discute trei din ele... Cred că aţi ghicit ale cui sînt. Eu vă felicit pe toţi trei, şi vă urez să purtaţi cu cinste carnetul roşu pe care-l veţi primi fiecare...

Negrea le strînsese mîinile grav şi solemn şi le dăduse cîte-un exemplar din statutul Uniunii Tineretului Muncitor. Ţîru, cum se văzuse cu statutul în mîini, începuse să pună tot felul de întrebări neghioabe. El, care era totdeauna lucid şi aproape zgîrcit la vorbă, parcă se prostise. Întîi întrebase cum să vină îmbrăcat la adunare. Cu bluză albă şi cu cravată de pionier, sau fără cravată ? Statutul Uniunii Tineretului Muncitor trebuia învăţat pe de rost, cuvînt cu cuvînt ? Era adevărat că în adunare se cerea să-şi spună fiecare autobiografia ? Dacă se cerea, cum era mai bine ? S-o scrie şi apoi s-o citească sau să n-o scrie ?

Sanda, ca şi cînd s-ar fi molipsit de la Ţîru, pusese şi ea o întrebare aiurită : dacă la adunare puteau să vină şi părinţii.

Negrea ascultase totul calm şi atent şi răspunsese aproape la fiecare întrebare.

Vica se căznise să fie atentă, să înțeleagă ce spune, dar nu reușise decît pe jumătate. Cît timp vorbise Negrea, ea se văzuse de două ori alergînd prin curte. Doli și Leu o întîmpinaseră veseli, dar ea nu se oprise. Dăduse buzna în casă, pînă în bucătărie, își lăsase la întîmplare paltonul, geanta, bascul (așa cum făcea altădată) și, deschizînd ușa larg, întrebase :

— Ghici ce veste am pentru tine, Mica ?

Mica o măsurase neliniștită și spusese :

— Ai spart un geam.

Ea se învîrtise pe călcîie și strigase bucuroasă :

— N-ai ghicit !

— Ai mers pe stradă fără basc.

— Nu !

— Te-ai certat cu Ligia.

— Nici asta !

— Ai luat un zece...

Bineînțeles, Mica nu ghicise și scena se repetase aproape identic în cancelaria școlii de muzică. De data asta n-o mai ținuse pe Mica atîta pe jăratic. După al doilea eșec, îi venise în ajutor :

— Nu, Mica ! N-am luat nici un zece. Peste două zile voi fi primită în rîndul Uniunii Tineretului Muncitor.

Ieșise din Camera pionierilor între Țîru și Sanda, pipăindu-și mereu obrajii cu dosul palmelor. Și-i simțea fierbinți, de parcă ar fi umblat o jumătate de zi prin ger. Nici dimineața, după duș, nu și-i simțea așa de fierbinți.

În clasă li se făcuse o primire neașteptată. Cum deschiseseră ușa, se treziseră ridicați pe sus și purtați prin fața catedrei și printre șirurile de bănci în strigăte și veselie generală. Sunase de mult, dar nimeni nu voia parcă să țină seama de asta. Bine

că măcar Mariana, care era de serviciu, nu se pierduse cu totul. Știind că aveau franceza, ieșise pe coridor. Cînd o zărise la colț pe profesoară, dăduse buzna în clasă și strigase alarmată :

— Vine mademoiselle Silence !

Cînd intrase profesoara, toți stăteau la locurile lor și nu se mai auzea o șoaptă. E drept, după atîta entuziasm și voie bună ora de franceză fusese cam anostă. Vica încercase să stea iar de vorbă cu Mica, dar în locul ei în fața ochilor îi apăruse Grig, așa cum îl văzuse ultima oară pe stradă. În clipa aceea Vica nu înțelesese de ce-i apăruse în fața ochilor Grig. Abia azi, la prînz, cînd Țîru o întrebă dacă își scrisese autobiografia, i se limpezi dintr-o dată totul. Grig făcea parte din autobiografia ei. Ea aproape uitase. Vrînd, nevrînd, în adunare va trebui să vorbească și despre el.

Plecă spre casă, tristă, fără să le mai aștepte pe Sanda și Ligia. Mica îi puse să mănînce, dar ea abia se atinse de mîncare. Se duse repede în camera ei și stătu toată după-amiaza cu storurile lăsate, ca într-o amorțeală. Stînd pe întuneric, nu-și dădu seama că se făcuse seară. Mica veni s-o cheme la cină și cînd văzu că stă pe întuneric se alarmă.

— Ce ți s-a întîmplat ? Te doare ceva ?

— Nu, Mica ! Nu mă doare nimic. Mă simt obosită.

— Dacă nu mă asculți ! Te-ai gîndit prea mult la adunare. Ți-am spus să te stăpînești. Să încerci să fii mai calmă !

— Cum să mă stăpînesc, Mica ? Na, leagă-mi mîinile și ochii. Poate așa o să-mi fie mai ușor...

— Vorbești prostii... Să-ți fac un ceai de tei și-o să te calmezi...

În timp ce Mica îi pregătea ceaiul, ea o întrebă :

— Spune-mi, Mica. În autobiografie trebuie să trec tot ce mi s-a întîmplat de cînd eram la grădiniță ?

Mica vorbi, fără să se întoarcă :

— Depinde ce înțelegi prin tot... De obicei se trec numai întîmplările mai importante...

— Dar despre Grig trebuie să spun ceva ?

Mica se întoarse, o privi și, după o clipă de șovăială, zise :

— Cred că da...

— Păi Grig ne-a părăsit. Nu merită să spun un cuvînt despre el.

Mica zise puțin iritată :

— Faci ce crezi că-i mai bine !

După ce-și bău ceaiul (Mica i-l servise în ceașca albastră care-i plăcea cel mai mult), se duse la telefon și formă numărul Sandei. Sanda, cum îi auzi vocea, o întrebă mirată :

— Ce-i cu tine ? Unde ai fugit la prînz ? Te-am căutat și eu și Ligia în toată școala. Și după prînz te-am căutat la telefon. Am sunat de patru ori, dar n-a răspuns nimeni.

Vica o lăsă să vorbească, apoi o întrebă :

— Cum te simți ?... Ești emoționată ?

— Da. Parcă sînt înaintea celui mai greu examen pe care l-am dat pînă acum.

— Ți-ai scris autobiografia ?

— Încă de la prînz. Ligia zicea că n-are nici un rost s-o scriem dacă nu ni s-a cerut. Eu însă mă tem să nu mă zăpăcesc și-am scris-o. Așa o să-mi fie mai ușor. Tu ce faci, o scrii ?

— Nu știu. Încă nu m-am hotărît.

Lăsă receptorul în furcă, se plimbă vreo zece minute prin salon, vru să cînte ceva la pian, dar după ce-și plimbă degetele de cîteva ori pe clape se răz-

gîndi. Închise pianul și se duse în camera ei. Își pregăti creionul cu pastă, hîrtie (desprinse din caietul de matematică două foi), se așeză la masă și scrise repede, așa cum își scria tezele sau extemporalele :

Autobiografie,

Sînt născută în Iași, pe Aleea Nimfelor, nr. 18. La vîrsta de cinci ani am fost dată la grădiniță, unde din motive de boală n-am rămas decît jumătate de an. Am urmat șase clase la școala elementară de 7 ani, nr. 5. Cînd eram în clasa a III-a am primit cravata roșie. Am activat în diferite cercuri de la Casa pionierilor : cercul de pian, de literatură, de gospodărie. Vara trecută am fost trimisă în tabăra de pionieri de la Bogdana. Mama este profesoară de pian la școala de muzică, nr. 1. Tată nu am.

Rareș Viorica,
elevă în clasa a VII-a B,
Școala elementară mixtă, nr. 12.

Puse creionul alături, stinse lumina și se strecură repede sub plapumă. Închise ochii, cu senzația că scăpase de-o mare grijă. Ca să adoarmă mai ușor încercă să se gîndească la o întîmplare frumoasă. Într-o duminică din primăvara trecută ieșise cu Mica și cu Grig la plimbare. Își dădu seama că de fapt întîmplarea era legată de Grig și renunță să se mai gîndească la ea. După vreo jumătate de oră sări din pat furioasă. Uitase să coboare storurile, și lumina de la becurile din curtea vecinilor o enerva. După o altă jumătate de oră constată că era prea întuneric. Se duse, ridică storurile, dar numai pînă la jumătate. Acum lumina din cameră era plăcută. Ea nu mai avea însă pic de somn. Toate întîmplările frumoase, de care încerca să se apropie ca să poată adormi mai repede, erau

legate de Grig. Avea destule întîmplări frumoase legate și de Mica, de Sanda sau de Ligia, dar parcă era un făcut. Nu-i venea în minte niciuna.

Se ridică, își puse capotul, aprinse lumina și se așeză din nou la masă. Se uită peste autobiografie cu senzația ciudată că acolo nu era vorba de ea, ci de o fetiță străină. Se recunoscu abia cînd citi că fusese în tabăra de pionieri de la Bogdana. În minte îi apăru brusc ziua aceea frumoasă de vară cînd hoinărise cu Isoscel, cu Nunu și cu Doli pe cîmp. Doli alerga cu limba scoasă de căldură. Nunu împletise o brățară din flori de cîmp, dar n-avusese curaj să i-o dea. O scăpase în fîntînă. Cîte întîmplări bizare au urmat după aceea ! Fuga din tabără, întîlnirea cu Nunu în clasă, plecarea lui Nunu... Și nu mult după aceea plecarea lui Grig. Plecarea lui Grig nu era numai bizară. Era absurdă. Vica ar fi vrut să se apropie din nou de întîmplările legate de Nunu, dar își dădu seama că firul acestor întîmplări era rupt undeva. Se ghemui pe scaun și rămase din nou în starea aceea de amorțeală de după prînz. Așa o prinse lumina zorilor, albă și strălucitoare ca o beteală de argint. Deschise geamul, făcu exercițiile de gimnastică, apoi alergă la baie. Stătu sub dușul rece aproape zece minute. Mica o auzi și veni s-o întrebe :

— De ce te-ai trezit așa de dimineață ? E abia șase.

Vica ar fi vrut să-i spună ceva, dar după dușul rece i se făcuse dintr-o dată prea cald și-o cuprinsese un somn atît de moleșitor, că dacă ar fi închis ochii ar fi adormit acolo, în picioare, la doi pași de Mica.

Singurul efort pe care reuși să-l facă a fost să-și miște picioarele în cameră. Cum puse capul pe pernă, adormi.

O trezi Mica la nouă și jumătate. Era așa de toropită de somn, că în primele clipe nu pricepu ce vrea Mica de la ea. Se așeză pe marginea patului, își puse capul în piept și adormi din nou. Nu adormi însă de tot. Ceva, o luminiță mică, rămase în ea de veghe. Și-n jurul acelei luminițe începură să se miște gîndurile. Întîi se gîndi că Mica o sculase prea repede. De ce o sculase așa de repede ? Trebuia s-o mai lase să doarmă. Dar azi era duminică. Putea să-și permită luxul să doarmă mai mult. Apoi, brusc, își aminti că azi, la ora zece, avea adunare la școală. Deschise ochii, se uită prin cameră și cînd o văzu pe Mica trebăluind ceva în jurul mesei o întrebă, fulgerată de-o presimțire :

— Cît e ceasul, Mica ?

— Nouă și jumătate.

— Și de ce m-ai lăsat să dorm atîta ? Nu știai că la zece am adunare ? Acum ce mă fac ? Am întîrziat...

Începu să alerge de ici-colo, fără să știe precis ce vrea sau ce caută.

Mica o întrebă :

— Acum de ce te învîrți fără rost ?

— Caut bluza și fusta.

— Sînt pe scaun. Ți le-am pregătit eu. Du-te întîi și dă cu puțină apă rece pe ochi !

— Nu mai am timp, Mica ! De ce nu m-ai sculat mai repede ? La zece trebuia să fiu acolo.

Fără să-și dea seama, începu să plîngă. Mica o prinse de mînă și-i spuse destul de aspru :

— Liniștește-te ! Ce te-a apucat ? Am vrut să te trezesc de două ori, dar n-a fost chip. Ce-ai făcut azi-noapte ? N-ai dormit ?

O duse la baie aproape cu sila, o spălă pe ochi (așa cum o spăla cînd era mică și trebuia să plece la grădiniță), îi dădu prosopul să se șteargă și-o întrebă :

— Acum te-ai trezit ?

— M-am trezit, dar ce folos ? E prea tîrziu. Pînă cînd ajung începe !

— N-o să înceapă. Chem un taxi și o să ajungi la timp. Du-te și te îmbracă !

Mica se opri în salon să dea telefon la stația de taxiuri. Peste cîteva clipe veni după ea în cameră. Vica întrebă îngrijorată :

— Ai găsit un taxi liber ?

— Da. În cinci minute e la poartă. Îmbracă-te liniștită !

O ajută să-și pună bluza, fusta, să-și încheie pantofii, să-și lege părul cu panglica albă. Ea parcă nu mai era în stare de nimic. Se uita la ceas din jumătate în jumătate de minut și scîncea :

— Numai să vină taxiul la timp. I-ai dat adresa ?

— I-am dat-o.

Cînd vru să-și pună pardesiul, Mica îi spuse :

— Trebuie să mănînci ceva. Nu te mai grăbi atîta.

— Nu pot, Mica ! Nu mi-e foame. Și nici nu-s în stare să mănînc.

— Să nu ți se facă rău. Ia-ți două sandvișuri !

— Unde o să le mai iau ? Că doar nu plec cu servieta.

— Le pui în buzunarul pardesiului.

Mica se duse spre bucătărie și veni repede cu sandvișurile, împachetate fiecare separat să nu-i umfle buzunarul. Îi dădu bani să plătească taxiul și ieșiră. Mica o conduse pînă în stradă. Taxiul venise și întorcea puțin mai încolo, unde se termina aleea.

Cînd se urcă în mașină, Mica îi strînse mîna și-i șopti :

— Vezi cum te porți...

— Bine, Mica.

Taxiul se puse în mișcare. În clipa aceea lîngă Mica apărură Doli și Leu. Vica le făcu semn cu mîna. Doli lătră bucuroasă de două ori. Cățelușul Leu n-o văzuse. Se uita în altă parte, cu-o mutră de copil somnoros.

După ce ieșiră din Aleea Nimfelor, Vica își aduse aminte că nu-și luase autobiografia, dar era prea tîrziu ca să se mai întoarcă. Însemna să întîrzie de-a binelea. O să încerce s-o scrie din nou la școală, sau o să încerce s-o spună pe de rost.

Sanda, Ligia, Țîru și Isoscel stăteau în fața intrării principale. Cînd o văzură că se dă jos din taxi, veniră toți spre ea. Isoscel zîmbi și spuse ironic :

— Oho ! Sîntem într-o zi mare. Venim cu taxiul.

Vica înălță din umeri :

— Aș fi venit cu tramvaiul sau pe jos, dar m-am trezit foarte tîrziu. Toată noaptea n-am închis ochii deloc, iar la ziuă m-a pocnit un somn !...

Sanda rîse :

— Și eu am pățit la fel. Abia după ce s-a luminat bine am adormit.

Vica se uită mirată spre Țîru. Purta un costum bleumarin nou-nouț, cravată, cămașă albă și-o freză pentru care stricase probabil un flacon cu ulei de nucă. Dacă și-ar fi lăsat pieptănătura de fiecare zi, i-ar fi stat mult mai bine.

Sanda întrebă :

— Mai așteptăm pe cineva ?

Se uitară unul la altul și izbucniră în rîs. Isoscel zise :

— Mi se pare că nu.

— Atunci să intrăm, zise Ligia.

Vica mai fusese duminică dimineaţa la şcoală, veniseră şi alţi elevi din alte clase. Nu putuse să facă nici o deosebire între o zi obişnuită şi o duminică. Şcoala părea aceeaşi. Peste tot se auzeau strigăte, uşi trîntite, zdupăit de paşi. Acum coridoarele erau aproape pustii. Paşii lor (erau numai cinci) se auzeau pînă departe şi-aveau o altă sonoritate. În uşa clasei, Ţîru se opri şi întrebă :

— Nu intrăm puţin ?

Isoscel zise nepăsător :

— De ce să mai intrăm ? Să privim băncile ? Clasa e goală.

Ţîru zîmbi :

— Să ne luăm rămas bun.

— De la cine ?

— De la noi. Peste jumătate de oră n-o să mai fim pionieri.

Isoscel puse mîna pe clanţa uşii, se întoarse şi întrebă.

— Aţi auzit ? Ce emoţionant ! Cît patetism ! Aveţi cu toţi batiste ? Cine nu are, rămîne pe coridor.

Sanda vru să-i astupe gura cu dosul palmei :

— Gata, te-ai pornit ! Vrei cu tot dinadinsul să ne strici cheful.

— Cine, eu ? Eu sînt prevăzător. Atît. Vreau să iau măsuri de securitate. Ce ne facem dacă se deschid robinetele cu lacrimi şi n-avem batiste ?

Ligia sări s-o ajute pe Sanda. Îşi luă fularul de la gît şi i-l trecu lui Isoscel peste gură. Cînd se văzu imobilizat, Isoscel îşi împreună palmele şi bolmoji înfundat, ca dintr-un butoi :

— Gata, nu mai scot un cuvînt !

Sanda şi Ligia îl iertară. Intrară toţi în clasă. Vica simţi un miros de scîndură spălată proaspăt.

Duşumeaua fusese într-adevăr spălată de curînd (probabil ieri după-amiază) şi-acum razele care cădeau pieziş o făceau să strălucească, galbenă ca mierea. Ţîru se duse şi se aşeză în bancă. Sanda făcu acelaşi lucru. Vica se supuse şi ea acestui ceremonial neprevăzut, c-un fel de sfială. Clipa care urmă avu ceva din odihna pe care o simţise de-atîtea ori cînd fusese cu Mica în excursii, la munte. Urcau, urcau şi cînd întîlneau o pajişte sau o stîncă pe care se putea sta, se opreau să se odihnească. După aceea muntele nu i se mai părea atît de înalt. În orice caz surescitarea şi mai ales grija că o să întîrzie la adunare dispăruseră. Isoscel se uită la ceas şi se ridică primul. Spuse doar atît, fără ironia lui obişnuită :

— Să mergem !

Se strecurară afară din clasă, unul după altul, tăcuţi. În cancelaria profesorilor găsiră lume extrem de puţină : cei şase U.T.M.-işti dintr-a VII-a A (două fete şi patru băieţi) care stăteau înghesuiţi pe scaune, instructorul superior Negrea, domnişoara Microscop, într-o rochie superbă albă, profesorul de desen şi caligrafie, profesorul de muzică, profesoara de gimnastică, vreo cinci sau şase învăţătoare, dactilografele. Vica crezu întîi că mai aveau de aşteptat. De alaltăieri, de cînd aflase că o să fie discutată pentru intrarea în U.T.M., se gîndise mereu la dunare, dar nici o clipă nu-i trecuse prin minte că o să fie lume atît de puţină sau că adunarea n-o să aibă loc în sala de festivităţi. Văzuse nu o dată sala de festivităţi ornată frumos, cu ghirlande de hîrtie în toate culorile, cu steguleţe, cu serpentine. Băncile şi intervalele dintre bănci erau ocupate ca la serbările pentru împărţirea premiilor. Ea cu Sanda şi cu Ţîru îşi făceau loc cu

greu spre masa prezidiului. Aici, sub privirile întregii școli, li se înmînau carnetele roșii.

După ei, în cancelarie intră profesoara de limba rusă, un ins străin (Isoscel șopti că era un tovarăș de la raion), profesorul de română și fata de serviciu de la etajul I, gătită ca pentru o reuniune sau pentru un concert.

Instructorul superior Negrea vorbi ceva cu tovarășul venit din partea raionului, apoi se apropie și întrebă vesel :

— Sînteți pregătiți ?

Țîru spuse un „da" gros și fals, ca un do de jos rătăcit în locul unui fa. Isoscel și Ligia zîmbiră încurcați și spuseră amîndoi odată :

— Noi vă lăsăm...

Se îndreptară repede spre ușă. În prag, Ligia întoarse capul, mai zîmbi o dată, apoi arătă că ea o să țină pumnii strînși.

Prezidiul luă loc la masa mică dintre ferestre. Celelalte două mese, așezate în formă de L, și învelite cu o catifea roșie, se dovediră pînă la urmă neîncăpătoare. Țîru se duse și mai aduse două scaune de alături, de la secretariat. Domnișoara Microscop deschise adunarea, și după cîteva fraze, rostite cu glas emoționat (nu era glasul sigur din clasă, de la ore), dădu cuvîntul instructorului superior. Vica simți că emoția din glasul domnișoarei Microscop i se strecurase și ei. I se făcu frig dintr-o dată și începu să tremure. Se duse la cuier, își luă pardesiul pe umeri, dar nu-i ajută la nimic. Tremura de parcă ar fi stat în frig o jumătate de zi, și-acum, la căldură, tremurul se accentuase. Nu li se puse întrebări grele (Isoscel așa zicea, că o să le pună întrebări din statut sau din economia politică) și nici nu li se ceru să-și spună fiecare autobiografia. Sanda, cînd se ridică să vorbească, desfăcu sulul

de hîrtie pe care își scrisese autobiografia, dar domnișoara Microscop o privi mirată :

— Ce ai acolo ?

— Autobiografia.

— Și ce vrei să faci cu ea ?

— S-o citesc.

Toată lumea zîmbi, iar domnișoara Microscop spune :

— Păi te cunoaștem toți. Nu-i nevoie.

Privi spre mesele lungi, așezate în formă de L, și întrebă :

— Este cineva care să n-o cunoască pe Sanda ?

Murmurul și zîmbetele se întețiră. Domnișoara Microscop o privi pe Sanda în ochi și zise :

— Ai văzut ? Nu-i nimeni care să spună că nu te cunoaște.

În clipa asta Vica simți că ceva în ea se liniștește, că frigul acela care o cuprinsese i se scurge prin mîini și prin picioare, ca un curent electric. Senzația asta de liniște o făcu să creadă că adunarea se terminase mult mai repede. Cînd Isoscel îi spuse că așteptaseră încordați două ore și jumătate, ea nu-l crezu.

— Cum așa ? Am stat noi acolo două ore și jumătate ?!

Clasa le făcu o surpriză teribilă. La sfîrșitul ședinței, pe culoar erau aliniați toți băieții și toate fetele cu buchete de flori. Nici nu mai știa cum să le țină. Isoscel strigă ceva, bătînd din palme, dar nimeni nu auzi ce spune. Sterpu și Hreapcă se lăsară jos, făcură cu spinările două trepte, pe care Isoscel sări cu o iuțeală de pisică. De acolo, de sus, reuși să se facă auzit. Spuse solemn :

— În cinstea primilor U.T.M.-iști din clasa noastră s-a organizat o plimbare pînă la Negrești, la Nunu, cu autobuzele.

Sanda nu înțelese și întrebă :
— Ce-ai zis ?
— Că facem o plimbare cu autobuzele...
— Că mergem la Nunu !...
— Asta-i grozav. Nu, Vica ?

Vica dădu din cap că da, era grozav. În clipele astea, de altfel, totul i se părea grozav. Dacă Isoscel ar fi spus că fac plimbarea pe jos sau cu trăsurile la Negrești sau la București, ea n-ar fi avut nici o obiecție. Totul i s-ar fi părut firesc și în același timp grozav.

În stradă, lîngă trotuar, așteptau într-adevăr două autobuze. Vica le văzu și vru să se repeadă spre ele o dată cu colegii și colegele, dar în clipa aceea îl văzu și pe Grig. Simți că i se moaie picioarele, de parcă ar fi fost de ceară și nu mai avu putere să alerge spre autobuze. Atît. Toată emoția se concentrase în picioare. Încolo se miră singură cu cîtă indiferență se uita la Grig. Nu mai simțea nici frica de-atunci, cînd îl întîlnise în apropiere de piața Sf. Spiridon, nici zvîcnetul inimii care-i dăduse un fel de amețeală. Se uita la el, așa cum se uitase și la portretul lui înainte de a-l lua de pe noptieră Mica. Grig veni spre ea cu brațele deschise, vesel și bine dispus ca întotdeauna.

— Ce faci, Pițigoiule ? Lași să treacă evenimente atît de importante fără să-mi dai măcar un telefon ?

Vica nu făcu nici o mișcare. Îmbrățișarea lui Grig i se păru prea grea și neplăcută, ca o haină străină. Ridică privirea spre el și întrebă :

— Unde să-ți fi dat telefon ? Te știam plecat în India.

Grig avu o clipă de ezitare, apoi rîse satisfăcut, ca de-o glumă grozavă :

— Bravo, Piţigoiule ! Văd că nu te-ai schimbat deloc. Ai rămas la fel de intransigentă. Asta mă bucură.

Vica îl privi iar, drept în ochi, şi întrebă cu-o voce seacă :

— Nu înţeleg. Ce te bucură ?

Grig spuse admirativ :

— Văd că sîntem pe picior de război, Piţigoiule ! Bănuiam eu ceva, de vreme ce mi-ai trimis ambasador...

— Eu ţi-am trimis ambasador ?

— Aşa îmi place să cred. M-a căutat de trei ori la decanat. A patra oară, adică ieri după prînz, mi-a lăsat acest bilet.

„Vica are mîine, în jurul orei 10, la şcoală, o adunare. Va fi primită în U.T.M.

Un coleg".

După scris, colegul care nu-şi dezvăluise numele era Ţîru. Dar ce amestec avea Ţîru în toată povestea asta ? De unde ştia el că Grig nu mai venea acasă ? Că dacă n-ar fi ştiut nimic de plecarea lui Grig, nu s-ar fi dus să-l caute la facultate...

— Ce s-a întîmplat, piţigoria voastră ? Ştiam că ai o memorie mai bună.

Vica nu-şi mai ridică privirea. Tonul glumeţ cu care încerca Grig să ajungă la ea (altă dată o făcea să se tăvălească pe jos de rîs) i se păru îngrozitor de fad. Spuse obosită şi descurajată :

— Se poate să ai dreptate, Grig. În ultima vreme uit lucruri elementare. Cred să-ţi semăn ţie. Într-o zi am uitat să mă întorc acasă. Mai înainte te-am văzut şi uitasem cine eşti. Uitasem că eşti tatăl meu. Trebuie să merg la un doctor, nu ?

Vica îşi ridică ochii şi-l privi întrebătoare. Grig îşi încreţi fruntea (aşa cum făcea Rosei cînd nu

știa lecția) și spuse de data asta cu-o voce gravă, prea gravă, ca să fie și sinceră :

— Nu, Pițigoiule ! Nu trebuie să consulți nici un doctor. Trebuie să avem o discuție. Pînă acum am crezut că ești prea mică și n-o să înțelegi anumite lucruri... Văd însă că m-am înșelat. Dacă n-ai fi așteptată de colegi, am putea discuta acum.

Vica se uită spre autobuz. Aproape uitase de ele, de plimbare, de Nunu... Băieții și fetele dădeau semne de nerăbdare. Se duse repede spre autobuzul din față, îl căută cu privirea pe Isoscel și-i spuse :

— Duceți-vă ! Eu trebuie să rămîn cu Grig...

Se întoarse și spuse încet :

— Putem discuta acum.

Grig protestă :

— Păi... nu, Pițigoiule ! De ce să te sacrifici ? Mai bine amînăm discuția. Ne întîlnim mîine. Dacă vrei, luăm prînzul împreună. Rețin din timp o masă la „Moldova".

— Mîine n-o să am timp. Și-apoi nu-i nici un sacrificiu.

— Cum vrei tu. Dacă tu crezi că-i mai bine așa...

Grig devenise umil și slugarnic. Constatarea asta o făcu să-i pară rău că rămăsese cu el. În fond ce mai puteau să discute ? Îi cunoștea toate argumentele din scrisoarea lăsată Micăi și din discuțiile pe care le purtase cu el de-atîtea ori în închipuire.

Grig vru s-o ia de braț, dar ea lăsă mîna în jos.

— A ! Va să zică războiul continuă, zise Grig rîzînd. Bine, Pițigoiule. Deocamdată, pînă mîncăm o prăjitură, propun să facem un scurt armistițiu.

Altă dată, la o propunere ca asta, Vica ar fi bătut din palme și-ar fi exclamat :

— Două prăjituri, Grig ! Și-o oranjadă.

— Bine, Pițigoiule ! S-a făcut.

Acum propunerea lui Grig i se păru atît de puerilă şi lipsită de sens ! Oare îşi închipuia că poate s-o cîştige cu-o prăjitură ? Ca să se răzbune, spuse c-un fel de voluptate :

— Prăjiturile din oraş sînt oribile, Grig ! Mă păstrez pentru checul Micăi. A făcut aseară un chec cu dulceaţă de vişine.

După asta însă îi păru rău că pomenise, de faţă cu el, numele Micăi. Drept pedeapsă îşi muşcă limba de două ori şi hotărî să nu mai scoată o vorbă. Grig, în schimb, îşi mări procentul de entuziasm şi de voie bună. Rîdea tare, aproape după fiecare cuvînt, se asculta mulţumit, gesticula. Trecură prin centru, prin faţa Bibliotecii centrale şi se îndreptară în sus, spre Copou. Cînd ajunseră în faţa Universităţii, Grig se opri şi întrebă mirat :

— Ce-i cu tine, Piţigoiule ? Îţi pare rău că nu te-ai dus cu colegii ?

— Nu.

— Atunci ce ai ? Pari indispusă.

— Nu-s.

— Totuşi ceva s-a întîmplat ?!

Grig îi prinse bărbia cu vîrful degetelor şi o făcu să-l privească. Întrebă, de data asta c-un fel de tristeţe :

— Eşti supărată pe mine ?

— Nu.

— Să ne facem aşa ?

Grig îndoi un deget, dar Vica se uită în altă parte. El lăsă braţul în jos şi spuse resemnat :

— Văd că nu putem vorbi serios, Piţigoiule. Trebuie să amînăm discuţia. Te-aştept joi să luăm prînzul împreună. De fapt ce ţi-ar conveni ? Să luăm împreună prînzul sau cina ?

— Joi sînt ocupată. Am o repetiţie.

— Atunci vineri.

— N-o să pot nici vineri.

— După cît observ, eşti ocupată mai ceva decît un ministru.

— Învăţ pentru examen, Grig. Anul acesta am un examen greu.

Îl privi în faţă şi simţi cu o limpezime uluitoare că de fapt examenul cel greu, adevăratul examen, îl trecuse acum. Spuse mai mult pentru ea :

— Am plecat.

— Stai puţin ! M-am luat cu vorba şi-am uitat un lucru important. Îţi adusesem un cadou.

Grig scoase din buzunarul pardesiului o cutie îmbrăcată în catifea. I-o puse în mînă mai mult cu sila :

— E un medalion drăguţ. Cred c-o să-ţi placă.

Vica se depărtă repede. După zece paşi vru să se întoarcă să-i înapoieze cutia aceea, dar nu avu nici curaj, nici putere. Se lăsă prinsă de-un simţămînt contradictoriu de indignare şi jenă. Ca să se scuture de el, începu să alerge. Nu se uita încotro aleargă. În faţă i se conturau, cînd trunchiurile unor copaci groşi (probabil teii de pe marginea trotuarului), cînd grilajul unui gard de fier. Se trezi lîngă poartă. Se strecură în grădină şi ca şi atunci, în toamnă, începu să-i facă înconjurul. Cînd obosi, se aşeză pe-o bancă de piatră. La doi sau trei paşi zări o pasăre de bronz. O lebădă sau o gîscă. O privi multă vreme fără s-o vadă, aşa cum îşi privea în ultimul timp jucăriile. Cînd îşi aduse aminte de cutia învelită cu catifea, pe care i-o pusese Grig în mînă, o cuprinse iar indignarea. Deschise cutia, privi lănţişorul fin (era probabil din aur), medalionul, dar în loc să se bucure, se gîndi desperată ce să facă cu el. Acasă nu putea să-l ducă. Însemna să-i dea satisfacţie lui Grig.

Rămase pe bancă aproape un ceas, poate şi mai mult. Cînd se ridică, îşi simţi picioarele amorţite de frig sau de cît stătuse acolo. Se opri lîngă lebăda de bronz, deschise cutia şi prinse medalionul de gîtul ei lung şi frumos. Se depărtă cîţiva paşi şi-o privi tristă. În clipa aceea îşi aminti că era timpul să plece. Poate Mica o aştepta cu masa. Se întoarse, îndreptă medalionul (i-l pusese cam într-o parte) şi ca şi cînd şi-ar fi îndepărtat de pe inimă o piatră începu să alerge spre poartă.

CUPRINS

Isoscel încearcă să fie vesel . 5
Numai două fumuri . 16
Tezele . . 29
Melcușorul . . . 41
Doli scapă de pedeapsă 53
O plimbare romantică . 65
Cîte culori are curcubeul ? . 77
Caietul cu scoarțe de piele . 95
Marele Vrăbioi se încăpățînează 116
Scrisorile . . . 130
Pagini de jurnal . . 142
Întrebări . 161
Treptele 174
„Cine se înscrie la cuvînt ?“ . 190
Nodul gordian 201
Eliminat pe zece zile . 218
O noapte nedormită . 236
Grig . . . 254

Lector : GEORGETA PĂSĂRIN
Tehnoredactor : ELENA GĂRĂJĂU

Dat la cules : 1.VIII.1975. Bun de tipar : 1.X.1975. Apărut 1975. Comanda nr. 1105. Tiraj 8 700. Coli de tipar 16¾.

Tiparul executat sub cd. 358 la I. P. „Filaret", str. Fabrica de chibrituri nr. 9—11, București
Republica Socialistă România

VOL. I și II Lei 11,75

EDITURA ION CREANGĂ